

**T.C
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MECMŪ' A-İ EŞ' ĀR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ
NUMARA: 3574 (1a-60b)
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Önder ÖZTÜRK**

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

EYLÜL 2018

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

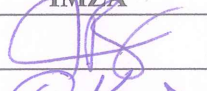
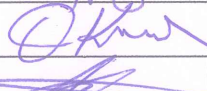
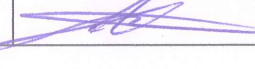
MECMŪ' A-İ EŞ' ĀR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ
NUMARA: 3574 (1a-60b)
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

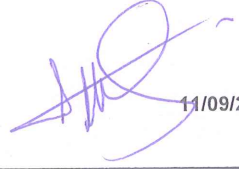
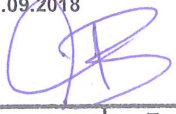
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Önder Öztürk

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 24/09/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	BAŞARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK	BAŞARILI	

 SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU	Sayfa : 1/1
Öğrencinin		
Adı Soyadı	:	Önder Öztürk
Öğrenci Numarası	:	1660Y11003
Enstitü Anabilim Dalı	:	Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı	:	Eski Türk Edebiyatı
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Mecmû'a-i Eş'âr, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Numara: 3574 (1a-60b) (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)
Benzerlik Oranı	:	%26
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,		
☒ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.		
 11/09/2018		
☐ Sakarya Üniversitesi Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.		
Bilgilerinize arz ederim.		
...../...../20..... Öğrenci İmza		
Uygundur		
Danışman Unvanı / Adı-Soyadı: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA		
Tarih: 11.09.2018		
İmza: 		
☐ KABUL EDİLMİŞTİR ☐ REDDEDİLMİŞTİR EYK Tarih ve No:	Enstitü Birim Sorumlusu Onayı	

ÖNSÖZ

Klasik Türk edebiyatının yazılı eserlerinden olan mecmualar; yazıldığı devrin dinî, tarihî, içtimâî ve edebî anlayışının ortaya konması ve kaybolmaya yüz tutmuş yahut henüz gün yüzüne çıkmamış şiirlerin ve şairlerin tespiti açısından son derece önemli kaynaklardandır. Yazıldığı dönemin edebî zevklerine dair pekçok iz barındıran mecmualar, Türk edebiyatının aydınlatılmaya muhtaç zamanlarına birer ışık mahiyetindedir. Bu zamanlar aydınlatıldıkça edebiyat tarihi ve kültürümüzün zenginliğinin farkına varılmakla birlikte diğer araştırmacıların araştırmalarına kaynaklar şekillendirilmiş olacaktır.

Çalışmamız bu amaca hizmet etmekle birlikte İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde T3574 numarayla kayıtlı 108 varaklık Mecmû'a-i Eş'âr'ın 1a-60b varakları arasının incelenmesi ve transkripsiyonlu metnin hazırlanmasını ihtiva eder.

Çalışmamıza konu olan mecmuanın içindeki şiirler, *Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP)* uygun bir tabloyla araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Bu minvalde öncelikle mecmuanın dış özellikleri, muhtevası ve dil özellikleri tanıtılmış; arkasından mecmuada yer alan şairler ve şiirlerde kullanılan nazım şekli ile bunların sayısı hakkında bilgilerin yer aldığı bir tablo hazırlanmıştır. Bu tablodan sonra ise yine mecmuada yer alan şairler ve bu şairlerin şiirlerinin yer aldığı genel bir ikinci şablon hazırlanmıştır. Üçüncü bir tablo da mecmua içerisindeki mensur metinler için hazırlanmıştır. Hemen ardından ise mecmuada kimliği tespit edilebilen şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. Daha sonra metnin kuruluşunda, transkripsiyonunda ve imlasında izlenen yol hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak T3574 numaralı mecmuanın transkripsiyonlu metni oluşturulmuş ve şiirler öncelikle yayımlanmış divanlar olmak üzere diğer akademik çalışmalarla da karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konmuş ve dipnotta bu farklar gösterilmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında engin bilgilerini ve tecrübelerini benden esirgemeyen, ilmî ve manevî desteğini her zaman yanımda hissettiğim değerli danışman hocam Prof. Dr. Bayram Ali KAYA'ya, yine gerek ilmî gerek manevî açıdan her türlü yönlendirmeleriyle beni yalnız bırakmayan Doç. Dr. Ozan YILMAZ'a, maddî ve manevî destekleriyle her zaman yanımda olan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Önder ÖZTÜRK

24.09.2018

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	II
TABLolar LİSTESİ.....	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: MECMŪ‘ A-İ EŞ‘ ĀR’IN TANITIMI VE İNCELENMESİ.....	4
1.1.Mecmuanın Dış Özellikleri	4
1.2.Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri.....	4
1.3.Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri.....	21
1.4.Şiirlerde Kullanılan Vezinler	34
1.4.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri	34
1.4.1.1. Remel Bahri	34
1.4.1.2. Hezec Bahri	34
1.4.1.3. Cedîd Bahri	35
1.4.1.4. Muzârî‘ Bahri.....	35
1.4.1.5. Müctes Bahri	35
1.4.1.6. Recez Bahri	35
BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YOL VE METİN	37
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol	37
2.2.Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.....	40
2.3.Metnin İşaretler Sistemi	43
2.4.Karşılaştırmalı Metin	44
SONUÇ	187
KAYNAKÇA.....	190
EKLER	200
ÖZGEÇMİŞ	261

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Bağdatlı Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı Karşılaştırmalı Metin 1-2 Cilt, Coşkun Ak, Bursa 2001.
- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 1994.
- BT.** : Beyânî Tezkiretü 'ş-Şu'arâ, Aysun Sungurhan, Ankara 2017.
- Cem'î D.** : Cem'î Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Birgül Koparan, Konya 1995 (Yayımlanmamış YLT).
- Fasîh D.** : Fasîh Dîvânı İnceleme-Tenkitli Metin, Mustafa Çıpan, Ankara 2003.
- Fehîm-i Kadîm D.** : Fehîm-i Kadîm Hayatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, Tahir Üzgör, Ankara 1991.
- IEY.** : 'İtrî'nin Edebiyattaki Yeri, Seher Tetik Işık, Ulak Bilge Sosyal Bilimler Dergisi, DOI: 10.7816/ulakbilge-01-01-06.
- 'İsmetî D.** : 'İsmetî Dîvânı, Haluk İpekten, Erzurum 1974.
- 'İzzetî D.** : Vişne-zâde 'İzzetî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Adnan Çağlı, Konya 1990 (Yayımlanmamış YLT).
- ME.** : Mecmû'a-i Eş'âr, Ülkü Çetinkaya Karakoyun, Ankara 2017.
- Mezâkî D.** : Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Ahmet Mermer, Ankara 1991.
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı 1-2 Cilt, Ali Fuat Bilkan, Ankara 1997.

- Nahîfî D.** : Nahîfî Süleyman Efendi Hayatı Eserleri Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni 1-2 Cilt, A. İrfan Alpay, Konya 1992.
- Nâ'îlî-i Kadîm D.** : Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı Edisyon Kritik, Haluk İpekten, Ankara 1970.
- Neşâtî D.** : Neşâtî Dîvânı, Mahmut Kaplan, İzmir 1996.
- NA.** : Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübteti'l-Eş'âr (İsmail Belig), Abdülkerim Abdulkadiroğlu, Ankara 1985.
- RT.** : Rızâ Tezkiresi İnceleme-Metin, Gencay Zavotçu, İstanbul 2009.
- Sabrî M. Ş. D.** : Sabrî Mehmed Şerîf Dîvânı İnceleme- Karşılaştırmalı Metin, Hasan Kasır, Erzurum 1990 (Yayımlanmamış YLT).
- Sahhaf Rüşdî D.** : Sahhaf Rüşdî ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Hatice Ekici, Balıkesir 2006 (Yayımlanmamış YLT).
- ST.** : Tezkire-i Safâyî, Pervin Çapan, Ankara 2005.
- Şehrî D.** : Şehrî (Malatyalı Âlî Çelebi Dîvânı), Şener Demirel, Malatya 2014.
- Şeyhülslâm Yahyâ D.** : Şeyhülslâm Yahyâ Dîvânı, Hasan Kavruk, Ankara 2001.
- Tıybî D.** : Tıybî ve Türkçe Dîvânı, Sabiha Tak, İstanbul 1999 (Yayımlanmamış YLT).
- Vecdî D.** : Vecdî ve Dîvânçesi, Ahmet Mermer, Ankara 2002.
- Vecîhî D.** : Vecîhî Hayatı, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Gazanfer Aslantaş, Konya 1994 (Yayımlanmamış YLT).

2. Diğer Kısaltmalar

A.g.e.	: Adı geçen eser
Bkz./ bkz.	: Bakınız
C./ c.	: Cilt
D.	: Dîvân, Dîvânçe
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
G.	: Gazel
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
SAÜ	: Sakarya Üniversitesi
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDEA	: Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Yay.	: Yayınları, Yayın evi
YLT	: Yüksek Lisans Tez

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mecmū‘a-i Eş‘ār’da Yer Alan Şairler ve Kullanılan Nazım Şekli ile Sayısı...	6
Tablo 2: T3574 Numaralı Mecmū‘a-i Eş‘ār’ın MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu....	8
Tablo 3: Mensur Bölümler Tablosu.....	20
Tablo 4: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı.....	37
Tablo 5: Transkripsiyon Tablosu.....	42

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☐	Doktora	☐
Tezin Başlığı: İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, T3574 Numarada Kayıtlı Mecmû' a-i Eş'âr (1a-60b İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)			
Tezin Yazarı: Önder ÖZTÜRK		Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	
Kabul Tarihi: 24.09.2018		Sayfa Sayısı: viii (ön kısım)+194(tez)+ 61 (ek)	
Anabilim dalı: Türk Dili ve Edebiyatı Bilim dalı: Eski Türk Edebiyatı			
Bu çalışma İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi T3574 numarada kayıtlı Mecmû' a-i Eş'âr isimli eserin (1a-60b arası) incelenmesi ve transkripsiyonlu metninin oluşturulmasından ibarettir. Metin hazırlanırken <i>Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi'nin (MESTAP)</i> kurallarına dikkat edilmiş ve tablolar buna göre oluşturulmuştur. Çalışmamızda ilk olarak mecmua tanıtılıp burada yer alan şairler hakkında biyografik bilgi verilmiş; daha sonra ise şiirlerin transkripsiyonlu metni oluşturulmuştur. Bu şiirler akademik çalışmalarla karşılaştırılarak var olan farklar ortaya konulmuştur. Klasik Türk şiiri ürünlerini barındıran mecmuanın, içindeki şairlerin doğum ve ölüm tarihlerinden hareketle 17. asrın sonlarının bir eseri olduğunu söyleyebiliriz. İncelediğimiz kısımda, şairlerinin kim olduğunu tespit edemediğimiz 5 şairle birlikte 51 şaire ait 229 şiirin varlığından söz etmek mümkündür. Ayrıca bir buçuk varaklık bir de nesir yer almaktadır. Çalışmamızın son kısmını ise sonuç bölümü, kaynakça, tıpkıbasım ve özgeçmiş oluşturmaktadır.			
Anahtar Kelimeler: İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesi, Klasik Türk Şiiri, MESTAP.			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Summary of Thesis

Master Degree		Ph.D.		
Title of the Thesis: The investigation and comparative study of Mecmū' a-i Eş'ār (Istanbul University, Rare Books Library, No.: T3574, 1a-60b)				
Writer of Thesis: Önder ÖZTÜRK		Supervisor: Prof. Bayram Ali KAYA		
Acceptance Date: 24.09.2018		Nu. of pages: viii (pre text)+194 (main body) + 61 (App.)		
Department: Turkish Language and Literature Subfield: Classical Turkish Literature				
In this study a poem collection named Mecmu'a-i Eş'ar (between 1a and 60b), which is held in Istanbul University, Rare Books Library, No.: T3574, was investigated and the transcription of the text was prepared. The text was prepared with concerning of Systematic Categorizing of Collections Project (SCCP; in Turkish: MESTAP) and the table was made with the rules of the project. Firstly, the collection was introduced and brief biographies of the poets were presented. After that, the transcription of the text was prepared. The text was compared to the other academic researches which contained the same poems and the differences were discussed. The collection contains the classical Turkish poems and by considering the date of birth and death of the poets, we found that the collection was prepared in late 17th century. The investigations shows that the collection contains 229 poems from 51 poets, but, the name and identity of the five poets could not be recognized. Additionally there were one and half page which is prose. The last parts of the study included the results, references, facsimile, and the CV of the author.				
Key words: Istanbul University, Rare Books Library, the classical Turkish poem, MESTAP.				

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın amacı, İstanbul Üniversitesi, Nadir Eserler Kütüphanesinde bulunan T3574 numaralı şiir mecmuasının 1a-60b varakları arasında yer alan şairleri ve şiirleri tespit ederek söz konusu şairlere ait divânlar başta olmak üzere, akademik çalışmalarla karşılaştırarak, iki ya da daha fazla çalışma arasındaki farkları ortaya koymak ve bu sayede yapılmakta olan veya daha sonra yapılacak olan Türk edebiyatı araştırmalarına katkı sağlayabilmektir.

Çalışmanın Önemi

Türk edebiyatı içinde uzun bir dönemi kapsayan Klasik Türk edebiyatı, yapılan araştırmalar vasıtasıyla gün geçtikçe yeni bilgiler ışığında aydınlanmakta, çeşitli kaynaklar üzerinden aktarılmış bazı bilgilerin, gün yüzüne henüz çıkan farklı kaynaklar sayesinde doğruluğunun sorgulanması sağlanmakta ya da bilgilerin yanlış olduğu ispatlanmaktadır. Bu çalışmamız da, Klasik şiir sahasında var olan bilgilerin temellendirilmesi ve o bilgilerin üzerine yeni bilgiler ekleyerek Türk edebiyatına katkıda bulunulması açısından önem arz etmektedir.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde T3574 numarasıyla kayıtlı bulunan şiir mecmuasının metnini kurmaya geçmeden önce yöntem belirlenmiştir. Bu minval üzere *Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'nden (MESTAP)*¹ izlediğimiz yöntem ve oluşturduğumuz tablolar açısından yararlandık.

Bu çalışmamızın başlangıç bölümünde T3574 numaralı şiir mecmuasının dış özellikleri, muhtevası ve dil özellikleri (1a-60b arası) hakkında bilgi verilmiştir. Ele aldığımız kısımda yer alan şairlerin isimlerinin, şiirlerin nazım şekillerinin ve bunların sayılarının gösterildiği bir tablo oluşturulmuştur. İkinci tabloda, bu kısımda bulunan şairlerin

¹ Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal'ın öncülüğünde başlayan ve pekçok üniversitenin öğretim görevlilerinin sunduğu katkılarla sürdürülen bir projedir. “Projenin hedefi, öncelikli olarak şiir mecmuaları, nihai olarak da edebiyatla ilgili -cönkler de dâhil olmak üzere- bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır.” (Köksal 2012b: 422). Detaylı bilgi için bkz: <http://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm>

mahlaslarına, şiirlerin yer aldığı varak numaralarına, matla ve makta beyitlerine, beyit sayılarına, vezinlerine, nazım tür ve şekillerine yer verilmiştir. Tablo 1, alfabetik sırayla düzenlenmiş, Tablo 2 ve Tablo 3, mecmuadaki sıraya uyarak hazırlanmıştır. Tablolardan sonra, mezkûr kısımda yer alan şairlerden kimliğini belirleyebildiklerimizi kısa biyografilerini vererek tanıtmaya çalışıldı. Şair biyografilerinin ardından, incelediğimiz bölümde yer alan şiirlerde kullanılan bahirler ve vezinler hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölüme geçtiğimiz zaman metnin kuruluşu ile ilgili detaylı bilgiler verilmiş olup bu bilgilerin başında metnin transkripsiyonu ve imlâsında izlenen yol maddeler halinde belirtildikten sonra metnin işaretler sistemine yer verilmiştir.

Metne dair bilgiler verildikten sonra T3574 numaralı mecmuanın 1a-60b varakları arasının transkripsiyonlu metni oluşturulmuş ve öncelikle şairlerin dîvânları olmak üzere, tezkire, mecmua, makale, inceleme gibi diğer akademik çalışmalarla da karşılaştırılmış olup tespit edilen farklar dipnotta belirtilmiştir.

Çalışmanın Konusu

Yaklaşık altı asır boyunca Osmanlı coğrafyası başta olmak üzere geniş bir bölgeyi içine almayı başaran ve bu bölgede kendi şiir anlayışını oluşturup devam ettiren Klasik Türk şiirinde, hattatlar tarafından devrin beğenilen şairlerinden şiirler alınıp mecmualarda bir araya getirilmiştir. Dîvânların dışında kalmış şiirlere, bilinmeyen dîvân şairlerine ya da bilinmeyen bir yazın türüne ulaşmak, Türk edebiyatının ilerlemesinde önemli adımlar atmak demektir. Bu nedenle konumuz: T3574 numarada kayıtlı mecmuanın 1a-60b varakları arasının incelemesi ve transkripsiyonlu metnin oluşturulmasından ibarettir.

Mecmua kelimesi, toplama, toplanma gibi anlamları karşılayan *cem* kökünden gelir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, şiir mecmuaları bir hattat tarafından -bazen hem hattat hem de şair olabilmektedir- seçilen şiirlerin biraraya getirilmesiyle oluşturulan antolojilerdir. Bu oluşturma süreci içerisinde zaman zaman hattatın müdahalelerine maruz kalan şiirler; yahut hattatın eseri kaleme almasından bir zaman sonra kendi şiirini değiştiren şairler olabilmekteydi. Bunların yanı sıra aynı dönem içinde farklı şairlerden şiirlerin bulunduğu bir eser, bize toplumun sosyal, siyasî, kültürel alanlarına dair ipuçları vermektedir. Şiir mecmuaları, yazıldıkları dönemin edebiyat dilinin önceki devirlerden

farklı olup olmadığı, mecmuanın neşredildiği devirde hâkim olan edebî üslûbun ne olduğu gibi çeşitli konularda birincil kaynaklardandır.

Mecmualar, tek bir konuyu ele alan yazıları topladığı gibi, değişik konulardaki yazıları da içine alabilir. Hatta Arapça ve Farsça gibi farklı dillerde de olabilir. Günay Kut, genel olarak mecmuaları kendi aralarında şöyle bir tasnife tabi tutmuştur:

1. Nazire mecmuaları,
2. Seçme şiir mecmuaları (mecmua-i eş'âr, mecmua-i devâvin),
3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (Mecmua-i edviye, mecmua-i ed'îye, mecmua-i muammeyât, mecmua-i münşeat, mecmuatü'r-resâil gibi),
4. Karışık mecmualar (nazım-nesir karışık olabileceği gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir),
5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar (Edirneli Nazmî, Mecma'u'n-Nezâ'ir ve Pervâne b. Abdullah, Pervâne Bey Mecmuası) gibi (Kut, 1986: 170-171).

Bu doğrultuda çalışmamızın konusu, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde kayıtlı olan T 3574 numaralı şiir mecmuası, *Seçme şiir mecmuaları* sınıfına dâhil edilebilir.

BÖLÜM 1: MECMŪ‘ A-İ EŞ‘ ÂR’IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinde T3574 numarada *Mecmū‘a-i Eş‘âr* adıyla kayıtlı olan şiir mecmuasının 1a’sında temellük kaydı bulunup istinsah tarihi ya da müstensihine dair bir bilgi yer almamaktadır.

Mürettip, eserine *Mecmū‘a-i Eş‘âr* adını koymuştur. Mecmua geleneğine baktığımızda mecmualara türüne, konularına veya derleyicilerin kendi isimlerine göre “Mecma‘u’n-Nezâ‘ir/Câmi‘u’n-Nezâ‘ir”, “Mecmū‘a-i Eş‘âr”, “Pervâne Bey Mecmuası” gibi adlandırmalar yapıldığı görülür. Bu isimlerden de anlaşılacağı gibi mecmualara *cem‘* kökünden türeyen *mecmua*, *câmi‘* ve nihayetinde *decem‘iyyet* gibi isimlerle mecmuaların bir derleme eser olma özelliğine vurgu yapılmaktadır. Aynı şekilde mecmuanın mürettibi de, eserini oluştururken mecmuada yer alan şairleri ve şiirlerini birer insan topluluğu gibi düşünmüş ve insanların bir araya gelişi gibi şiirleri de bir araya toplamıştır. Bu nedenle de mürettip, eserine “şiir topluluğu” anlamına gelen “Mecmū‘a-i Eş‘âr” ismini vermiştir.

Mecmua, 210x124, 169x83 mm ölçülerindedir. Başlıklar kırmızı, serlevhası mihrabiye ve müzehhebdir. Cedveli gümüş yaldızlı, kâğıdı aharlıdır. Kahverengi meşinden, yaldızlı ve arka kapağı şemseli, salbekli, köşebendli ve zencerekli bir cilde sahiptir. 101. varağı beyaza boş olup toplamda 108 varaktır.²

1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Mecmuanın ilk varacağının a yüzünde “Târih” başlığı altında İtrî’ye ait bir gazelde “Abdurrahîm” adlı bir çocuğun doğumuna düşürülen tarih, 1692 yılına işaret etmektedir. Mecmuada yer alan şairlerin ölüm tarihleri 17. asrın başları ile 18. asrın başlarını göstermektedir. Buradan yola çıkıldığında mecmuanın 17. asrın sonlarında veya 18. yüzyılın hemen başlarında kaleme alındığını öne sürebiliriz. Eser, toplamda 108 varaktan müteşekkil olup, çalışmamız 1a-60b varaklarını içermektedir.³

² Mecmuanın fiziksel özelliklerinin tanıtımında, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphane Kataloğu’nda yer alan kayıtlardan istifade edilmiştir.

³ Mecmuanın 61a-108b varakları arası, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü lisansüstü öğrencisi Mehmet ALTAY tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmaktadır.

Mecmuanın incelediğimiz kısmında, 51 şair tarafından yazılmış, 6'sı Farsça olmak üzere 229 adet şiir vardır. Farsça gazeller metne orijinal hâlleriyle dâhil edilmiştir. Genellikle bir varakta beşer beyitten oluşan, çift sütun içine yerleştirilmiş iki gazel yer almakla birlikte, bazı varaklarda 8 ila 10 beyitten oluşan bir gazel de yer alabilmektedir. Bazı şiirlerin bir-iki beyti kendi sütunu içinde yana yatık şekilde yazılmıştır. Mecmua harekesiz nestalik hatla yazılmış olup bazı kelimelerde şedde kullanılmıştır. Eserde, yer yer mürekkep lekeleri mevcuttur.

Varaklar Arapça rakamlarla numaralandırılmıştır. Herhangi bir alfabetik sıra gözetilmeksizin şairler, gazellerin başında zikredilmekle beraber aynı şaire ait şiirlerin çoğu art arda gelmesine rağmen hepsinde bu durum geçerli olmamıştır. Şiirlerin nazîre olanları belirtilmiş, mahlas beytinde mahlaslar genellikle kırmızı mürekkeple kaleme alınmış ya da altı/üstü çizilmek sûretiyle belirtilmiştir. Gazel başlıklarında, gazel kime aitse onun dilinden anlamında: “Zebân-ı Nâbî” gibi başlıklar da koyulmuş sadece şair mahlaslarının veya mahlaslarıyla birlikte isimlerinin yazıldığı da olmuştur. Bir varağın iki sütununa bölünmüş gazellerin devamının olduğunun anlaşılması için “tetemme” ibaresinin konulduğu görülmektedir. Genellikle beyit sonlarında beytin bittiğine işaret eden üç noktalar konulmuştur.

Mecmâ'a-i Eş'âr'ın ilgili sayfaları içerisinde yer alan şairler göz önünde bulundurulduğunda mecmuanın, 16 ile 18. yüzyıl arası dönemi kapsadığı görülmektedir. Bâkî'den Nâbî'ye, Nef'î'den Vecdî'ye kadar birçok şair, mecmuada yer almaktadır. Mecmuada çeşitli şairlerin şiirlerine yazılmış nazîreler bulunmaktadır. Hatta birbirine nazîre olarak yazılan gazeller art arda neşr edilmiştir. Mecmuanın bu özelliğinden dolayı derleyicinin nazîre mecmualarını görmüş ve bu eserlerden de şiirler derlemiş olma ihtimali söz konusudur. Şöyle ki dîvân sahibi olmayan, dîvânı elimizde bulunmayan ya da mecmuadaki şiiri dîvânında yer almayan, Vâsıf Çelebi Şâbanzâde, Rüşdî gibi mecmuada nazîreleri bulunan şairler derleyicinin dîvânlar dışında nazîre mecmuaları ve tezkire metinleri gibi eserleri de görmüş olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Mecmuada Nâbî, Bâkî, Neşâtî, Nef'î, Şeyhülislâm Yahyâ gibi ünlü şairlerin şiirleri yer alırken; Tıybî, Nergisî, Vecdî, Mezâkî, Vahîd, Vecîhî, Mânî, Rahmî Çelebi Kubûrizâde, Cem'î, 'İzzî-i Bosnevî gibi yukarıda zikredilen şairlere kıyasla çok meşhur olmayan şairlerin şiirleri de bulunmaktadır.

Bazı gazellerde mahlas beyti bulunmamaktadır. Örneğin, 124 numaralı, Nâ'îlî'ye ait aslının kaç beyit olduğunu tespit edemediğimiz gazelin, mecmuada 5 beyti mevcuttur ve mahlas beyti yoktur.

Bazı kelimeler (ör. ayru, berü, karşı, kendü) yuvarlak ünlü ile yazılırken, belirtme ekleri genellikle düz ünlü ile yazılmıştır (ör. sözi, tekellümi, yüzüñi).

Bazı kelime veya sıfat gruplarının arasına atıf vavının koyulmadığı görülmektedir. Örneğin, berg [ü] nevâdur (15/4b), dest [ü] dâmân (27/3b), gubâr [u] âhını (104/4b) vb.

Mecmuada bazı kelimeler için şedde kullanılmıştır. Örneğin, 70 numaralı şiirde; evvel (2a), minnet (4a), tahammül (6a) vb.

Mecmuada Vecdî'ye ait bir şiirin başlığı, mahlas beytinde geçen '*işmetî*' kelimesine dayanılarak '*İşmetî*' koyulmuştur (28a/99).

Çalışmamızda 16. ile 18. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirleri yer aldığı için Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri, mümkün mertebe korunmuş; 18. yüzyıl ve sonrası döneme ait şiirlerde ise çoğunlukla günümüz imlâsına yakın şekiller tercih edilmiştir.

Mecmuanın genel yazım özelliklerini ve sıklıkla yapılan hataları, maddeler hâlinde örnekleriyle birlikte şu şekilde sınıflandırmak mümkündür:

1. Bazı kelimelerde noktalı harflerin noktasız yazılması: nâḥudāmuḡı (ḡ'un noktası eksik, 23/2b) , raḥne (ḥ'nın noktası eksik, 74/2a), nūr (ḡ'un noktası eksik, 87/1b), olmaz (ḡ'nin noktası eksik, 131/5b), bu (ḡ'nin noktası eksik, 136/3b), bir (ḡ'nin noktası eksik, 193/6a).
2. Bazı durumlarda akuzatif (belirtme) ekinin gösterilmemesi: nūr[ı] (87/1b).
3. Bazı kelimelerin eksik yazılması: pābeste[yüz](23/5a), ḡuçma[da]dur (66/1a), cümle[ten] (120/4b) vb.
4. Bazı kelimelerde “Kef (ك)” harfinin keşidesinin yanlış yazılması: gördi[g]üm (150/5a).

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ve Kullandıkları Nazım Şekilleri ile Sayısı

Sıra Nr.	Şair	Nazım Şekli ve Sayısı
1	‘ Adlī (Efendi)	3 Gazel
2	‘ Āiše	1 Gazel
3	Ālī	1 Gazel
4	‘ Ārif	1 Gazel
5	‘ Ārzī	1 Gazel
6	Bākī	18 Gazel
7	Cem‘ ī	7 Gazel
8	Faṣīḥ	12 Gazel
9	Fehīm	3 Gazel
10	Feyzī	2 Gazel
11	Ḥāfız	2 Gazel
12	‘ İṭrī	14 Gazel
13	‘ İṣmetī	7 Gazel
14	‘ İzzetī	1 Gazel
15	‘ İzzī (Mehmed)	12 Gazel
16	‘ İzzī-i Bosnevī	1 Gazel
17	‘ Örfī	1 Gazel
18	Ḳadrī	1 Gazel
19	Mānī	1 Gazel
20	Mezāḳī	2 Gazel
21	Mīr ‘ Alī	2 Gazel
22	Nābī	31 Gazel
23	Naḥīfī Çelebi	19 Gazel
24	Nā‘ ilī	4 Gazel
25	Naẓīm Yahyā (Çelebi)	2 Gazel
26	Nef‘ ī	2 Gazel
27	Nergisī	1 Gazel
28	Neṣātī	1 Gazel

Tablo 1'in Devamı...

Sıra Nr.	Şair	Nazım Şekli ve Sayısı
29	Nihādī	1 Gazel
30	Nişārī	1 Gazel
31	Rāğıb Çelebi	4 Gazel
32	Raḥmī Çelebi Ḳubūrīzāde	1 Gazel
33	Rāmī Efendi	1 Gazel
34	Re' fetī	1 Gazel
35	Riyāzī	4 Gazel
36	Rūḫī	1 Gazel
37	Rüşdī	3 Gazel
38	Şabrī-i Şerīf	5 Gazel
39	Şāhī	1 Gazel
40	Şehrī	4 Gazel
41	Şemsī	2 Gazel
42	Şeyḫī	5 Gazel
43	Yahyā	4 Gazel
44	Ṭıybī	14 Gazel
45	Vaḥīd	1 Gazel
46	Vāşıf Çelebi	1 Gazel
47	Vecdī	17 Gazel
48	Vecīhī	1 Gazel
49	Vehbī	2 Gazel
50	Veysī	1 Gazel
51	Vuşlatī Beg	1 Gazel
	Toplam	229

Tablo 2: T3574 Numaralı Mecmū‘a-i Eş‘ār’ın MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nu		İstanbul Üniversitesi, Nadir eserler Kütüphanesi, T3574					
Syf.Nu	Mahlas	Matla beyti	Makta beyti	Nazım Şekli	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1a	‘İtrî	Hâcî İbrâhîm kim oldur hâlife ma‘denine Zümre-i küttâbda cûd u ma‘ârifle benâm	Güş idince ‘İtrî tārîhin du‘â idüp didi Maqdem-i Abdurrâhîm’i kıl mübârek yâ Selâm	Gazel/7		---/ ---/ ---/ ---	
3a	Nâbî	Gül-çîn olamaz dest-i temennâ çemenümden Leb-beste-i nâzam söz alınmaz dehenümden	Dil-ber deheninden bu nev-âyin gâzel olsun Nâbî yine yârâna hediyye sühânımdan	Gazel/7		--./ --./ --./ --	
3a	Nâbî	Cefâ gördük o nahl-i nâz-perverden vefâ dirken Bizümle ‘âkıbet bîgâne çıkdı âšnâ dirken	Ne lâzımdır düşürmek şî‘ri Nâbî kayd-ı iğlâka Bu deñlü bî-tekellûf sâde-şî‘ri dil-güşâ dirken	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
3b	Nâbî	Esrâr-ı haţuñla dili medhûş idebilsem Bir kez ğam-ı dünyâ-yı ferâmuş idebilsem	Virmez sühân-ârâlıĝı hiç kimseye nevbet Nâbî dehen-i hâmeyi hâmuş idebilsem	Gazel/5		--./ --./ --./ --	
3b	Nâbî	Kalınadı râh-ı talebde haţar inşâ‘a‘llâh İderüz küy-ı murâda sefer inşâ‘a‘llâh	Olsa bir kerre vezân bād-ı kerem ey Nâbî Kalmaz âyine-i dilde keder inşâ‘a‘llâh	Gazel/7		---/ ---/ ---/ --	
5a	Nâbî	Râz-dârân olsa râzın söylemez cânânenüñ Çıkmadı gitdi dehanından haber pervânenüñ	Birbirin pâmâl idüp gelmekte Nâbî ğam dile Duydı yârân ğalibâ zevkin bizüm ğam-hânenüñ	Gazel/7		---/ ---/ ---/ --	
5a	Nâbî	Gülsitân-ı dehre geldük renk yok bû kalmamış Sâye-endâz-ı kerem bir nahl-i dil-cû kalmamış	Ceyş-i ğamdan kanda itsün ilticâ ehl-i niyâz Kal‘a-i himmetde Nâbî burc u bârû kalmamış	Gazel/5		---/ ---/ ---/ --	
5b	Nâbî	Nice bir girye-i hecr ile gözüm kûr olsun ‘Arz-ı rûy it ki nâzar ğark-ı yem-i nûr olsun	Nev-nüvişte gâzelün Nâbî idüp dest-âvîz Şu‘arâ-yı Haleb’e söyle ki ma‘zûr olsun	Gazel/7		---/ ---/ ---/ --	Zebân-ı Nâbî
5b	Faşıh	Ser humâr-ile girân dide-i ter-şûr olsun Bir iki câm içelüm nûr-ı ‘alâ nûr olsun	Teşne-i ‘âlemi iyi görelim yoĝsa Faşıh Yâ sifâl elde yâĝud sâgar-ı billûr olsun	Gazel/9		---/ ---/ ---/ --	Nażire-i Faşıh-i Mevlevî
6a	Nâbî	Baĝr-ı sefidde geldi güm oldı yem-i siyâh ‘Afv-ı Hudâ’ya nisbet-ile böyledür ğünâh	Böyle maķâle virdi cesâret ümîd-i ‘afv Bu sözden itme Nâbî’yi şermende yâ İlâh	Gazel/7		--./ --./ ---/ --	
6a	Nâbî	Bir dil-bere dil vir ki belâdur dimesünler Bir bâdeyi nûş it ki haţâdur dimesünler	‘Abdî gibi âşufte-i hûbân-ı cihân ol Nâbî saña tâ ehl-i riyâdur dimesünler	Gazel/5		--./ --./ ---/ --	
6b	‘İtrî	Cihânda zâ‘il olmaz var mıdır bir hûsn ü ân bilsün Çemende var mı bir gül ırmeye aşlâ ħazân bilsün	Dem-â-dem ‘İtrî-i dil-haste küyünde fiĝân iyler Olur mı Fâikâ bir merĝamet ol bî-emân bilsün	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	Müşterek Bâ Fâik
6b	‘Tıybî	Âhum ki baĝ-ı ‘âlem-i ‘aşķa nesim olur Gülrâr-ı daĝ-ı sineye feyz-i ‘amim olur	Elfâz-ı rûh-perveri ‘İsâ niyâz ider ‘Tıybî ki la‘l-i yâr-ile ĝahî nedim olur	Gazel/5		--./ --./ ---/ --	
7a	Nâbî	Dest-i nâzuñdan o mestân ki şarâb isterler Güyyiâ çeşme-i ħurşidden âb isterler	Nażm-ı üstâda nażire nice mümkün Nâbî Tâze-ĝü tâze-zebân tâze-cevâb isterler	Gazel/8		---/ ---/ ---/ --	
7a	Nâbî	Dil ser-i küy-ı yârâ ‘âzımdür Rehberi şu‘le-i niyâzumdur	Nażm-ı ‘Abdî’ye pey-rev ol Nâbî Kişie kendü cânı lâzımdur	Gazel/5		---/ --./ --	
7b	Nâbî	Süz hemân hûsnündedür yârûñ meķanın kim bilür Gevherinde âb u tâb olsun da ķanın kim bilür	Zâtı eşrâf-ı zamânıñ Nâbîyâ ma‘lûmdur Ehl-i ‘ilmin kim sorar zâtın zamânın kim bilür	Gazel/6		---/ ---/ ---/ --	

Tablo 2'nin Devamı...

7b	Nâbî	[Yeri] açdum açıl ey gönçe-dehânım diyerek Bezme geldü[m] gele ey rûh-ı revânım diyerek	Yâr söyletdi baña bu gâzeli ey Nâbî Söyleye söyleye ey tâze-zebânım diyerek	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
8a	Nâbî	Şafâ-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de Neşât kesb idemem câm-ı gülden itsem de	Ol âfetüñ yine Nâbî derünı germ olmaz Cihânı âteş-i âhumla külhan itsem de	Gazel/5	.-./ ...-/ ...-/ ...-	
8a	Nâbî	Çâk eyledük telâtum-ı gâmdan kabâmuzu Dilden habâbvâr çıkarduk hevâmuzu	Pâ-besteyüz bu dâmgeh-i cân-feşârda Mevlâ müyesser eyleye Nâbî rehâmuzu	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
8b	Ṭıybî	Meyhâne-i cismündeki mestânelik eyler Pür-hûn gönül gamzeñe peymânelik eyler	Ol kâfiri kurbâni-i cevri eyledi âhîr Bilmem yine Ṭıybî dañi dünyâ nelik eyler	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
8b	Ṭıybî	Añılsun küh-ı gam giryân u nâ-şâd oldıgım yerdür Müzil-i âb-ı rüy-ı fenn-i Ferhâd oldıgım yerdür	Añılsun beyt-i ma' mür-ı cihân olmaqla ey Ṭıybî Harâbat-ı fenâ gönümce âbâd oldıgım yerdür	Gazel/5	.-./...-/...-/...-	
9a	Ṭıybî	Yanumda ol şanem-i şüh-meşrebüm yokdur Enis ü hem-dem ü câm-ı leb-â-lebüm yokdur	Su'âl eyleme Ṭıybî gamum ki bî-tâbam Yanumda ol şanem-i şüh-meşrebüm yokdur	Gazel/5	.-./ ...-/ ...-/ ...-	
9a	Ṭıybî	O şühün bir gice küyında mihmân olmamız vardır Gedâ-yı 'âlemüz ammâ ki sultân olmamız vardır	Mededkârı iderse Hızr-ı tevfiğ-i Hudâ Ṭıybî Harim-i Kâ' be-i vaşla hıramân olmamız vardır	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
9b	İṭrî	Gâh şadr-ı şaffe-i meyhânede Cem'dür gönül Gâh bir seccâde-i İbrâhîm Edhem'dür gönül	Dil virelden saña İṭrî gâmdan âzâd olmadı Havf-ı gisû-yı perîşânuñla derhemdür gönül	Gazel/7	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
9b	İṭrî	Dili âvâre kılan fikr-i kad-i dil-cüdur Beni Mecnûn iden ol kâkül-i 'anber-büdur	Görmedük yok yire sen itme şaķın kıl u kâl Kim dir ise disün İṭrî o miyâna müdur	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
10b	İṭrî	Şevk-i gülzâr-ı rûhuñla dil kaçan kim cûş ider Nâlesi hep bülbülân-ı gülşeni hâmüş ider	Gülşen-i küyın añup ger nâle kılsam İṭrî yâ Hâcletinden lâl olup bülbül figânım gûş ider	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
10b	İṭrî	Her bakışda n'ola tâb irse ruh-ı cânâne Dide âyine nazar mâşıta kirpik şâne	Müje cârub u sirişk âb u cism cârub-keş İṭrî yâ eyledüm âmâde reh-i cânâne	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
11a	Faşıh	Gider mi hâlkâ-i âgûşa yâr gelmez mi Bizüm de dâmımuza bir şikâr gelmez mi	Rakîbe âyine-i hüsnüni şuna dildâr Faşıh hâtıra bundan gubâr gelmez mi	Gazel/5	.-./ ...-/ ...-/ ...-	
11a	Faşıh	Metâ'-ı zühûd ü riyâ teng teng alınmağda Kumâş-ı sıdk-ı hulûşuñ bahâsı alçağda	Faşıh hîce şatılmaz niyâz-ı dil-h'âhı Nigâh-ı gûşe-i hasretle yâr alınmağda	Gazel/6	.-./ ...-/ ...-/ ...-	
11b	Faşıh	Nihâl-i kâmetüñ olduķca ey seriv ser-keş Başuma yakdı hevâ-yı muhabbetüñ âteş	Rakîble çemene şu gibi hıramânsın Faşıh 'e gelseñ olursun gâzabla pür-âteş	Gazel/5	.-./ ...-/ ...-/ ...-	
11b	Faşıh	Tâ key dili âzürde idüp şâne tokınsun Alsun ele geh zülfine cânâna tokınsun	Ruḥşat-dih olup serzeniş itdürme Faşıhâ Lâyık mıdur ağıyâr o sühandâna tokınsun	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
12a	Riyâzî	Yâr müstâgnî veli 'uşşâka nâz itmek de güç Dil-pesinde nâz olur 'arz-ı niyâz itmek de güç	Ey Riyâzî gamzesi tîr-i kaẓa te'siridür Karşu turmak müşkil ammâ ihtirâz itmek de güç	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
12a	Nisâri	Gâmzeden havf itmeyüp yâre niyâz itmek de güç Sûziş-i 'aşka şekîb-i cân-güdâz itmek de güç	Bir hakîkâtdür Nisâri gerçi hûbân-ı cihân Selb-i zevk-i hâleti 'aşk-ı mecâz itmek de güç	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	
12b	Şabrî	Ne bezmiñ şem' isin pervâne-i bî-ṭâkatüñ kimdür Ne burcuñ mâhısuñ pertev-perest-i tal' atuñ kimdür	Maķâmın bilsek ehl-i şevkden kim tutdı Şabrî 'nün 'Aceb şimdi terennüm-rîz-i bezm-i midḥatuñ kimdür	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	Şabrî-i Şerîf
12b	Nazîmî	La' lûñ gören ey hür-liķa gevheri n'eyler Saña bakan âyine-i İskender'i n'eyler	Ma' nî ile pür-zîb gerek sözde Nazîmî Üstâd kırı lafzıyla şi'r-i teri n'eyler	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	Nazîm Yahyâ
13b	Şabrî	Koçmaz o servi 'âşık olan pîrehan gibi Bir gönlek içre kalmayıcak yâsemen gibi	Her dem bahâr-ı hüsnün eder nâzikâne vaşf Bir bülbülün de Şabrî -i şîrin-sühan gibi	Gazel/5	...-/ ...-/ ...-/ ...-	Şerîf Şabrî

Tablo 2'nin Devamı...

13b	Trybî	Gönlümi eyledi gisûları rüsâ-yı hevâ Cism ü cân oldılar anlar daği hem-pâ-yı hevâ	Dil-i bî-havşalaya düşdi firâg-efkârı Bes ki terk eyledi Trybî anı gavğâ-yı hevâ	Gazel/6	...-/...-/...-/...	
14a	Nabî	Şalındı 'idgehde yine nev-resîdeler Hayretle döndi pelle-i dülâba dideler	Nabî 'arûs-ı mihr olamaz layık-ı nigâh İsterse her şabâh sürinsün sepîdeler	Gazel/5	--./-./-./-./-	
14a	Nabî	Bir zamân neydi hem-âgûş-ı hayâl olduğumuz Yâr bilmezdi talebkâr-ı vişâl olduğumuz	Nabîyâ itmüşüz ol âfeti dil-gîr-i niyâz Bilmedük mestî-i vuşlatla ne hâl olduğumuz	Gazel/5	...-/...-/...-/...	
14b	Nabî	Firâk-ı meclisün ey lâle-had ne müşkil imiş Karîn-i vaşla zarûrî hased ne müşkil imiş	Küşâd buldı hele çîn-i cebhesi Nabî Tarîk-i reh-rev-i vuşlatda sed ne müşkil imiş	Gazel/7	...-/...-/...-/...	
14b	Nabî	İder cihânı nemekdân tekellüm itdükce Olur zamâne gül-efşân telessüm itdükce	Olur 'arûs-ı sühan pây-küb u dest-efşân Zebân-ı hâme-i Nabî terennüm itdükce	Gazel/5	...-/...-/...-/...	
15a	İtrî	Bezm-i ağıyardan ol şem'-i fûrûzân dönsün Virse pervâne-şîfat üstüne bārân dönsün	Naẓm-ı Nabî 'ye yine pey-rev ol ' İtrî yazılup Rûy-ı haţ-âvere mecmû' a-i yārân dönsün	Gazel/7	...-/...-/...-/...	Naẓîre-i 'İtrî
15a	Nabî	Ne dem ol şüh idüp geşt-i gülîstân gösterür kendin Çemende gül de bülbül gibi nālân gösterür kendin	Şabahâsâ yüzi açık derünü pāk iken Nabî Yine gerdün gibi âlûde-dāmân gösterür kendin	Gazel/7	...-/...-/...-/...	Zebân-ı Nabî
15b	Nabî	Çoma çeşm ü dilün tîre tûrurken bezm-i dünyâda Şu' â'-yî çehre-i sâkî şafâ-yî şûret-i bâda	Muşâhib Muştâfâ Pâşâ'nuñ olsun devleti efzûn Ne gördükse anuñ luţfiyla gördük dâr-ı dünyâda	Gazel/7	...-/...-/...-/...	
15b	Nabî	Hirâs-ı âh-ı serdüm zülfin ayırmaz 'izârından O sermâ-dide gitmez muttaşıl âteş kenârından	Ruĥ-ı pür-tâb-ı yârî gördi mihr ü mâh Nabî 'nün Bir iki kaţreâsâ düşdi çeşm-i i' tibârından	Gazel/5	...-/...-/...-/...	Nabî Sellemeĥullâh
16a	Trybî	İdince ġamzeleri nûş câmi istîġnâ Dil oldı mest-i ġarâb tamâmı istîġnâ	Bilür ġalâvet şerm-sâr-ı vuşlatuñ Trybî Degül ġam eyler isen telĥ-kâm-ı istîġna	Gazel/6	...-/...-/...-/...	
16a	Trybî	Bir ġaste ki biñ dâġ çeker tâb-ile birdür Dârü-yî mudâvâ aña zehr-âb-ile birdür	Bidâr olagör fikr-i serencâm-ile Trybî Aĥvâl-i cihân vâkı' a-ı ĥ'âb-ile birdür	Gazel/5	--./...-/...-/...	
16b	Nabî	Bir kerre iltifâtun-ile ĥurrem olmaduk Bîġâne deñlü soĥbetüne maĥrem olmaduk	Nabî -i ġaste-dilde ġirîbân mı var meġer Cevrûnle çâk-ĥürde-i dest-i ġam olmaduk	Gazel/5	--./-./-./-./-	
16b	Nabî	'Âşîka nâzdan ol âfet-i devrân dönsün Bu revîşden olur elbetde peşimân dönsün	Nabîyâ tâze naẓîre disün erbâb-ı sühan Rûy-ı haţ-âvere mecmû' a-i 'irfân dönsün	Gazel/6	...-/...-/...-/...	Zebân-ı Nabî Efendi
17a	Nabî	Beni dil-ġaste görüp çeşmüne nem gelmez mi Yâ peşimânî-i evzâ'-ı sitem gelmez mi	Râyġân olmaya mı yine metâ'-ı maĥşûd Nabîyâ kâfile-i luţf u kerem gelmez mi	Gazel/5	...-/...-/...-/...	
17a	Nabî	N'ola âhumla çeksem tâġ-ı 'arşa 'anberîn-perde Beni lebrîz-i sevdâ itdi bir şüh-ı siyeh-çerde	Bu deñlü Nabîyâ itmezdi tıfl-ı ĥod-pesendâne Ruĥ-ı sâkî nümâyân olmasa mir'ât-ı sâġarda	Gazel/5	...-/...-/...-/...	
17b	Nabî	Sûz-ı ġamla içmeġe dil âteş-i seyyâleden Âteşin-sâġar gerekdür şu' le-i cevvaleden	Nabî -i dil-ġastesin görmiş de ol âfet dimiş Zâ'fın i' lâma ne ĥâcet añlanurken nâleden	Gazel/5	-./-./-./-./-	
17b	Vâşîf	Rûymı gül ġonçenün ĥıfz eyle bûs-ı jâleden Yoĥsa ey bülbül nedür ĥâsıl fîġân u nâleden	Serdî-i ġam Vâşîf nî kâr itdi cism ü cânına Sâġarı pür eyle sâkî âteş-i seyyâleden	Gazel/5	-./-./-./-./-	Naẓîre-i Vâşîf Çelebi Şa'bân-Zâde
18a	Nabî	Ĥûn-ı dili mey ġonçeyi câm eyledi bülbül Bezm-i gülü nâleyle tamâm eyledi bülbül	Dün geldi şabâ şaĥn-ı çemenden didi Nabî Ĥâk-i reh-i destûra selâm eyledi bülbül	Gazel/5	--./-./-./-./-	
18a	Nabî	ġamuñ senün dil-i ĥûn-geştemi mekân idinür Ĥümâ-yı devleti gör ġande âşîyân idinür	Zamâne dâmġehin tâ'ir-i dilün Nabî Ġarîbdür ki varup ġuşe-i amân idinür	Gazel/5	...-/...-/...-/...	

Tablo 2'nin Devamı...

18b	Nâbî	Ta'n itme zâhid ehl-i gamuñ süz u tâbına Bağ bağ 'izâr-ı dil-bere bağ âb u tâbına	Nâbî ne hoş zamîr-şinâs oldu rûzgâr Yârûñ nezâket-ile tokundı niğâbına	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
18b	Nâbî	Vücûdum ister iseñ dâğdâr mümkindür Güşâyış-i dile lâyıq bahâr mümkindür	Sirişk o ser-keşi dil-nerm iderse ey Nâbî Deminde girye-i bi-ihtiyâr mümkindür	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
19a	Bâkî	Bilini kuçma[da]dur ol şanemüñ derd ü belâ Yoğsa 'aşıklara şîrîn-lebi hâzır helvâ	Lüle-i hâme ile çeşme-i dilden Bâkî Eyledi kâ'ide-i âb-ı hayâtı icrâ	Gazel/7	--/ --/ --/ --/	
19a	Bâkî	Ruñun berg-i gül-i sır-âba beñzer Leb-i la' lûñ şarâb-ı nâba beñzer	Cihân efsânedür aldanma Bâkî Gam u şâdi hayâl-i h'âba beñzer	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
19b	Faşıh	Ne bâğuñ verdisin büy-âşnâ-yı ülfetüñ kimdür Ne bezmüñ şem' isin süz-âzmâ-yı şöhetüñ kimdür	Faşıh -i zâr olaldan dür hayli rûzgâr oldu ' Aceb şimdi gubâr-ı âstân-ı devletüñ kimdür	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
19b	Faşıh	Sâkî ki 'aks-i rüyımı sâğarda gösterür Âteşle âbı hâşılı bir yirde gösterür	Bilmez ki dâğıñı ne mağal 'arz ide Faşıh Geh dilde geh cigerde gehî serde gösterür	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
20a	Faşıh	Cây idinsem itmek istib' âd deyr-i miñneti ' Âşıkam bir kâfir-i hüsne Muhammed ümmeti	Câna minnetdür cefâsına tağammül ey Faşıh Bârı bağ eyler bana ol tıfl-ı nâzuñ lükneti	Gazel/6	--/ --/ --/ --/	
20a	Faşıh	Dil-ber sır ise câm-ı dırağşân senüñ olsun Ey pîr-i muğân itdügüñ ihsân senüñ olsun	Mecnûn-ı melâmet-zede-i 'aşka tîr-i dâğ ' Âlemde Faşıhâ ser ü sâmân senüñ olsun	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
20b	Faşıh	Ya gülşendür ya külhan müdde' â 'uşşâka birdür bir Ya deyr olmuş ya Mescidü'l-Necâ 'uşşâka birdür bir	Faşıhâ kâr-zâr-ı şeş-cihet âhında müdgâmdur Gam u zevk-i debür ile şabâ 'uşşâka birdür bir	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
20b	Bâkî	Lâleler bezm-i cemende câm-ı 'işret gösterür Devletinde hüsrev-i gül 'ayşa ruşsat gösterür	Bî-sütûn-ı gamda Bâkî seng-i miñnet kesmede Şöyle üstâd oldu kim Ferhâd'a şan' at gösterür	Gazel/6	--/ --/ --/ --/	
21a	'İtrî	Reside olsa n'ola mâha âh pey-der-pey İrişdi rüyına hañt-ı siyâh pey-der-pey	Hemân bu bezmde erbâb-ı tab'-ı 'irfânıñ Mu' in ü nâşırı olsun Allâh pey-der-pey	Gazel/9	--/ --/ --/ --/	Zebân-ı 'İtrî
21b	Faşıh	Çeşmümde görüp şanma ki laht-ı cigeridür Seyyâh-ı cihândur saña gül-berg-i teridür	Yârânı bu şi'r eylese i' câz 'aceb mi Kilk-i sühan-ârâ-yı Faşıh üñ eseridür	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	Faşıh-i Mevlevî
21b	Faşıh	Zamân-ı hânde-i gül gibi vaqt-i hurrem olmazmış Hezârın faş-ı feryâdı gibi bir hoş dem olmazmış	Muhabbet 'âleminde bulmadum hiç gam gibi hem-dem Meger 'âlemde gamsız da Faşıhâ 'âlem olmazmış	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
22a	Vecdî	Gâhî kelâm-ı lutf u geh âzâra kâ'ilüz Fermân-ı 'âlî-i dehen-i yâre kâ'ilüz	Olmazsa bâde-i leb-i la' li ferah-resân Vecdî gubâr-ı hañt-ile efkâra kâ'ilüz	Gazel/7	--/ --/ --/ --/	
22a	Vecdî	Düşüp ayağına göñlüm ki mest olup kalmış Piyâledür ki yerinde şikest olup kalmış	Ne nûş-ı bâdeye kâdir ne gitmege Vecdî Hücûm-ı keyf-ile sâgar-perest olup kalmış	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
22b	Vecdî	Göñül esir-i leb-i nûş-hand olup kalmış Meges gibi ki giriftâr-ı kand olup kalmış	Beni fütâde-i câh-ı zekân ider Vecdî Nigeh ki mâ'il-i kadd-i bülend olup kalmış	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
22b	Vecdî	Giribânın açup dil sine-i cânâna el şunmış ' Aceb mi gevher-i makşûdı bulsa kâna el şunmış	Nażîrin bulmamış 'îsâ bu şi'r-i pâkûñ ey Vecdî Takayyüd eylemiş çok defter ü dîvâna el şunmış	Gazel/7	--/ --/ --/ --/	
23a	Nâ' ilî	Hevâ-yı 'aşka uyup küy-ı yâre dek giderüz Nesim-i şubha refiküz bahâra dek giderüz	Felek girerse kef-i Nâ' ilî ye dâmânun Senüñle mañkeme-i Gird-gâra dek giderüz	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	
23a	Neşâtî	Ne seyr-i gülşene ne cüy-bâra dek giderüz Nesim-i şubha refiküz hisâra dek giderüz	Sudâ'-yı nâliş-i dil tâ-be-key Neşâtî ves Şikâyet eyleyerek küy-ı yâre dek giderüz	Gazel/6	--/ --/ --/ --/	
23b	Vecdî	Luñf-ı felek ki ellere âbı şarâb ider Dil-teşne-i muhabbete bahri serâb ider	Vecdî tağammül eyle sipihrüñ cefâsına Bir gün olur ki eyledüğinden hicâb ider	Gazel/5	--/ --/ --/ --/	

Tablo 2'nin Devamı...

23b	Vecdî	Ṭufân-ı sirişküm dime cûş-ı yeme beñzer Bağ çeşmüme dāmānuma deryā neme beñzer	Takşim idicek Zühre bu şi'ri didi 'İsā Bu nazm eşer-i Vecdî -i mu' cîz-deme beñzer	Gazel/7	--/ --/ --/ --	
24a	Şabrî	Niyâz-ı nâme-i dil yâre bî-zebân okınur Okunsa ger o perî meclise nihân okınur	Bizümle şulha boyun virdi çerh ey Şabrî Şadâ-yı şişe degül nâme-i emân okınur	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	Şerîf Şabrî
24a	Rüşdî	Ḥaṭ-ı şun'-ı varâk-ı gülde râygân okınur Hezâr-ı vaşf-ı ruḥ-ı yâr bî-ziyân okınur	Gelince cünbüşe meydân ṭab'-ı Rüşdî 'ye Dilir-i ma'reke pür-zür u pehlevân okınur	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	
24b	Vecdî	Rüyuña eylesem nazar reng-i hayâ nikâb olur Gör ne siyeh-sitâreyem nûrî baña hicâb olur	'Aşk-ile virdi Vecdî 'ye zevk ü sürür giryesi Dilde bu neşve var iken âb daḥî şarâb olur	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	
24b	Yahyâ	Rüy-ı zibâsında dildârûn ki müşgîn mü biter Beñzer ol gülzâra eṭrâfında 'anber bû biter	Yâre Yahyâ gül disem gülmez açılmaz bir zamân Görmedüm ol gonçe-i ra'nâ gibi maḥbûb-ı ter	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	
25a	'Adlî	Oldı naşib bûse-i rüy-ı civân-ı ḥüsn Bîgâne gül kopardı şanur bağbân-ı ḥüsn	Düş ayağına bûsesin al 'Adlî yâ eger El virmez ise sâkî-i devr-i zamân-ı ḥüsn	Gazel/5	--/ --/ --/ --	'Adlî Efendi
25a	'İtrî	Gönlüm ol gül-'izâr-ile açılır Ṭab'-ı bülbül bahâr-ile açılır	'İtrî yâ ma-ḥaşal senûn ṭab' uñ Bâde-i hoş-güvâr-ile açılır	Gazel/7	--/ --/ --	
25b	'İtrî	Mîve-i vaşl olur elbetde sen ikdâm eyle Tama'-ı ḥâmdur olmaz dime ibrâm eyle	Cennet-i vaşla olam dirseñ eger şâyeste Dûzaḥ-ı baḥrde 'İtrî bezr-ârâm eyle	Gazel/5	--/ --/ --/ --	Naẓîre- i 'İtrî
25b	'İşmetî	Mîve-i vaşlına yârûn gönül ikdâm itme Olacaḥ nesne degüldür tam'-ı ḥâm itme	Pendümi gûş idüp ey 'İşmetî mengüş eyle Yârsız cennet olursa yerûn ârâm itme	Gazel/5	--/ --/ --/ --	Zebân-ı 'İşmetî
26a	'İtrî	Bakmazsa rüy-ı dil-bere a'dâ şafâ nazar Sen eyle san'-ı Ḥaḳḳ'ı temâşâ şafâ nazar	Bu nev-zuhûr şâhid-i nazmın görüp eger 'İtrî naẓîre dirse eḥibbâ şafâ nazar	Gazel/9	--/ --/ --/ --	Zebân-ı 'İtrî
26b	'İtrî	Âmed-şud-i bî-bâke açık bâb mı kaldı Diger zi-Ḥudâ Fatîḥ-i ebvâb mı kaldı	Yâverleri Ḥaḳ ola hemân dürr-i du'aveş 'Arz eyleyicek gevher-i nâ-yâb mı kaldı	Gazel/10	--/ --/ --/ --	Naẓîre-i 'İtrî
27a	Nihâdî	Râ kaşlarını râma meger ṭab mı kaldı Bir varmadıgum gûşe-i mihrâb mı kaldı	Şayd eylediler nâfe-i müşkini bu zemînûn Bilmem ki Nihâdî saña sincâb mı kaldı	Gazel/10	--/ --/ --/ --	Zebân-ı Nihâdî Tezkire-i Evvel Muştafa Paşa
27b	Râmî	Meyl itmedigüm ebrû-yı pür-ṭab mı kaldı Baş egmedigüm gûşe-i mihrâb mı kaldı	Ber-düş ideli pûşîş-i ḥâkisteri Râmî Dilde heves-i kisve-i sincâb mı kaldı	Gazel/5	--/ --/ --/ --	Râmî Efendi
27b	'Adlî	Meclisde bûs idüp yürürüz la'l-i dil-beri Mestâne nûş iderse n'ola hûn-i sâgarı	Lâl eyler idi 'âlemi efsâne-güy-i dehr 'Adlî eger ki olmasa 'aşrın sühânveri	Gazel/5	--/ --/ --/ --	
28a	Vecdî	Ne oldı çeşm-i füsûn-sâzı nâzdan fâriğ Ne ben dili idebildüm niyâzdan fâriğ	Pür itdi nâlelerüm ṭâk-ı çarḥı ey Vecdî 'Aceb mi Zühre eger olsa sâzdan fâriğ	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	
28a	'İşmetî	Sînede bir şûḥ-ı mest ü keç-külâh ister gönül Ba'îş-i âh-ı nedâmet bir günâh ister gönül	Eski rûsvâlıklar ey Vecdî gelüp yâda yine Nâm u neng-i 'işmetî itmek tebâh ister gönül	Gazel/7	.-./ --/ --/ --	
28b	Vecdî	Nâlede üstâd-ı gül murğ-ı zebânumdur benüm 'Andelibân cümle şâkird-i fiğânumdur benüm	Gülşen-i ma'nâdan ey Vecdî bu tâze şi'r-i ter Ḥâk-i pây-i ehl-i nazma armağânumdur benüm	Gazel/5	.-./ --/ --/ --	
28b	Vecdî	Nice vaşl itsün o şûḥı dil-i hoş-dem ne disün Mişli yok beñzedicek ḥüsn-i müselleme ne disün	Ḳomadun söz yiri i'câz-ı sühanda Vecdî Böyle mu'ciz-nefese 'İsâ-yı Meryem ne disün	Gazel/5	--/ --/ --/ --	
29a	Vecdî	Şafâsın görmemişsin zâhid inkâr itme meydür bu Nümündâr-ı ḥavâşî cümle eşyâ turfe şeydür bu	Revâdur itse yârân ṭab'uma pey-revlik ey Vecdî Kî vâdî-i sühanda reh-ber-i ferḥunde-peydür bu	Gazel/5	---/ ---/ ---/ ---	

Tablo 2'nin Devamı ...

29a	Vecdî	Şarâb köhne vü sâkî-i hânde-rû tâze Olursa eski dime n'ola ârzû tâze	Bu şi' r-i tâze ber-â-ber degülse Bâkî 'ye Budur tefâvütü Vecdî o köhne bu tâze	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
29b	Vecdî	Kaşdı cân almakdur ol zâlim eger dâd itse de Şâd-mürg itmek murâd eyler eger şâd itse de	Qadrümi yârân bilür ben âşnaluk eylemem Şi' rümi Cibril-i Vecdî zeyl-i evrâd itse de	Gazel/7		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
29b	Vecdî	Tâ kim haţtuñ ey mâh-cebinüm yüze çıkdı Esrâr-ı dil-i zâr u hazînüm yüze çıkdı	Cüş itdi hevâ-yı haţ-ile baħr-i tabî' at Vecdî yine bir dürr-i şeminüm yüze çıkdı	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
30a	Vecdî	Saňa dil oldı mübtelâ al haberün şahihini Cürmümi ben didüm saňa al haberün şahihini	Böyle gazel dinür diyen Vecdî saňa dürrüg ider Hep şu' arâya kıl şalâ al haberün şahihini	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
30a	Bâkî	Şubh-dem bülbül niyâz itdükce geldi nâze gül Râz-ı 'aşkı der-miyân itdi açıldı tâze gül	Göklere ırgürdi Bâkî gulğul-i 'aşkuñ senüñ Şalmadı rüy-ı zemîne hüsni-ile âvâze gül	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
30b	Vecdî	Şebistân-ı gamam bezmümde şem' -i enverüm yokdur Fenâ dünyâda ya' nî bir müselleml dil-berüm yokdur	Sitanbul'a o deñlü ârzû var dil[üm]de ey Vecdî Uçardum bulsam ammâ neyleyem bâl ü perüm yokdur	Gazel/7		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
30b	Âlî	Helâk itmek midür kaşduñ nedür ey şüh-ı bî-pervâ Neden ben mübtelâyâ tâ bu deñlü nâz u istiğnâ	Nişâr eylerdi hâk-i pâyuña hep varımı Âlî Naşib olsa aña feth-i der-i gencine-i ma' nâ	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
31a	Re'fetî	Ey bülbül-i dil müjde ki dil-ber yeñilendi Gülzâr-ı muhabbetde gül-i ter yeñilendi	Efsânei ko Re'fetî â haķ budurur kim El-kışsa yine derd-i dil ü ser yeñilendi	Gazel/6		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
31a	Şemsî	Şanmağıl zencir-i zülfün bendeye işkencedür Düşüm evvel bu dil-i divâneye eglencedür	Tıfıldur gönlüm evin geh yapsa geh yıksa n'ola Dil-rübâlık şan' atında Şemsî â öğrencedür	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
31b	Şabrî	Mümkün mi câm-ı 'aşkla mestâne olmayam Kâbil midür görem seni divâne olmayam	Şabrî gibi revâ mı geçem nüş-i bâdeden Şâ' ir olam da nâzûk ü rindâne olmayam	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
31b	Şemsî	Kaşları ser-nâme-i hüsniinde yârûñ hal çeker Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker	Zerre deñlü Şemsî â hâţır-perişân olma kim Ehl-i dil çekmez cihânunñ guşşasın echel çeker	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
32a	'İzzetî	Muğber gönül cihânda şafâ-ülfet olmasun Tek rûzgâra zerre kadar minnet olmasun	Lâ-büd sitemle 'ayşını telh eyler 'İzzetî Kimse bu dehr-i dünla hem-şoħbet olmasun	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
32a	Şeyhî	Qadd-i nev-res şâh-ı gül haţ-ı 'izârî tâzedür Bülbül âzâr olmaz ol gül-bîn ki hârî tâzedür	Lafz-ı nazmum olsa dürriveş n'ola Şeyhî Qadîm Ĥamdülillâh vâd-i rengin-bahârî tâzedür	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
32b	Şehrî	Çin-i nâzam ebrü-yı hûbân me'mendür baña Mevc-i nûram cebhe-i hürşid meskendür baña	Ĥamze-i pür-fîtneden havf eylemem Şehrî gibi Çin-i nâzam ebrü-yı hûbân me'mendür baña	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
32b	Şehrî	Dilsitânım tıfl-ı 'işmet-dâye bir maħbûbdur Sâyesinden eyler istiħyâ 'aceb maħcûbdur	Ülfet-i Şehrî 'den ey 'işret-güzinân el-hâzer 'Aşķ-ı râhat düşmenâsâ 'âfiyet-âşûbdur	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
33a	Şehrî	Şüh-meşreb bir zarîf-nüktedândur dil-berüm Müdde' â fehm-dil ü nâzûk-beyândur dil-berüm	Şehrî ancak fehm ider kaşdı zebân-ı şivesin Tab' -ı şühüm gibi bir rind-i cihândur dil-berüm	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
33a	Şehrî	Çek zevķ-ile zehr-âb-ı gamı ey dil-i şeydâ Minnetle olan câm-ı Cem'i itme temennâ	Bir dil-ber-i pür-gamzenün ol bismili Şehrî Reşķ eyliye 'ömr-i ebed-i Hızr u Mesîhâ	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
33b	Rüşdî	Berg-i semenden olsa eger pîrehan saňa Bâr-ı girândur ey gül-i nâzûk-beden saňa	Rüşdî Ĥudâ'dan iste hemân her murâdınñ Zirâ ki zerre faide yok ģayrıdan saňa	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
33b	Veysî	Meyl eylese âġyâra anı şanma vefâdur Âġyâra vefâdan ģarażı baña cefâdur	Şüret vireyin dirse eger şi' rine Veysî Ruhsârına âyine disün hûb-edâdur	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
34a	Rüşdî	Bilmezüz ol sehî-qadûñ naħili bir belâ mıdur Yoħsa niħâl-i kâmetün âfet-i fitnezâ mıdur	Yine ne bu ģayâl-i hâş k'itdi pesend 'avâm u hâş Sendeki tab' Rüşdî â mevhibe-i Ĥudâ mıdur	Gazel/9		..-/ ..-/ ..-/ ..-	

Tablo 2'nin Devamı...

34a	Rûhî	Kimi mestâne şehir yâr ile gülşende yatur Kimi derd-i gam-ı hicrân-ile külhanda yatur	Hâk [u] hûn içre yatur derd ü gamuñla Rûhî Yâd idüp añı dimezsın ki 'aceb kânde yatur	Gazel/7	...-/...-/...-/...-	
34b	Nâ'îlî	Ne mümkündür tolaşmak zülf-i yâre şânedan sonra Lebin öpmek nice ma' mül olur peymânen sonra	Tururken âstânun gülşene meyl eylemez şimdi İder mi menzilin virâne ol kâşânen sonra	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
34b	Riyâzî	Neşve-i düşinemüzde hâlet o hâlet degül Mey o meydür gerçi keyfiyyet o keyfiyyet degül	Ey Riyâzî câm-ı Cem'de eski 'âlem nakşı yok Yine âyine ol ammâ şüret ol şüret degül	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
35a	Riyâzî	Vuşlat ricâsın itme güzelden edeb budur Bildir hemân hûlûşunı hûsn-i taleb budur	Va'd itmiş-idi gelmege bir gice hânege Şâd ol Riyâzî müjde saña ki o şeb budur	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
35a	'İzzî	Bir kamer-tal'at güzel mahbûbun oldum bendesi Büsbütün dünyâ deger ol gönçesâ handesi	İmtihân itsün o mehveş ser-ser 'uşşâkını Var mıdır 'İzzî gibi âşufte bir dildâdesi	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	'İzzî-i Bosnevî
35b	Nergisî	Menem ki bî-rû-yı Ferhâd u nakd-i Mecnûn'am Menem ki velvele-endâz-ı küh-ı hâmunam	Vişâl ü hecr degül çünki Nergisî bâkî Ne aña şâd oluram ne bunuñla mahzûnam	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
35b	Nâ'îlî	Şâm-ı zülfün kim çerâğ-e frûz-ı âhumdur benüm Şem'-i fânûs-ı felek düd-ı siyâhumdur benüm	Hâkden ref' eyleyüp şâham dimişsün Nâ'îlî Derd-mendem hâk-i pâyum hâk-i râhumdur benüm	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
36a	Nazîm	Sâgar-ı sâkî yeter Cemşid olmuş olmamış Sâz-ı mutribdür garaş nâhid olmuş olmamış	Mazhar-ı gûş-ı kabûl olmağadur söz ey Nazîm Dürr-i nazmun silk-i her vârid olmuş olmamış	Gazel/7	...-/...-/...-/...-	Nazîm Çelebi
36a	Fehîm	Ehl-i 'aşka gamze-i cânâne olmaz âşnâ Gâfil olma mest ile divâne olmaz âşnâ	Mağrem-i râz eyleme Cibrîl olursa ger Fehîm Rind-i 'aşka 'âkil-i ferzâne olmaz âşnâ	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
36b	Vehbî	Yârün dehâmı sırr-ı nihândan haber virür Fikr-i lebi netice-i cândan haber virür	Vehbî hadîş-i hançer-i nâzûk-miyân-ı yâr Dil-teşne-gâna âb-ı revândan haber virür	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
36b	Vehbî	Nüşâ-i âşâr-ı hikmetdür edâ-yı Mevlevî 'Aks-i mir'ât-ı hakikatdür likâ-yı Mevlevî	Cebhe-fersây ol yûri ey Vehbî rüy-ı siyâh Rik-i hat-ı mağfiretdür hâk-i pây-ı Mevlevî	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
37a	Naḥîfî	Çaribem 'aşıkam bir dil-ber-i şîrin-zebânum yok Cihânda bana ağlañ baña kim bir nev-civânum yok	Naḥîfî ves n'ola elden kımazsam dâmen-i lutfun Benüm 'âlemden senden gayrı yâr-i mihrbânun yok	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	Naḥîfî Çelebi
37a	Naḥîfî	İrişdi Hâzret-i Hâk'dan bir imtiyâz saña El irmez oldı âyâ serv-i ser-firâz saña	Naḥîfî bendede tâkat mı kaldı feryâda Ne eylesün saña ey şûh-ı işve-bâz saña	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	Naḥîfî Çelebi
37b	Naḥîfî	Künc-i firâka çekdi serin cân-ı mübtelâ Bigânelerle olsun o gül-çehre âşnâ	Bir gün Naḥîfî yâ seni çok cüst ü cü ider Şimdi egerçi kadriñü bilmez o bî-vefâ	Gazel/7	...-/...-/...-/...-	
37b	Bâkî	Rüşen ola tâ işigüne varmağa râhum Yıl mümlarını yakdı gice şu'le-i âhum	Bâkî dilemez dehr-i denî saltanatın dil Yâr işiginün hidmetidür devlet ü câhum	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
38a	Naḥîfî	Şaldı sevdâya benî ebrûları cânânenün Mâh-ı nev elbet cünün artırur divânenün	Ey Naḥîfî nâlesinden şimdi Ya'kûb dilün Şöhreti beyt'ül-hazândur gûşe-i gam-hânenün	Gazel/7	...-/...-/...-/...-	
38a	Naḥîfî	Hulûş o âfete mahz-ı hatâ imiş hayfâ Meger o gönçe hezar-âşnâ imiş hayfâ	Unutdı hayli zamândur Naḥîfî bendesini O meh hayâlî gibi bî-vefâ imiş hayfâ	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
38b	Naḥîfî	O mâh-tâbî baña gösterür mi devr-i felek Kalur mı hasretimüz yoğsa tâ kıyâmete dek	Naḥîfî yâ hele dursun tekellûf-i tecnis Hüner degül midür eş'âr-ı 'âşikâne demek	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
38b	Bâkî	Dil giriftâr-ı belâ dil-ber hevâyî n'eyesün Dâma düşmez yirlere konmaz hümayı n'eyesün	Halk-ı 'âlem Bâkî yâ 'aşkında yârün hâste-hâl Bir tabib andan bu deñlü mübtelâyı n'eyesün	Gazel/5	...-/...-/...-/...-	
39a	Naḥîfî	Meclisdeki pervâne-şîfat şu'le-hücumuz Şem'-i ruḥına ol şanemün yanmağa mûmuz	Şöhret-fikenüz mülk-i me'ânide Naḥîfî 'Urî degülüz şâ'ir-i pâkize-i Rûm'uz	Gazel/6	...-/...-/...-/...-	

Tablo 2'nin Devamı...

39a	Naḥîfî	Kâm-ile bâr-ı girândur vaz'-ı erbâb-ı heves Cism-i rûhânî olur âzurde-i perr-i meges	Cüst ü cü-yı hüsn-i fâniden ğaraẗ taqliddür Vuşlat-ı maḥbûb bâkîdür Naḥîfî multemes	Gazel/7		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
39b	Naḥîfî	Şimdi hüsn ü cân-sitânuñ şöhret-i âfâkdur Sevdigüm 'âlem cemâlûñ görmege müştâkdur	'Aql u şabrın virdi yağmâya Naḥîfî şimdi hep Devlet-i hüsnünde ol ser-defter-i 'uşşâkdur	Gazel/5		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
39b	Bâkî	Nağamât eylemege başladı şanma anı sen Ehl-i süzuñ şanemâ âteşin üfler ney-zen	Bâkî 'ye 'işret ü 'ays itmege hecründe yeter Nâle ney gözyaşı mey fikr-i vişâlûñ gülşen	Gazel/6		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
40a	Naḥîfî	Bilinür süz-i dilüm dîde-i nem-nâkümden Bellüdür derd ü ğamum sine-i şâd-çäkümden	Ey Naḥîfî bilüp ol serv-i dil-âra qadrüm Tütiyâ-sâz ola biñ ḥasret-ile ḥâkümden	Gazel/7		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
40a	Naḥîfî	Bülbül bu nâleden ğaraẗuñ güft ü gü midur Yoḥsa murâd dünyâda bir ârzü midur	Bilmem nedür bu cevır [ü] sitemler Naḥîfî ya Erbâb-ı tab' a yoḥsa bu devrân 'adû midur	Gazel/7		--./ --./ --./ --.	
40b	Naḥîfî	Gönlüm ârâm eylemez 'âlemde dildâr olmasa Ĝam helâk eyler beni bende ğam-ı yâr olmasa	Ben Naḥîfî veş karar itmez idüm 'âlemde hiç Ĝâh u geh destümde ḥâme ğâhî eş'âr olmasa	Gazel/5		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
40b	Bâkî	Etrâf-ı çemenzârı yine âb tolandı Gülzâra girüp her yaña şalındı bulandı	Bâkî 'yi mey-i nâba yemîn itdi dimişler Gül gibi ele sâĝar alup içmez ol andı	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	
41a	Naḥîfî	Mest-i sergerem neşât itdi beni feryâd-ı ney Çeşm-i hûn-âlûde geldi neşve-i rengin-i mey	Ey Naḥîfî tab' iñâ maḥşûşdur ancak senûñ Bir nefesde eylemek biñ vâdi-i ma' nâyı tayy	Gazel/7		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
41a	Naḥîfî	Niyâz-ı vaşl idünce saña 'aşık nâza başlarsın Hümâ-meşrebsin evc-i nâzda pervâza başlarsın	Naḥîfî ol mehûñ vaşf-ı nigâh-ı çeşm-i şûhunda Gehî efsûna ğâhî şive-i i' câza başlarsın	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
41b	Naḥîfî	Ol kim şafâ-yı 'aşkuñ ile bî-vücûd olur Çeşm-i nizârı mazhar-ı nûr-ı şühûd olur	Bezm-i cihânda bir dem olur kim Naḥîfî 'nûñ Gerd-i midâdı sürme-i çeşm-i ḥasûd olur	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	
41b	Bâkî	Dilâ meyl itme vaşl-ı dil-rübâya Hevâ-yı saltanat düşmez gedâya	Ferâmûş it ğam-ı ferdâyı Bâkî Bugün şîḥḥatdeyüz minnet Ḥudâ'ya	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
42a	Naḥîfî	Bâd-ı ğamla dilde dâĝ-ı 'aşk-ı cânân kalmadı Bezmgâh-ı şevkde bir şem' -i süzân kalmadı	Ey Naḥîfî geşt-i deşt-i miḥnet itdüm şöyle kim Dilde tâb u cânda tâkat tende dermân kalmadı	Gazel/7		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
42a	Naḥîfî	Çeşmûñ meger kaẗâ ile yek-dil degül midür Tîr-i nigâhuñ aña mu'âdil degül midür	Ancak olur Naḥîfî bu sihr-i helâl ise Yârân bu şî'r-i dil-keşe kâ'il degül midür	Gazel/7		--./ --./ --./ --.	
42b	Naḥîfî	Senûñle ey cefâ-cû kaçdımuẗ hem-ḥâne olmaḥdur Cemâlûñ şem' ine biñ şevk-ile pervâne olmaḥdur	Bu denlü cüst ü cûdan ey dil-i şîrîde 'âlemde Naḥîfî veş murâduñ şâ'ir-i ferzâne olmaḥdur	Gazel/5		..-/ ..-/ ..-/ ..-	
42b	Bâkî	Ten pâymañ ü serde ğam-ı 'aşk-ı yâr ise Ayakda kaldum elde degül ihtiyâr ise	Bâkî cihânda resm-i vefâdan nişâne yok Yâr adın añma 'akluñ eger saña yâr ise	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	
43a	Naḥîfî	Raḥş-ı teĝâfûlûñ yeter cevır-ile etmeye taḥte Ĝâh' bu pâymañlûñı luḥf-ile kıl nevâḥte	İtse Naḥîfî ya o meh ğâhî güşâde cismîni Tâbiş-i sineşi ider Zühre-i mahî baḥte	Gazel/7		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
43a	Fehîm	Ey vücûduñ pertevindendür 'adım olmaḥ baña Vâcib oldı sâye-i mihr-i kadîm olmaḥ baña	Ḥikmetûñ fehîm eylemez tab'-ı selimî olmayan Lâzım oldı hem ḥakîm ü hem Fehîm olmaḥ baña	Gazel/5		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
43b	'Ârif	Dildâra gönül kendüñi hem-râz idemezsün Bî-çâresin ol rûtbei iḥrâz idemezsün	Mir'ât-ı ruḥuñ olmaz ise 'Ârif e der-piş Ol tûti-i hoş-güyı sūḥan-sâz idemezsün	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	
43b	Nâ'îlî	Erbâb-ı dili müttehem-i âz idemezsün Ey çarḥ-ı siyeh-kâse bize nâz idemezsün	Kem-ḥavşâlasun Nâ'îlî ya kendüñi bî-bâk Pervâne-i şem' -i ḥarem-i râz idemezsün	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	
44a	Riyâzî	Maḥmûrluĝumı mestî-i maḥzûna deĝişmem Mecnûnluĝumı 'aql-ı Felâḥun'a deĝişmem	Olursa Riyâzî sözi ḥasmındur meknûn Ben nazımı ammâ dîr-i meknûna deĝişmem	Gazel/5		--./ --./ --./ --.	

Tablo 2'nin Devamı...

44a	Şabrî	Hâk-i pây-i yâre daği mâcerâ söylenmedi Ser-güzeşt-i çeşm-i tûfân âşnâ söylenmedi	Güş idünce nazmumu Şabrî dimiş ol şâh-ı hüsni Baña daği böyle şi' r-i dil-güşâ söylenmedi	Gazel/6		---/ ---/ ---/ ---	
44b	Yahyâ	Nizâr olmuş tenüñ görmekle Leylâ saña râm olmaz Hümâ şaydına târ-ı 'ankebûd ey Kays dâm olmaz	Zebân-ı sükkerininden o şühûñ va' de-i vaşlın İşidüp didi Yahyâ böyle bir şîrin-kelâm olmaz	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
44b	Yahyâ	Eglenür seyr-i ruhuñ fikriyle dil bayrâma dek Yoğsa eylerdi sefer zülfüñ gamıyla Şâm'a dek	Mâcerâmuz hâk-i pây-i yâre takrîr itmege Gitsün ey Yahyâ yaşum ol serv-i sîm-endâma dek	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
45a	Yahyâ	Gönlüm açılmaz dime cânâ bahâr olsun hele Evme 'ayşa murğ-ı zerrîn-per şikâr olsun hele	Olma Yahyâ lutfına mağrûr o tıfl-ı nev-resûñ Kadr-i hüsni fehm ider bir şivekâr olsun hele	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
45a	Mezâkî	'Aşk âfet-i âşâyîş-i cân u dilimüzdür Şûr-efken-i âmîziş-i âb u gîlimüzdür	İnşâf idicek fenn-i muhabbetde Mezâkî Âsân didigün mes'ele en müşkilümüzdür	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
45b	'İşmetî	Vaz' -ı nâ-sâzını dehrîñ gören âdem ne disün Bilinür nesne degül meşreb-i 'âlem ne disün	'İşmetî süz-i dilin derdi o şûha ammâ Şimdi fûrkatde gam-ı hecr-ile hem-dem ne disün	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
45b	Vahîd	Hâlet-i 'âşkî beyân eyleyüp âdem ne disün Hâlden bilmeze o müstağnî-i 'âlem ne disün	Rûh vardur didiler şâhid-i nazmuñda Vahîd Aña inşâf-ı nazar 'îsâ-yı Meryem ne disün	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
46a	Vecîhî	Derdin izhâra muhal yok dil-i pür-gâm ne disün Tutalum hem-dem imiş ol gül-i hürrem ne disün	Yâd-i dil-berle Vecîhî ben iderken nâle 'Aşk-ı gülden dem urup bülbül-i hoş-dem ne disün	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
46a	'İşmetî	Ağlasam her dem gam-ı hecr-ile cevri-yârdan Nem yerine dem gelür bu dide-i hün-bârdan	Yâre 'arz it 'İşmetî gel eşk-i hün-âlûdeñi Hâzz ide şâyed o belki dirhem ü dinârdan	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
46b	'İşmetî	Bahâr-ı hüsniñ bil kâdrin ey meh câvidân şanma Bu gevher degme bir kanda bulunmaz râygân şanma	Mey-i düşine virmiş yâre dârû-yı ferâmuşî Gice mestâne nâlin 'İşmetî hâtır-nişân şanma	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
46b	Fehîm	Mu' tâd-ı zevk-i hecrüñ olan mâtem-âşnâ Gamdan helâk olur olamazsa gam-âşnâ	Ey gamzesi Fehîm gibi rûşenâ-yı dil Bîgâne-ı tavr olma dile her dem âşnâ	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
47a	'İşmetî	Hat-ı ruhuñ o mehûñ cân-ı zâra gösterme Dem-i hazânı Hudâyâ hezâra gösterme	Niyâz-ı nâme-i dil 'İşmetî perişândur Bu şekl-ile anı zinhâr yâre gösterme	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
47a	'İşmetî	Süzüm artar ol şeh-i bî-dâd ger dâd itse de 'Aşk ider kârını dil-i virânum âbâd itse de	Rûzgârumdan yine bulmam tesellî 'İşmetî Kendüyi zür eyleyüp ihsâna mu' tâd itse de	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
47b	'İşmetî	Bâ' iş olmağdur garağ germiyyet-i bâzârına Yoğsa dehrüñ kim uyar evzâ' -ı nâ-hem-vârına	Geç o nañl-i tâzenüñ berk-i terinden 'İşmetî Mâye-i cân olsa da gücdür tañammül bârına	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
47b	Bakî	Riyâz-ı hüsniñ olmuş o la'l-i nâb lezîz Cihân içinde bilürsin olur şarâb lezîz	Gazelleründe lebi vaşfın eyle ey Bakî Şekerle olsa bilürsin olur hoş-âb lezîz	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
48a	Vuşlâtî	İtse hüsni içre civânân n'ola cânâna hâsed İtdi ihvân-ı zamân Yûsuf-ı Ken'ân'a hâsed	Vuşlâtî eyler idüm şi' rûmî mahsûd-ı hûbân Olmasa resm-i felek tab' -ı sühândâna hâsed	Gazel/6		--/ --/ --/ --	Vuşlâtî Beg
48a	Kadri	Çıkardüñ başa cânâ bâliş-i zerkâra yüz virdüñ Kopardüñ fitneler yer yer hat-ı jengâra yüz virdüñ	Elüñ gögsiñe ko inşâfa gel kim Kadri -i zârın Aña bir dest bûsuñ virmedüñ ağıyâra yüz virdüñ	Gazel/4		---/ ---/ ---/ ---	
48b	Mânî	Ey hatt-ı siyeh 'ârîz-ı cânâna tolaşma Yüz qaralğın eyleme imâna tolaşma	Âğuş-ı miyânın taleb itme kemerâşâ Mânî meded ol serv-i hürâmâna tolaşma	Gazel/5		--/ --/ --/ --	
48b	Bakî	Esirgemek gerege 'âşık-ı dil-efkârı 'Ale'l-huşûş ki bir bî-vefâ olan yâri	Hemîşe kâmet-i bâlânı vaşf ider Bakî Bülend-mertebe olsa 'aceb mi eş'ârı	Gazel/5		---/ ---/ ---/ ---	
49a	Bakî	Leşker-i fitne saña hayl-i hat u hâl yiter Tiğ lâzım degül ol gamze-i kattâl yiter	Ehl-i dil câme-i dîbâ-ile zîbâlanmaz Bakî yâ 'ârif olan kimseye bir şâl yiter	Gazel/5		--/ --/ --/ --	

Tablo 2'nin Devamı...

49a	Feyzî	Hemîşe cām-ı zer-i pür-şarabı n'eylersün Gönül o mehveşi gör âftâbı n'eylersün	Ġurūr-ı hüsni-ile pāmāl ider seni Feyzî Sevüp ol dil-ber-i 'ālî-cenâbı n'eylersün	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
49b	Râgıb	Teşne-i mey rüyına şu deñlü virmiş âb u tâb Böyle keyfiyyetle kalsa 'âlemi eyler harâb	Râgıbâ hüsni-i haţ-ı dildârı vaşf idüp bugün Vādî-i eş'âra buldırduñ yine bir âb u tâb	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	Râgıb Çelebi
49b	Bâkî	Geçüp güller serir-i 'izz u nâza Şeherden geldi bülbüller niyâza	Yaqarlar Bâkî 'yi nālân iderler Güzeller mâ'il olur süz u nâza	Gazel/5		.-./ .-./ .-	
50a	Râgıb	O tıfl-ı nâza en evvel dil-i şeydâyı ben virdüm Bu deñlü şöhet-i hüsni saña hercâyı ben virdüm	N'ola dīvâneveş Râgıb cünün 'arz itse Mecnûn'a Dil-i şeydâya zirâ mâye-i sevdâyı ben virdüm	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
50a	Râgıb	Tağıtsa ger şabâ zülfin ruḡ-ı zibâ olur peydâ Şanarsın ebr içinde bir meh-i ğarrâ olur peydâ	Derûna öyle naḡs olmış ruḡ-ı âlî ki ey Râgıb Eger hâle nazar itsem gül-i ra' nâ olur peydâ	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
50b	Şeyhî	Elin būs itmege uşşâka bir kez ol güzel virmez Bu istîğnâ begüm böyle kalursa bize el virmez	Yazup naḡmuñ pür eyle kâğıdı zerle vir ol yâre Ki herkes aña Şeyhî böyle pür-ma' nî gâzel virmez	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
50b	Bâkî	Kanı bir şîrin-sühan la' l-i şeker-bârûñ gibi Kanda gördi tûḡi bir âyine ruḡsârûñ gibi	Nükte-i mihr ü muḡabbetdür ser-â-ser Bâkî yâ Bulmaya 'aşḡ ehl-i bir eglece eş'ârûñ gibi	Gazel/7		.-./ .-./ .-./ .-	
51a	Şeyhî	Büse lutf eyler disem ol dil-rübâ yüz dönderür Lutf ider ma' nide gerçi şüretâ yüz dönderür	Rüzgârı şarşar-ı kahrîñla geçse muttaşıl Şanma senden şem' veş Şeyhî şehâ yüz dönderür	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
51a	Şeyhî	Bir mîvezâr içinde mey-i ergüvân-ile Şeftâlû şöhetin idelüm dil-berân-ile	Pir-i muḡân meḡabete başdurdı zâhidi Şeyhî kerâmet eyledi ruḡl-ı girân-ile	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
51b	Şeyhî	Câme-hâb içre gel ey meh yine pehlû olalum Bir şadef içre leb-â-leb iki lû'lû olalum	Şeyhî yâ cem' olalum kañtara-i vaḡdetde Yek-revân yek-dil ü yek-âyine yek-rû olalum	Gazel/7		.-./ .-./ .-./ .-	
51b	Bâkî	Gülşen istersen işte mey-hâne Gül-i ḡandân gerekse peymâne	Bâkî yâ tarz-ı şî'r böyle gerek Hem zarîfâne hem levendâne	Gazel/7		.-./ .-./ .-	
52a	Rahmî	O rind-i şâf-diliñ kim elinde râḡı var Hücûm-ı ceş-i ğamîñ def'ine silâhı var	O şüh sinemüzi şerḡa-dâr itmek-ile Dil-i ḡazimüzüñ Rahmî inşirâḡı var	Gazel/6		.-./ .-./ .-./ .-	Rahmî Çelebi Kubürizâde
52a	Bâkî	Kâmet-i vaşfını 'arz eylediler Tübâ'ya Ser-fürü eyledi ol serv-i sehî-bâlâya	Kemer eylerdi kolın ince bilûñe Bâkî Girmese ḡançer-i ḡün-rizüñ eger araya	Gazel/7		.-./ .-./ .-./ .-	
52b	Nef'î	Olmuş o şüh o merete mest-i şarâb-ı nâz Kim bâde içre aksine eyler 'itâb-ı nâz	Nef'î göreydi bu gâzel-i pür-niyâzuñ Taḡsın iderdi ğamze-i ḡazır-cevâb-ı nâz	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
52b	Bâkî	Cevr ü cefâna kâ'il olurdum velî şehâ Maḡşûş olaydı ol da cihânda hemân baña	Vaşşâfısın o serv-kañdûñ râstı bu kim Tab'-ı bülend-tarzıña aḡsent Bâkî yâ	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
53a	Nef'î	Yazanlar peykerüm destümde bir peymâne yazmışlar Görüp mest-i mey-i 'aşḡ olduġum mestâne yazmışlar	Nice zâhirdür ey Nef'î sözüñde dildeki süzuñ Yazuñca nüḡşa-i şî'rin kâlemler yâne yazmışlar	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
53a	Feyzî	Beni taşvîr idenler bü'l-ı aceb rindâne yazmışlar Yanımda dil-rübâ destümde bir peymâne yazmışlar	Velî pâ-beste-dâmı turrada Feyzî görüp sermest Yazanlar anı zencîr ile bir dīvâna yazmışlar	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
53b	Cem'î	Gitmez lebûñün fikri dil-i zârdan aşlâ Cân gezdürürin ḡasret-i la'lûñ-ile cânâ	Sa'y ile ele girmez o bir dâd-ı Ḥudâ'dur Cem'î taleb-i sāġar-ı naḡmı kosun a' dâ	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
53b	Ṭıybî	İçdüġi ġamzesinüñ dildeki ḡün-âbe midür Meyli ol âfetüñ evâ ki mey-i nâbe midür	Virmez emvâc-ı yem-i miḡnete keştî-i vücûd Niyyet-i Ṭıybî -i rüsvâ-şüde gird-âbe midür	Gazel/5		.-./ .-./ .-./ .-	
54a	Mezâkî	Hiç maḡdem-i dil-berden yollarda eşer yok mı Ey bād-ı şabâ sende bir tâze ḡaber yok mı	'Âlemde Mezâkî veş biz sāḡib-i 'irfânuz Erbâb-ı dile mâ'il bir ehl-i hüner yok mı	Gazel/7		.-./ .-./ .-./ .-	

Tablo 2'nin Devamı...

54a	Cem'î	Küy-i dil-berden der-i hâmmâra düşdi gönümüz Cüvveş gülzârdan gülzâra düşdi gönümüz	Hân Murâd-ı mihr-câhuñ pâyına yüz sürmege Menzilinden mâhveş âvâre düşdi gönümüz	Gazel/6		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
54b	Cem'î	Ey tırrası ebr-i çemen-ârâ-yı kıyâmet Berķ-i ruh-ı âteşzen-i şahrâ-yı kıyâmet	Cem'î gibi mest-i mey-i 'aşkuz bize düşmez Endişe-i 'âlem ğam-ı ferdâ-yı kıyâmet	Gazel/5		--./ --./ --./ --	
54b	Ṭıybî	Rüz-ı 'id irdi oldı 'âlem şâd Künc-i ğamda dil itmede feryâd	'İdde yâri görmemiş Ṭıybî Dimedüm 'idine mübârek bād	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--	
55a	Cem'î	Dilüñ sükûtına hep haṭt-ı yârdur bâ'îş Benüm de hayretüme ol ğubârdur bâ'îş	Kıyâmı hâk-nişînân-ı bâğa ey Cem'î Hemişe maḳdem-i şâh-ı bahârdur bâ'îş	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
55a	Cem'î	Maraż-ı mülk-i hicrâna devâdûr kâğaz Ḥaste-i teb-zede-i 'aşka şifâdûr kâğaz	Cebhe-i 'âşık-ı mehcür-şifât ey Cem'î Hedef-i nâvek-i eḳlâm-ı każâdur kâğaz	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
55b	Cem'î	Bezm-i vaşf-ı yârda bî-hûde taḳrîrûñ nedür Sen nesin ey hâme-i küstâh taḳrîrûñ nedür	Cem'î beñzer yine bir tâze derdûñ var senüñ Bu nihânî girye bu âh-ı cihângirûñ nedür	Gazel/5		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
55b	Cem'î	Gönlin nice alsun ele erbâb-ı niyâzuñ İçmekden eli dîtrer o mest-i mey-i nâzuñ	Naḳşın görüp oldum yine naḳḳâşına hayrân Cem'î bugün ol muṭrib-i şehnâz-ı tırâzuñ	Gazel/5		--./ --./ --./ --	
56a	Râġib	Vücûdum pây-tâ-ser hañçerüñle yârelenmişdür Şifâ-baḥş ol taḳibüm gel ki dil bî-çârelenmişdür	Ḥadeng-i cân şikâfidur ğümân iken o âşûbuñ O havf-ile dil-i bî-çâre Râġib yârelenmişdür	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
56a	'Arżî	Didâr-ı yâri görmez isem ḥasret öldürür Görsem belâyı gör ki beni deḥşet öldürür	Cünküm müyesser olmadı vaşlıyla şâd-ı merg 'Arżî yakînüm oldı ğam-ı fûḳat öldürür	Gazel/5		--./ -.--/ --./ -.--	
56b	'İzzî	Marîż-i 'aşka ancaḳ çâre vaşl-ı yâri bulmuşlar O derde şerbet-i la'li-i leb-i dildârı bulmuşlar	Giribânın tutup bî-cürm olan 'İzzî 'ye kaşd itmiş Yine hañçer-bedest ol âfeti hûn-h'ârı bulmuşlar	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
56b	Ṭıybî	Gönülde dâġ-ı belâ-dîde zâr-ı ḥasretdür Bu cüybâr-ı ğam ol lâlezâr-ı ḥasretdür	Cihân olursa sezâ ġark-ı hûn bu dem Ṭıybî Zamân-ı girye-i tûfân-nişâr-ı ḥasretdür	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
57a	'İzzî	Düşmiş girev-i kâküle dil müya şarılmış Kâkül degül ol 'anber-i hoş-büya şarılmış	Çekmiş yine âġûşa miyânüñ kemerâsâ 'İzzî ne güzel tâzece peh-lüya şarılmış	Gazel/5		--./ --./ --./ --	
57a	'İzzî	'Aks-i rûym gösterür 'uşşâka rûy-ı âbda Naḥl-i kadd-i sāyesin seyr itdirür mehtâbda	'İzzî ol meh-liḳânüñ vaşlına irmek muḥâl Bâri bir âġûşa çekseñ mü-miyânın ḥ'âbda	Gazel/6		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
57b	'İzzî	Sinem hedef itdüm yine bir kaşı kemâne Müjġân yeter tîr-i belâ pûte-i cânê	'İzzî yine ol Yûsuf-ı gül-çehre degül mi Bâ'îş bu kaḳar mâye-i feyzî-i ceryâne	Gazel/7		--./ --./ --./ --	
57b	Ṭıybî	Cihânda şöhet-i 'uşşâk âh u zâr-iledür Dil-i pür-âteş ile çeşm-i eşk-bâr-iledür	'Aceb mi ber-zede-dâmân olursaḳ ey Ṭıybî Bizim keş-â-keşimüz çarḥ-ı nâ-be-kâr-iledür	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
58a	'İzzî	Ḥaḳ Te'âlâ 'ömrüñ efzûn eylesün ey serv-i nâz Ḳâmetüñ ḥaḳ eylemiş Ḥaḳ dil-pesend ü ser-firâz	Silk-i 'uşşâk içre cânâ luṭf idüp 'İzzî kuluñ Ġüşe-i ḥaṭırda şaḳla defter-i divâna yaz	Gazel/6		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
58a	'İzzî	Kulḳul-i savt-ı şurâḥi gibi dil itdi ḥuruş 'Araḳ-ı ter getür ey muġ-beçe-i bâde-füruş	Seng-i âġyâr ile ol ta'n-ı 'adûlar ne belâ Nice olmya bu miḥnet-zede 'İzzî -i ḥâmuş	Gazel/6		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
58b	'İzzî	Şabâdan ġayrıya ol ġonçe gül ruḥsârîñ oḥşatmaz Hezâr-ı pür-naġam feryâd u zârına ḳulaḳ ṭutmaz	Fütâde-pister-i hicrân olan dil-ḥaste 'İzzî yâ Şulu şeṭâlû virmez bâġ-ı ḥûsnüñ mivesin şatmaz	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
58b	Ṭıybî	Gülü-yı bûlbûle ḳulḳulmı ziyâde ider Cemüñ ġüzeşte ḥikâyelerin ifâde ider	Metâ'-ı naẓm-ile sük-ı ḥayâlê Ṭıybî Bahâ-yı atlas-ı çarḥı fûrû-nihâde ider	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..--	
59a	'İzzî	Açıl ey ġonçe-i baḥtum gül-i ḥandânımız gelsün Nevâya başla ey dil bûlbûl-i nâlânımız gelsün	Murâd üzre virür düşvâr olan maḳşûduñ ey 'İzzî Ümidüñ vaşl ise şabr it şeh-i devrânımız gelsün	Gazel/6		..--/ ..--/ ..--/ ..--	

Tablo 2'nin Devamı...

59a	‘İzzî	Bahâ-yi vaşlına ol meh-liķānuñ bezl-i cān itdüm Fedâ kıldum serüm her cümle varum armağān itdüm	İdüp teşmîr-i dâmen rû-be-râh-ı kûy-ı yâr oldum Dem-i vuşlatda ‘İzzîveş dü-çeşmüm pās-bân itdüm	Gazel/6		.---/ .---/ .---/ .---	
59b	‘İzzî	Dilâ her dem dolaşma şâneāsâ kâkûl-i yâre O bir cādû-durur eyler dil-i ‘uşşâķı şad-pâre	Bugün ikrâre gelmiş reh-güzârında turup bekler Serin meydâne koymış pā-bürehne ‘İzzî bi-çâre	Gazel/5		.---/ .---/ .---/ .---	
59b	‘Tıybî	Dil-i hicrân-zede vuşlat-ı yâri neyler Murğ-ı pür-sûhte teşrîf-i bahârı neyler	Mâcerâ-yı ğamı Ferhâd ile Qays’uñ ma‘lûm Görelüm hükm-i kazâ ‘Tıybî i zârı neyler	Gazel/5		..--/ ..--/ ..--/ ..-	
60a	‘İzzî	Destüme bir vird-i ter şunmazsa ger ruhsârdan Bî-niyâz itmez beni ol gonçe-fâm gûlzârdan	‘İzzîyâ itme niyâz bû-yi vaşla cān fedâ Nâ-şükufte gonçe irilmez dimişler hârdan	Gazel/5		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	
60a	‘İzzî	Ey dil yine bir zûlf-i perîşâne mi düşdüñ Pā-beste olup kâkûl-i cānâne mi düşdüñ	Feryâd-resiñ Hızr u Mesîhâ ola ‘İzzî Gird-âb-ı ğam u lücce-i hicrâna mı düşdüñ	Gazel/5		--./ --./ --./ --	
60b	‘Adlî	Meclisde ney benümle n’ola olsa hem-nefes B’olmuşdur ikimize de üstâd dest-res	Seyr eyle ‘Adlî sine-i pür-üstüh’ânımı Murğ-ı revâna eylemiş üstâd tel kafes	Gazel/5		--./ --./ --./ --	‘Adlî Efendi
60b	‘Âişe	Kendü lûtfıyla gelen dildâra kıymet var mıdur ‘Âşîķa bundan evlâ ‘âlemde devlet var mıdur	Vaşl içün cānânımız cān naķdin istemiş bahâ ‘Âişe tâlib geçersin sende ni‘met var mıdur	Gazel/5		-.-/ -.-/ -.-/ -.-	

Tablo 3: Mensur Bölümler Tablosu

Syf. Nu.	Müellif	Eser Adı	Başı	Sonu	Konu	Açıklamalar
4a-4b	-	Baḥr-i Ṭavīl-i Ālī	Yine bir şuh-ı cefā-pīşe...	...aşdım yine pervāz	-	-

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri⁴

‘Adlî (?-1672/73)

Asıl adı Mustafa’dır. Doğum tarihi ve doğum yeri bilinmeyen şairin hayatına dair de pek bilgi bulunmamaktadır. Bağdad valisi Silahdâr Hüseyin Paşa’nın dîvân kâtipliğini yapmıştır. Eserlerine dair bir bilgi maalesef yoktur.⁵

‘Ârif (?-?)

Asıl adı Mehmet’tir. İstanbul’da doğmuştur. Vakıf kâtipliği yapmıştır. Zarif ve hoşsohbet olduğu için bazı devlet adamlarına musahiplik yapmıştır. İlk dönemlerinde Âhî mahlası ile gazel, kaside ve tarihler yazmıştır. Dostlarının önerisi ile ‘Ârif mahlasını kullanmaya başlayan şair tarih düşürmede ustadır. Sultan II. Mustafa döneminde vezir ‘Amucazâde Hüseyin Paşa’nın İstanbul Saraçhane’de yaptırdığı medrese, sebil ve türbeye tarih düşmüştür.⁶

‘Arzî (?-1664)

Antep’te doğan ‘Arzî Mehmet Efendi’nin asıl adı Muhammed’tir. Babasının etkisiyle tasavvufa ve bilime yönelen ‘Arzî, gençlik yıllarında İstanbul’a gitmiş, devrin müderrislerinden Kara Mustafa Efendi’nin hizmetine girmiştir. Galata mahkemesi başkâtipliği ve kadılıklarda bulunmuştur. Mevlevihâne’de kendisine kıraatçılık görevi verilmiştir. Galata mevlevihânesi şeyhi Âdem Dede’ye intisap etmiş, Âdem Dede’nin vefâtından sonra da onun yerine Galata mevlevihânesi şeyhi olmuştur. Kaynaklarda kendisinden övgüyle söz edilen ‘Arzî Mehmed Dede, lirik gazel ve rubailer kaleme almıştır. Üç dilde de şiir yazabilen şairin bazı şiirleri de bestelenmiştir. Kaynaklarda dîvâna sahip olduğu belirtilmişse de henüz ele geçirilen bir nüshası yoktur. Bazı şiir mecmularında şiirleri vardır.⁷

Bâkî (1526/27-1600)

Asıl adı Mahmud Abdalbâkî olan şair İstanbullu’dur. Medrese eğitimi almıştır. Şiirleriyle Kânûnî’nin dikkatini çekmiştir ve onun himayesiyle uzun bir süre rahat

⁴ Mecmuada, şiirleri olduğu halde kimliklerini tespit edemediğimiz için hayatları hakkında bilgi veremediğimiz şairler şunlardır: ‘Âişe, Âlî, Feyzî, ‘İzzî-i Bosnevî, Nihâdî, Şemsi.

⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Prof. Dr. Beyhan Kesik, “‘Adlî”, TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2616>, 05.05.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Prof. Dr. Bahir Selçuk, “‘Ârif”, TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3635>, 16.07.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Doç. Dr. İbrahim Halil Tuğluk, “‘Arzî”, TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1145>, 11.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

etmiştir. Kânûnî'nin ölümü ve kendisini çekemeyenlerin etkisiyle saraydan uzak kalan Bâkî II. Selim ve III. Murat'ın da takdirini kazanmıştır. Devrin en büyük şairi sayılan Bâkî, müderrisliğin en yüksek mertebesi olan Süleymaniye müderrisliğine ulaşmıştır. Daha sonra Selimiye müderrisliği, Mekke, Medine ve İstanbul'da kadılık yapmıştır. Anadolu ve Rumeli kazaskeri olmuştur. Ne kadar arzu etse de şeyhülislâm olamamıştır. Bâkî eğlenceyi seven, neşeli, hoşsohbet bir insandı. Genç yaştan itibaren artan bir üne kavuşmuştur. Tanınmış kasideleri vardır ancak gazel şairi sayılır. Şiirlerinde coşkunluk ve rindlik vardır. Tasavvufî aşktan ziyade dünyevî aşktan bahseder. Şiirlerinde tabiat önemli yer tutar. Nazım tekniği çok güçlü, üslûbu ahenkli, hayalleri ince ve güzeldir. Temiz ve akıcı bir İstanbul Türkçesi onun üslûbunun ayırt edici özelliklerindendir. **Eserleri:** Dîvân, Me'âlimül'-Yakîn Fî-Sîreti Seyyîdi'l- Mürselîn, Fezâ'il-i Mekke, Fezâ'ilü'l-Cihâd, Hadîs-i Erbâ'in Tercümesi. (ÇAVUŞOĞLU, 1991: c. 4-537-540)

Cem'î (?-1659/60)

Asıl adı Mehmed'tir. İstanbullu'dur. Kaynaklarda Cem'î ile ilgili çok fazla bilgi yer almamakla birlikte; kasaba ve beldelerde kadılık ve müderrislik yaptığı, Rumeli Kalemi'nde görevli iken vefât ettiği kayıtlıdır. Bir dîvâna sahip olan şair şiirlerinde aruzu başarılı bir şekilde kullanmıştır. Redif olarak genellikle Türkçe fiilleri tercih etmiştir. **Eseri:** Dîvân (KOPARAN, 1995: 8-9)

Fasîh-i Mevlevî (?-1699)

Asıl adı Ahmed'tir. Fasîh Dede XVII. yüzyılın ikinci çeyreğinin başlarında İstanbul'da doğmuştur. Hakkındaki övgülü ifadelerden, Arapça ve Farsçaya vukûfundan şiir ve inşâdaki ustalığıyla hat, resim ve minyatür sahalarındaki maharetinden iyi bir tahsil gördüğü anlaşılmaktadır. Bir müddet Dîvân-ı Hümâyûn kâtipliği yapmıştır. Daha sonra Köprülüzâde Fâzıl Ahmed Paşa'nın hazine kâtibi ve musâhibi oldu. Onun himâye ve yardımlarını gördü. Bu görevi sırasında meşhur hattat Derviş Ali'den sülûs ve nesih öğrenen Fasîh, hurde ta'lik hattını ilk yazan hattat olarak anılmaktadır. **Eserleri:** Dîvân, Dîvânçe, Münşeât, Münâzara-i Gül ü Bül, Münâzara-i Rûz u Şeb, Tenbâkûnâme, Kalem Makalesi. (ÇIPAN, 1995: c.12-213-214)

Fehîm-i Kadîm (?-1647)

Asıl adı Mustafa olan Fehîm, Kadîm sıfatıyla anılır. Yakın arkadaşı Evliyâ Çelebi, onun 18-19 yaşlarında dîvânını tertip ettiğinden bahseder. Farsça ve Arapçayı iyi derecede bilmekteydi. Fehîm, Anadolu'da mevki sahiplerinin kıymet bilmezliklerinden sık sık yakınmıştır. Sıkıntılarla geçen ömrünün gurbet safhalarında içkiye başlar. Mısır'dayken

İstanbul'a giden bir kâfileye katılan şair İstanbul'a varamadan vefât eder. Şair, Sebk-i Hindî'nin ilk büyük temsilcilerinden olmasıyla birlikte kendine has üslûbuyla ve şiirlerinde kendi hayatından manzaralara fazlaca yer vermesiyle dikkat çekmesine rağmen erken yaşta vefât ettiği için kendini tanınmış büyük şairler gibi geliştirme fırsatına sahip olamamıştır. **Eserleri:** Dîvân, Şehrengîz, Bahr-ı Tavîl, Tercüme-i Letâif-i Kümmelîn. (ÜZGÖR, 1995: c.12-215-216)

‘İtrî (1633?-1711)

Asıl adı Mustafa olan ‘İtrî, Buhûrîzâde şanıyla şöhret kazanmıştır. Buhûrîzâde Mustafa, IV. Mehmed'in sarayına 15 yaşında bir kâtip olarak girdi. İki yıl sonra IV. Mehmed'e suikast düzenlenmesi üzerine Buhûrîzâde Mustafa “nedim” olarak görevlendirildi. ‘İtrî, saraydayken Hâfız Post ve Koca Osman'dan istifâde etti. Çeşitli yerlerde müzikle hemhâl olan ‘İtrî, unutulmayacak besteler yaptı. Devrin birçok şair ve sufileriyle görüşme imkânı buldu. Besteleri ve şiirleriyle devrini tam anlamıyla yansıtmayı başardı. Yenikapı civarına defnedilen ‘İtrî'nin mezarının yeri tam olarak bilinmemektedir. **Eserleri:** Dîvân, Mecmû'a-i Güfte.⁸

‘İsmetî (?-1665)

Asıl adı Mehmed olan ‘İsmetî, 17. asrın başlarında İstanbul'da doğdu. Ailesinin zengin ilim ve kültür ortamından ziyadesiyle faydalandı. Devrin diğer şairlerine nazaran az şiir kaleme almasına rağmen tanınmış gazel şairlerinin arasına girebilmiştir. Kaynakların bildirdiğine göre ‘İsmetî yumuşak huylu, zeki, nazik, hoşsohbet bir insan olup devrinde herkesten saygı görmüş adına pek çok kaside söylenmiş, şiirlerine nazîreler yazılmıştır. Şeyhülislâm Yahyâ, Bahâî, Nâ‘ilî, Neşâtî gibi devrin büyük şairleri tarafından şiirlerine nazîreler yazılan şairler arasındadır. Çeşitli şehirlerde kadılık görevinde bulundu. Sanatçı kişiliği ve yumuşak huyluluğu kadılık görevlerinde uzun süre kalamama nedenleri arasındadır. Anadolu kazaskerliğinden sonra Rumeli kazaskeri olur. Rumeli kazaskeri olduktan bir süre sonra vefât etti. **Eseri:** Dîvân. (İPEKTEN, 2001: c.23-140-141)

‘İzzetî (?-1681)

Asıl adı Mehmed Efendi olan ‘İzzetî, Vişnezâde ‘İzzetî diye de anılır. İyi bir medrese eğitimi görmüştür. ‘İzzetî'nin adı bugün Beşiktaş'ta, Vişnezâde mahallesi ve Vişnezâde Câmisi'nde yaşatılmaktadır. Arapça ve Farsça'ya bu dillerde kalem oynatacak derecede hâkimiyeti vardır. Devrin birçok şairi gibi Sebk-i Hindî akımının etkisinde kalmış, bu

⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Yrd. Doç. Dr. Recep Uslu, “‘İtrî’”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2344>, 03.04.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

akım doğrultusunda şiirler kaleme almıştır. Şiirlerinde beyit sayısını asgarî seviyede tutmaya özen göstererek anlam derinliği yaratmaya çalışmıştır. Bakî, Nâ'î, Nef'î gibi şairlerden etkilenmiştir. Aruz vezninde usta kabul edilen 'İzzetî, söz sanatları ve süslü söyleyişlere yer vermiştir. **Eseri:** Dîvân. (ÇAĞLI, 1990: 4-5)

'İzzî (?-1694)

Asıl Adı Mehmed'dir. Nerede doğduğu hakkında ihtilaflar vardır. Safâyî ve Sâlim'e göre Şirvan, Belîğ'e göre Revan, Şeyhî ve Ayvansarayî'ye göre Van'da doğmuştur. İyi bir eğitim almak amacıyla İstanbul'a gelmiştir. İnşâ ilminde ilerlemiştir. Bazı devlet adamlarına musâhiplik ve nedimlik de yapmıştır. Dîvân tertip edip etmediği bilinmeyen şairin, Türkçe ve Farsça şiirleri vardır. Mecmualardaki şiirleri, 'İzzî mahlaslı diğer şairlerin ('İzzî Süleyman, 'İzzî Ahmed) şiirleriyle karışmış vaziyettedir. 'İzzî Mehmed'e ait olduğu kesin olarak belirlenen birkaç şiirden hareketle şairin şiirlerinde dünyevî aşkı terennüm ettiği söylenebilir. Ayrıca kaleme aldığı naatlar Hz. Peygamber'e duyduğu muhabbet ve hürmetin göstergesi olarak değerlendirilebilir.⁹

Kadrî (?-?)

Şair hakkında çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Mahlasının Kadrî, namının Zeynîzâde olduğu kaynaklarda belirtilmiştir. Bazı tezkirlerde bulunan beyitleri dışında eser ya da eserleri olup olmadığı bilinmemektedir. Zeyl-i Zübdetü'l-eş'âr'da "Dîvân'ından intihâb olındı" ibâresinden bir dîvân sahibi olduğu anlaşılmaktadır.¹⁰

Mânî (?-1598/99)

Asıl adı Mehmed olan Mânî, Şeyh Mehmed ve Mehmed Çelebi nâmıyla tanınmıştır. Doğum yeri ve yılı hakkında bir bilgi bulunmayan Mânî, medrese tahsili görmüştür. Anadolu Kazaskeri Mevlânâ Ahmed Efendi'ye intisap ettikten sonra Şeyhülislâm Malûlzâde Mehmed Efendi'ye intisap ederek ondan ders almış ve yine ondan mülâzım olmuştur. Oldukça sıkıntılı günler geçiren şair, Mollâ Ahmed Efendi için yazdığı nesib bölümü Şitâiyye olan ve oldukça canlı tasvirler içeren kasidesinde, çektiği sıkıntıları dile getirdikten sonra, Mollâ Ahmed Efendi'den Mollâ Fenârî Medresesi'ne tayin edilmesini ister. Hakkında bilgi bulunan kaynakların belirttiğine göre, Razgrad kasabasında bulunan Maktul İbrahim Paşa Câmi'nin bitişiğindeki hazirede medfundur.

⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Ar. Gör. Ramazan Ekinci, "'İzzî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1059>, 30.11.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

¹⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal, "Kadrî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1285>, 31.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

Şiirlerinde rindânelik ve âşıkânelik ağır basan öğelerdendir. **Eserleri:** Dîvân, Şehr-engîz-i Bursa.¹¹

Mezâkî (?-1676)

Asıl adı Süleyman olan şair, Bosna-Hersek'te doğmuştur. İlköğrenimini doğduğu şehirde tamamlayıp İstanbul'a geçmiştir. Edebiyatın yanında kimya ile de meşgul olmuştur. Sohbet ehli olması, pek çok devlet adamıyla dostluk kurmasına vesile olmuş, var olan dostluklarını da güçlendirmiştir. Şiir ve inşâda kuvvetli bir kaleme sahip olan Mezâkî, tezkirecilik yapmış, rahat bir hayat sürmüştür. Çevredeki şiir ve sohbet meclislerine katılmıştır. İstanbul'da vefât eden şairin Galata Mevlevîhânesi mezarlığına defnedildiği kayıtlıdır. Onun şiirlerinde tabiatın önemli bir yeri olmuştur. Klasik Türk şiiri geleneğine hâkimiyeti şiirlerinde belli olan şair, şiirlerindeki söyleyiş kolaylığıyla diğer şairlerden farklılaşmıştır. Nef'î ve Hersekli Ârif Hikmet arasında bir köprü konumunda olduğunu söyleyebiliriz. **Eseri:** Dîvân. (MERMER, 2004: c. 29-515)

Nâbî (1642-1712)

Asıl adı Yusuf olan Nâbî, Şanlıurfa'da doğmuştur. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarında Şanlıurfa'da iyi bir eğitim almış, Arapça ve Farsça öğrenmiştir. İlerleyen yıllarda İstanbul'a gelen Nâbî, önceleri aradığını bulamamaktan dolayı hayal kırıklığına uğrasa da Damad Mustafa Paşa ile tanıştıktan öleceği zamana kadar geçen sürede rahat etmiştir. Damad Mustafa Paşa'nın yardımcıları sayesinde devrin büyük şairleri tarafından tanınıp takdir edilmeye başlar. Çorlulu Ali Paşa sadâretinde mâlikânesi elinden alınmış ve aylığı kesilmişse de bu durum fazla uzun sürmemiş, sadrazamlığa getirilen Baltacı Mehmed Paşa'nın vesilesiyle eski rahat günlerine dönmüştür. 1712 yılının bahar aylarında hastalandığı sıralarda yazdığı tarih kıtasının ölümüne işaret etmesi çevresindekilerce kendisinin ermiş olabileceği yorumlarını doğurmuştur. Karacaahmet Mezarlığı'nda medfundur. Hoşsohbet ve zeki bir şair olan Nâbî, arkadaşları tarafından sevilir, sayılırdı. Türk şiirinde Hikemî tarzın kurucusu kabul edilir. Hikemî bir şiir okulunun doğmasını sağlamıştır. Sebk-i Hindî'nin de başarılı şairlerinden olan Nâbî, dîvân edebiyatının mütefekkir şairi kabul edilir. **Eserleri:** Dîvân, Dîvânçe, Hayriyye, Tercüme-i Hadîs-i Erbâin, Hayrâbâd, Surnâme, Tuhfetü'l-Haremeyn, Münşeât, Fetihnâme-i Kamanîçe, Zeyl-i Siyer-i Veysî. (KARAHAN, 2006: c. 32-258-260)

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Prof. Dr. Şener Demirel, "Mânî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=975>, 17.11.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

Nahîfî (1665/66-1738)

Şeyh Abdurrahman Muhyî Efendi'nin oğlu olan Nahîfî, iyi bir öğrenim görmüştür. Hat sanatının çeşitli dallarında kendini geliştirmiştir. Revan, Tebriz, Nahcivan, Kazvin, Kâşân ve İsfahan'daki ilmî ve edebî muhitlere girerek tanınmış ve takdir toplamıştır. Damad İbrâhim Paşa tarafından Habîbü's-siyer'i tercüme eden heyete dâhil edilmiştir. Sebk-i Hindî'den etkilenen şair bu alanda başarılı şiirlere imza atmıştır. Atasözlerine ve deyimlere de şiirlerinde fazlaca yer veren Nahîfî, İstanbul ağzına mahsus kelimeleri kullanmada da mâhirdir. Kasidede Nef'î'den, gazelde Bâkî, Fehîm-i Kadîm ve Fuzûlî'den etkilenmiştir. Şiirlerinde sanatlı söyleyişlerle ön plana çıkmıştır. Türk edebiyatında en çok naat yazan şairler arasında sayılan Nahîfî, Yunus Emre etkisinde ilahiler de yazıp bestelemiştir. **Eserleri:** Dîvân, Mevlidü'n-nebî, Hicretü'n-nebî, Hilîyetü'l-envâr, Zuhre'l-âhire, Mi'râcü'n-nebî, Enfüsü'l-âfâk, Mev'izatü'n-nüfûs, Mübâhase-i Kazâ ve Kader, Âdâb-ı Tarîkat ve Kavâid-i Hakikat, Terceme-i Mesnevî li-Nahîfî, Tahmîs-i Kasîde-i Bürde, Tercüme-i Kasîde-i Bürde, Bânet Süâd Tahmîsi, Tahmîs-i Kasîde-i Mudariyye, Kasîde-i Lâmiyye, Sefâretnâme, Risâle-i Kalemîyye. (UZUN, 2006: c. 32-297-299)

Nâ'îlî (?-1666)

Asıl adı Mustafa olan şair, İstanbul'da doğmuştur. Nâ'îlî-i Kadîm ve Pîrîzâde olarak da bilinmektedir. Ömrünün son yıllarında sürgün yiyen Nâ'îlî, yazdığı bir kaside üzerine bir süre sonra İstanbul'a döner. Şiirlerinden anlaşıldığına göre devrin ilimlerine vâkıftır. Sebk-i Hindî üslûbunun öncülerinden olmuştur. Şiirlerinde Arapça ve Farsça tamlamalar baskındır. Geçim sıkıntısı yaşadığı, şiirlerindeki şikâyetlerden anlaşılmaktadır. Halvetî tarikatına mensuptur. Gazel alanında Fehîm-i Kadîm'den etkilenmiş ve 'İzzetî Mehmed Efendi ile Mustafa Sâmi Bey'i etkilemiştir. Hayal dünyasında geçen şiirlerinde anlam, sözden önce gelmiştir. Orijinal mazmunlar üretmeye çalışmış, yer yer başarılı olmuştur. Kasidelerinde ve diğer şiirlerinde görülen ağır ve süslü üslûbun aksine şarkılarında sade bir dil kullanmış, yerli ve mahallî söyleyişlere yer vermiştir. **Eseri:** Dîvân. (YEŞİLOĞLU, 2006: c.32-315)

Nazîm (?-1727)

İstanbul'dur. İlk mahlası Halîm olan şaire, Neşâtî Ahmed Dede, Nazîm mahlasını vermiştir. Babası Ali Çelebi'dir. Kasidelerinde Nef'î, gazellerinde Neşâtî'nin tesiri altında kalan Nazîm, Fehîm-i Kadîm'e de nazireler yazmıştır. Tasavvufî şiirleri bulunmakla beraber, şiirlerinde daha çok aşîkâne ve rindâne konuları işlediği ve şarkılar yazdığı

görülmektedir. Devrinin velûd şairlerinden biri olan şair, çok uzun kasideler de kaleme almıştır. **Eseri:** Dîvân. (GÜMÜŞ, 1992)¹²

Nefî (?-1635)

Asıl adı Ömer olan şair, Erzurum'un Pasinler ilçesinde doğmuştur. Babası da şair olan Nefî, ilk eğitimini doğduğu şehirde almıştır. Önceleri mahlası Darrî iken Gelibolulu Âlî tarafından Nefî olarak değiştirilmiştir. Nefî, IV. Murad devrinde sanatının ve şöhretinin doruklarına ulaşmış, devrin ileri gelenlerine sunduğu kasideler ve şiir sanatındaki başarısı sayesinde devlet büyüklerinden takdir görmüştür. Başarılı bir şair olmasının yanında hicivlerinin sövgüye dönüşmesi, kendisine olan sevgi ve saygıyı azaltmış, onu devlet adamlarının hedefi konumuna getirmiştir. Nitekim yaşadığı çeşitli hapisler ve görevden uzaklaştırmalar neticesinde hicivleri yüzünden ölüme mahkûm edilmiştir. Kasidelerinde tok ve gür bir ses, gazellerinde mûnis ve rindmeşrep bir anlayış görülür. Kaside alanında birçok şair tarafından takip edilmiştir. Güftî, Sabrî, Fehîm-i Kadîm, Nâ' ilî, Nedîm, Hâzık, Hâmî-i Âmidî, Mezâki Süleymân, ' İzzet Ali Paşa, Şeyh Gâlib, Haşmet, Keçecizâde ' İzzet Mollâ gibi şairlertrafından şiirlerine nazîreler yazılmıştır. **Eserleri:** Türkçe Dîvân, Farsça Dîvân, Tuhfetü'l- ' uşşâk, Sihâm-ı Kazâ. (AKKUŞ, 2006: c. 32-523-525)

Nergisî (?-1635)

Asıl adı Mehmed olan Nergisî Saraybosna'da doğmuştur. Öğrenim hayatına Saraybosna'da başlayan Nergisî, ilerleyen yıllarda İstanbul'a giderek Kafzâde Feyzullah Efendi'ye intisap etmiş ve onun derslerine katılmıştır. Sülûs, nesih, tâ' lik öğrenip, birçok yerde müderrislik yapmıştır. Çeşitli yerlerde kadılıklar yapmıştır. Revan seferine gidecek Ordu-yı Hümâyûn'a vak' anüvis sıfatıyla katılma şansını yakalayan Nergisî, Gebze yakınlarında atından düşerek vefât etmiştir. Klasik Türk edebiyatının sanatlı nesrinin en önemli temsilcisi kabul edilen Nergisî, Arapça ve Farsçaya da hâkimdir. Süslü nesri Türkçenin bütün imkânlarından yararlanarak ve sınırları zorlayacak şekilde kullanarak, sanatçılığının kalitesini ispat etmiştir. Arap ve Fars kaynaklı hikâyeler yerine Osmanlı döneminden sosyal hayatı yansıtan hâdiselere yer vermesi dikkatleri çekmiştir. **Eserleri:** Hamse, Münşeât, Gazavât-ı Murtazâ Paşa, Horosnâme. (ÇALDAK, 2006: c. 32-560-562)

¹² Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Yar. Doç. Dr. Nevin Gümüş, "Nazîm", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersonzugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5123>, 22.11.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

Neşâtî (?-1674)

Asıl adı Ahmed olan şair Edirneli'dir. Genç yaşta çeşitli ilimler öğrenmiştir. Gelibolu Mevlevîhânesi postnişini Ağazâde Mehmed Dede'den istifâde etmiştir. 1670 yılında Edirne Mevlevîhânesi şeyhliğine atanmıştır. Şiirlerinde, Nef'i takipçisi olduğu belirgindir. Sanatında da hayatında olduğu gibi titizlik ve zarıflık görülür. Fazlaca kaside yazmasına rağmen başarısını kaliteli gazellerinden elde etmiştir. Gazelleriyle Nedîm'i etkilemiştir. Sebk-i Hindî takipçilerinden olmasına karşın bütün şiirlerinde bu akımın görüldüğünü söylemek mümkün değildir. Nazîre yazma geleneğinde örnek bir şair olmuştur. Şiirlerinde mânâyı öne çıkarırken, sözün de "pak" olması gerektiğini vurgulamıştır. Necâtî, Bâkî, Sabrî gibi şairlerden övgü ile bahsetmiştir. **Eserleri:** Dîvân, Hilye-i Enbiyâ, Edirne Şehrengizi, Şerh-i Müşkilât-ı Örfî, Kavâid-i Deriyye, Tuhfetü'l-¹³uşşâk, Mektup. (KAYA, 2017: c. 33-18-19)

Nisârî (?-1664/65)

Asıl adı Hüseyin'dir. Hüseyin Nisârî Efendi diye bilinir. Abdurrahman Hibri'ye göre Edirne'de, diğer kaynaklara göre İstanbul'da doğmuştur. Ölüm tarihine ilişkin bilgilerde de farklılıklar vardır. Müretteb bir dîvâna sahip olduğu söylene de dîvâna henüz ulaşamamıştır.¹³

Râgıb (?-1708/09/15)

Hakkında fazla bir bilgiye sahip olmadığımız şairin asıl adı Mehmed'tir. Mehmed Râgıb Çelebi diye de tanınmıştır. Muhasebe halifelerinden olmuştur. Defterdarlık yaptıktan sonra reisülküttap olmuştur. **Eseri:** Dîvân.¹⁴

Rahmî (?-1715)

Asıl adı Abdurrahman olan şair İstanbul'da doğmuştur. Kevkeb Mehmed Hâfız Efendi'den sülûs ve nesih dersleri almıştır. Eğrikapı dâhilinde bulunan Emir Buharî Tekkesi şeyhi Tokadî Hoca Mehmed Emin Efendi'ye intisap etmiştir. Hacdâ dönürken vefât etmiştir. Mizahî şiirlerinde Hevâyî mahlasını kullanan şair diğer şiirlerinde Rahmî mahlasını kullanmıştır. Hezel tarzındaki şiirlerin önde gelen isimleri arasında olmuştur.

¹³ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Nisârî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3770>, 25.07.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

¹⁴ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Râgıb", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3256>, 21.06.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

Şiirlerinin başlıca konuları gündelik sahne ve basit insan tipleridir. **Eserleri:** Dîvân, Vâmık u Azrâ, Yûsuf u Züleyhâ.¹⁵

Râmî (?-1639/1640)

Asıl adı Abdurrahman Çelebi olan şairin doğum tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. İstanbul'da doğmuş ve büyümüştür. Hayatında Şam'ın önemli bir yeri olmuştur. Kasidelerinin birçoğunu orada yazmış, bulunduğu şartlardan memnuniyetsizliğini sık sık dile getirmiştir. Şair, henüz gençken onu tanıyan Rıza, onun şiirlerindeki hayal gücünü beğenmiştir. Râmî, şiirlerinde her ne kadar tasavvufî öğelere yer vermişse de dünyevîlik ve beşerî aşk daha baskındır. Çağdaşı şairlerinden Şeyhülislâm Yahyâ, Riyâzî ve Mantıkî'yi beğenmiş, Kasidelerinde Nef'î'den fazlasıyla etkilenmiştir. **Eseri:** Dîvân.¹⁶

Ref'etî (?-1699)

Asıl adı Mustafa olan şair, İstanbul'da doğmuştur. Eğitim hayatındaki başarısının neticesinde vezirlere dîvân kâtibi olarak tayin edilmiştir. İsmail Paşa'yla birlikte Acem'e gitmiş daha sonra İstanbul'a dönmüştür. Kendisine mevkûfâtî mansıbı verilmiştir. Dîvânına ulaşamamıştır. **Eserleri:** Dîvân, Refetiyye.¹⁷

Riyâzî (?-1644)

Asıl adı Mehmed olan şair, babasının kadılık yaptığı Mekke'de doğmuştur. İyi bir medrese eğitimi almış, çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Birçok yerde de kadılık yapan Riyâzî, 1624'te emekli edilmiştir. Riyâzî, kendisinden önce gelen şairlerden etkilenip kendisinden sonra gelen şairleri de etkilemiştir. Kafzâde Fâizî, Azmîzâde Mustafa Hâletî, Şeyhülislâm Yahyâ Efendi, Nev'îzâde Atâî gibi şairlerle dost olmuştur. **Eserleri:** Dîvân, Sâkinâme, Düstûrû'l-amel, Riyâzü's-şuarâ. (AÇIKGÖZ, 2008: c. 35-144-145)

Rûhî (?-1605/06)

Asıl adı Osman olan şair, Bağdat'ta doğmuştur. Bağdatlı Rûhî olarak tanınagelmıştır. Şairliğinin yanında babası gibi askerî alanda da mahâretli olan Rûhî'nin bu dönemde paşalara sunduğu çeşitli kasideler bulunmaktadır. Bir süre sonra askerî görevinden

¹⁵ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. Beyhan Kesik, "Râmî/Hevâî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2590>, 30.04.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

¹⁶ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Râmî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3262>, 22.06.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

¹⁷ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Ref'etî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1089>, 05.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

ayrılarak, memleketi gezip dolaşmaya başlamıştır. Şiirlerinde sosyal hayata fazlasıyla yer vermiş, tasavvufî sahada da kendini geliştirmiştir. Devlet büyükleriyle tanışabilmek ve onlara kendini tanıtabilmek amacıyla Kerbelâ, Dımaşk, Erzurum gibi şehirlere uğramıştır. Karşılaştığı yolsuzluklardan, riyakârlıklardan fırsat buldukça şikâyetle bulunmuştur. Şiirlerine tasavvufî unsurları renkli bir şekilde yerleştirmiş, şiirden ziyâde hayatta “‘rengîn”-edâ olabilmenin önemini savunmuştur. Beyitlerinden samimiyet ve lirizm eksik olmamıştır. Arapça ve Farsçada yetkin olmasına rağmen sadelik taraftarı olmuştur. **Eseri:** Dîvân. (AK, 2008: c. 35-205-206)

Rüşdî (1637/38-1700)

Asıl adı Ahmed olan şair, Mostar’da doğmuştur. İstanbul, Galata Sarayı’nda yetiştirilmiş, kapı odasında görevlendirilmiştir. Farklı yerlerde müderrislik ve kadılık yapmıştır. Sahaf Ebu’r-Reşid Ahmed Rüşdî Efendi namıyla bilinmiştir. Şiirlerinde sahhaflıkla ilgili terimlere rastlanan şair, tarih düşürme konusunda diğer şairlere ustalık etmiştir. **Eseri:** Dîvân.¹⁸

Sabrî (?-1645)

Asıl adı Mehmed olan şair, Edirne’de doğmuştur. Şerîf Sabrî diye tanınmıştır. Eğitim hayatını doğduğu şehirde tamamlayan Sabrî, ilmiye sınıfına girmiştir. Çeşitli bölgelerde kadılık ve müderrislik görevlerinde bulunmuştur. İstanbul’da vefât etmiştir. Şair ve münşîliğinin yanında bir ilim adamı olması onu devrin şairlerinden farklı kılan özelliğidir. Mazmunlarındaki orijinallik ve dilindeki sadelik onun üslûbunun ayırıcı özelliklerindendir. Öyle ki, zor beğenen bir şair olan Nef’î tarafından takdir edilmiştir. İstanbul’da vefât eden şairin mezarının Eyüp’te olduğu söylenir. **Eseri:** Dîvân. (ERDEM, 2008: c. 35-356-357)

Şehrî (?-1660)

Asıl adı Ali olan şair, Malatya’da doğmuştur. Tahsilini İstanbul’da tamamlayan Şehrî, Nef’î’nin de öğrencisi olmuştur. Şiir ve inşâ alanlarındaki başarısı sayesinde bir dönem kâtiplik yapmıştır. Daha sonra Gürcü Mehmed Paşa’nın tezkireciliğini üstlenmiştir. Şiirlerinden anlaşıldığına göre, görevlerinden sıklıkla azledilmiştir. Hayatında pekçok sıkıntıyla karşılaşan şair, naat türündeki kasidelerinden birinde Hz. Muhammed’ten şefaât beklediğini belirtmiştir. Görevi sebebiyle gitme fırsatı yakaladığı yerleri bir vesile ile şiirlerine almıştır. Başarılı mekân tasvirleri vardır. 1660’ta vefât etmiştir. Şiirlerinde

¹⁸ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, “Rüşdî”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4987>, 08.11.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

orijinal hayallere ve sade bir dile sahiptir. Kasidelerinde Arapça ve Farsça kelime ve tamlamalara ağırlık vermiştir. **Eseri:** Dîvân.¹⁹

Şeyhî (?-1635)

Asıl adı Mehmed olan şair, Edirne’de doğmuştur. Şeyhî Seyyid Mehmed Allâme Efendi olarak tanınmıştır. Dedesi ve amcası da şair olan Şeyhî, Zeyniye tarikatı şeyhlerinden Burhaneddin Efendi’nin soyundandır. Müderrislik ve kadılıklarda bulunmuştur. Şiir ve inşâda yetenek sahibi olup şiirleri ile övünen bir şair olmuştur. Şiirlerinde tasavvufî içerik kendini hissettirmektedir. Beyitlerini sade kurmaya çalışsa da Arapça ve Farsça tamlamalardan tamamen uzaklaşmamıştır. Günlük dilin imkânlarından yararlanmıştır.

Eserleri: Türkçe Dîvân, Farsça Dîvân, Sâkî-nâme.²⁰

Yahyâ (?-1644)

Bayramzâde Zekeriyyâ Efendi’nin oğlu olan şair, İstanbul’da doğmuştur. Eğitimini tamamladıktan sonra çeşitli medreselerde müderrislikler yapmıştır. Zaman zaman görevlerinden azledilmekle birlikte sırasıyla: Kadılık, kazaskerlik, şeyhülislâmlıkla görevlendirilen şair, IV. Murad’la birlikte Bağdat ve Revan seferlerine katılmış, hayatının en güzel günlerini bu dönemde yaşamıştır. Gazel sahasında Klasik Türk şiirinin ustaları arasında kabul edilen Yahyâ, akıcılık ve etkileyicilikte pek mahâretlidir. Devrin şairleri tarafından da takdir edilmiş, şiirlerine nazîreler yazılmıştır. Bâkî ile Nedîm arasında bir köprü olduğu, gazellerinde Bâkî izlerinin görüldüğü ve şuhluğunun Nedîm’e tesir ettiği belirtilmektedir. **Eserleri:** Dîvân, Ta‘lîku Şerhi Câmi‘i’-d-dürer, Tahmîsü Kasîdeti’l-bürde, Nigârîstân Tercümesi, Fetâvâ-yı Yahyâ Efendi, Sâkînâme. (KAYA, 2013, c. 43-245-246)

Tıybî (?-1679)

Asıl adı Mehmed olan şair, İstanbul’da doğmuştur. Mehmed Çelebi namıyla tanınmıştır. Ailesi ile ilgili bir bilgi bulunmayan Tıybî’nin tahsilini de nereden ve kim ya da kimlerden aldığı hususunda da bilgi mevcut değildir. Şiirlerinden Klasik Türk şiiri geleneğine vâkıf olduğu, Farsçayı iyi derecede bildiği çıkarımlarında bulunulabilmiştir. Hattatlık yapan Tıybî, bu konuda takdir görmediğinden yakınmıştır. Farklı tarihlerde valilik yapmış,

¹⁹ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. Şener Demirel, “Şehrî”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=929>, 09.11.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

²⁰ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. Beyhan Kesik, “Şeyhî”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2109>, 19.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

birkaç defa da azledilmiştir. Kaynaklarda “Çelebi” unvanıyla anılması onun yüksek zümreden olduğunu kanıtlar niteliktedir. **Eseri:** Dîvân. (TAK, 1999: s. 4-6)

Vahîd (?-1662/63)

Asıl adının ne olduğu bilinmeyen şair, İstanbul’da doğmuştur. Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. İmamlık yaptığı ve gençlik yıllarında eğitim aldığı kaynaklarda kayıtlıdır. Eserlerine dair de pek bilgi bulunmayan Vahîd’in musîkî ile uğraştığı bilinmektedir. Çeşitli tezkirlerde şiirlerinden beyitler yer almaktadır.²¹

Vâsîf (?-1717)

Asıl adı Abdullah olan şair, İstanbul’da doğmuştur. Babası Şabanzâde Muhteşem Mehmed Efendi’dır. Tahsilini bitirdikten sonra dîvân kâtipliği yapmıştır. Dîvânı olup olmadığı hakkında bir bilgi bulunmayan Vâsîf, Sâlim tarafından kaleme alınan tezkirede eşi bulunmayan bir şair olarak anılmıştır. Şiir ve inşâda başarılı olduğu tezkire yazarları tarafından vurgulanmıştır. **Eseri:** Ahsenü’l-Haber Min Kelâmi Seyyidi’l-Beşer.²²

Vecdî (?-1661)

Asıl adı Abdülbâkî olan şair, İstanbul’da doğmuştur. Babası Boğuk Mustafa nâmıyla tanınan biridir. Genç yaşlarında kendini yetiştiren Vecdî, tahsilinin ardından Dîvân-ı Hümâyûn kalemine girmiştir. Hat derslerinde başarılı olmuş, mahlasını burada sağladığı başarıları neticesinde almıştır. Pek çok kütüphanede dîvân nüshaları bulunan Vecdî’nin okunan bir şair olduğu anlaşılmaktadır. Devrin diğer şairlerince övülmüş ve kendisine nazîreler yazılmıştır. Şiirlerinde âşıkânelik ve rindânelik ön planda olan Vecdî’nin bazı gazellerinde Sebk-i Hindî etkisi hissedilmektedir.²³

Vecîhî (1622-1661)

Asıl adı Hasan olan şair, Kırım’da doğmuştur. İstanbul’a geldikten sonra Kaptânıderyâ Kemankeş Kara Mustafa Paşa’ya intisap etmiştir. Mustafa Paşa’nın katlinden sonra hâmisiz kalmış ve bir süre dîvân kâtipliği görevinde bulunmuştur. Mezarı Edirnekapı’dadır. Kaliteli şiirleri olan Vecîhî, kendisine Nâ’îl-i Kadîm’i üstad kabul etmiştir. **Eserleri:** Dîvân, Târih. (ÖZCAN, 2002, c. 42-586-587)

²¹ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. Beyhan Kesik, “Vahîd”, **TEİS**, <http://www.turkedebyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1837>, 03.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

²² Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Doç. Dr. Yunus Kaplan, “Vâsîf”, **TEİS**, <http://www.turkedebyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1511>, 06.02.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

²³ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Doç. Dr. Hakan Yekbaş, “Vecdî”, **TEİS**, <http://www.turkedebyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1900>, 07.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

Vehbî (?-1736)

Asıl adı Hüseyin olan şair, İstanbul'da doğmuştur. Babası Hacı Ahmed Efendi'dir. "Seyyid" lakabıyla anılmıştır. Vehbî'den önce "Hüsâmî" mahlasını kullanmıştır. İyi bir eğitim almıştır. Hat dersleri almış, Anadolu kazaskerliğinde mülâzım olmuştur. Müderrislik ve kadılık yapmıştır. Hac dönüşü hastalanmış ve Aksaray'daki evinde vefât etmiştir. Nâbî, Nedîm, Nef'î gibi şairlerden etkilenip şiirlerinden bazılarını tanzîr ve tahmîs etmiştir. **Eserleri:** Dîvân, Surnâme, Hadîs-i Erbaîn Tercümesi, Risâle-i Sulhiyye. (DİKMEN, 2009: c. 37-74-75)

Veysî (1561/62-1628)

Asıl adı Üveys olup daha çok nesriyle tanınmıştır. Şair Makâlî'nin yeğenidir. Birçok yerde kadılık yapmıştır. Üsküp'te yedi kez kadılığa getirildiğinden Veysî-i Üskübî diye de anılmıştır. Nesir alanında Nergisî ile beraber anılan Veysî, ona göre daha sade cümlelere sahip olsa da Arapça ve Farsça kelime ve kelime tamlamalarından ayrılmayıp sanatlı söyleyişlerde bulunmuştur. Söz sanatlarının hemen hepsinden istifâde etmeye çalışan Veysî'nin nesrinin anlaşılması zordur. Hiciv alanında da başarılı olan Veysî, güçlü şiirlere de imza atmıştır. Atasözü ve deyimler onun şiirlerinin vazgeçilmez unsurları arasında gelmiştir. **Eserleri:** Dîvân, Dürretü't-tâc, Hâbnâme, Münşeât, Düstûrü'l-amel, Fütûh-ı Mısır, Hicviyye. (KAYA, 2013: c. 43-76-77)

Vuslatî (?-1688)

Asıl adı Ali olan şair, Uzije'de (Öziçe) doğmuştur. Asker kökenli bir aileden geldiği aktarılan Vuslatî, askerî alandaki başarısının yanında edebiyatta da kendisini geliştirmiştir. İyi bir eğitim görmüş, dönemin dikkat çekici şairleri arasına girmiştir. Tarih düşürme konusunda da usta olmuş, Kamaniçe'nin fethi, Budin'in yerine tahkimi zamanlarına tarihler düşürmüştür. Şiirleri farklı tezkirelerde bulunan Vuslatî'yi asıl önemli kılan yazmış olduğu gazânâme türündeki eseridir. **Eseri:** Gazânâme.²⁴

²⁴ Şair hakkında daha fazla bilgi için bkz: Prof. Dr. Mustafa İsen, Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Vuslatî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimleri-sozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=122>, 11.07.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

1.4. Şiirlerde Kullanılan Vezinler

1.4.1. Aruz Vezinleri ve Bahirleri

1.4.1.1. Remel Bahri

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

G.1, G.10, G.11, G.20, G.28, G.32, G.38, G.39, G.60, G.61, G.70, G.73, G.88, G.99, G.100, G.104, G.107, G.111, G.113, G.115, G.116, G.117, G.118, G.125, G.127, G.129, G.130, G.131, G.133, G.138, G.141, G.143, G.144, G.148, G.150, G.154, G.159, G.163, G.165, G.166, G.171, G.175, G.176, G.184, G.189, G.190, G.203, G.208, G.215, G.218, G.226, G.229.

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

G.9, G.12, G.13, G.18, G.21, G.29, G.33, G.45, G.47, G.50, G.57, G.58, G.66, G.91, G.92, G.101, G.123, G.145, G.146, G.168, G.169, G.170, G.178, G.182, G.192, G.195, G.201, G.207, G.219, G.225.

1.4.1.2. Hezec Bahri

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

G.6, G.8, G.15, G.24, G.30, G.37, G.41, G.55, G.62, G.71, G.75, G.84, G.95, G.96, G.105, G.110, G.119, G.121, G.137, G.142, G.149, G.160, G.161, G.162, G.167, G.180, G.200, G.204, G.209, G.214, G.216, G.227.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

G.7, G.16, G.25, G.27, G.40, G.51, G.52, G.53, G.59, G.68, G.72, G.76, G.80, G.102, G.108, G.109, G.124, G.134, G.151, G.156, G.164, G.172, G.179, G.186, G.187, G.188, G.198, G.199, G.210, G.210, G.212, G.220, G.222, G.223, G.224.

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

G.67, G.153, G.185.

mef' ülü mefā' ilün mef' ülü mefā' ilün

G.202.

1.4.1.3. Cedîd Bahri

feilâtün mefâ' ilün fe' ilün

G.19, G.90, G.193, G.205.

1.4.1.4. Muzâri' Bahri

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

G.14, G.17, G.23, G.44, G.46, G.56, G.64, G.69, G.77, G.83, G.89, G.93, G.97, G.112, G.114, G.120, G.126, G.132, G.136, G.147, G.152, G.155, G.157, G.173, G.191, G.196, G.197, G.211, G.228.

1.4.1.5. Müctes Bahri

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

G.22, G.26, G.31, G.34, G.35, G.36, G.48, G.49, G.54, G.63, G.65, G.74, G.78, G.79, G.81, G.82, G.85, G.86, G.98, G.103, G.128, G.135, G.139, G.140, G.174, G.177, G.181, G.183, G.194, G.206, G.213, G.217, G.221.

1.4.1.6. Recez Bahri

müfte' ilün mefâ' ilün müfte' ilün mefâ' ilün

G.87, G.106, G.122, G.158.

1.5. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Mecmuada remel, hezec, muzâri‘, müctes, recez ve cedîd kalıpları olmak üzere 6 farklı bahirle yazılmış 223 şiir yer almaktadır. En fazla şiir ise remel bahri kalıpları ile yazılmıştır. Şiirlerde kullanılan toplam aruz kalıbı sayısı ise 10’dur. Hece ölçüsü ile yazılan herhangi bir şiir bulunmamaktadır.²⁵

Tablo 4

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilātün Fā‘ ilün (Remel)	52
2	Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün (Hezec)	35
3	Mefā‘ ilün Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün (Müctes)	33
4	mef‘ ülü mefā‘ ilü mefā‘ ilü fe‘ ülün (Hezec)	32
5	Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün (Remel)	30
6	Mef‘ ülü Fā‘ ilātü Mefā‘ ilü Fā‘ ilün (Muzâri‘)	29
7	Fe‘ ilātün Mefā‘ ilün Fe‘ ilün (Cedîd)	4
8	Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün Müfte‘ ilün Mefā‘ ilün (Recez)	4
9	Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Fe‘ ülün (Hezec)	3
10	mef‘ ülü mefā‘ ilün mef‘ ülü mefā‘ ilün (Hezec)	1
	Toplam	223

²⁵ Farsça yazılan 6 gazeli tabloya dâhil etmedik.

BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YOL VE METİN

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Çalışmamızın Karşılaştırmalı Metin bölümünde mecmuanın 1a-60b varakları arasında bulunan şiirlerin transkripsiyonunu yaptık.
2. Metin kuruluşunda mecmuanın mevcut şiir düzenini koruduk.
3. Metinde yer alan şiirleri sırayla numaralandırdık ve varak numaralarını metnin içinde sol tarafta köşeli parantez içerisinde gösterdik.
4. Metin içinde geçen her beyti sıra numarasıyla numaralandırdık.
5. Şiirlerin vezinlerini metnin başlarında italik olarak yazmış olup takti çizgilerini ise göstermedik.
6. Karşılaştırmada kullandığımız dîvân vb. eserler için uygun kısaltmalar belirledik (Bâkî D.). Bunları *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar* başlığı altında ve kısa künyeleri ile birlikte, kaynakçada ise ayrıntılı bir şekilde verdik.
7. Metnin karşılaştırmasını yaparken mecmuada yer alan şairlerin yayımlanan dîvânlarını tespit etmeyi öncelidik. Tespit edemediğimiz dîvânların yazma nüshalarına ulaşmaya çalıştık. Gerekli olduğu durumlarda tekirelere başvurduk. Ayrıca tez, makale, bildiri, ansiklopedi maddesi vb. diğer ilgili akademik çalışmaları inceledik.
8. Karşılaştırma yapılan şiirin bulunduğu eserdeki künyesini, eserin kısaltmasını ve bulunduğu sayfa numarasını vermek sûretiyle gösterdik:

47 Nâbî D., s. 638.

9. Karşılaştırma yapılan şiir dîvânda yoksa şu şekilde belirttik:

92 ‘İsmetî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

Şaire ait bir dîvân tespit edemeyip şiiri tezkire vb. ilgili diğer kaynaklarda belirlediysek şu şekilde gösterdik:

133 ST., s. 1017.

Dîvânını tespit edemediğimiz şairleri ise şu şekilde belirttik:

110 Şaire ait bir dîvân tespit edilememiştir.

10. Aynı mahlası kullanan birden çok şairin dîvânına ya da aynı mahlasta şiirlere yer veren tezkire vb. kaynaklara ulaştığımız hâlde, mecmuadaki şiiri tespit edemediysek şu şekilde belirttik:

131 Nazîm mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

11. Mecmua ile karşılaştırma yapılan eser arasındaki farklar dipnotta gösterilirken iki şekil arasına “:” işareti; aynı mısradaki yer alan diğer farklar arasına ise “/” işareti konulmuştur.

179/3 İnüp būs itmege şarķar o ruḥsār-ı ‘arāķ-nāķi³⁹⁹
Ḥaṭā kılduñ⁴⁰⁰ şehā ol ṭurra-i ṭarrāra yüz virdüñ

İnüp: İner. / ‘arāķ-nāķi: ‘arak-nāke A.g.e.

kılduñ: itdüñ A.g.e.

12. Mecmuada yer almayan beyitleri metne dâhil etmeyip dipnot alanında dikkat çekmekle yetindik.

13. Mecmua ile karşılaştıran eser arasında bulunan beyit farklılıklarını şu şekilde gösterdik:

62 Nâbî D., s. 833-834. / A.g.e.’de bu gazelin 6. beyti şöyledir:

Destūr-ı zekî hem-dem-i sulṭān-cihān kim
Vaşfiyle çemen mülkini rām eyledi bülbul

14. Vezin ve anlam bakımından doğru olduğunu değerlendirdiğimiz kelime ve ekleri metne dâhil ettik; diğer şekilleri ise fark olarak gösterdik:

178/5 Ḥased itdüm³⁹⁶ seni aġyāra muķārin göricek

Ḥased ey şūḥ-ı cihānum³⁹⁷ ḥased ammā ne ḥased

³⁹⁶ Hased itdüm: Hased itdi T.

³⁹⁷ Şūh-ı cihānum: Şūh-ı cihān T.

15. Vezin ve anlam bakımından metinde olması gerektiğini düşündüğümüz kelime ve ekleri ise köşeli parantez içerisinde metne dâhil ettik; mecmuada olmadığını ayrıca belirtmedik:

360/4 Gūş eyleyeni nāle-i ‘ aşık gibi bülbül

Dil-suhteyi [kim] şu‘ le-i āvāz idemezsin

16. İlgili farklar vezin ve anlam bakımından bir uyumsuzluk oluşturmuyorsa mecmuadaki şekli esas aldık, diğer şekil/şekilleri fark olarak verdik:

112/1 Mümkin mi cām-ı ‘ aşkla mestāne olmayam

Kābil midür görem²⁵⁸ seni dīvāne olmayam

²⁵⁸ görem: görüp D.

17. Mecmuada eksik ya da hatalı kelime bulunuyorsa karşılaştırdığımız eseri esas aldık:

108/5 Yanup hicrān ile²⁵³ şem‘ -i ğam oldum vaşl-ı yād itmeme

Metā‘ -ı şeb-pesendem şubha lāyık gevherüm yokdur

²⁵³ hicrān ile: hecr ile M.

18. Vezin problemi olduğunu düşündüğümüz yerleri şu şekilde gösterdik:

36/2/1 Mısrânın vezni bozuktur.

19. Vezin gereği yerleri değiştirilmesi gereken kelimelerin yerlerini değiştirdik; vezni bozan şekli ise fark olarak gösterdik:

141/3 Göñlin egler nâle-i zencîr ile mecnûn-ı ‘aşk

Nağme-i çeng ü rebâb u ‘ûd u³¹¹ nâyı n’eylesün

³¹¹ çeng ü rebâb u ‘ûd u nâyı: ‘ûd u şadâ-yı çeng ü D.

20. Memuada bulunan şiirlerin mısra ve beyit sırasında da farklılıklar bulunabilmektedir. İlgili farkları aşağıdaki şekillerde gösterdik:

138/4 Bu beyit A.g.e.’de 5. beyittir.

138/5 Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

21. Farsça gazelleri, orijinal hâlleriyle metne dâhil ettik.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Metnin transkripsiyonu hazırlanırken bilimsel çalışmalarda kullanılan MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. Çalışmamızda ağırlıklı olarak 16. yy sonu ile 18. yy’ın başında yaşamış olan şairlerin şiirleri yer aldığı için Eski Anadolu Türkçesi’nin dil özellikleri, mümkün mertebe korunmuş, 18. yüzyıl ve sonrası döneme ait şiirlerde ise çoğunlukla günümüz imlâsına yakın şekiller tercih edilmiştir.
3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver’in bu konudaki önerilerine uyulmaya çalışılmıştır.²⁶
4. Farsça kelimelerde hiç okunmayan vâv-ı ma‘dûleler “~” işareti ile gösterilmiştir: ħ~âb, ħ~âce vb.
5. Vezin gereği zihaf yapılması gereken âyîne, sâkî gibi kelimelerdeki mevcut uzunluk korunmuş ve italik yazılmıştır. Ayrıca imâle yapılarak uzun okunan kelimelerdeki kısa şekiller korunmuştur.

²⁶ İsmail Ünver, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, Türkoloji Dergisi, C. XI, S. I, İstanbul, 1993, s. 51-89.

6. Farsça kelimelerde kısa ünlü (ötre) olarak okunan vâv-ı mechûleler kısa ünlü olarak yazılmıştır: ĥod, ĥoş vb.
7. Bazı isim ya da kelimelerin sonunda yer alan elif-i maksûreler, “ا” veya “ى” harfiyle yazılmış olsalar da a’lı okunuşu tercih edilmiştir: Mûsâ, Îsâ vb.
8. Dağ, dolu, doğru gibi kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “d” sesi genellikle “ط” harfi ile yazılmış olup (örn. tağ, tolu, toğrı) metindeki şekil esas alınmıştır. Aynı şekilde ditrer, daşra vb. “d”li yazılışlar korunmuştur.
9. Eser, gezegen, şahıs ve yer adları gibi özel isimler tevriyeli kullanılmış da olsa büyük harfle gösterilmiş, ek almaları durumunda ilgili ekler “ ’ ” işareti ile ayrılmıştır: Faşîh’ün, Nâ’ ilî’ye vb.
10. K’ola, n’eylesün, nic’olur, n’ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir.
11. ‘Aşk-‘ışk, ‘ayân-‘ıyân, ‘ayş-‘ıyş gibi iki şekilde de okunabilen kelimelerin ‘aşk, ‘ayân, ‘ayş şekilleri tercih edilmiştir.
12. Arapça ve Farsça edat ve ön ekler eklendikleri kelimedden “-” işareti ile ayrılmıştır: bi-hamdi ’llâh, bî-vefâ, min-ba’ d, nâ-tamâm, vâ-beste vb.
13. Farsça son ekler kelimeye bitişik yazılmıştır: bârgâh, gülistân, gülzâr, kûhsâr vb.
14. Metin içinde hem “c (ج)” hem de “ç (چ)” harfiyle yazılmış olan “gonçe” kelimesinin ç’li şekli tercih edilmiştir.
15. Dürr, hazz ve şemm gibi çift ünsüzle biten kelimeler vezin gereği tek ya da çift ünsüzlü olarak yazılmıştır.
16. “Nice” kelimesi miktar anlamında kullanıldığında “ç (چ)” harfi ile; nasıl anlamında kullanıldığında da “c (ج)” harfi ile yazılmıştır.
17. “Anuñçün” kelimesi vezin gereği ayrı yazılması gerektiğinde “anuñ-içün” şeklinde yazılmıştır.
18. Vasıta eki ile bağlaç olan “ile” eğer metinde kelimeye bitişik yazılmış ise metne bağlı kalınmıştır: şevķle, nâzla vb. Eğer metinde i- fiili alıp da kelime ile bitişik ise, “-” işareti ile eklendiği kelimeyle birlikte yazılmıştır: ĥûb-ile, zülf-ile vb. Ayrıca vezin gereği -i fiilinin ayrı yazılması gerektiğinde “rûhuñ-[i]le” şeklinde yazılmıştır. Vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “-la,-le” ekleri bitişik yazılmıştır. Aynı durum “imiş, idi” kelimeleri için de geçerlidir.

19. Yönelme ekinin a'lı okunuşu tercih edilmiştir: hūba, kenāra, vb. Ancak metin içinde kafîye ve anlam uyumu göz önüne alındığında e'li okunuşlarına da yer verilmiştir.
20. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmayıp metindeki şekilleri esas alınmıştır: gitdükce, aňduķca vb.
21. Farsça kelime tekrarlarının arasına gelen ekler “-” işareti ile ayrılmıştır: ser-te-ser, leb-â-leb, ser-tâbe-pây vb.
22. Farsça birleşik isim ve sıfatlar “-” işareti ile ayrılmıştır: der-bend, dil-beste, gül-çehre, sühan-sâz, ser-nâme vb.
23. Âfitâb-âftâb, rûzigâr-rûzgâr gibi Farsça kelimelerdeki ünlü türemeleri gösterilmemiş, medli okunuşları tercih edilmiştir.
24. Metinde bulunan kapalı e seslerinin i'li kullanımı korunmuştur: dimek, gice, virmek vb.
25. Metin içinde çoğunlukla “ء” işareti ile yazılan hemzenin standart bir kullanım sağlamak adına “ى”siz şekli tercih edilmiştir: dâ'im, nâ'il, mâ'il vb.
26. Farsça “terkîb-i ‘atfî” biçiminde olanların yazılışında güft ü gû, şüst ü şû vb. düştüğü durumlarda ise ilgili kelimeler arasına “ tire (-) ” konulmuştur: güft-gû, târ-mâr vb.
27. Metinde “b (ب)” harfi ile yazılan up/üp zarf fiil ekinin “p (پ)”li şekli yazılmıştır: olup, diyüp vb.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Transkripsiyon Tablosu

أ	A, a, E, e, ' ʻ	ش	Ş, ş
آ	Ā, ā, A, a	ص	Ş, ş
ب	B, b	ض	Ž, ž, Đ, đ
پ	P, p	ط	Ṭ, ṭ
ت	T, t	ظ	Z, z
ث	Ṣ, ṣ	ع	ʿ
ج	C, c	غ	Ġ, ġ, Ğ, ğ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	H, h	ق	K, k
خ	H, h	ك	K, k, G, g, ñ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	v, o, ö, u, ü, ū V, O, Ö, U, Ü, Ū
ژ	J, j	ه	H, h, a, e
س	S, s	ي	Y, y, Ĭ, i, Ī, ī

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[1a]

1²⁷

TÂRİH

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Hacı İbrāhim kim oldur ḥalīfe ma' denine
Zümre-i küttābda cūd u ma' ārifle be-nām
- 2 Edrine şehrine teşrīf eyledükde ' izz ile
Aña bir evlād ihsān eyledi Rabbü 'l-enām
- 3 Yevm-i penc-şenbe rebiü' l-āḥirüñ üçüncüsü
Hem daḥi kânün-ı evvel ibtidāsydı tamām
- 4 Geldi itdükde tefe' 'ül nāmına Abdurrahīm
Bildigüm ihsān u rahmetdür aña Hāk'dan bu nām
- 5 Ol sürür-ı şevkle ol deñlü oldı zevk-yāb
Kim aña gūyā ki ' id u qadr oldı şubḥ u şām
- 6 Hāk Te' ālā eyleyüp maḥdūmunı ḥayru' l-ḥalef
Devlet ü ' izzet ile ' ömrini kılsun müstedām
- 7 Gūş idince ' **Itrī** tārīḥin du' ā idüp didi
Maḥdem-i Abdurrahīm'i kıl mübārek yā Selām

1104

²⁷ ' Itrī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

[1b]

2

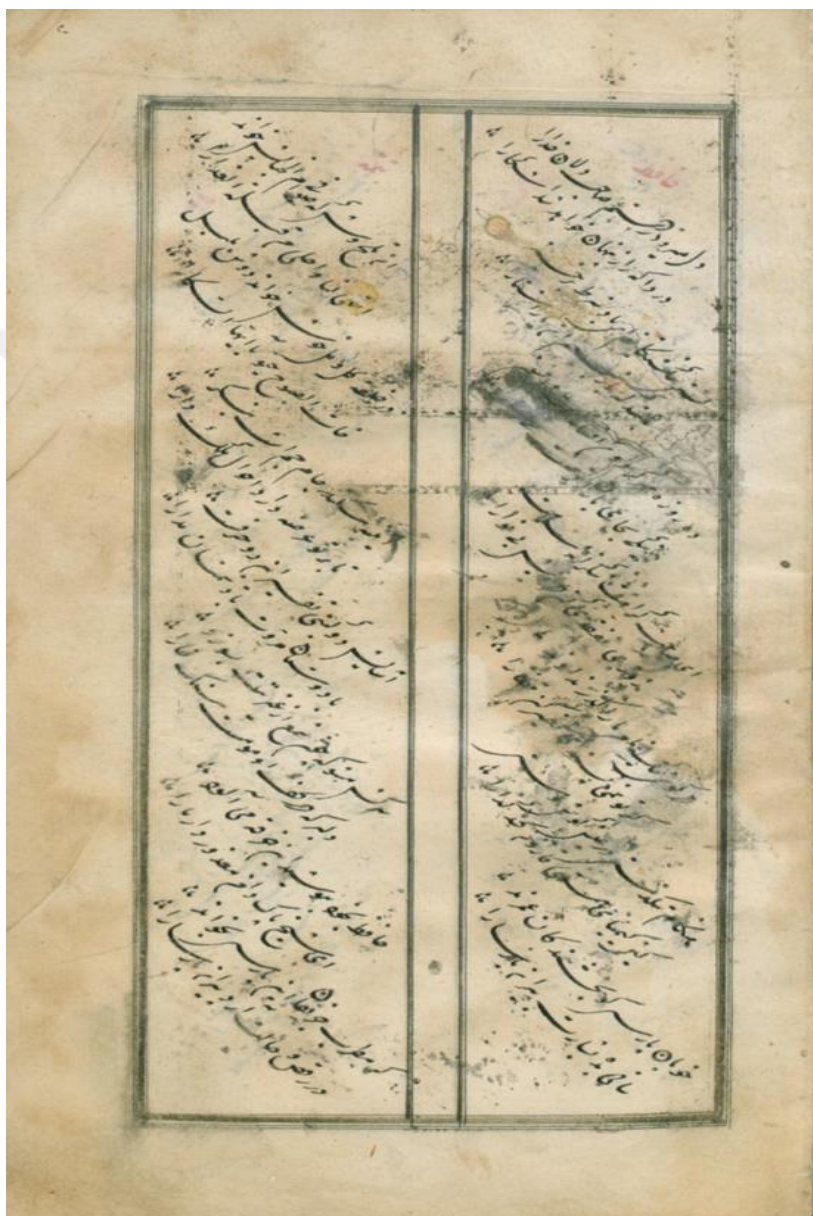
ḤĀFİZ

[2a]

3

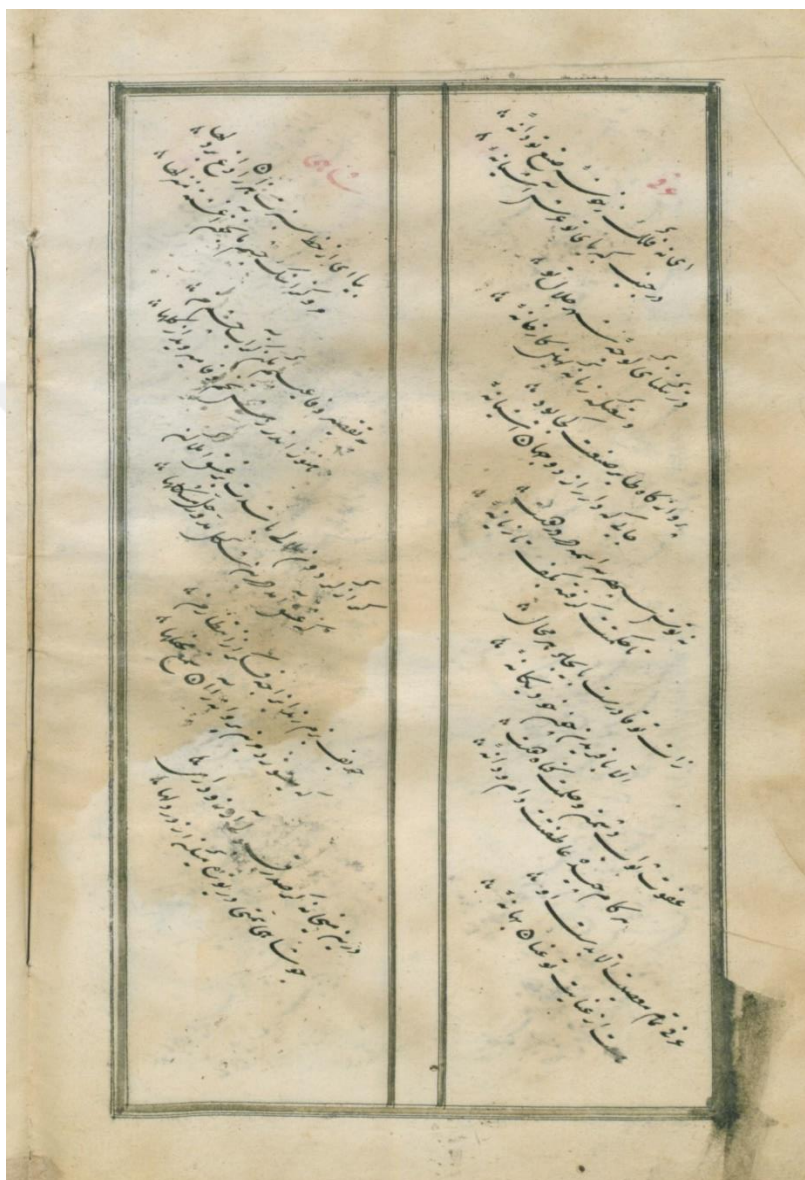
ḤĀFİZ

[2b]

4, 5

‘ÖRFİ, ŞAHİ

[3a]

6²⁸

NĀBĪ

Meʿūlū Mefāʿilū Mefāʿilū Feʿūlūn

- 1 Gül-çin olamaz dest-i temennā çemenümden
Leb-beste-i nāzam söz alınmaz dehenümden
- 2 Ol Yūsuf-ı hüsne ne kadar olsa da ter-dest
Bū-düzd olamaz bād-ı şabā pīrehenümden
- 3 Ol āyñeyem kim göremez t̄alib-i vaşlum
Bir şūret-i ümmīd ser-ā-pāy tenümden
- 4 Bir t̄aze nihālem ki dehānum gibi yokdur
Ālūde-leb-i dāʿ iye sīb-i zekānumdan
- 5 Mümkin mi ḥam-ı zūlfüme bend olmaya ʿuṣṣāk
Āhū-yı şabā reste degülken resenümden
- 6 ʿUṣṣākı helāk eylemege ḥançer-i ḥübān
Furşat mı bulur ğamze-i ḥatır-şikenümden
- 7 Dil-ber deheninden bu nev-āyīn ğazel olsun
Nābī yine yārāna hediye sūḥanumdan

7²⁹

NĀBĪ

Mefāʿilūn Mefāʿilūn Mefāʿilūn Mefāʿilūn

- 1 Cefā gördük o naḥl-i nāz-perverden vefā dirken
Bizümle ʿākıbet bīġāne çıkdı āšnā dirken
- 2 Göñül bir cām-ı jeng-ālūde döndi köhne revzende
Zamān-ile aña āyīne-i ʿālem-nümā dirken

²⁸ Nābī D., s. 934-935.

²⁹ A.g.e., s. 928.

- 3 Bizümle hep zebān-ı hañçer ile söyleşür şimdi
Ser-i rehde dūçār olduķca evvel merħabā dirken
- 4 Ne deñlü ıztırāb itdükse ol deñlü esir olduķ
Bulayduķ  uķde-i çin-i cebininden³⁰ rehā dirken
- 5 Ne lāzımdur düşürmek şi‘ ri **Nābī** kayd-ı iğlāķa
Bu deñlü bī-tekellūf sāde-şi‘ r-i dil-güşā dirken

[3b]

8³¹

NĀBĪ

Me‘  l   Mef   il   Mef   il   Fe   l  n

- 1 Esr  r-ı ru  u  la³² dili medh  ş idebilsem
Bir kez ğam-ı d  ny  yı fer  muş idebilsem
- 2 Eylerd  m iki dest  mi bir k  fl-ı mu  alsam
Ol k  met-i mevz  nı der-  ğ  ş idebilsem
- 3 Göstermez id  m kimseye hiç lezzet-i la   l   n
M  hr-i leb  m ol ni   mete ser-p  ş idebilsem
- 4 İtmek nic’olur encümen-i dehri per  ş  n
Bir kez mey-i ş  man-şiken   n  ş idebilsem³³
- 5 Virmez sühan-  r  lığı hiç kimseye nevbet
N  b   dehen-i h  ameyi h  m  ş idebilsem³⁴

³⁰  uķde-i çin-i cebininden: zülf-i çin-i çin-i dil-berden D.

³¹ A.g.e., s. 863.

³² Esr  r-ı ru  u  la: esr  r-ı       la D.

³³ Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

³⁴ Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

NĀBĪ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Çalmadı rāh-ı talebde haşar inşā’a’llāh
İderüz kūy-ı murāda sefer inşā’a’llāh
- 2 Hîç bir ‘uğde mi vardur ki açılmaz ey dil
Var iken elde niyāz-ı seher inşā’a’llāh
- 3 Dil-i sengi ne kadar saht ise de dildāruñ
Nāvek-i āhum olur kār-ger inşā’a’llāh
- 4 Germine serdine şabr eyleyerek dünyānuñ
Aluruz naḥl-i emelden şemer inşā’a’llāh
- 5 Çarḥuñ olmuş tūtalum devri ḥilāf-ı me’mūl
Dem gelür kāmımız üzre döner inşā’a’llāh
- 6 Peyk-i āhum gideli hayli zamāndur yāre
Umaruz kim getürür bir haber inşā’a’llāh
- 7 Olsa bir kerre vezān bād-ı kerem ey Nābī
Çalmaz³⁶ āyine-i dilde keder inşā’a’llāh

³⁵ A.g.e., s. 956-957.

³⁶ Çalmaz: Çomaz D.

[4a]

BAHR-İ TAVİL-İ ÂLİ

Yine bir şûh-ı cefâ-pîşe ser-i merhamet-i endîşe güneş gibi toğup hâneme gencîne-şifatvirdi. Şeref-i gûşe-i vîrânemi dil kaşrını luţfiyla kerem şehrini bünyâd ve yıkık gönlümi âbâd ve kâdem-rence kılup bezmüme tenhâ ve beni itdi vişâliyle hâsed-kerde-i dünyâ didi hâlûn nedür ey ‘aşık-ı bîmâr ve benüm derd ü firâkumla olan zâr yiter çeşm-ile hûn-bâr yiter kendözni derde giriftâr ideyin. Anlıyasın ağlayasın âteş-i hecr ile ciger tağlayasın. Müjde ki itdüm seni ihyâ ve şifâ-hâne-i la‘lümdeki şerbetden içerseñ n’ola şahha. Bârek’allah ne luţf itdi kerem-kânı vefâ gülşeninüñ bir gonçe-i handân şafâ meclisinüñ şem‘-i şebistânı ki beni hâke müşerref kıla dâmân-ı mürüvvette yaşum dâhi şeyle serv-i ser-efrâzı tenezzüller idüp gül gibi alınmaya her ta‘na tahammüller ide işte civân işte sühândân. Ben anıñ bendesiyüm luţfiyla şermendesiyüm başum anıñ cânım anıñ nağd-i sirişküm gibi emval-i firâvanum anıñ çâker-i fermân-beri ‘aşıklarınüñ kemteri bir bağıryanık sînesi kana boyanık miñneti çok râhatı yok ‘aşık-ı dîvânesi ferzânesiyüm. Hazret-i Hâk ‘âlim ve dâñâ. Nedür ol hüsn ü bahâ yâ nedür ol luţf u edâ ol dañı tursun o revişler o gelişler o gidişler dil-i ‘uşşâkı zarâfetle yakışlar o geçişler o bakışlar ki rahne ‘arz ide yaşaklaya ol ‘işveye ol şiveye kim katline bir lahza kara zülfi kımaz dilde qarâr uyhu yüzün göremez oldum görenüñ ‘aklı gider gamzesi dil memleketini gâret ider dillere âteş birağur hâli yaqar hâne-i nâmûsı yıkar ol ruh-ı âlî nice âkılleri dîvâne nice zâhidi mestâne idüp gözleri bir fitne ve gavgâ görenüñ yaşı mişâlinde ider mal mülkün göz göre yağmâ. Bâ-huşuş ol hatt-ı leb ol çeh-i gâbgâb çeh-i naşşeb ki toğar anda şebâne-rûz bañr-i tâlî‘-i firûz cihân-bâb u cihân-sûz meh-i bedr-i firûzende ve pür-tâb ki her gâh iki rahşende ve tâbende güneş olmuş anıñ şevkine süzân şakın ey dide dañı kimseye kibr ile görünme şakın ey sînede dañı seng-i nedâmetle döğünme şakın ey eşk dañı olma revân şakın ey âh dañı eyleme ‘âlemleri süzân ki günün toğdı sa‘îd oldı sitâreñ yine gam-hâneñe nâgâh şeref virdi o meh-pâre zihi tâlî‘i ğarra yûri ey derd ü elem girme gönül mülkine zinhâr beni katma siyeh bahtların silkine devr-i murâd üzre dönüp gird-i ruh-i tâlî‘-i gümgeşte zulâl-i leb-i yâr ile yunup âteş-i endüh-ı dil ve sîne o şudan söyünüp şem‘-i murâdum uyanup renc ü ‘anâ zulmet hennem gibi gitdi aña şadum ki felek bahtuma râm ve baña ol yâr-i cefâ-pîşe-i dil-ârâm ve hayâliyle anın ‘ide dönüp şohbet ve eyyâm cemâliyle şeb u rûz dil u cânuma lâyıq nice biñ kâm hayâliyle şeker-h‘âh-ı şabûhunda dañı zevk ü şafâ

[4b]

lezzeti mevcûd. Tamâm aç gözün ey kevkeb-i dâñâ hele ey çarh-ı felek sen de gehi ‘adl ile inşâf-ile dîrsen fużalâ zümresi bezminde bu evşâf-ile söylen ki sühândân olana cevri revâ mihri sezâ görme. Bu bezmin dest-i ihânetle sitem toprağına sürme yüzini ki baña eyledün evvelde şakın gâyete ırgürme ki ma‘mül olan oldur. Hamdü-lillâh ki benüm mîr-i âhâli ve benüm nâmıyla ‘âli ki felek rütbe-i ‘unvânımı ta‘zîm ve mülk-i kevkebe-i

řānumı tekrīm iderek kevne řadem bařdum ve tīr-i řařt ile meydān-ı hūnerde nice oķ
atdum ve řad-pāre yāyum bařdum nāmūs-i ferrūķ-ķaēına ařdum yine pervāz.

NĀBĪ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Rāz-dārān olsa rāzın söylemez cānānenüñ
Çıkmadı gitdi dehānından haber pervānenüñ
- 2 Rüy-ı yāri gördi dil çıktı derün-ı sineden
Faşl-ı güldür zevk-i çendān kalmadı kāşānenüñ³⁸
- 3 Hasret-i bādeyle āhum çarhı inletse n'ola
Tiz olur elbette feryādı tehī peymānenüñ³⁹
- 4 Hüsni-ı hattı-ile⁴⁰ bulduk bilmezüz evvellerin
Şorsalar biz hüsni-ı hālin söylerüz cānānenüñ⁴¹
- 5 Turra-i yāri tararken öpdü ruhsārın meger
Lezzetinden çāk çāk oldu dehānı şānenüñ⁴²
- 6 Söyler ahvāl-i zevāl genc-i Cemşid'i saña
Söyledürseñ hāk-i dörd-ālüdesin mey-hānenüñ
- 7 Birbirin pāmāl idüp gelmekde Nābī gam dile
Duydı yārān gālibā zevk-in bizüm gam-hānenüñ⁴³

NĀBĪ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Gülsitān-ı dehre geldük renk yok bñ kalmamış
Sāye-endāz-ı kerem bir naḥl-i dil-cū kalmamış

³⁷ A.g.e., s. 780-781.³⁸ Bu beyit A.g.e.'de 5. beyittir.³⁹ Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.⁴⁰ Hüsni-ı hattı-ile: Hüsni ile hatt ile D.⁴¹ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.⁴² Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.⁴³ gam-hānenüñ: kāşānenüñ D.⁴⁴ A.g.e., s. 720.

- 2 Eylemiş der-beste dükkânın tabīb-i rüzgâr
Hoḳḳa-i pîrûze-i gerdûnda dârû ḳalmamış
- 3 Teşne-gānuñ ḳāk ḳāk olmuş leb-i ḥʿāhişgeri
Çeşmesâr-ı merḥametde bir içim şü ḳalmamış
- 4 Ḳadrin añlar yok bilür yok her dūr-i sencidenüñ⁴⁵
Çār-süy-ı ḳābiliyyetde terāzû ḳalmamış
- 5 Ceyş-i ḡamdan ḳanda itsün ilticā ehl-i niyāz
Ḳalʿa-i himmetde **Nābī** burc u bārû ḳalmamış

[5b]

12⁴⁶

ZEBÂN-I NÂBÎ

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

- 1 Nice bir girye-i hecr ile gözüm kūr olsun
ʿArz-ı rûy it ki nazār ḡarḳ-ı yem-i nūr olsun
- 2 Şarşar-ı ḡam götürür vādî-i ḥırmāna atar
Dil girān-bārî-i ḡamdan ḳoma mehcūr olsun
- 3 Āmed ü reft-i ḡayāl-i leb-i yārūñ yiridür
Her zamān sinedeki zaḥm ḳo nāsūr olsun
- 4 İtdi bir cām-ile iḥyā dil-i vîrān-şüdemo
Mey-fürüşuñ dilerüm ḡānesi maʿmūr olsun
- 5 Lāyık-ı devlet-i zaḥm-ı sipehi sinemdür
Nā-maḡaller nazārından o şehūñ dūr olsun
- 6 Günde şad-ḡāne-i ḳalbi⁴⁷ ide tārāc hele
Nigehi çeşmine ser-māye-dih-i zūr olsun
- 7 Nev-nüvişte ḡazelūñ **Nābī** idüp dest-āvîz
Şuʿarā-yı Ḥalebʿe söyle ki maʿzūr olsun

⁴⁵ her dūr-i: dūr-i M.

⁴⁶ A.g.e., s. 927.

⁴⁷ ḳālbi: şaydı D.

NAZİRE-İ FAŞİH-İ MEVLEVİ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1 Ser humār ile girān dīde-i ter-şūr olsun
Bir iki cām içelüm nūr-ı 'alā nūr olsun
- 2 Seni ey Yūsuf-ı Ken' an-ı melāḥat 'āşık
Cism ü cānından⁴⁹ ağır görmez ise kūr olsun
- 3 Āh-ı serd itmede ey āyāne-ruḥ mecbūrum
Ḥāṭıra gerd-i elem gelmeye ma' zūr olsun
- 4 Ne şafā-yāb-ı sürūram ne keder-senc-i elem
Şaḥn-ı 'ālemde eger mātem eger sūr⁵⁰ olsun
- 5 Niçe diller yapılr sāgar-ı lebrizinden
Ḥāne-i pīr-i muḡān şevḳle ma' mūr olsun
- 6 Ḥābda seyr-i cemāl-i ruḥ-ı cānān itmiş
Varsun [ol] dīde vü dil rūşen u mesrūr olsun⁵¹
- 7 Ne ḥiṭāb-ı keremūñ var ne 'itāb-ı 'işveñ
Derd-mend 'āşık-ı şeydā neye maḡrūr olsun⁵²
- 8 Ḥuld-ı kūyından o ḥūrīveşūñ aḡyār-ı pelīd
Bāḡ-ı firdevs'de ḳorlarsa hemān dūr⁵³ olsun
- 9 Teşne-i 'ālemi iyi görelim yoḥsa Faşīḥ
Ya sifāl elde yāḥūd⁵⁴ sāgar-ı billūr olsun

⁴⁸ Fasīḥ D., s. 439.⁴⁹ Cism ü: Kendü D.⁵⁰ eger mātem eger: hemān matem iken D.⁵¹ Bu beyit A.g.e.'de yer almamaktadır.⁵² Bu beyit A.g.e.'de 6. beyittir.⁵³ dūr: kūr D.⁵⁴ yāḥūd: ne ḥōd D.

NÂBÎ

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Baħr-i sefide geldi güm oldu yem-i siyāh
‘Afv-ı Hüdā’ya nisbet-ile böyledür günāh
- 2 Eyler beyāz nāme-i ‘ișyānı nūr-ı ‘afv
Kalmaz siyāh-ı mihre muķābil cebīn-i māh
- 3 Kesmem ümīdi raħmet-i Haķ’dan günāh ile
Maħv eyledükce tīre-şebi nūr-ı şubħgāh
- 4 Rūy-ı siyāh vāsıta-i raħmet olmağa
Mūy-ı siyāh-fām sefid olduğı güvāh
- 5 Ümmiddür günāh ola ruħsār-ı raħmete
Hāl-i siyāh u zülf-i siyāh ebrū-yı siyāh
- 6 Bārān-ı raħmet itmege ħāşāk-i cürmi def
Seyl-i bahār dilde kıomaz gerd-i iştibāh
- 7 Böyle maķāle virdi cesāret ümīd-i ‘afv
Bu sözden itme **Nābī**’yi şermende yā İlāh

MÜŞTEREK NÂBÎ

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü fe' ülün

- 1 Bir dil-bere dil vir ki belādur dimesünler
Bir bādeyi nūş it ki ħatādur dimesünler
- 2 Bir derde esir ol ki eṭibbā-yı zamāne
Pā-beste-i tedbīr-i devādur⁵⁷ dimesünler

⁵⁵ Nābî D., s. 1039.

⁵⁶ Nābî D., s. 631.

⁵⁷ Pā-beste-i: Vābeste-i D.

- 3 Dök nağd-i sirişkũn ser-i kũyında nigāruñ
Tā müdde‘ ĩyān saña gedādur dimesünler
- 4 Laht-ı ciger ü nāleñi ızhāra şitāb it
Tā kim saña bir berg ü nevādur dimesünler
- 5 ‘Abdī gibi āşufte-i ĩübān-ı cihān ol
Nābī saña tā ehl-i riyyādur dimesünler

[6b]

16⁵⁸

MÜŞTEREK BÂ FÂİK

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Cihānda zā‘il olmaz var mıdur bir ĩüşn ü ān bilsũñ
Çemende var mı bir gül irmeye ašlā ĩazān bilsũñ
- 2 Kālur mı zevrağ-ı dil baħr-i ĩamda böyle ser-gerdān
Kenār-ı ebr görür mi bād-ı vuşlat bir zamān bilsũñ
- 3 Görüp ĩāl-i ‘izār u zũlfı dil-pesend olup kaldı
‘Aceb āzād olur mı ol esir-i nā-tuvān bilsũñ
- 4 Müyesser olmadı ol naħl-i nāzik mīve-i vaşlı
Olur mı kām-ver cūy-ı sirişk-i ‘āşıkān bilsũñ
- 5 Dem-ā-dem ‘İtrī-i dil-ħaste kũyında fiğān eyler
İder mi Fāikā bir merħamet ol bī-emān bilsũñ

17⁵⁹

TIYBİ

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1 Āhum ki bāğ-ı ‘ālem-i ‘aşka nesim olur
Gülzār-ı dāğ-ı sīneye feyz-i ‘amim olur

⁵⁸ ‘İtrī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁵⁹ Tıybî D., s. 53-54.

- 2 Gelse ħurūṣa ħulzum-i ħūn-ābe-i ciger
Her dīde bir ṣadefce-i dürr-i yetīm olur
- 3 Cem' iyyet-i derūnı taġıtmazdı rūzgār
Bā' iṣ hevā-yı tūrri-i 'anber ṣemīm olur
- 4 Sevdā-yı kāmētüñle kıyāmet serümdedür
Hecr-i ruĥuñla ħāne-i 'azāb caĥīm olur
- 5 Elfāz-ı rūĥ-perveri 'īsā niyāz ider
Tıybī ki la' l-i yār ile gāhī nedīm olur

[7a]

18⁶⁰

NĀBĪ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1 Dest-i nāzuñdan o mestān ki ṣarāb isterler
Gūyiyā çeṣme-i ħurṣıdden āb isterler
- 2 Derd-i serden nice āzād olur ol tã'ife kim
Bāde nūṣ eyleyicek yırde gül-āb isterler
- 3 Şerĥa vü dāġ gerek sīne-i ehl-i dilde
Şaĥn-ı dīvān-ı kıyāmetde ĥisāb isterler
- 4 Sen hemān dildeki naĥş-ı hevesi terk eyle
Senden ey ĥ'āce ne defter ne kitāb isterler
- 5 Ekşer ol bezmgeĥ-i 'aşĥda erbāb-ı derūn
Dilde ġam serde şeġab dīdede āb isterler⁶¹
- 6 Cünbiş-āmūz gerek berĥden erbāb-ı sülūk
Rāh-ı bī-menzil-i vaĥdetde şitāb isterler
- 7 Ĥūblar ĥüsnine ĥayrān olan üftādelerüñ
Çeşm-i āyīne gibi düşmen-i ĥ'āb isterler⁶²

⁶⁰ Nâbî D., s. 631-632.

⁶¹ Bu beyit A.g.e.'de 7. beyittir.

⁶² Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

- 8 Naẓm-ı üstâda nazîre nice mümkün **Nâbî**
Tâze-gü tâze-zebân tâze-cevâb isterler

19⁶³

NÂBÎ

Fe‘ilâtün Mef‘ilün Fe‘ilün

- 1 Dil ser-i kûy-ı yâra ‘âzimdür
Rehberi şu‘le-i niyâzumdur
- 2 Geleli ‘aşk gitdi dil şimdi
Dergeh-i yârda mülâzımdur
- 3 Şem‘em olmam nesîm-i cûy-ı vişâl
Bâd-î⁶⁴ sür‘at-i güdâzumdur
- 4 Nice Mecnûn-ı hayret olmayayum
Perdedâr-ı cemâl râzumdur
- 5 Naẓm-ı ‘**Abdî**’ye pey-rev ol **Nâbî**
Kişiye kendü cânı lâzımdur

[7b]

20⁶⁵

NÂBÎ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Sûz hemân hüsnündedür yârûñ mekânın kim bilür
Gevherinde âb u tâb olsun da kânın kim bilür
- 2 Var ise seng-i sipâh-ı kalb-i ‘âşıkdur mihek
Yoğsa ol şûhuñ ‘ibâr-ı hüsn ü ânın kim bilür
- 3 Çîn-i ebrû gösterür mi gamzedür kâr olduğın
Bir kaçadur yoğsa tîr-i der-kemânın kim bilür

⁶³ A.g.e., s. 623-624.

⁶⁴ Bâdî-i: Bâ‘iş D.

⁶⁵ Nâbî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 4 Havf-i tîğ-i ğamze māni‘ dūr recā-yı vuşlata
Ol tılısm-ı fitnenüñ genc-i nihānın kim bilür
- 5 İmtilāğāh-āsā dil ehiline nān-pāre yok
H̱ān-ı dehriñ hikmet-i rûz-ı resānın kim bilür
- 6 Zātı eşrāf-ı zamānıñ **Nābī**ya ma‘ lūmdur
Ehl-i ‘ilmüñ kim sorar zātın zamānın kim bilür

21⁶⁶

NĀBĪ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 [Yeri] açdum açıl ey ğonçe-dehānum diyerek
Bezme geldü[m] gele ey rûḡ-ı revānum diyerek⁶⁷
- 2 Āh bir kerre miyānını alup āğūşa
Sīneye çeksem o sīmīn-teni cānum diyerek⁶⁸
- 3 Pāyına bārī bu taqrīb-ile düşsem yārüñ
Kalmadı āh meded tāb u tuvānum diyerek⁶⁹
- 4 H̱aṭ ber-āverde olan tāze dem-i vuşlatda
Başka bir zevḡ virür geçdi zamānum diyerek
- 5 Yār söyletdi baña bu ğazeli ey **Nābī**
Söyleye söyleye ey tāze-zebānum diyerek

[8a]

22⁷⁰

NĀBĪ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Şafā-yı dil göremem ğeşt-i gülşen itsem de
Neşāṭ kesb idemem cāmı gülden itsem de

⁶⁶ A.g.e., s. 797-798.

⁶⁷ [Yeri]: Yāri M, D., gele ey: gel e ey D., ruḡ-ı revānum: şūḡ-ı cihānumD.

⁶⁸ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

⁶⁹ Bu beyit A.g.e.’de 2. beyittir.

⁷⁰ A.g.e., s. 1050.

- 2 O tîre hâne degüldür gönül ki rûşen ola
Meh âbgînesini cām-ı revzen itsem de⁷¹
- 3 Yine müşāhede-i şūret-i murād idemem
Kenār-ı havẓ-ı emelde nişîmen itsem de⁷²
- 4 O deñli dîdede hayret ki dāmenüm bulamam
Sirişki rāh-ber-i semt-i dāmen itsem de
- 5 Ol āfetüñ yine **Nābî** derūnı germ olmaz
Cihānı āteş-i āhumla külhan itsem de

23⁷³

NĀBÎ

Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn

- 1 Çāk eyledük telāṭum-ı ğamdan ḳabāmuẓı
Dilden ḥabāb-vār çıkarduk hevāmuẓı
- 2 Cūyende-i necātuz o yemden ki cümleden
Evvel ṭutar temevvüc-i ğam⁷⁴ nāḥudāmuẓı
- 3 Olmaz şifā-peẓîr gönül saḥḳ iderse de
Zer-hāven-i felekde Mesîḥā devā 'muẓı
- 4 Nāmūs-ı 'aşḳa kesr virür ḥ'āhiş-i vişāl
Bir loḳma ile bozmayalum iştihāmuẓı
- 5 Pā-besteyüz bu dāmgeh-i cān-feşārda
Mevlā müyesser eyleye **Nābî** rehāmuẓı

⁷¹ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

⁷² Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.

⁷³ A.g.e., s. 1120-1121.

⁷⁴ temevvüc-i ğam: temevvüc-i yem T.

TİYBİ

Meʿūlü Meʿāʿilü Meʿāʿilü Feʿülün

- 1 Mey-ḥāne-i cismünde ki mestānelik eyler
Pür-hün gönül ğamzeñe peymānelik eyler
- 2 Sīnemde ḥayālünden ölürsem n'ola memnūn
Ġurbetde dil-i zāruma hem-ḥānelik eyler
- 3 Zülfünde turup teşne geçer tığ-i niğāha
Dīvāne gönül ḥaḳ bu ki ferzānelik eyler
- 4 Ḥakister-i kem şu' lesidür Tūr-ı tecellī
Bir şem'a ki gönülüm yine pervānelik eyler
- 5 Ol kāfiri⁷⁶ ḳurbān-ı cevri eyledi āḥir
Bilmem yine⁷⁷ Tıybī daḥi dünyā nelik eyler

TİYBİ

Meʿāʿilün Meʿāʿilün Meʿāʿilün Meʿāʿilün

- 1 Añılsun kūh-ı ğam giryān u nā-şād oldıgum yerdür
Müzil-i āb-ı rüy-ı fenn-i Ferhād oldıgum yerdür
- 2 Añılsun kūy-ı dil-ber ol kıyāmetgāh-ı bī-dādı
Ki yellerle benüm ḥāhēnde dil-dād oldıgum yerdür
- 3 Añılsun bezm-i aġyār āšnā-yı vaşluñam anda
Dili maḥmūr-ı ḥasret itdigüm yād oldıgum yerdür
- 4 Añılsun tār-ı zülfüñ ol kemend-dār-ı āşūba
Muḳayyedlikle ḳayd-ı ğamdan āzād oldıgum yerdür

⁷⁵ Tıybî D., s. 56.

⁷⁶ kāfiri: kāfire D.

⁷⁷ yine: daḥi M.

⁷⁸ A.g.e., s. 57.

- 5 Añılsun beyt-i ma' mür-ı cihân⁷⁹ olmakla ey **Ṭıybî**
Ḥarâbât-ı fenâ gön'lümce âbâd oldıgum yerdür

[9a]

26⁸⁰

Ṭıybî

Mefâ'ilün Fe'ilātün Mefâ'ilün Fe'ilün

- 1 Yanumda ol şanem-i şüh-meşrebüm yokdur
Enis ü hem-dem ü cām-ı leb-ā-lebüm yokdur
- 2 Figān figān ki bu çarḥ-ı le'im-i perverden
Huşul-i kāmā sebep sa'd-ı kevkebüm yokdur
- 3 Firāk-ı yār ile 'ālemden eyleyüp nefret
Sürür-ı maḳdem-i rüz u ḡam-ı şebüm yokdur
- 4 Felekde ḥāşılı ḥayrān-baḥş-ı kāmēm kim⁸¹
Bu⁸² rüzgārda bir bellü maṭlabum yokdur
- 5 Su'āl eyleme **Ṭıybî** ḡamum ki bî-tābam⁸³
Yanumda ol şanem-i şüh-meşrebüm yokdur

27⁸⁴

Ṭıybî

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1 O şūḥuñ bir gice kūyında mihmān olmamız vardur
Gedā-yı 'ālemüz ammā ki sultān olmamız vardur
- 2 Ṭayansun nāvek-i āḥa sipihrüñ naḳş-ı zer-kārı⁸⁵
Bezm-i āmāc-ı tîr-i çeşm-i ḥübān olmamız vardur

⁷⁹ beyt-i ma' mür-ı: mest ü maḥmūr-ı D.

⁸⁰ A.g.e., s. 64.

⁸¹ ḥayrān-baḥş-ı kāmēm kim: ḥayrān-naḥş-ı kāsemde M.

⁸² Bu: Ki M.

⁸³ bî-tābam: bî-rūḥam D.

⁸⁴ A.g.e., s. 65-66.

⁸⁵ naḳş-ı: saḳf-ı D.

- 3 Ne dāmānın ne destin öpdürür⁸⁶ ‘uṣṣāḳ-ı mahzuna
O mehle rūz-ı maḥşer dest [ü] dāmān olmamuz vardır
- 4 Ta‘ aṣṣubdan hemān teslīm-i zāhid sende yok yoḥsa
Bizüm biñ kerre günde yāre ḳurbān olmamuz vardır
- 5 Meded-kārı iderse Hızr-ı tevfiḳ-i Hudā **Ṭıybī**
Ḥarīm-i Kā‘ be-i vaşla ḥırāmān olmamuz vardır

[9b]

28⁸⁷

‘İṬRİ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Gāh şadr-ı şaffet-i mey-ḥānede Cem’dür gönül
Gāh bir seccāde-i İbrāhīm Edhem’dür gönül
- 2 Gāh mihre hem-ser ü geh ḥāk-ile yeksāndur
Ḥayli müddetdür esir-i zülf-i pür-ḥamdur gönül
- 3 Taḥt-i eflāk-i hünerde şāh-ı ḥāverdür gehi
Zir-i pāy-ı yārda geh zerreden kemdür gönül
- 4 Pehlevān-ı pāy-taḥt-ı pādişāh-ı ‘aşḳ iken
Pir-zen-i dehre zebün olsun mı Rüstem’dür gönül
- 5 Şehr-i cāna kārban-ı ḡam aḳup gelmekdedür
Her taraftan keşt-i efkār ile yemdür gönül
- 6 Dilden el yorsaḳ n’ola gördükde tāb-ı rüyuñı
Mihr-i ḥüsnüñ cezb ider bir ḳatre şebnemdür gönül
- 7 Dil virelden saña ‘İṭrī ḡamdan āzād olmadı
Ḥavf-ı gīsū-yı perişānuñla derhemdür gönül

⁸⁶ öpdürür: luṭf ider D.

⁸⁷ ‘İtrī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

‘İTRİ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1 Dili āvāre kılan fikr-i qad-i dil-cūdur
Beni Mecnūn iden ol kākül-i ‘anber-būdur

2 Şerbet-i vaşl-ı şafā-baḥşına⁸⁹ ālem teşne
O cefā-pīşe leṭāfetde bir içim şudur

3 Tāk iden tākatini qavs-i kuzeḥ-i çarḥuñ⁹⁰
‘Anberīn ol iki memdūd-ı kemān-ebrūdur

4 O dehān-ile o dendānı⁹¹ görenler dirler
Gūyiyā ḥoḳḳa-i mercānda bir lū’lūd⁹²

5 Görmedük yok yire sen itme şaḳın ḳīl u ḳāl
Kim dir ise disün ‘İtrī o miyāna mūd⁹³

[10A]

‘İTRİ

Mef‘ülū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ülün

1 Ḥasretle n’ola ḳalsa gözüm ḥāk-i rehiñde
Göz dikdügi yerlerdür o mihriñ de mehiñde

2 Müjgān-ı terīn şāne-i yāḳūt şanurlar
Kim görse dil-i zārumı zūlf-i siyehiñde

3 Biñ mār ile yüz biñ dil-i bīmārı musaḥḥar⁹⁴
Ed‘ iyye-i me’sūre mi vardur nigeḥūñde

⁸⁸ IEY., s., 105-106.

⁸⁹ şafā-baḥşına: cefā-baḥşına M.

⁹⁰ tākatini: kāmetini / kuzeḥ-i çarḥuñ: kuzeḥveş çarḥuñ A.g.e.

⁹¹ o dendānı: ile dendānı A.g.e.

⁹² Gūyiyā: Gūyā / mercānda bir lū’lūd: mercan-ile pūr-tütsūd A.g.e.

⁹³ A.g.e., s. 103-104.

⁹⁴ dil-i bīmār-ı musaḥḥar: dil-i musaḥḥar A.g.e.

- 4 Ḳurbān olam ‘id eyler o kim⁹⁵ Ka‘be-i rūyîñ
Gördükde ide cānı fedā pîşgehiñde
- 5 Dāmen-keş ol ey ‘İtrî⁹⁶ hemān çirk-i riyādan
Ġam çekme girān yok deyü baḥr-i günehüñde⁹⁷

31⁹⁸

‘İTRÎ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Göñül esîr-i ser-i zülf-i yârdur şimdi
Henüz dāma tutulmuş şikârdur şimdi
- 2 Gelür hayâli deyü yollara dü-dîdelerüm
Dem-â-dem eşk-ile gevher-nişârdur şimdi
- 3 Görüp figâna düşer her nihâl-i gül-rûyı
Bu gülsitânda göñlüm hezârdur şimdi
- 4 Teğâfûl itme nazar eyle⁹⁹ ḥaṭṭ-ı cānâna
İrişdi sebze-i tâze bahârdur şimdi
- 5 Hemān sen daḥi ey ‘İtrî kendü kaydını gör
Göñül esîr-i ser-i zülf-i yârdur şimdi

[10b]

32¹⁰⁰

‘İTRÎ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Şevḳ-i gülzâr-ı ruḥuñla dil kaçan kim cûş ider
Nâlesi hep bûlbûlân-ı gülşeni¹⁰¹ ḥāmûş ider

⁹⁵ Ḳurbān olam id eyler o kim: Ḳurbān o kim id o kim A.g.e.

⁹⁶ ol ‘İtrî: ola ey ‘İtrî A.g.e.

⁹⁷ günehüñde: künhünde A.g.e.

⁹⁸ A.g.e., s. 104.

⁹⁹ Teğâfûl itme nazar eyle: Teğâfûl-ile nazar etme A.g.e.

¹⁰⁰ A.g.e.’de “Şarkı” başlığı altında yer almış olup matla ve makta beyitleri bulunmaktadır, s., 123.

¹⁰¹ gülşeni: gül anı A.g.e.

- 2 Zıkr-i lâ' lüñ fikr-i zülfüñ hem hayāl-i vuşlatuñ
Geh beni mest ü gehî divâne geh bî-hüş ider
- 3 Kalmadı rağbet şarāb-ı nābe şimdi sāk̄yā
Çeşm-i mestüñ 'ālemi mestāne vü medhüş ider
- 4 Bu gönül ol bāde-nüş-ı bî-muḥābādur ki sen
Dest-i lüṭfuñla eger zehr-āb virseñ nüş ider
- 5 Gülşen-i kūyın añup ger nāle kılsam 'İtr̄yā
Ḥacletinden lāl olup bülbül fiğānum güş ider¹⁰²

33¹⁰³

'İTRİ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1 Her bakışda n'ola tāb irse ruḥ-ı cānāne
Dīde āyīne naẓar māşıta kirpik şāne
- 2 Mā-ḥazardur gelicek gāhī hayāl-i yāre
Eşk mey merdümeküm nuql gözüm peymāne
- 3 Müje vü çeşm ü nigh āfet-i peyder peydür
[...] bir yer [...]
- 4 'Āleme virdi fenā ol nigh ü ğamze vü çeşm
Biri ḥūn-rīz u biri cādū biri mestāne
- 5 Müje cārūb u sirişk āb u cism cārūb-keş
'İtr̄yā eyledüm āmāde reh-i cānāne

¹⁰² Ḥacletinden: Meclisinden A.g.e. / ğüş: nüş M.

¹⁰³ 'İtrî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

FAŞİH

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Gider mi halka-i āgūşa yār gelmez mi
Bizüm de dāmımuza bir şikār gelmez mi
- 2 Bisāt-ı bezmde āmāde sāķī muntazıruz
Gelür mi meclise ol şivekār gelmez mi
- 3 ‘ Aceb bu cūşış-i eşke nihāyet olmaz mı
Telātum-ı yem-i ‘ aşka qarār gelmez mi
- 4 Kālur mı ğonçe-i ümmīd böyle ser-beste
Nesīm-i dil-keş-i faşl-ı bahār gelmez mi
- 5 Raķibe āyāne-i hüsünü şuna dildār
Faşih hātıra bundan ğubār gelmez mi

FAŞİH

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Metā‘ -ı zühd ü riyā teng teng alınmaķda
Kumāş-ı şıdk u ğulūşuñ bahāsı alçaķda
- 2 Hezār nāme vü şad-‘ arz-ı hāl bir ğabbe
Vişāle kaldı va‘ d-i mehr gibi parmaķda
- 3 Muvāfaķat nice mümkin bu rüzgār ile dil
Ki zevraķını yemīn ü yesāre şalmaķda
- 4 Ne sūd ğırmen-i erbāb-ı ‘ aşkı çekinmek
Bu rüzgār ise tırma esüp şavurmaķda

¹⁰⁴ Fasih D., s.496. / A.g.e.’de“‘Nazire Be-Cezmi” başlığıyla bulunmaktadır.

¹⁰⁵ Fasih dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 6 Hezār şīve vü nāz ihtirāz-ı mümtāzī
Nihāl-i kaddūne maḥşūşdur şalınmaḳda
- 7 **Faşîḥ** hīçe şatılmaz niyāz-ı dil-ḥāhı
Nigāh-ı gūşe-i ḥasretle yār alınmaḳda

[11b]

36¹⁰⁶

FAŞİḤ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 Nihāl-i kāmetūn oldukça ey seriv ser-keş
Başıma yakdı hevā-yı muḥabbetūn āteş
- 2 Görüp cebinūni ebrūlarıñı seyr idince¹⁰⁷
Belāgat ehli didiler cemālūne mehveş
- 3 Zebūn-ı çār-‘ anāşırla ḥiss-i müştereküz
Hezār rence sebep oldılar bu derd ile beş
- 4 Şehirde ḥāşılı bir māh-rūy āfetüz
‘ Aceb mi ra‘ şe-i pür-ıztırābuñ olsa güneş
- 5 Raḳible çemene şu gibi ḥırāmānsın
Faşîḥ’e gelseñ olursun ḡāzabla pür-āteş

37¹⁰⁸

FAŞİḤ

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

- 1 Tā key dili āzürde¹⁰⁹ idüp şāne toḳınsun
Alsun ele geh zūlfine cānāna toḳınsun
- 2 Biñ sāgar-ı zehr-āb-ı cefāñı çekeyin tek¹¹⁰
Bir kez elüm ol sīb-i zenāhdāna toḳınsun

¹⁰⁶ Fasîḥ dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

¹⁰⁷ Mısrânın vezni bozuktur.

¹⁰⁸ Fasîḥ D., s. 440.

¹⁰⁹ āzürde: şad-pāre D.

¹¹⁰ tek: mey M.

- 3 Fānūsa kıoma mānī[ ] -i vuřlat olur ey bād
Pervāneyi kıoy řem[ ] -i firūzāna  okınsun
- 4 řād it bizi řun kıabza-i řemřire geh destūñ
Luťf eyle elūñ gāh[ ] de iřsāna  okınsun
- 5 Ruşsat-dih olup serzeniş itd rme **Fař h**[ ]’e
Lāyık mıdur ađyār o s hāndāna  okınsun

[12a]

38¹¹¹

R Y Z 

F  il t n F  il t n F  il t n F  il n

- 1 Y r m st gn  vel   uřř ka n z itmek de g  
Dil-pesinde n z olur  arz-ı niy z¹¹² itmek de g  
- 2 N’eylesün b -  re  aşık dilde derd-i  ařkuñı
şaklamak da müşkil amm  keşf-i r z¹¹³ itmek de g  
- 3 Rütbe-i  uřř k-ı   li  arz-ı h le   re yok
Girye-i ta’ z ib u  h-ı c n-g d z itmek de g  
- 4 Cevr-i ađy ra tařamm l müşkil amm  kim yine
Terk-i y r-i işve-s z-ı dil-nev z itmek de g  
- 5 Ey **Riy zi** ġamzesi t r-i kıaz  te’s rid r
K rřu  urmaķ müşkil amm  iřtir z itmek de g  

39¹¹⁴

N ř R 

F  il t n F  il t n F  il t n F  il n

- 1 Ğamzeden ĥavf itmeyüp y re niy z itmek de g  
S ziř-i  ařka řek b-i c n-g d z itmek de g  

¹¹¹ RT., s. 164. / A.g.e.’de 1. ve 2. beyitler yer almaktadır.

¹¹²  arz-ı niy z:  aşık niy z T.

¹¹³ amm  keşf-i r z:  h c n-g d z M.

¹¹⁴ ST., s. 825. / A.g.e.’de 3. ve 4. beyitler yer almamaktadır.

- 2 Çeşm-i hūn-āşāmına meyl itmemek mümkün degül
Cānı āmāc haddinūñ endāz-ı nāz itmek de güç
- 3 Hañcer-āzār-ı hūsne taḥammül yok velī
Terk-i meyl-i dil-ber-i ‘āşık-nevāz itmek de güç
- 4 Neşve-i şahbā-yı ‘aşkı şaklamak ‘ömr-i muḥāl
Herkesi mestāneveş ifşā-yı rāz itmek de güç
- 5 Bir ḥaḳīkātür¹¹⁵ Nişārī gerçi hūbān-ı cihān
Selb-i zevk-i ḥāleti ‘aşk-ı mecāz itmek de güç

[12b]

40¹¹⁶

ŞABRÎ-İ ŞERÎF

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Ne bezmün şem‘isin pervāne-i bī-tāḳatūñ kimdür
Ne burcuñ māhısun pertev-perest-i ṭal‘atūñ kimdür
- 2 Kimünle leb-be-leb zānū-be-zānūsın şafālarda
Sebūveş hem-nişinūñ cāmveş hem-şoḥbetūñ kimdür
- 3 Şikār-ı şahne-i hicrānuñ oldum ben hele şimdi
‘Aceb āsūde ser-mest-i gürür-ı vuşlatūñ kimdür
- 4 Olurken cāna resm-i dāğ-ı miḥnet şunduḡuñ sāğar
Senūñ ey çarḥ-ı dūn memnūn-ı cām-ı ‘işretūñ kimdür
- 5 Maḳāmın bilsek ehl-i şevkden kim tutdı Şabrī’nūñ
‘Aceb şimdi terennüm-rīz-i bezm-i midḥatūñ kimdür

41¹¹⁷

NAZİM YAHYĀ

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 La‘lūñ gören ey hūr-liḳā gevheri n’eyler
Saña bakan āyine-i İskender’i n’eyler

¹¹⁵ Bir ḥaḳīkātür: Bī-ḥaḳīkātür T.

¹¹⁶ Sabrī Mehmed Şerif D., s. 175.

¹¹⁷ Yayhâ Nazım divânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

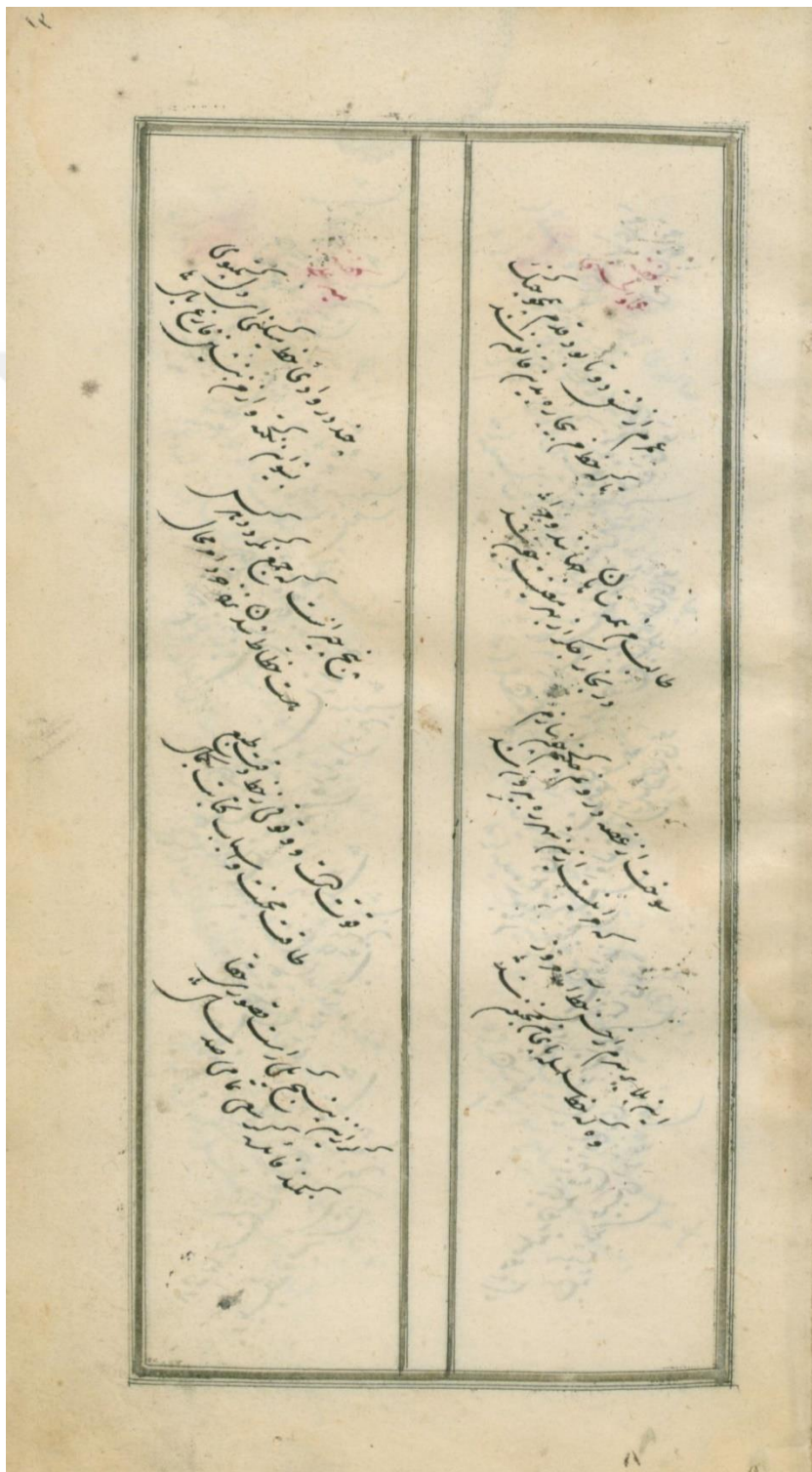
- 2 Meşşāṭaya muḥtāc degül ḥüsn ü cemālūñ
Pīrāye bulan nāz ile zīb ü feri n'eyler
- 3 Bir nīm-nigāhıyla alur biñ dil ü cānı
Destinde o ḥūn-rīz tutup ḥançeri n'eyler
- 4 Pervāne olan ḥāl-şifat şem' -i cemāle
Āteşgede-i 'aşkda bāl ü peri n'eyler
- 5 Ma' nī ile pūr-zīb gerek sözde **Nazımī**
Üstād ḫurī lafzıyla şī' r-i teri n'eyler

[13a]

42, 43

GÜFTE-İ İMÂD'ÜL-ḤÜSNİ, GÜFTE-İ MİR 'ALİ

ŞERİF ŞABRÎ

Meʿûlû Fâʿilâtü Meʿâʿilü Fâʿilün

- 1 Koçmaz o servi ʿ aşık olan pîrehen gibi
Bir gönlek içre¹¹⁹ kalmayacak yâsemen gibi
- 2 Şad-pâre kıldı¹²⁰ pîrehenün gonçe şevkle
Şebnem girince koynuna bir sîm-ten gibi
- 3 Bir kez açılmağ olmadı bād-ı niyâzla
Bir nâ-şüküfte gonçe mi var ol dehen gibi
- 4 İtmekde ceyş-i gamla gönül ʿ aşıkâne cenk
Küh-sâr-ı ʿ aşka arka virüp küh-ken gibi
- 5 Her dem bahâr-ı hüsnuñ eder nâzikâne vaşf
Bir bülbülün de Şabrî-i şîrîn-sühân gibi

TİYBÎ

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

- 1 Gönlümi eyledi¹²² gîsûları rüsvâ-yı hevâ
Cism ü cân oldılar anlar daği hem-pâ-yı hevâ
- 2 Ber-çarâr üzre degül yâr hevâyî-meşreb
Dil-i aşıkda müeşşîr gibi sevdâ-yı hevâ
- 3 O gülistân-ı hevâ bülbül-i aşüfteye süz
Ki çemenzârına dūzağ kılur ʿ itâ-yı hevâ
- 4 Ser-fürü itdi harâbât-ı muğân-ı ʿ aşka
Feyz-bağş oldu dil-i zâhide şahbâ-yı hevâ
- 5 Âh-ı sūzân yetişür lâlesitân-ı dâğa
Dili pür-sühte eyler mi temennâ-yı hevâ

¹¹⁸ Sabrî Mehmed Şerîf D., s. 296.

¹¹⁹ gönlek içre: gömlek-ile D.

¹²⁰ kıldı: etdi D.

¹²¹ Tiybî D., s. 30.

¹²² Gönlümi eyledi: İdeli gönlümi D.

- 6 Dil-i bî-ḥavşalaya düşdi firāg-efkārı
Bes ki terk eyledi **Ṭıybî** anı ğavġā-yı hevā

[14a]

46¹²³

NĀBÎ

Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Meʿāʿ ilū Fāʿ ilūn

- 1 Şalındı ʿidgehde yine nev-resîdeler
Ḥayretle döndi pelle-i dūlāba dîdeler
- 2 Çār-ebuvānı eylemiş ārāyişin¹²⁴ füzūn
Virmiş nigîn-i ḥüsnine revnaķ keşîdeler
- 3 Raḥm eyle dād-ḡāhuña ey şūḡ-ı ser-firāz
Her sū fütāde pāyuña qadd-i ḡamîdeler
- 4 Döndi görince naķş-ı ḡaṭ-ı nev-demîdeñi
Şeh-bāz-ı naķş-ı dîdeye qalb-i remîdeler
- 5 **Nābî** ʿarūs-i mihr olamaz lāyık-ı nigāḡ
İsterse her şabāḡ sürinsün sepîdeler

47¹²⁵

NĀBÎ

Feʿ ilātūn Feʿ ilātūn Feʿ ilātūn Feʿ ilūn

- 1 Bir zamān neydi hem-āġūş-ı ḡayāl olduğumuz
Yār bilmezdi talebkār-ı vişāl olduğumuz
- 2 Şarf-ı naķdîne-i eşķ itdigümüz qaldı bize
Virmedi sūd harîdār-ı cemāl olduğumuz
- 3 Evvelîn pāye ki rūsveyî-ʿ aşķ oldı bize
Pāy-laġzîde-i gird-āb-ı melāl olduğumuz
- 4 Ḥaṭṭın ümmîd idicek dāʿ iye-i vuşlat ile
Ṭuydı dil-beste-i sevdā-yı muḡāl olduğumuz
- 5 **Nābî** yā itmüşüz ol āfet-i dil-gîri niyāz
Bilmedük mestî-ı vuşlatla ne ḡāl olduğumuz

¹²³ Nābî D., s. 638.

¹²⁴ ārāyişin: ārāyiş-i D.

¹²⁵ A.g.e., s. 694-695.

NĀBĪ

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1 Fırāk-ı meclisün ey lāle-ḥad ne müşkil imiş
Ḳarīn-i vaşla żarūrī ḥased ne müşkil imiş
- 2 Olur müşāhede-i rūyına sirişk-i niķāb
Ṭulū'-ı mihr deminde remed ne müşkil imiş
- 3 Göñül rehā bulamaz mevce-i ta'alluķdan
Tecerrüd ehline ḳayd-ı nemed ne müşkil imiş
- 4 Hezār dīde-i kevkeb nigāh-bānı iken
Nevāle-i emele vaż'-ı yed ne müşkil imiş
- 5 Derūnı manşıb-ı ḥ'āhişden eyledüm ma'zül
Ḳalemrev-i ğama ḳayd-ı ebed¹²⁷ ne müşkil imiş
- 6 Hele yetişdi ḥaṭ oldı muḳaddemāt-ı murād
Şürū'-ı ḥ'āhiş-i dil bī-şaded ne müşkil imiş
- 7 Küşād buldı hele çīn-i cebhesi Nābī
Ṭarīķ-i reh-rev-i vuşlatda sed ne müşkil imiş

NĀBĪ

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1 İder cihānı nemekdān tekellüm itdükce
Olur zamāne gül-efşān tebessüm itdükce
- 2 İder cefā ile pervānesini ḥākister
O şem' secde-i şubḥa teyemmüm itdükce
- 3 Cefāsı rahmete şāyān olur o fettānuñ
Esīr-i 'aşķına ḳaşd-ı teraḥḥüm itdükce

¹²⁶ A.g.e., s. 722.

¹²⁷ ebed: edeb D.

¹²⁸ A.g.e., s. 1051-1052.

4 O gönçenüñ lebi gencîne-i tebessüm olur
Çemende bülbül-i şeydâ tazallüm itdükce

5 Olur ‘arūs-ı sühan pây-küb u dest-efşân
Zebân-ı hâme-i **Nâbî** terennüm itdükce

[15a]

50¹²⁹

NAZİRE-İ ‘İTRİ

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1 Bezm-i ağıyardan ol şem‘ -i fūrūzân dönsün
Virse pervâne-şifat üstüne bārân dönsün¹³⁰

2 Şayd-ı murğ-ı dil için her biri bir şeh-bāza
Meclis-i meyde yine dīde-i hūbân dönsün

3 Bezm-i meyde heves-i būs-i leb-i cānāndan¹³¹
Aluruz elden ele sāğar-ı gerdān dönsün

4 Hüsni-i dildār ile bahş itmek için ‘azm itmüş¹³²
Kızmasun dirse yüzi¹³³ mihr-i dırağşān dönsün

5 Kef-i dildāra irem deyü gezer elden ele
Diyüñ ol dā‘iyeden subḥa-i mercān dönsün¹³⁴

6 Gice kūyına varup görmek için devr eyler¹³⁵
Tutulur söyleñüz anda meh-i tābān dönsün

7 Naẓm-ı **Nâbî**’ye yine pey-rev ol ‘İtrî yazılup
Rûy-ı haṭ-āvere mecmû‘ a-i yārān dönsün

¹²⁹ IEY., s. 99-100.

¹³⁰ A.g.e.’de beyit şöyledir:

Urmasın cismini tige ḥaṭ-ı cānān dönsün

Yüze çıkmasın olur sonra peşimān dönsün

¹³¹ Bezm-i meyde heves-i būs-i leb-i cānāndan: Būs-i lāl-i leb-i cānānı murād eyler imiş A.g.e.

¹³² itmek için ‘azm itmüş: eylemege ‘azm eylemiş A.g.e.

¹³³ Kızmasun dirse yüzi: Din taḥammül edemez A.g.e.

¹³⁴ Diyüñ: Deyünüz A.g.e. / Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

¹³⁵ devr eyler: dildārı A.g.e.

ZEBÂN-I NÂBÎ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 1 Ne dem ol şüh idüp geşt-i gülistân gösterür kendin
Çemende gül de bülbül gibi nālân gösterür kendin
- 2 Te' āla 'llāh ne hüsni-i hüş-berdür kim gören ' aşık
Mişāl-i şüret-i dīvār hayrân gösterür kendin
- 3 Ne deñlü zaḥmdār-ı hār¹³⁷ ise gül bāğ-ı ' ālemdə
Yine mānend-i dāğ-ı sīne ḥandān gösterür kendin
- 4 Meger bŷy-ı dil-āvīzin dirīğ eyler gedālardan
Ki geldükce sabā zülfiñ perīşān gösterür kendin
- 5 Zeri ebnā-yı ' ālem eyleyüp pinhān seḥābāsā
Yine āh-ı şerer-nāk ile giryān gösterür kendin
- 6 Ne ' aşık dostdur gör şem' -i şāmm-efrŷı kim her dem¹³⁸
Berāy-ı ḥāṭır-ı pervāne sŷzān gösterür kendin
- 7 Şabaḥāsā yŷzi açık derŷnı pāk iken Nābî
Yine gerdŷn gibi ālŷde-dāmān gösterür kendin

[15b]

NÂBÎ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 1 Koma çeşm ŷ dilŷñ tīre ṭururken bezm-i dŷnyāda
Şu' ā' -yı çeḥre-i sākī şafā-yı şüret-i bāda
- 2 ' Araḳ-rīz-i hicāb olmaz o şüh ancak leṭāfetden
Düşer reng-i ḥicābum rŷyına vaḳt-i temennāda
- 3 Murād āzādelikse ey gŷñŷl geḥ cāme ḳaydından
Tamām-ı ' ŷmre dek bir cāme besdür serv-i āzāda
- 4 Hezārān bezmden ḳalmış niḥ Cem'den cŷdā düşmiş
N'ola ḥŷn-ābe peydā olsa çeşm-i cām-ı şahbāda

¹³⁶ Nābî D., s. 929-930.

¹³⁷ zaḥmdār-ı: zaḥmḥ'ār-ı M.

¹³⁸ her dem: dā'ım D.

¹³⁹ A.g.e., s. 1046-1047.

- 5 Tutan bir dāmeni elbetde maḳṣūdın bulur dirler
Görenler Yūsuf'ın dāmānını dest-i Züleyhā'da
- 6 Gelen bezm-i cihāna cümle ğam-g'ın gitmiş ey **Nābī**
Birisi bulmamış bir ḳaṭre mey bu heft-mīnāda
- 7 Muṣāhib Muṣṭafā Pāṣā'nuñ olsun devleti efzūn
Ne gördükse anuñ luṭfıyla gördük dār-ı dünyāda

53¹⁴⁰

NĀBĪ SELLEMEHULLĀH

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Hirās-ı āh-ı serdüm zülfin ayırmaz 'izārından
O sermā-dīde gitmez muttaşıl āteş kenārından
- 2 Olur bisyār-ı 'aksine bā' iş yoḫsa ol bī-raḫm
Ḥāzer itmezdi mir 'āt-ı derūnum inkisārından¹⁴¹
- 3 Gelür bir gün beni pāmāl-i nāz eyler ümīdiyle
Dü-çeşmüm naḳş-ı pā-mānendi gitmez reh-güzārından
- 4 Beḳā-yı sūziş-i 'uṣṣāḳı iş 'ār itdi Mecnūn'ın
Çıḳan sūnbül-şıfat dūd-ı dili ḫāk-i mezārından¹⁴²
- 5 Ruḫ-ı pür-tāb-ı yāri gördi mihr ü māh **Nābī**'nūñ
Bir iki ḳaṭreāsā düşdi çeşm-i i' tibārından

[16a]

54¹⁴³

ṬIYBĪ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 İdince ğamzeleri nūş cāmı istiğnā
Dil oldu mest-i ḫarāb tamāmı istiğnā
- 2 Dil-i fütāde degül belki şayd-ı Cibrīl'e
Şikenc-i zülfi olur bend-i dāmı istiğnā

¹⁴⁰ A.g.e., s. 926.

¹⁴¹ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

¹⁴² Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.

¹⁴³ Ṭiybī D., s. 33-34.

- 3 Niyāz işitmez o şeh hāl-i zārımız şormaz
Emūr-ı nāzına virmiş nizāmı istiğnā
- 4 Kıyām ider bile biñ saf sipāh şūr u fiten
İdince kām̄eti meyl-i hıramı istiğnā
- 5 Degül haṭ-ı ruḥı ‘uṣṣāka müjde-i vaşlı
Yazıldı ḥāme-i müşkīn ḥitām-ı istiğnā
- 6 Bilür ḥalāvet-i şerm-sār-ı vuşlatuñ¹⁴⁴ **Ṭıybī**
Degül ğam eyler isen telḥ-kām-ı istiğnā

55¹⁴⁵

Ṭıybī

Meḥ̄ ulü Meḥ̄ ilü Meḥ̄ ilü Fē ulün

- 1 Bir ḥaste ki biñ dāğ çeker tābla birdür
Dārū-yı mudāvā aña zehr-ābla birdür
- 2 Olmaz ḥarem-i sīnede dil derd ü belāsuz
Ser-meclis-i miḥnetdür o aşḥābla birdür
- 3 Zülfi gibi hercāyī degül zülf-i siyāhı
Bir gūşesi de ḥaṭır-ı aḥbābla birdür
- 4 Ümmīd-i kenār itmedeyüm ‘aşḫda zīrā
Emvāc-ı selāmet yine gird-ābla birdür
- 5 Bīdār olagör fikr-i serencām ile **Ṭıybī**
Aḥvāl-i cihān vāḫı‘ a-ı ḥābla birdür

[16b]

56¹⁴⁶

Nābī

Meḥ̄ ulü Fā̄ ilātü Meḥ̄ ilü Fā̄ ilün

- 1 Bir kerre iltifātuñ-[i]le ḥurrem olmaduḫ
Bīḡāne deñlü soḫbetüñe maḥrem olmaduḫ

¹⁴⁴ şerm-sār-ı: ser-şār-ı D.

¹⁴⁵ A.g.e., s.53.

¹⁴⁶ Nābī D., s. 754-755.

- 2 Harf-i vefā nüvişte-i levh-i derûn¹⁴⁷ iken
Engüşt-i i' tibāra sezā hātem olmaduk¹⁴⁸
- 3 Bilmem bizi gözüñle n'îçün yersin ey felek
Bu gülsitāna düşdi isek şebnem olmaduk¹⁴⁹
- 4 Eṭvārımız müselleṃ-i erbāb-ı ṭab' iken
Cānā senüñ yanuñda hemān ādem olmaduk
- 5 Nābī-i ḥaste-dilde girībān mı var meger
Cevrūñle çāk-ḥürde-i dest-i ğam olmaduk

57¹⁵⁰

ZEBĀN-I NĀBĪ EFENDĪ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1 'Āşıka nāzdan ol āfet-i devrān dönsün
Bu revişden olur elbetde peşimān dönsün
- 2 Sīne germek nigeḥ-i yāre katı müşkildür
Dönsün ol dā' iyeden 'āşıq-ı ḥayrān dönsün
- 3 Biz daḥi kendi gibi 'āşıq-ı ser-geştelerüz
Ḥaşre dek üstümüze günbed-i gerdān dönsün
- 4 Hele bir kerre de görmiş olalum dīdārın
Bezme gelsün de yine cām-ı dıraḥşān dönsün
- 5 Sīnemüz çāk-ile mihrāb idelüm tā ki bize
Āhen-i kıble-nümāveş dil-i cānān dönsün
- 6 Nābīyā tāze-naẓīre disün erbāb-ı süḥan
Rūy-ı ḥaṭ-āvere mecmū' a-i yārān dönsün

¹⁴⁷ derûn: cebīn D.

¹⁴⁸ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

¹⁴⁹ düşdi isek: düşdük ise D. / Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.

¹⁵⁰ A.g.e., s. 919-920.

NĀBĪ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Beni dil-ḥaste görüp çeşmüñe nem gelmez mi
Yā peşimān-ī evzā‘ -ı sitem gelmez mi
- 2 Sen de inşāf ide ey āfet-i bīgāne-perest¹⁵²
Ġayr ile şoḥbetüñ insāna elem gelmez mi
- 3 Taleb-i kām ile biz bunca şitābān olduk
O da āyā bize bir iki ḳadem gelmez mi
- 4 Ey düşen dā‘ iye-i vaşf-ı dehān-ı yāre
‘ Acebā ḥāṭırıña rāh-ı ‘ adem gelmez mi
- 5 Rāygān olmaya mı yine metā‘ -ı maḳşūd
Nāb-ıyā ḳāfile-i luṭf u kerem gelmez mi

NĀBĪ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 N’ola āhumla çeksem ṭāḳ-ı ‘ arşa ‘ anberīn-perde
Beni lebrīz-i sevdā itdi bir şūḥ-ı siyeh-çerde
- 2 Olurdum dāmgāh-ı fitneden āzāde-ser ammā
O şūḥuñ zūlf-i ‘ anber-bārınuñ¹⁵⁴ sevdāsı var serde
- 3 Ben āgūşum güşād itmekde ammā dāye-i gerdün
İder ṭıfl-ı ümīdüm dāmen-i maḥşerde perverde
- 4 O şāh-ı nev-resīdem bendegānından şumār itmez
Anuñ’çün ḥalḳaveş çeşm-i ümīdüm ḳaldı defterde
- 5 Bu deñlü Nāb-ıyā itmezdi ṭıfl-ı ḥod-pesendāne
Ruḥ-ı sāḳī nümāyān olmasa mir’āt-ı sāğarda

¹⁵¹ A.g.e., s. 1112.

¹⁵² bīgāne-perest: bīgāne-nevāz D.

¹⁵³ A.g.e., s. 1049-1050.

¹⁵⁴ ‘ anber-bārınuñ: ‘ anber-sāyınuñ D.

NĀBĪ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Sūz-ı ğamla içmege dil āteş-i seyyāleden
Āteşin-sāğar gerekdür şu' le-i cevvēleden
- 2 Ol gülün dil bülbül-i gūyāsıdur kim gösteren
Ser-be-ser çin-i cebin bār-ı girān-ı jāleden
- 3 Bāğa gel kıdd ü ruh u hālün görüp olsun hacil
Serv gülden gül kıranfilden kıranfıl lāleden
- 4 Mihr-i hüsnuñ habse fermān itdi gūyā mähı kim
Maḥv-ı endām eylese çıkmaz derün-ı hāleden
- 5 Nābī-i dil-hastesin görmüş de ol āfet dimiş
Za' fin i' lāma ne hācet añlanurken nāleden

NAZİRE-İ VĀŞIF ÇELEBİŞA' BĀN-ZĀDE

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Rüyını gül ğonçenün hıfz eyle būs-ı jāleden
Yoḥsa ey bülbül nedür hāsıl fiğān u nāleden
- 2 Raḫş idünce bezm-i meyde sāķi-i tābende-rū
Farḫ olunmaz berk-i rüy-ı şu' le-i cevvēleden
- 3 Leblerün efsürde-i dendān-ı ağıyar oldıġuñ
Bildük ey bī-merḫamet gördükde biz tebḫāleden
- 4 Kıfl idüp destüm der-āġuş eylesem tā şubḫa dek
Ol mehi ağıyāra göstersem derün-ı hāleden
- 5 Serdī-i ğam Vāşıf'ın kār itdi cism ü cānına
Sāğarı pür eyle sāķi āteş-i seyyāleden

¹⁵⁵ A.g.e., s. 931.

¹⁵⁶ Vāşif mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

NĀBĪ

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1 Hün-ı dili mey¹⁵⁸ gonçeyi cām eyledi bülbül
Bezm-i güli nāleyle tamām eyledi bülbül
- 2 Her nālede bir naḥl-i güle kondı şafādan
Her nağmede tebdil-i maḳām eyledi bülbül
- 3 Gehvāresini gerçi nesīm eyledi taḥrīk
Ammā ki gele ḥ'ābı hırām eyledi bülbül
- 4 İtdi sözün āmīhte-i şekve-i hicrān
Mest olmağ-ile ḥalt-ı kelām eyledi bülbül
- 5 Dün geldi şabā şahn-ı çemenden didi Nābī
Ḥāk-i reh-i destūra selām eyledi bülbül

NĀBĪ

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1 Ğamuñ senüñ dil-i hün-geşte mi mekân idinür
Hümā-yı devleti gör qande āşiyān idinür
- 2 Ğam-ı cihān ile baḥş ideyüm diyen¹⁶⁰ bī-dil
Meger zebān-ı şürāḥīyi tercemān idinür¹⁶¹
- 3 Ḥamīde kāmēt u zerdī-i rüyüm ile beni
O şeh-süvār ele alursa bir kemān idinür¹⁶²
- 4 Hücüm-ı girye elinden qapar amān virmez
Ḥayāl-i yāri naẓar gerçi bir zamān idinür¹⁶³

¹⁵⁷ Nābî D., s. 833-834. / A.g.e.'de bu gazelin 6. beyti şöyledir:

Destür-ı zekî hem-dem-i sultān-cihān kim
Vaşfiyle çemen mülkini rām eyledi bülbül

¹⁵⁸ dili mey: dilimi D.

¹⁵⁹ A.g.e., s. 627.

¹⁶⁰ itmek isteyen: ideyüm diyen M.

¹⁶¹ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

¹⁶² Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

¹⁶³ Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.

- 5 Zamāne dāmgehin tā'ir-i dilūñ **Nābī**
Ġarībdür ki varup gūşe-i amān idinür

[18b]

64¹⁶⁴

NĀBĪ

Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḥ'ülü Fā'ilün

- 1 Ta'n itme zāhid ehl-i ğamuñ sūz u tābına
Bağ bağ 'izār-ı dil-bere¹⁶⁵ bağ āb u tābına
- 2 Bülbül figāmı kesme ki¹⁶⁶ neşküfte ğonçenüñ
Düzd-i nesīm girmeye tā cāme-ḥ'ābına
- 3 Devrān aqıtdı cevır ile seyl-āb-ı çeşmümi
Bu köhne¹⁶⁷ ḥānenüñ sebep oldı ḥarābına
- 4 Şanmañ şafağda yandı¹⁶⁸ ser-i dāmen-i felek
Bezm-i belānuñ āteş ururken kebābına
- 5 **Nābī** ne hoş zamīr-şinās oldı rūzgār
Yārūñ nezāket-ile toḡundı niḡābına¹⁶⁹

65¹⁷⁰

NĀBĪ

Meḥ'ülün Fe'ilātün Meḥ'ülün Fe'ilün

- 1 Vücūdum ister iseñ dāğ-dār mümkindür
Güşāyiş-i dile lāyık bahār mümkindür
- 2 Hemān neticesi de fūrḡat olmasun yoḡsa
Vişāli der-pes olan intizār mümkindür
- 3 İki ayāğ baña himmet itse pīr-i muḡān
Anuñla vādī-i ğamdan güzār mümkindür¹⁷¹

¹⁶⁴ A.g.e., s. 1045-1046.

¹⁶⁵ Bağ bağ 'izār-ı dil-bere: Seyr it 'izār-ı dil-beri D.

¹⁶⁶ ki: de M.

¹⁶⁷ Bu köhne: Bir böyle M.

¹⁶⁸ şafağda yandı: şafağ tıtuşdı D.

¹⁶⁹ Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir. / A.g.e.'de 5. ve 6. beyitler sırasıyla şöyledir:

Bir nice cām virse de biñ nağd-i ğam nişār
Pīr-i muḡānuñ itsem ayağı türābına (5. beyit)
Döndüm ḥamīde-ḡadd ü siyeh ser-nüvişt ile
Mecmū'a-i ğamuñ varağ-ı intiḡābına (6. beyit)

¹⁷⁰ A.g.e., s. 634.

¹⁷¹ Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

- 4 Girih-güşāye-i zülfiñ nesīm itmezse
 Bir āh-ile ‘amel-i rūzgār mümkindür¹⁷²
- 5 Sirişk o ser-keşi dil-nerm iderse ey **Nābī**
 Deminde girye-i bī-iḥtiyār mümkindür

[19a]

66¹⁷³

BĀĶĪ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Bilini kuçmadadur¹⁷⁴ ol şanemüñ derd ü belā
 Yoḥsa¹⁷⁵ ‘aşıklara şirîn-lebi ḥāzır ḥelvā
- 2 Ser-i zülfiyle ḥatın örter imiş dirler o şūḥ
 Açmadı kimseye ammā orayı¹⁷⁶ bād-ı şabā
- 3 Āteş urmuş yüzi gül ḥırmenine ol māhuñ
 Devr-i sāğarda ruḥı aksini kılmış peydā
- 4 Kızaruḥ ruḥları gül-güne-i tāb-ı mülden
 Şu‘ le-i sāğar-ı mey destine yakmış ḥinnā
- 5 Meclis-i meyde leb-i yāre tolaşur dirler
 Elüme girmeye mi bir daḥi cām-ı şahbā
- 6 Öykünürdi lebüñe cām-ı mey ammā dönmiş
 Bugün almışlar ele bir yere gelmiş zurefā’
- 7 Lüle-i ḥāme ile çeşme-i dilden **Bāķī**
 Eyledi kâ’ide-i āb-ı ḥayātı icrā

¹⁷² Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

¹⁷³ Bâkî D., s. 107.

¹⁷⁴ kuçmadadur: kuçmadur M.

¹⁷⁵ Yoḥsa: Yoğsa D.

¹⁷⁶ orayı: burayı M.

BÂKÎ*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün*

- 1 Ruḥuñ berg-i gül-i sîr-âba beñzer
Leb-i la' lüñ şarâb-ı nâba beñzer
- 2 Fûrûğ-ı dâğ-ı 'aşkuñ sînem üzre
Şu' â'-yı mihr-i âlem-tâba beñzer
- 3 İşigüñ Mescîd-i Akşâ'ya mânend
Yüzüñ kıble kaşuñ mihrâba beñzer
- 4 Ser-i zülf-i siyehkâruñ şeb-i târ
'Îzâruñ pertevi mehtâba beñzer
- 5 Cihân efsânedür aldanma **Bâkî**
Gam u şâdî ḥayâl ü ḥ'âba beñzer

[19b]

FAŞÎH*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

- 1 Ne bâğuñ verdisin bûy-âşnâ-yı ülfetüñ kimdür
Ne bezmüñ şem' isin sûz-âzmâ-yı şöḥbetüñ¹⁷⁹ kimdür
- 2 Kime gülzâr-ı cismüñ cilvegâh itdün¹⁸⁰ 'aceb bilsem
Mişâl-i sâye pâmâl-i nihâl-i kâmetüñ kimdür
- 3 Hele biz ḥayli demdür kaṭ' -ı ümmîd eyledük şimdi
'Aceb nev-bâve-çîn-i bûstân-ı vuşlatuñ kimdür
- 4 'Aceb teşrîfüñ kimlerdür ey meh muntazır her şeb
Henüz encüm-şumâr-ı şâm-ı târ-ı ḥasretüñ kimdür
- 5 **Faşîh**-i zâr olaldan dūr ḥayli rûzgâr oldu
'Aceb şimdi gubâr-ı âstân-ı devletüñ kimdür

¹⁷⁷ A.g.e., s. 172-173.¹⁷⁸ Faşîh D., s. 326. / Bu gazel A.g.e.'de "Nazîre Be-Şabrî" başlığıyla yer almaktadır.¹⁷⁹ sûz-âzmâ-yı şöḥbetüñ: sûz-âzmâ-yı ülfetüñ M.¹⁸⁰ Kime gülzâr-ı cismüñ cilvegâh itdün: Kimüñ gül-zâr-ı cismüñ cilvegâh itsen D.

FAŞİH

Meʿülü Fāʿilātü Meʿilü Fāʿilün

- 1 Sākî ki ʿaks-i rüyını sāğarda gösterür
Âteşle âbı hâşılı bir yirde gösterür
- 2 Ruhsârı üzre sāye-i zülfi düşüp çü dūd
Ol şemʿ-i bezm-i hüsni siyeh-çerde gösterür
- 3 Gül-berg üzre sünbül-i garrā şanur gören
Kāküllerin ki yār-ı ruḥ-ı terde gösterir
- 4 Yer yer felekde necm-i leʿāfet midür yaḥūd
Ol meh ʿizār-ı pākini ḥūy-kerde gösterür
- 5 Bilmez ki dāğını ne maḥal ʿarz ide **Faşıh**
Geh dilde geh cigerde gehî serde gösterür

[20a]

FAŞİH

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

- 1 Cāy idinsem itmek istibʿād deyr-i miḥneti
ʿĀşıkam bir kâfir-i hüsne Muḥammed ümmeti
- 2 İttiḥādın şuʿle-i efsürde itmiş rûzgār
Bulmadum pervānede evvel olan germiyyeti
- 3 Giceler ʿazm itdigüm ol māha sāyem ḥavfēdür
Bir ʿarîk-ile qabûl itmez muḥabbet şirketi
- 4 Minnet-i ḥâtır-ḥırâş-ı tîşe kaydın çekmezem
Kūyı deşt eyler dilün kem-ter nigāh-ı ḥasreti

¹⁸¹ A.g.e., s. 320. / Bu gazel A.g.e.'de "Nazîre Be-Nev'î" başlığıyla yer almaktadır.

¹⁸² A.g.e., s. 510. / Bu gazel A.g.e.'de "Nazîre Be-Nazîm" başlığıyla yer almaktadır.

- 5 ‘ Aksi āyīneyle ülfet eylemez bir vechle
Şûret-i ta‘ bire girmez¹⁸³ ol perinüñ vaḥṣeti
- 6 Cāna minnetdür cefāsına taḥammül ey **Faṣīḥ**
Bārı bāğ eyler bana ol tıfl-ı nāzuñ lükneti

71¹⁸⁴

FASİH

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Dil-ber sır ise cām-ı dıraḥşān senüñ olsun
Ey pīr-i muḡān itdügüñ iḥsān senüñ olsun
- 2 Ey pādişeh-i ḥüsn ü şehen-şāh-ı melāḥat
Al mülk-i dil ü memleket-i cān senüñ olsun
- 3 Hicrān-ile mümkin degül olmaḡ dir iseñ yok
Bu baḡşle güftār-ı hükümrān senüñ olsun
- 4 Çeşm-i dil ü cān ḥāk-i reh-i yār ile kāni‘
Taḡbīl-i yed ü büse-i dāmān senüñ olsun
- 5 Mecnūn-ı melāmet-zede-i ‘ aşka tār-i dāḡ
‘ Ālemde **Faṣīḥā** ser ü sāmān senüñ olsun

[20b]

72¹⁸⁵

FASİH

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Ya gülşendür ya külḥan müdde‘ ā ‘ uşşāka birdür bir
Ya deyr olmış ya Mescidü’l-Necā ‘ uşşāka birdür bir
- 2 İden temyīz kūh u deşt[i] seyl-i eşkidür yoḡsa
Ḥaḡīḡātde bakılsa mültecā ‘ uşşāka birdür bir

¹⁸³ girmez: gelmez D.

¹⁸⁴ Fasīḥ dīvânında tespiti edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

¹⁸⁵ Fasīḥ dīvânında tespiti edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 3 Per-i pervāne yanmış bülbülün hākister olmuşdur
Gül ü âteş hākīkat iddi‘ā ‘uşşāka birdür bir
- 4 Ne hācet nāle vü feryād u āhın şu‘ belendürmek
Hemān te‘şiri lāzımdur nevā ‘uşşāka birdür bir
- 5 **Faṣīḥā** kār-zār-ı şeş-cihet āhında müdgamdur
Ġam u zevk-i debür ile şabā ‘uşşāka birdür bir

73¹⁸⁶

BĀKĪ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Lāleler bezm-i çemende cām-ı ‘işret gösterür
Devletinde hüsrev-i gül ‘ayşa ruḥşat gösterür
- 2 Mevsim-i gül ‘idle yār u muşāhib düşdiler
Bir birine iki dil-berdür muḥabbet gösterür
- 3 Kaddüñe kıl olmağa gelmiş dizilmiş karşıña
Servler tırmış çemen şahnında kāmēt gösterür¹⁸⁷
- 4 ‘İdgehde varalum dülāba dil-ber seyrine
Görelim āyine-i devrān ne şūret gösterür¹⁸⁸
- 5 ‘Āşıkı bī-şabr u ārām eyleyüp seyyāh ider
Memleket seyr itdürür ‘aşkuñ vilāyet gösterür
- 6 Bī-sütün-ı ğamda **Bākī** seng-i miḥnet kesmede
Şöyle üstād oldu kim Ferhād’a şan‘at gösterür

¹⁸⁶ Bākī D., s. 131-132.

¹⁸⁷ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

¹⁸⁸ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

ZEBÂN-I ‘İTRÎ

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Resîde olsa n’ola mâha âh pey-der-pey
İrişdi rüyına ھاٲٲ-ı siyâh pey-der-pey
- 2 Niķâb olup ruķuna ebr-i âh göstermez
Ne deñlü itsem o mâha nigâh pey-der-pey
- 3 Cemâlin ‘arz idicek güller oldu pejmürde
ھاٲٲını görince giyâh oldu gâh pey-der-pey
- 4 Ne ٲoğdı şems-i ‘inâyet ne yandı şem‘-i murâd
Güzerde şubḥ u mesâ mihr ü mâh pey-der-pey
- 5 Öñünde ḥâkim-i ‘aşķıñ degül mi eşkle âh
Diliñ kebâb idüğine güvâh pey-der-pey

Tetemme

- 6 Serümden olmadı sevdâ-yı dūd-ı âh eksük
Felek baña yeter attıñ külâh pey-der-pey
- 7 Nazîre-i şehe şîrîn-maķâle mümkün mi
Fuzûl-i ‘İtrî nedür bu günâh pey-der-pey
- 8 Yeter ḥẓm-ı ‘ārıķa bir gül imdi vird-i şenâ¹⁹⁰
Nedür bu deñlü perişân giyâh pey-der-pey
- 9 Hemân bu bezmde erbâb-ı ٲab‘-ı ‘irfânıñ
Mu‘în ü nâşırı olsun Allâh pey-der-pey¹⁹¹

¹⁸⁹ ‘İtrî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

¹⁹⁰ Mecmuada bulunan “bes” kelimesi çıkarılınca vezin düzelmektedir.

¹⁹¹ Mısranın vezni bozuktur.

FAŞİH-İ MEVLEVİ

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

- 1 Çeşmümde görüp şanma ki laht-ı cigeridür
Seyyāh-ı cihāndur saña gül-berg-i teridür
- 2 Tā böyle nazardan düşürüp eyleme pāmāl
Dürdāne-i eşküm ki muhabbet güheridür
- 3 Ādem çıkamaz hüsn-i rızāsıyla muhaşşal
Dil kūyına gülzār-ı cinān dirse yiridür
- 4 Dil şanma o bir pūtedür āteşlere yanmış
Bu sīne degül tīr-i melāmet siperidür
- 5 Yārānı bu şi' r eylese i' cāz ' aceb mi
Kilk-i sühan-ārā-yı Faşih' üñ eseridür

FAŞİH

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Zamān-ı hānde-i gül gibi vaqt-i hurrem olmazmış
Hezārın faşl-ı feryādı gibi bir hoş dem olmazmış
- 2 Açar ancak nesīm-i nev-bahārı gönçe tūmārın
O rāz-ı sırr-ı mihr-i feyze gayrı maḥrem olmazmış
- 3 Göñül almağ ele kārı¹⁹⁴ degülmiş her gedā-ṭab' uñ
Belī her dest-i nā-şāyesteye cām-ı Cem olmazmış
- 4 Raķibe itme gel kand-i ḥitābı şehd-āmizūñ
Bilürsin dostum her zaḥma şīrīn merhem olmazmış

¹⁹² Fasīh D., s. 341-342.

¹⁹³ A.g.e., s. 373.

¹⁹⁴ Kārı: şānı D.

- 5 Muhabbet ‘āleminde bulmadum hiç gam gibi hem-dem
Meger ‘ālemde gamsız da¹⁹⁵ Faṣīḥā ‘ālem olmazmıṣ

[22a]

77¹⁹⁶

VECDİ

Meḥ ulü Fā‘ilātü Meḥ ulü Fā‘ilün

- 1 Gāhī kelām-ı luṭf u geh āzāra ḳā’ilüz
Fermān-ı ‘ālī-i dehen-i yāre ḳā’ilüz
- 2 Āzāde-i gam olmayıcaḳ dār-ı dünyāda
Bend-i kemend-i zülf-i siyehkāra ḳā’ilüz
- 3 Ṭa‘n-ı raḳīb diyü nemek-pāṣ olmasun
Zahm-ı cefā-yı gamze-i hūn-ḥ‘āra ḳā’ilüz
- 4 ‘Arz-ı cemāl iderse seḫergeh bize o mäh
Hāk-i derinde ṣubḫa deḡin zāra ḳā’ilüz
- 5 Vaṣluñ müyesser olur ise naḳd-i cān-ile
Ey Yūsuf-ı zamāne bu bāzāra ḳā’ilüz
- 6 Tek yāre cevri resmi ni ta‘līm itmesün
Her ne iderse çarḫ-ı sitemkāra ḳā’ilüz
- 7 Olmazsa bāde-i leb-i la‘li feraḫ-resān
Vecdī ḡubār-ı ḫaṭṭ-ile efkāra ḳā’ilüz

78¹⁹⁷

VECDİ

Meḥ ulün Fe‘ilātün Meḥ ulün Fe‘ilün

- 1 Düşüp ayaḡına ḡönlüm ki mest olup ḳalmıṣ
Piyāledür ki yerinde¹⁹⁸ ṣikest olup ḳalmıṣ

¹⁹⁵ ‘ālemde gamsız da: ‘ālem-i gamında M.

¹⁹⁶ Vecdî D., s. 94-95.

¹⁹⁷ A.g.e., s. 100-101.

¹⁹⁸ yerinde: bezmde D.

- 2 Nişān-ı sümm-i semendi degül meh-i nevdür
Ki pāy-būsı ümīdiyle pest olup kalmış
- 3 Olurdu zühd ile ma' mūr dil daḥi ammā
Ḥarāb-ı neşve-i cām-ı elest¹⁹⁹ olup kalmış
- 4 Ḥayāl-i rūyı ile zülfi içre dil gūyā
Diyār-ı Hind'de āteş-perest olup kalmış
- 5 Ne nūş-ı bādeye kâdir ne gitmege **Vecdî**
Hücüm-ı keyf-ile sâgar-perest olup kalmış

[22b]

79²⁰⁰

VECDÎ

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1 Göñül esîr-i leb-i nūş-ḥand olup kalmış
Meges gibi ki²⁰¹ giriftār-ı kând olup kalmış
- 2 Dökülmüş ayağına hep şikār olan diller
Kemend-i zülfi tehî bend bend olup kalmış
- 3 Tene tenezzül ider mi o cān ki zülfinde
Nigāh-ı luṭfı ile ḥod-pesend olup kalmış
- 4 Ne müste'id-i ḥalāş u ne lāyık-ı kurbān
Dil-i şikeste esîr-i kemend olup kalmış
- 5 Beni fütāde-i çāh-ı zeḳan ider **Vecdî**
Nigeh ki mā'il-i kâdd-i bülend olup kalmış

¹⁹⁹ cām-ı elest: bezm-i elest D.

²⁰⁰ A.g.e., s. 101-102.

²⁰¹ ki: de M.

VECDİ

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Giribānın açup dil sīne-i cānāna el şunmış
‘ Aceb mi gevher-i maşşūdı bulsa kāna el şunmış
- 2 Hayāl-i sā' id-i sīmīnini gördüm derūnumda
Yine zālīm kemer-bendī miyān-ı cāna el şunmış
- 3 Der-āgūş eylemiş pervāneveş hasretle dil şem' i
Ruḥuñ yādıyla miskīn āteş-i sūzāna el şunmış
- 4 Ne dil kurtıldı ne cān dest-bürd-i çeşm-i mestinden
O kāfir-kīş şimdi gerden-i imāna el şunmış
- 5 Toşınmış taraf-ı ebrūya dökilmiş rūy-ı dil-cūya
Şikenc-i zūlf-i mäh u mihr-i nūr-efşāna el şunmış
- 6 Nice her bir giribān-dest-i dil²⁰³ bir şem' olmaz kim
Gice ol āteşin-ruḥsāra küstāḥāne el şunmış
- 7 Nazīrin bulmamış ' İsa bu şi' r-i pākūñ ey **Vecdī**
Taḳayyüd eylemiş çok defter ü dīvāna el şunmış

[23a]

NĀ'İLİ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 Hevā-yı ' aşka uyup kūy-ı yāre dek giderüz
Nesīm-i şubḥa refiküz bahāra dek giderüz
- 2 Palās-pāre-i rindī be-düş u kāse be-kef
Zekāt-ı mey virilür bir diyāra dek giderüz

²⁰² A.g.e., s. 103-104.

²⁰³ giribān-dest-i: benān-ı dest-i D.

²⁰⁴ Nā' ilī-i Kadīm D., s. 321.

- 3 İderse kand-ı lebüñ hātır-ı mezāka hutūr
Diyār-ı Mısr’a degül Kāndehār’a dek giderüz²⁰⁵
- 4 Tarık-i fākada hem-kefş olup Senā’i’ye
Cenāb-ı Külhan-ı Layh’ār’a dek giderüz²⁰⁶
- 5 Felek girerse kef-i Nā’ili’ye dāmānuñ
Senūñle maḥkeme-i Gird-gār’a dek giderüz

82²⁰⁷

NEŞĀTİ

Mefā’ilün Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün

- 1 Ne seyr-i gülşene ne cüy-bāra dek giderüz
Nesīm-i şubḥa refiküz hisāra²⁰⁸ dek giderüz
- 2 Yem-i muḥabbete şalduḡ ten-i şikestemüzi
Bu taḥta-pāre ile bir kenāra dek giderüz
- 3 Bu yolda pey-rev olup biz de rūḥ-ı Ferhād’a
Hevā-yı şevḡ be-ser kūh-sāra dek giderüz
- 4 Çemende sünbül ile göñlümüz güşād olmaz
Sebū be-düş-ı şafā lālezāra dek giderüz
- 5 Teveccüh-i dili pūyān-ı feyz idüp şimdi
Cenāb-ı pāk-i Hudāvendigār’a dek giderüz
- 6 Şudā’-yı nāliš-i dil tā-be-key Neşāti’ves
Şikāyet eyleyerek kūy-ı yāre dek giderüz

²⁰⁵ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

²⁰⁶ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

²⁰⁷ Neşâtî D., s. 118.

²⁰⁸ Nesīm-i şubḥa refiküz hisāra: Sirişk-i çeşm ile biz kūy-ı yāre D.

VECDÎ

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1 Luṭf-ı felek ki ellere ābı şarāb ider
Dil-teşne-i muḥabbete baḥri serāb ider
- 2 Ğamdan egerçi herkes alur ḥişşe²¹⁰ lik çarḥ
Hep baña cān-güdāz olanı intiḥāb ider
- 3 Ger āh idersem āhumı gerdün-ı şivekār
Ser-maṭla' -ı sitāreme ebr-i ḥicāb ider
- 4 Şad-āferīn seḥā-yı ğalaṭ-baḥş-ı dehre kim
Ağyāra luṭf u cevri baña bī-ḥisāb ider
- 5 **Vecdî** taḥammül eyle sipihrün cefāsına
Bir gün olur ki eyledüğinden ḥicāb ider

VECDÎ

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1 Tūfān-ı sirişküm dime cūş-ı yeme beñzer
Bağ çeşmüme dāmānuma deryā neme beñzer
- 2 Bu ḥüsn-ile insāna yaḳīn olmasını gör
Pek az bulunur böyle perī ādeme beñzer
- 3 Mey-ḥānede bī-ḳayd-ı sıfāl-ile mey içmek
Ne meclis-i Dārā'ya ne cām-ı Cem'e benzer
- 4 Zencir-i muḥabbet çekerek geldi cihāna
Mecnūn-ile dīvāne gönül tev'eme beñzer

²⁰⁹ Vecdî D. , s. 79-80.

²¹⁰ herkes alur ḥişşe: ḥişşe alur M.

²¹¹ A.g.e., s. 90-91.

- 5 Hûn saçduğunu şaymadılar geçmedi giryen
Ey dide-i ter nakd-i sirişkünü keme beñzer
- 6 Hep ‘aşk-ile hem-meclis olan ehl-i cünündür
‘Aql ol harem-i insde nâ-maḥreme benzer
- 7 Taḫsîm idicek Zühre bu şi‘ri didi ‘İsâ
Bu nazm eşer-i **Vecdî**’i mu‘ciz-deme beñzer

[24a]

85²¹²

ŞERİF ŞABRÎ

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Niyâz-ı nâme-i dil yâre bî-zebân oḡınur
Oḡınsa ger o perî meclise nihân oḡınur
- 2 Şadâ-yı nâle degül ġarḡagâh-ı ġamdur bu
Sefîne-i dil-i ser-geştede ezân oḡınur
- 3 Yazılsa bir yire aḥvâl-i ‘âlem-i ‘aşḡum
Mişâl-i şafḥa-i taḡvîm bir zamân oḡınur
- 4 Gider kitâb-ı riyâyı bu demde ey vâ‘iz
Dükense nüşḥa-i Cem nazm-ı dilsitân oḡınur
- 5 Bizümle şulḥa boyun virdi çarḡ ey **Şabrî**
Şadâ-yı şişe degül nâme-i emân oḡınur

86²¹³

RÜŞDÎ

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Ḥaṭ-ı şun‘-ı varâḡ-ı gülde râyḡân oḡınur
Hezâr-ı vaşḡ-ı ruḡ-ı yâr bî-ziyân oḡınur

²¹² Sabrî Mehmed Şerîf D., s.153.

²¹³ Rüşdî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Miyānı meclis-i erbāb-ı dilde baḥş-i ḥaṭın
Ḳıyās ider işiden ders-i imtiḥān oḡınur
- 3 Ḳo ey fütāde-i ḡam naḡl-i ser-güzeşti bu dem
Ḳalursa muṭrib eger kār-ı dilsitān oḡınur
- 4 Sipāh-ı ser-keş-i müjgānı içre ḡamzesinüñ
Göñül-āṣā ser-i Rüstem ya Kahramān oḡınur
- 5 Gelince cünbüşe meydān ṭab‘ı **Rüşdī**’ye
Dilīr-i ma‘ reke pūr-zūr u pehlevān oḡınur

[24b]

87²¹⁴

VECDİ

Müfte‘ilün Mefā‘ilün Müfte‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Rūyuña eylesem naḡar reng-i ḡayā niḡāb olur
Gör ne siyeh-sitāreyem nūrı baña ḡicāb olur
- 2 Āyñe içre baḡsa ger eşki heves-feşān²¹⁵ idüp
Ṭāb getirmez āftāb bir nighine āb olur
- 3 Şanma derūndan²¹⁶ itdüğüñ nāleler eylemez eşer
Her ne du‘ā kim²¹⁷ eylesen Ka‘be’de müstecāb olur
- 4 Maḡv-ı vüçūd iden²¹⁸ ider cānını maḡz-ı nūr-ı ‘aşḡ
Arada ḡā’il olmasa zerrede²¹⁹ āftāb olur
- 5 ‘Aşḡ-ile virdi **Vecdī**’ye zevḡ ü sürūr²²⁰ giryesi
Dilde bu neşve var iken āb daḡı şarāb olur

²¹⁴ Vecdī D., s. 89-90.

²¹⁵ eşki heves-feşān: ‘aksini ḡöy-feşān D.

²¹⁶ derūndan: derinde D.

²¹⁷ kim: ki D.

²¹⁸ iden: ider D.

²¹⁹ zerrede: sāyede D.

²²⁰ zevḡ ü sürūrı giryesi: derūnı giryesi M.

YAḤYĀ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Rûy-ı zîbâsında dildâruñ ki müşgîn-mû biter
Beñzer ol gülzâra eṭrâfında 'anber-bû biter
- 2 Naḥl-i güldür kâmetüñ ey gonçe-i bâğ-ı vefâ
Ḳudret-i Ḥaḳ-ile ammâ anda şeftâlû²²² biter
- 3 Kâmetüñ naḥlini dâ' im ideyin ḥâṭır-nişân
Ey gül-i pâkîze-dâmânum gönûlden o biter
- 4 Gerçi merhemdür nigâh-ı luṭfı yârüñ yârâna
Şanma ammâ zaḥm-ı tîğ-i ğamze-i cādû biter
- 5 Yâre Yaḥyâ gül disem gülmez açılmaz bir zamân
Görmedüm ol dil-ber-i ra' nâ²²³ gibi maḥbûb-ı ter

[25a]

'ADLÎ EFENDÎ

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Oldı naşîb bûse-i rûy-ı civân-ı ḥüsn
Bîğâne gül kıopardı şanur bâğbân-ı ḥüsn
- 2 Kurbân-ı vaşluñam diyü düşdüm ayağuna
Zenc eyleme fütâdeñi ey bî-emân-ı ḥüsn
- 3 Sensiz hilâle dönmede cism-i nezâremüz
Ey âftâb-çehre-i nüh-âsmân-ı ḥüsn
- 4 Lâyık görir mi vaşla Zeliḥâ-şîfat meger
Ol Yûsuf itmedükce bizi nâ-tuvân-ı ḥüsn

²²¹ Şeyhülislâm Yahyâ D., s. 95.²²² şeftâlû: niçe şeftâlû M.²²³ Dil-ber-i ra' nâ: gonçe-i ra' nâ D.²²⁴ 'Adlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 5 Düş ayağına bñsesin al ‘Adlāyā eger
El virmez ise sākī-i devr-i zamān-ı hñsn

90²²⁵

‘İTRİ

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Göñlüm ol gül-‘izār ile açılur
Ṭab‘ı bülbül bahār ile açılur
- 2 Pāyına eşküm olsa n’ola revān
Naḥl-i gül cūy-bār ile açılur
- 3 Bend-i zūlfı ol āfetiñ her ān
Ārzū-yı şikār ile açılur
- 4 Gūş idüp nālemi olur ḥandān
Ġonçe āh-ı hezār ile açılur
- 5 Ġam-ı ḥaṭṭını dilden eyleme dūr
Renk²²⁶ zīrā ġubār ile açılur
- 6 Ġam degül beste ise āb-ı vişāl
Müddet-i rūzgār ile açılur
- 7 ‘İtrāyā mā-ḥaşal senññ táb‘uñ
Bāde-i ḥoş-ğuvār ile açılur

[25b]

91²²⁷

NAZİRE-İ ‘İTRİ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Mīve-i vaşl olur elbetde sen ikdām eyle
Ṭama‘-ı ḥāmdur olmaz dime ibrām eyle

²²⁵ IEY., s. 103.

²²⁶ Renk: Jeng A.g.e.

²²⁷ ‘İtrî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Ğam-ı devrānı ferāmūş ise asduñ ey dil
Yād-i la‘ li ile nūş-ı meyi g l-fām eyle
- 3 İltimāsum budur ey yār şarāb-ı leb ñi
Cāmdan şoñra bu b mārda in‘ ām eyle
- 4 Ya vişālin saña lāyık göre ya hicrānın
Yāra neylers ñ idüp sevdig ñ i‘ lām eyle
- 5 Cennet-i vaşla olam dirseñ eger şāyeste
D zağ-ı baħrde ‘İtr  bezir-ārām eyle

92²²⁸

ZEB N-I ‘İŞMET 

Fe‘il t n Fe‘il t n Fe‘il t n Fe‘ilün

- 1 M ve-i vaşlına y r ñ göñül id m itme
Olacağ nesne degüldür tam‘ -ı h m itme
- 2 Y d-ı la‘ liyle an ñ eyle an ‘ at ey dil
Bezm-i ğamda hevesi b de-i gül-f m itme
- 3 Germ olup meclis-i meyde lebiñe ey s  
C mdan ğayrıya iħs n idüp in‘  m itme
- 4 Baña cev  eyleses n dirsens eger y r dil 
Aña neylersün idüp sevdig ñ i‘ l m itme
- 5 Pendümi g ş idüp ey ‘İşmet  meng ş eyle
Y rsız cennet olursa yer ñ  r m itme

²²⁸ ‘İşmet  d v nında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

ZEBÂN-I ‘İTRÎ

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1 Baḳmazsa rūy-ı dil-bere a‘dā şafā naẓar
Sen eyle şan‘-ı Ḥaḳḳ’ı temāşā şafā naẓar
- 2 Mihr ü mehe baḳar mı cemālün gören didüm
Baḳdı didi ol āyāne-sīmā şafā naẓar
- 3 Tūṭi-yi āyāne-dili ol sīne söyledür
Olsun hezār bāğda gūyā şafā naẓar
- 4 Dil nāzırı ğubār-ı derüñdür didüm didi
Cāizse kuḥl dīde-i bīnā şafā naẓar
- 5 Dervīşi gör ki men‘ider ‘uşşākı yārdan
Gördükce kendü ḥūbı dir ammā şafā naẓar

Tetemme

- 6 Dildār ḥāl ü ḥaṭṭ u lebin‘arz idüp²³⁰ didi
Ḥabb u gubār u bāde müheyyā şafā naẓar
- 7 Yokdur naẓir ḥüsnüne²³¹ birdür iki degül
Mişlin görürse nergis-i şehlā şafā naẓar
- 8 Geh vaşl u gāh hecr ü gehī nūş u gāh nīş
Ḥāl-i cihān böyle‘azīzā şafā naẓar
- 9 Bu nev-zuhūr şāhīd-i naẓmuñ görüp eger
‘İtrî naẓire dirse eḥibbā şafā naẓar

²²⁹ IEY., s. 101-102.²³⁰ ‘arz idüp: gösterüp A.g.e.²³¹ naẓir ḥüsnüne: naẓir-i ḥüsnüne A.g.e.

NAZİRE-İ ‘İTRİ

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Āmed-şüd-i bî-bāke açık bāb mı kaldı
Diger zi-Ḥudā Fātiḥ-i ebvāb mı kaldı
- 2 Var mı ğam-ı dîrîne şıfat yār-i vefā-dār
Ümmîd-i vefā eylecek aḥbāb mı kaldı
- 3 Meksūr gönül yandı ciger kalmadı eşküm
‘Ayş eylemege yār ile esbāb mı kaldı
- 4 Geh la‘l-i lebi yāda gelür gāhî ‘itābı
Nüş itmedigüm mey mi ya zehr-āb mı kaldı
- 5 Şordum göricek ḥaṭṭ-ı lebin didi o gül-ruḥ
Bî-ḥār ola bir ğonçe-i sîr-āb mı kaldı

Tetemme

- 6 Bî-hecr-i vaşlı bî-sitem iḥsān nice mümkün²³³
Bu bezmde bir derd-i ḥarāb mı kaldı
- 7 **Rāmî** vü **Nihādî**’ye görüp ‘İtrî’yi pey-rev
Erbāb-ı süḥan didi gör ādāb mı kaldı
- 8 Kim ‘arşa-i şî‘r içre olup şimdi ferîş-rāz
Hem-pā olacaḳ anlara erbāb mı kaldı
- 9 Kaşduñ meger ihdā-yı şenā ola şî‘rini
Söz söylemege sende meger tāb mı kaldı
- 10 Yāverleri Ḥaḳ ola hemān dürr-i du‘aveş
‘Arz eyleyecek gevher-i nā-yāb mı kaldı

²³² ‘İtrî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²³³ Mısranın vezni bozuktur.

ZEBÂN-I NİHÂDÎ TEZKİRE-İ EVVEL MUŞTAFÂ PAŞA

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

- 1 Râ kaşlarını rāma meger tāb mı kaldı
Bir varmadıgum gūşe-i mihrāb mı kaldı
 - 2 Āyine gibi sāğar-ı lebrīzi şorarsa
Devrinde göreñ ' aksini mehtāb mı kaldı
 - 3 Sevdā-yı ham-ender-ham-ı zülfiyle o yārūñ
Āh eylemedük sūnbül-i sīr-āb mı kaldı
 - 4 Ümmīd-i necāt-ı ğam ile keşt-i maḳsūd
Devr itmede bir sāhil-i gird-āb mı kaldı
 - 5 Zehr-āb-ı sipihr-i ḥadeng-i nigehtinden
Āmāc-ı cefā olmadık aḥbāb mı kaldı
- Tetemme**
- 6 Ol şūḥa vefā kılmadı evrāk-ı muḥabbet
Okındı gönül faşl faşıl bāb mı kaldı
 - 7 **Rāmī** gibi üstāda nazīre nice mümkün
Eş' arı gibi bir dürr-i nā-yāb mı kaldı
 - 8 Maḳsūdı hemān medh ü şenāsıdurur ancak
Yoḥsa baña güftārda ıtnāb mı kaldı
 - 9 Hāḳ ' ömrini efzūn eyle ' izzetle dem-ā-dem
Bir ancılayın kāmīl-i erbāb mı kaldı
 - 10 Şayd eylediler nāfe-i müşkīn bu zemīnūñ
Bilmem ki **Nihādī** saña sincāb mı kaldı

²³⁴ Nihādî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

RÂMÎ EFENDÎ

Mef'ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe'ülün

- 1 Meyl itmedigüm ebrû-yı pür-tâb mı kaldı
Baş egmedigüm gūşe-i mihrâb mı kaldı
- 2 Nüş eylemedin kaldı mı sâğarda şarâbum
Kān ağlamada dîdede hūn-âb mı kaldı
- 3 Gördükde 'araḡ-rîz-i ruḡ-ı yâri çemende
Rağbet idecek bir gül-i sîr-âb mı kaldı
- 4 Dil virmedigüm çāh-ı zeḡan ṭurra mı vardır
Bir düşmedigüm çāhla gird-âb mı kaldı
- 5 Ber-düş ideli pūşîş-i ḡākisteri **Râmî**
Dilde heves-i kisve-i sincāb mı kaldı

'ADLÎ

Mef'ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

- 1 Meclisde būs idüp yürürüz la' l-i dil-beri
Mestāne nüş iderse n'ola hūn-i sâğarı
- 2 Rez duḡterini cāmda sākî gören dimiş
Şırça-serāydur o perî-zādenūñ yeri
- 3 Görsün ruḡunda ḡālîni āteş-i 'izāruñ
Seyretmeyenler āteş içinde semenderi
- 4 Pūşîde eyledükce ruḡun ebr-i kāküli
Oldı kūsūf ḡann iderüm mihr-i ḡāveri

²³⁵ Râmî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²³⁶ 'Adlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 5 Lāl eyler idi ‘ālemi efsāne-gūy-i dehr
‘Adlī eger ki olmasa ‘aşrīñ süḥān-veri

[28a]

98²³⁷

VECDİ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Ne oldı çeşm-i füsün-sāzı nāzdan fāriğ
Ne ben dili idebildüm niyāzdan fāriğ
- 2 Muḥāldür baña geçmek hevā-yı zülfinden
Olur mı hīç dil-i Maḥmūd Ayāz’dan fāriğ
- 3 Ne eşk-i dīdede iṭfā-yı āteşe kudret
Ne nār-ı fūrḳati sūz u güdāzdan fāriğ
- 4 Ferāğat idemem ebrūsına perestişden
Olur mı hīç müselmān namāzdan fāriğ
- 5 Pür itdi nālelerüm ṭāḳ-ı çarḫı ey **Vecdī**
‘Aceb mi Zühre eger olsa sāzdan fāriğ

99²³⁸

[VECDİ]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Sīnede bir şūḫ-ı mest²³⁹ ü keç-külāh ister gönül
Ba‘ iş-i āh-ı nedāmet bir günāh ister gönül
- 2 Sāyeveş pāmāl u Mecnūn gibi meftūn olmağa
Serv-ḳadd bir dil-ber-i āhū-nigāh ister gönül
- 3 Şem‘ -i bezm-i dūd-ı mihr-i rüz-ı ğam bir dil-beri
Ārzū eyler ne ḫūrşīd ü ne māh ister gönül

²³⁷ Vecdī D., s. 104-105.

²³⁸ Vecdī D., s. 106-107. Gazelin başlığı mecmuada “‘İşmeti’”dir.

²³⁹ şūḫ-ı mest: şūḫ-tab‘ u D.

- 4 Gülşen-i dehrüñ güline bülbüline kim bakar
Rûy-ı âl u turra-i zülf-i siyâh ister gönül
- 5 Olmuş iken nâ'îl-i kem-ter nigâh-ı iltifât
Ruhsât-ı bûs u kenârı gâh gâh ister gönül
- 6 Ol büt-i 'âlî-cenâb u ser-keşüñ bilmez miyüm
El irişmez vaşlına âmâde²⁴⁰ âh ister gönül
- 7 Eski rüsvâlîklar ey **Vecdî** gelüp yâda yine
Nâm u neng-i 'işmeti itmek tebâh ister gönül

[28b]

100²⁴¹

VECDÎ

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Nâlede üstâd-ı gül murğ-ı zebânumdur benüm
'Andelîbân cümle şâkird-i figânumdur benüm
- 2 Bâde benden feyz alır zîrâ beni ser-mest iden
Çeşm-i mestâne nigâh-ı nev-civânumdur benüm
- 3 Olmasun zencîr-i zülfüñ gerden-i dilden cüdâ
Kim gezend-i 'aqlıdan ol hırz-ı cânumdur benüm
- 4 Mihr ü mâh-ı çarha tâb u fer viren her rûz u şeb
Âh-ı âteş-zâde-i şu'le-feşânumdur benüm
- 5 Gülşen-i ma' nâdan ey **Vecdî** bu tâze şi'r-i ter
Hâk-i pâ-y-i ehl-i nazma armağânumdur benüm

²⁴⁰ âmâde âh: ammâ ki D.

²⁴¹ Vecdî D., s. 110-111.

VECDİ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Nice vaşf itsün o şūhı dil-i hoş-dem ne disün
Mişli yok beñzedicek hüsni-i müselleme ne disün
- 2 Ne niyāza mütehammil ne recādan maḥzūz
O perīye nice söz söylesün ādem ne disün
- 3 Her kişi dil-berinüñ luṭfını vaşf itdükde
Ey cefā-cū dil-i bī-çāre-i pür-ğam ne disün
- 4 Nāmına mürde iken virdi ḥayāt-ı ebedī
Āb-ı ḥayvān dimesün bādesine Cem ne disün
- 5 Kōmaduñ söz yiri i‘ cāz-ı sūḥanda **Vecdī**
Böyle mu‘ ciz-nefese ‘İsā-yı Meryem ne disün

[29a]

VECDİ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Şafāsın görmemişsin zāhid inkār itme meydür bu
Nümūdār-ı ḥavāşı cümle eşyā ṭurfe şeydür bu
- 2 Revācı germdür şayf u şitāda kāsīd olmaz hīç
Metā‘ ı nev-bahār u revnaç-ı bāzār-ı deydür bu
- 3 Tarāvet-baḥş u zīb-efzā-yı bāğ-ı bezm-i şāhāndur
Muḥaşşal āb-rūy-ı meclis-i Dārā vü Key’dür bu
- 4 Değişmem la‘ l-i nāba kaṭresin şahbā-yı hoş-rengüñ
Bu āb u tāb-ile yāḳūt-ı rümmāniden eydür bu

²⁴² A.g.e., s. 121.²⁴³ A.g.e., s. 125.

- 5 Revādur itse yārān ṭab‘ uma pey-revlik ey **Vecdī**
Ki vādī-i sūḥanda reh-ber-i ferḥunde-peydūr bu

103²⁴⁴

VECDĪ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Şarāb köhne vü sākī-i ḥande-rū tāze
Olursa eski dime n’ola ārzū tāze
- 2 O nev-resīde düşüp dillere yine oldı
Miyān-ı ehl-i muḥabbetde güft ü gū tāze
- 3 O ḳad ü ḥadd²⁴⁵ ü ḥat-ı anberīn ne ḥoş düşmiş
Nihāl tāze vü gül tāze reng ü bū tāze
- 4 Nice taḥammül ider türktāz-ı ğamzeye dil
Niyāzı köhne-zemīndür o kīne-cū tāze
- 5 Bu şi‘r-i tāze ber-ā-ber degülse **Bākī**’ye
Budur tefāvūti **Vecdī** o köhne bu tāze

[29b]

104²⁴⁶

VECDĪ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Ḳaşdı cān almaḳdur ol zālīm eger dād itse de
Şād-mürg itmek murād eyler eger şād itse de
- 2 Dil-nevāz olmaḳla ğamze terk-i bī-dād eylemez
Müslimān olmaz o kāfir Ka‘be būnyād itse de
- 3 Bī-ġaraż şanma nigāh-ı luṭf-ı cev-r-āmīzini
Vaḳf-ı nāz eyler dil-i vīrānum ābād itse de

²⁴⁴ A.g.e., s. 132-133.

²⁴⁵ ḳad ü ḥadd: ḳadd-i serv D.

²⁴⁶ A.g.e., s. 131-132.

- 4 Gird-bād-ı deşt-i hicrān eyler anı rûzgār
Cismini ‘āşık ğubār [u] āhını bād itse de
- 5 Bend-i zülfünden ħalāş olsa düşer zencīre dil
‘Aşķ āzād eylemez ol²⁴⁷ yār āzād itse de
- 6 Hātır-ı yāra gelen cāna vedā‘ itsün hemān
Ĥayr ile yād eylemez ‘uşşāķı ger yād itse de
- 7 Kādrümi yārān bilür ben āšnāluķ eylemem
Şi‘ rümi Cibrīl **Vecdī** zeyl-i evrād itse de

105²⁴⁸

VECDİ

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Tā kim ĥaţtuñ ey māh-cebīnüm yüze çıķdı
Esrār-ı dil-i zār u ĥazīnüm yüze çıķdı
- 2 Ruĥsārına ĥaţĥ geldüĝine aĝlamam ammā
Baĥt-ı siyeh-i ser be-kemīnüm yüze çıķdı
- 3 Eşķ eyledi rüsvā ĝam-ı zülfünle beni ĥayf
Ebkār-ı nihān-ĥāne-nişīnüm yüze çıķdı²⁴⁹
- 4 Ey ĝamze şaķın fitne-i ĥaţtında bulınma
Tīĝ-i ĝażab u ĥançer-i kīnüm yüze çıķdı²⁵⁰
- 5 Cüş itdi hevā-yı ĥaţ-ile baĥr-i ṭabī‘ at
Vecdī yine bir dürr-i şemīnüm yüze çıķdı

²⁴⁷ ol: ger D.

²⁴⁸ A.g.e., s. 142-143.

²⁴⁹ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

²⁵⁰ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

VECDİ

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün

- 1 Saña dil oldı mübtelā al haberün şahihini
Cürümü ben didüm saña al haberün şahihini
- 2 Hiç dile bend-i zülfden var mı halāşa ihtimāl
Kāküline tokın şabā al haberün şahihini
- 3 Çeşmi dimiş ki ğamzenüñ merhamet oldı pîşesi
Eyleme i' timād aña al haberün şahihini
- 4 Yok haberüñ [ki] hecr ile baña ne eyledi ğamuñ
Gitdi bu cān-ı mübtelā²⁵² al haberün şahihini
- 5 Böyle ğazel dinür diyen **Vecdī** saña dūrüg ider
Hep şu' arāya kıl şalā al haberün şahihini

BÂKÎ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Şubḥ-dem bülbül niyāz itdükce geldi nāza gül
Rāz-ı ' aşkı der-miyān itdi açıldı tāze gül
- 2 Oldı şahn-ı bāğda peydā gül-efşānlar yine
Ḥāşılı döndi çemen bezminde āteş-bāza gül
- 3 Uymadı bir gün hevā-yı bülbül-i şūrīdeye
Meyl ider dā'im nesīm-i şubḥ-[i]le pervāza gül
- 4 Bir yire cem' eylemiş evrāk-ı nāz u şiveyi
Rişte-i cānından itmiş bülbülün şirāze gül

²⁵¹ A.g.e., s. 143-144.

²⁵² mübtelā: bī-nevā D.

²⁵³ Bâkî D., s. 286.

- 5 Göklere ırgürdi **Bākī** ğulġul-i ‘aşķuñ senüñ
Şalmanı²⁵⁴ rüy-ı zemīne ħüsn-[i]le āvāze gül

[30b]

108²⁵⁵

VECDİ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Şebistān-ı ġamam bezmümde şem‘ -i enverüm yoķdur
Fenā dünyāda ya‘ nī bir müselleml dil-berüm yoķdur
- 2 Serinde herkesün bir ġonçe-i sīr-ābı var şimdi
Benüm bāġ-ı cihān içinde bir berk-i terüm yoķdur
- 3 Ne bir zaķm-ı nigāh u ne esīr-i zülf-i müşġinem
Anuñ’çün şaff-ı ser-yārān-ı²⁵⁶ ‘aşķ içre yerüm yoķdur
- 4 Zer-i ħālis-‘ ayār itdi dili iksir-i ‘aşķ ammā
Ele alur anı bir dil-ber-i sīmīn-berüm yoķdur
- 5 Yanup hicrān ile²⁵⁷ şem‘ -i ġam oldum vaşl-ı yād itmem
Metā‘ -ı şeb-pesendem şubĥa lāyık gevhērüm yoķdur
- 6 Nice feryād idüp çāk-i ġirībān itmeyem ben kim
Yanumda sāk-ı gül-ruĥ elümde sāġarum yoķdur
- 7 Sitanbul’a o deñlü ārzū var dil[üm]de ey **Vecdī**
Uçardum bulsam ammā n’eyleyem bāl ü perüm yoķdur

109²⁵⁸

ĀLİ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Helāk itmek midür kaçduñ nedür ey şūĥ-ı bī-pervā
Neden ben mübtelāya tā bu deñlü nāz u istiġnā

²⁵⁴ Şalmanı: Şalmanın D.

²⁵⁵ Vecdī D., s. 88-89.

²⁵⁶ ser-yārān-ı: ser-bāzān-ı D.

²⁵⁷ hicrān ile: hecr ile M.

²⁵⁸ Ālī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Tekellüf ber-ṭaraf şimdengerü ārāma yok ḥāye
Maḥaldürkim saña rāz-ı derūnı eyleyem ifşā
- 3 Geçer mi rūzgārı böyle ümmīd-i vişālūñde
Olur mı yoḥsa ol bir gün müyesser benle ki āyā
- 4 Der-āğüş eyleyüp naḥl-i bülendüñ ber-murād olsam
Felekle eylesem tenhā seni bir gūşede peydā
- 5 Nīşār eylerdi ḥāk-i pāyuña hep varını **Ālī**
Naşīb olsa aña feth-i der-i gencīne-i ma‘ nā

[31a]

110²⁵⁹

RE‘FETİ

Me‘ūlü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ūlün

- 1 Ey bülbul-i dīl müjde ki dīl-ber yeñilendi
Gülzār-ı muḥabbetde gül-i ter yeñilendi
- 2 Şimdengerü nāleşleri gör genc-i ğamında
Reşk-āver-i ḥübān-ı sitemger yeñilendi
- 3 Kayd oldı göñül silsile-i ‘aşk-ı cünūna
Sevdā-yı ser-i zūlf-i mu‘anber yeñilendi
- 4 Terk eyle gedālīkları ey ‘āşık-ı nā-şād
Şād ol ki şeh-i şūḥ-ı fūsūnger yeñilendi
- 5 Sedd eyledi pāpūc-ı ğama fikr-i vişālin
Mülketgeh-i ‘aşkumda Sikender yeñilendi
- 6 Efsānei қо **Re‘fetī**ya ḥaḳ budurur kim
El-kışsa yine derd-i dīl ü ser yeñilendi

²⁵⁹ Şaire ait bir dīvān tespīt edilememiştir.

ŞEMSİ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Şanmağıl zencîr-i zülfüñ bendeye işkencedür
Düşüm evvel bu dil-i dīvāneye eglencedür
- 2 ' Aks-i la' lüñ dostum bu dīde-i nem-nākde
Kāse-i pür-āb içinde şuya konmuş gönçedür
- 3 Eşk-i hūn'inümle ' aks-i dest hūn-ālūde dost
Gūyiyā her hābdan deryāda bitmiş pençedür
- 4 Bendler çekse baña zülf-i siyāhuñ n'ola kim
Pādişāhum tenimüz yolında kıldan incedür
- 5 Tıfldur gönlüm evin geh yapsa geh yıksa n'ola
Dil-rübālîk şan' atında Şemsīyā öğrencedür

[31b]

ŞABRÎ

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Mümkün mi cām-ı ' aşkla mestāne olmayam
Kābil midür görem²⁶² seni dīvāne olmayam
- 2 Lāyık mı devr-i gül ola cām içmeyem müdām
' Āşık olam da sākīn-i mey-hāne olmayam
- 3 Bir şem' -i dil-fürüz-i muḥabbet mi var ki ben
Yanup yakılmayam aña pervāne olmayam
- 4 ' Aql ile āšnālığı terk itmek isterüm
Kasdum budur ki ' aşkla²⁶³ bīgāne olmayam

²⁶⁰ Şemsî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmlarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²⁶¹ Sabrî Mehmed Şerîf D., s.233.

²⁶² görem: görüp D.

²⁶³ ' aşkla: ' aşkuña D.

- 5 Şabrî gibi revâ mı geçem nûş-ı bâdeden
Şâ'ir olam da nâzûk ü rindâne olmayam

113²⁶⁴

ŞEMSİ

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 1 Kaşları ser-nâme-i hüsninde²⁶⁵ yârûñ hal çeker
Kıl kalemlerle aña kâkülleri cedvel çeker
- 2 Turra-i tarrâruña şaķın²⁶⁶ iletme dostum
Şâne birçok başludur ağzıyla şâyed tel çeker
- 3 Şems-i²⁶⁷ hâver eşiginde ol mehûñ der-bânıdur
Atı öñinde kamer bir kuldurur meş' al çeker²⁶⁸
- 4 Genc-i vaşluñ bir gedâya olsa şultânım naşîb
Başa iltür devleti dünyâ gamından el çeker²⁶⁹
- 5 Zerre deñlü Şemsîyâ hâtır-perişân olma kim
Ehl-i dil²⁷⁰ çekmez cihânuñ guşşasın echel çeker

[32a]

114²⁷¹

İZZETİ

Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün

- 1 Muğber gönül cihânda şafâ-ülfet olmasun
Tek rûzgâra zerre kadar minnet olmasun
- 2 Hiç olmazuz firifte va' d-i kudümüñe
Biz hâk-i pâye yüz sürerüz zaħmet olmasun

²⁶⁴ ME., s., 42.

²⁶⁵ hüsninde: levhinde M.

²⁶⁶ şaķın: yakın M.

²⁶⁷ Şems-i: Mihr-i A.g.e.

²⁶⁸ öñinde: öñince A.g.e. / Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

²⁶⁹ devleti: dostum M. / Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

²⁷⁰ Ehl-i dil: Merd olan A.g.e. / Mecmuadaki "olan" kelimesi çıkarılınca kalıp düzelmetedir.

²⁷¹ İzzetî D., s. 92.

- 3 Hergiz yapılmasun dil-i vîrân-ı ehl-i derd
Yâ Râbb eski şehre yeñi ‘âdet olmasun
- 4 Yokdur rızâ Cenâb-ı dil-ârâda şekveye
Kimse cihânda ‘âşık-ı bî-tâkat olmasun
- 5 Lâ-büd sitemle ‘ayşını telh eyler ‘İzzetî
Kimse bu dehr-i dünla²⁷² hem-şoĥbet olmasun

115²⁷³

ŞEYHÎ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Kadd-i nev-res şâh-ı gül ĥatt-ı ‘izârı tâzedür
Bülbül âzâr olmaz ol gül-bîn ki ĥârı tâzedür
- 2 Kimse şeftâlûsun ol şûhuñ daĥı almış degül
Mîve virmez naĥl-i kadd-i ‘işve-bâzı tâzedür
- 3 Virme dil ol ĥonçeye k’ola hezârîñ tâzesi
Tâzelikde pîr olur anîñ ki yâri tâzedür
- 4 Dâĥ-ı siyeh yanmada açılmada şad-zahm-ı nev
Köhnedür bâĥ-ı ĥam ammâ lâlezârı tâzedür
- 5 Lafz-ı nazmum olsa dürrîveş n’ola Şeyhî kâdîm
Ĥamdülillâh vâdî-i rengîn-bahârı tâzedür

[32b]

116²⁷⁴

ŞEHRÎ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Çîn-i nâzam ebrû-yı ĥübân me’mendür baña
Mevc-i nûram cebhe-i ĥürşîd meskendür baña

²⁷² dehr-i dünla: dehr-i düna M.

²⁷³ Şeyhî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²⁷⁴ Şehrî D., s. 106-107.

- 2 Biñ bahār olsa açılmam gūşe-i gülzārda
Āteşem cāy-ı tebessüm künc-i külhandur baña
- 3 Ħandenākem gerçi rûy-ı nev-bahāra ğonçeveş
Lîk ħār-ı miñnet-i devrân nişimendür baña
- 4 Ħıfz-ı āh-ı āteşin ü şuğl-ı ħūnîñ-giryeden
Çeşm-i bî-ħ̣āb u dil-i pür-tāb düşmendür baña
- 5 Ğamze-i pür-fitneden ħavf eylemem **Şehrî** gibi
Çin-i nāzam ebrû-yı ħübân me'mendür baña

117²⁷⁵

ŞEHRÎ

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Dilsitānum tıfl-ı 'işmet-dāye bir maĥbûbdur
Sāyesinden eyler istiĥyā 'aceb maĥcûbdur
- 2 Rişte-i enzārı pā-bend oldu 'aks-i Yūsuf'a
Şanma nā-bināyı ħufl-dīde-i Yā'ķûb'dur
- 3 Ümmetān-ı 'aşķuñ ey dil rütbesin seyr eyle kim
Dāğ-ı ħasret ta'ne-i rāĥat-zen-i Eyyûb'dur
- 4 Ħā'il olmaz 'arz-ı ħāle perde-i men'î-i ğayr
Āteşin-ţümār-ı āh-ı 'āşıkān mektûbdur
- 5 Ülfet-i **Şehrî**'den ey 'işret-ġüzinān el-ĥazer
'Aşķ-ı rāĥat düşmenāsā 'āfiyet-āşûbdur

²⁷⁵ A.g.e., s. 122.

ŞEHİRİ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Şüh-meşreb bir zarîf-nüktedândur dil-berüm
Müdde' ā fehm-dil ü nâzûk-beyândur dil-berüm
- 2 Çeşmüñe takrîr ider râz-ı dilüm bî-ḥarf ü şavt
Tâze-dâniş tâze-gû tâze-zebândur dil-berüm
- 3 Harf-i vaşlı gâhî rūşen kıl miyân-ı nâlede
Ey gönül ḥavf itme ğâyet mihrbândur dil-berüm
- 4 İtse şevk-i Yûsuf'ı ğâret Zeliḥâ'dan n'ola
Bâc-ḥâh-ı çeşm-i hûn-rîz-i bütândur dil-berüm
- 5 Şehrî ancaḳ fehm ider ḳaşd-ı zebân-ı şîvesin
Ṭab'-ı şühüm gibi bir rind-i cihândur dil-berüm

ŞEHİRİ

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

- 1 Çek zevḳ-ile zehr-âb-ı ğamı ey dil-i şeydâ
Minnetle olan cām-ı Cem'i itme temennâ
- 2 Maḥrûmî-i 'uşşâḳ-ı siyeh-aḥteri gör kim
Zindānter olur Yûsuf'a âġuş-ı Zeliḥâ
- 3 Ol 'âşık-ı derdem ki devâ ṭalibi olmam
Derd ehline vaḳf olsa şifâ-ḥâne-i 'îsâ
- 4 Ey şüh-ı bütân itme telef nazra-i luṭfuñ
Gelmez dil-i şad-ârzû-yı 'uşşâḳa tesellâ

²⁷⁶ A.g.e., s. 154-155.

²⁷⁷ A.g.e., s. 110.

- 5 Bir dil-ber-i pür-ğamzenüñ ol bismili **Şehrî**
Reşk eyliye ‘ömr-i ebed-i Hızır u Mesîhâ

[33b]

120²⁷⁸

RÜŞDÎ

Meʼ ulü Fāʼ ilātü Mefāʼ ilü Fāʼ ilün

- 1 Berg-i semenden olsa eger pîrehen saña
Bâr-ı girândur ey gül-i nâzûk-beden saña
- 2 Dîvâne eyler ol gözi cādû şağın seni
Bîn kerre didüm ey dil-i şûrîde ben saña²⁷⁹
- 3 Derd ü firâk-ı yâr²⁸⁰ seni itmeden helâk
Bir çâre eyle ey dil-i bî-çâre sen saña
- 4 Gel gel şehîd-i ğamze-i bî-dâduñ eyle kim
İtdüm fedâ bu cân u dili cümleten saña²⁸¹
- 5 **Rüşdî** Hudâ’dan iste hemân her murâdıñı
Zîrâ ki zerre fâide yok ğayrıdan saña²⁸²

121²⁸³

VEYSÎ

Meʼ ulü Mefāʼ ilü Mefāʼ ilü Feʼ ulün

- 1 Meyl eylese aġyâra anı şanma vefâdur
Aġyâra vefâdan ġarażı baña cefâdur

²⁷⁸ Sahhâf Rüşdî D., s. 89. / A.g.e.’de 5. ve 6. beyitler sırasıyla şöyledir:

Ey dil esîr-i turra-i yâr olma el-ħazer
Olur ol dağî zülfi gibi râh-zen saña (5. beyit)
Ârâyîş itme zîver-i atlasla cismüñi
Âhir libas olsa gerek çün kefen saña (6. beyit)

²⁷⁹ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

²⁸⁰ Derd ü firâk-ı yâr: Derd-i cünûn-ı ‘aşk D.

²⁸¹ cümle: cümleten D. / Bu beyit A.g.e.’de 2. beyittir.

²⁸² Bu beyit A.g.e.’de 7. beyittir.

²⁸³ Veysî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Ağyāra vefā itmege re'y itmiş o ħūnī
Dil-ĥāsteleri öldüren āh işte buradur
- 3 Dil-dādelerüñ lezzet-i güftārına toymaz
Ĥaqqā bu ki şīrīn-sūĥanuñ rūĥa ġıdādur
- 4 Cām-ı ' arak u sāġar-ı mey sāk̄-i gül-rūy
Āb-ı ruĥı cem' iyyet-i yārāna şafādur
- 5 Şūret vireyin dirse eger şi' rine **Veysi**
Ruĥsārına āyīne disün hūb-edādur

[34a]

122²⁸⁴

RÜŞDİ

Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün

- 1 Bilmezüz ol sehī ĥadūñ naĥili bir belā mıdur
Yoĥsa niĥāl-i ĥāmetūñ āfet-i fitnezā mıdur
- 2 Sende nedür bu la' l-i nāb bende nedür bu āb u tāb
Āyāne-i ruĥuñ senüñ cām-ı cihān-nümā mıdur
- 3 Nāfe-i Çīn'e turrañı beñzediyürler ey şanem
Böyle midür ĥaĥīĥati yoĥsa bu söz ĥatā mıdur
- 4 Ĥāmetinüñ nihāyet ü gāyeti ĥiç bilinmedi
Şāh-ı gül-i İrem mi yā sidre-i müntehā mıdur
- 5 Berk-i güle ' izāruñı kimdür ' aceb kıyās iden
Bülbül-i dil ĥatında bu medĥe sezā edā mıdur
- 6 Baĥs-i lebünle cān u dil ĥayli cedelledür yine
Bāde-i dil-güşā mı o kevşer-i cān-fezā mıdur
- 7 Meyl-i dili ne semtedür bilse idük o dil-beri
Zümre-i ehl-i dillere miĥr ü āšnā mıdur
- 8 Rişte-i zülf-i ' uĥdesi kimseye ĥall olunmadı
Rābıta-i belā mıdur silsile-i ĥazā' mıdur

²⁸⁴ Rüşdī mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 9 Yine ne bu hayāl-i hāş k’itdi pesend ‘avām u hāş
Sendeki tab‘ **Rüşd**ıyā mevhibe-i Hudā mıdur

123²⁸⁵

RŪHÎ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Kimi mestāne seher yār-ile gülşende yatur
Kimi derd-i ğam-ı hicrān-ile külhanda yatur
- 2 Ey kaşı yā nice girsün elüne aġyāruñ
Ki oġun ħande vü ħan dilde vü dil tende yatur
- 3 Hāneden taşra hırām eyle gör ey serv-i sehī
Her ħadem ħāk-i rehūñde nice efgende yatur
- 4 Künc-i miñnetde raķībā beni tenhā şanma
Yār eger sende yatarsa elemi bende yatur
- 5 Seherī her yaña mestāne ħulaķ tüt gör kim
Gülsitānuñda nice bülbül-i güyende²⁸⁶ yatur
- 6 Kīn-i ‘uşşāķı belā-keş dil-i sengiñüñdür
Beñzer ol āteş-i sūzāna ki āhende yatur
- 7 Hāk [ü] ħūn içre yatur derd ü ğamuñla **Rūhî**
Yād idüp anı dimezsın ki ‘aceb ħande yatur

[34b]

124²⁸⁷

NÂ‘İLÎ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Ne mümkindür tolaşmak zülf-i yāre şāneden şoñra
Lebin öpmek nice ma‘mül olur peymāneden şoñra

²⁸⁵ Bağdatlı Rūhî D., s. 414-415.

²⁸⁶ güyende: efgende M.

²⁸⁷ Nâ‘ ilî-i Kadīm dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 O şūhuñ cevri ile ölmek āsān idi ammā kim
Bulunmaz ‘āşık-ı şādık dil-i dīvāneden soñra
- 3 Ayağūñ öpdürince ‘āşıkā ған ağıladursun sen
Egerçi luṭf idersin ey perī ammā neden soñra
- 4 Gel ey vā‘ iz ḳo medḥ-i Ka‘be-i ‘ulyāyı hīç añma
Gider mi aña hergiz ehl-i dil mey-ḥāneden soñra
- 5 Tururken āstānuñ gülşene meyl eylemez şimdi
İder mi menzilin vīrāne ol kāsāneden soñra

125²⁸⁸

RİYĀZÎ

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

- 1 Neşve-i düşünemüzde ḥālet o ḥālet degül
Mey o meydür gerçi keyfiyyet o keyfiyyet degül
- 2 Cān dimāğında bir özge zevḳ idi dün şebāb
Zā‘ika yine ol ammā lezzet ol lezzet degül
- 3 Ḳānī oldum kim girerdük şevḳ-ile āteşlere
Şimdi ey pervāne germiyyet o germiyyet degül
- 4 Tōḳınurlar aña elbette bu kesretgāhda
Her kimiñ kim menzili bir gūşe-i vaḥdet degül
- 5 Ey **Riyāzî** cām-ı Cem’de eski ‘ālem naḳşı yok
Yine āyīne ol ammā şūret ol şūret degül

²⁸⁸ Riyâzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

RİYÂZÎ

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Vuşlat ricāsın itme güzelden edeb budur
Bildir hemān hūlūşuñı hūsn-i ʔaleb budur
- 2 Hep cezbe-i muḥabbet idi kārı eyleyen
Çıkmağa çāhdan meh-i Ken' ān sebep budur
- 3 ʔoymaz o şūḫı görmek-ile müttekī nigāh
Deryā-keş-i niḫāra olan teşne-leb budur
- 4 Yābāne atma derdini ey rind-i bāde-ḫ'ār
Zirā ḫamīr-i māye-i ' ays u ʔarab budur
- 5 Va' d itmiş-idi gelmege bir gice ḫānene
Şād ol **Riyāzî** müjde saña [ki] o şeb budur

'İZZİ-İ BOSNEVÎ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Bir kamer-ʔal' at güzel maḫbūbuñ oldum bendesi
Büsbütün dünyā deger ol ḡonçeāsā ḫandesi
- 2 Tāb-ı ruḫsāruñ görince böyle bir meh-peykerüñ
Bü'l-' aceb mi meh-liḫālar olsa ger efgendesi
- 3 Karşusunda boynı baḡlu ḫul gibi el baḡlayup
Reh-güzārında durur var şad-ezār üftādesi
- 4 Bir melek-manḫar güzeldür Ḥaḫ ḫaṭādan şaḫlasun
Var ise ser-cümle ḫübānuñ budur beg-zādesi

²⁸⁹ Riyâzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²⁹⁰ 'İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 5 İmtihān itsün o mehveş ser-te-ser ‘uşşâkıñı
Var mıdur ‘İzzî gibi âşufte bir dil-dâdesi

[35b]

128²⁹¹

NERGİSÎ

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Menem ki bî-rû-yı Ferhād u naqd-i Mecnûn’am
Menem ki velvele-endâz-ı kûh-ı hāmūnam
- 2 Tamām-ı gülhan-ı ‘aşkam derūnuma baksan
Sirişkūme nazar itseñ Fırāt u Ceyhūn’am
- 3 N’içün ta‘accüb ider sırr-ı cünūnuma yārān
Hele görüñ ne perîveş civāna meftūnam
- 4 Gönülde dağ-ı gamuñ dilde hançer-i cevruñ
Efendi zāhir ü bātin cerîh ü pür-hūnam
- 5 Vişāl ü hecr degül çünki Nergisî bākî
Ne aña şād oluram ne bunuñla maḥzūnam

129²⁹²

NÂ‘İLÎ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Şām-ı zülfüñ kim çerâğ-efrüz-ı âhumdur benüm
Şem‘-i fânūs-ı felek dūd-ı siyāhumdur benüm
- 2 Merdüm-i çeşm-i firibem hâl-i rüy-ı fitneyem
Dâğ-ı mihr-i maḥşerem dūzah penāhumdur benüm
- 3 Ter-zebān-ı şekve-i nāzam ḥamūş-ı ḥayretem
Tercemān-ı gamze la‘lūñ ‘özü-ḥāhumdur benüm

²⁹¹ Nergisî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²⁹² Nâ‘ilî-i Kadîm D., s. 369-370.

- 4 Pās-bān-ı şehr-i hüsne şaḥne-i mülk-i dilem
Gūşe-i ebrū-yı fitne ḥ̣ābgāhumdur benüm
- 5 Ḥākden ref̣ eyleyüp şāham dimişsün **Nā‘ilī**
Derd-mendem ḥāk-i pāyum ḥāk-i rāhumdur²⁹³ benüm

[36a]

130²⁹⁴

NAZİM ÇELEBİ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Sāğar-ı sākī yeter Cemşīd olmuş olmamış
Sāz-ı muṭribdür ğaraż nāhīd olmuş olmamış
- 2 Şāyim-i hecrüz o ebrūdur aña ‘īd-ı vişāl
Bir hilāle nāzırız kim ‘īd olmuş olmamış
- 3 Būs-ı la‘li ḥām sevdādur o serv-i ser-keşüñ
Geçdi ey dil mīve-i ümmīd olmuş olmamış
- 4 Kūh-ı meydān-ı ğınā iksir-i ā‘zamdur bize
Ḥākle yekdür zer-i ḥurşīd olmuş olmamış
- 5 ‘Āşıka mihr ü muḥabbet ‘īddur nev-rūzdur
‘īd-ı nev-rūz-ı cihān tecdīd olmuş olmamış
- 6 Serv-i āzādüz olup kayd-ı ‘alāyıkdan berī
Gülşen-i fānī gerek cāvīd olmuş olmamış
- 7 Mazhar-ı ğüş-ı kabūl olmakladur söz ey **Nazīm**
Dürr-i nazmuñ silk-i her vārīd olmuş olmamış

²⁹³ Derd-mendem ḥāk-i pāyum ḥāk-rāhumdur: Kuşte-i şemşīr-i bī-dād-ı nigāhumdur D.

²⁹⁴ Nazīm mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

FEHİM

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Ehl-i' aşka gamze-i cānāne olmaz āšnā
Ġāfil olma mest ile dīvāne olmaz āšnā
- 2 İ' timād itme nigāh-ı çeşmine ey bü'l-heves
Merdüm-i hūşyār ile mestāne olmaz āšnā
- 3 Ġarķa-i deryā-yı istignā gerek erbāb-ı ' aşk
Bunda ey dil şem' ile²⁹⁶ pervāne olmaz āšnā
- 4 ' Aşka yār ol ' akl-[i]le germ-ihtilāf olma gönül
Āšnā bīgāne vü bīgāne olmaz āšnā
- 5 Maḥrem-i rāz eyleme Cibrīl olursa ger **Fehīm**
Rind-i ' aşka ' ākil-i ferzāne olmaz āšnā

[36b]

VEHBİ

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Yārūñ dehānı sırr-ı nihāndan ḥaber virür
Fikr-i lebi netice-i cāndan ḥaber virür
- 2 Vaşf eyleyenler ol dehen-i pāki mā-ḥaşal
Dürr ü cevāhir-i yem ü kāndan ḥaber virür
- 3 Ġammāz gamze fitneye geldikde laḥzada
Bir fitnedür ki iki cihāndan ḥaber virür
- 4 Cām-ı Cem'i ki safvet-[i]le aındırur o ruḥ
Nūr-ı cemāli ḥüsn-[i]le andan ḥaber virür

²⁹⁵ Fehīm-i Kadīm D., s.318.

²⁹⁶ şem' ile: şu' leye M.

²⁹⁷ Vehbî dīvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 5 **Vehbî** hadîs-i hañcer-i nâzûk-miyân-ı yâr
Dil-teşne-gâna âb-ı revândan haber virür

133²⁹⁸

VEHBÎ

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

- 1 Nüşhâ-i âşâr-ı hikmetdür edâ-yı Mevlevî
‘ Aks-i mir ’ât-ı haķıķatdür liķâ-yı Mevlevî
- 2 Mehdef-i maķsûda irmiş tîrdür te ’sîrde
Ne dise maķûl-ı Hâzretdür du ’ â-yı Mevlevî²⁹⁹
- 3 Lâne-i kevneyne meyl itmez dil-i ’ anķâ-şifat
Lâ-mekân pervâz-ı ’ izzetdür hümâ-yı Mevlevî
- 4 Ğayret-i tâc u kabâ-yı hüsrevân olsa n’ola
Hîlle-i zer-târ-ı cennetdür ’ abâ-yı Mevlevî
- 5 Cebhe-fersây³⁰⁰ ol yûri ey **Vehbî** rûy-ı siyâh
Rîk-i haţţ-ı mağfiretdür hâk-i pây-ı Mevlevî

[37a]

134³⁰¹

NAHÎFÎ ÇELEBÎ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

- 1 Ğarîbem ’ aşıkam bir dil-ber-i şîrîn-zebânum yok
Cihânda baña ağlañ baña kim bir nev-civânum yok

²⁹⁸ ST., s. 1017.

²⁹⁹ Bu beyit A.g.e.’de yer almamaktadır.

³⁰⁰ Cebhe-fersây: Cebhe sây T.

³⁰¹ Nahîfî D., s. 269. / A.g.e.’de 2., 3. ve 4. beyitler sırasıyla şöyledir:

Baña ey bâğ-bân teklîf-i geşt-i bâğ u râğ itme
Benüm bir lâle-had gül-çehre yâr-ı dil-sitânum yok (2. beyit)
N’ola pâmâl-ı hâk-i hasret olsam şahn-ı gülşende
Hîrâmân olmağa yanumca ol serv-i revânum yok (3. beyit)
Niyâz itmezden evvel şâh-ı nâzum kaşd-ı cân eyler
Yanında âh kim bir âh-ı ’ âlem-sûza cânım yok (4. beyit)

- 2 Niyāz itmezden evvel şāh-bāzum қаşd-ı cān eyler
Yanında āh kim bir āh-ı  ālem-sūza cānum yok
- 3 Hümā-yı lāne ber-dūşam mücerred merd-i bī-bākem
Benüm Mecnūn gibi başumda қayd-ı āşiyānum yok
- 4 N’ola muğberr olursa hātırum ālām-ı hasretle
Şafā kesb itmege yanumca ol serv-i revānum yok
- 5 **Naḥīfī** fiveş n’ola elden қomazsam dāmen-i luṭfuñ
Benüm  ālemde senden ğayrı yār-ı mihrbānum yok

135³⁰²

NAḤĪFĪ ÇELEBĪ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 İrişdi Hāzret-i Hāk’dan bir imtiyāz saña
El irmez oldu āyā serv-i ser-firāz saña
- 2 Sirişk-i cism-i terümdür bu ḥandeye bā‘ iş
Ne ḥūb neşve virürmiş şarāb-ı nāz saña
- 3 Hevā mı oldu gözüüm nūrı bād-ı āhāsā
Bu deñli eyledigüm nāle-i niyāz saña
- 4 Ne çāre levḥa-i taḳdīre böyledür taḥrīr
Niyāz u nāle baña nāz-ı dil-nevāz³⁰³ saña
- 5 **Naḥīfī** bendede tāḳat mi ḳaldı feryāda
Ne eylesün saña ey şūḥ-ı işve-bāz saña

³⁰² A.g.e., s. 41.

³⁰³ dil-nevāz: cān-güdāz D.

NAHİFİ

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Künc-i firāka çekdi serin cān-ı mübtelā
Bīgānelerle olsun o gül-çehre āšnā
- 2 'Uşşāk āh u giryede ağıār hādede
Lāyık degül o şūha bu evzā' -ı nā-sezā
- 3 Bilmez yine benüm o perī kadr ü kıymetüm
İtsem yolında cān u teni cümleten fedā
- 4 Eyyām-ı 'aşk geçdi dirīg āh u vāhla
Evkāt-ı nāzenīni dilüñ oldı hep hevā
- 5 Şimdi nedür bu cevır ü cefālar bu 'işveler
Zālīm ne idi baña olan lūtfuñ ibtidā
- 6 Ağlatduñ ey felek beni hicrān-ı yār ile
Kaldı hūzūr-ı Hākk'a senüñle bu mācerā
- 7 Bir gün Nahīfīyā seni çok cüst ü cū ider
Şimdi egerçi kadrini bilmez o bī-vefā

BĀKİ

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

- 1 Rūşen ola tā işigüñe varmağa rāhum
Yıl mūmlarını yakdı gice şu' le-i āhum
- 2 Hem-reng-i peleng itdi beni kūh-ı belāda
Cismümde ser-ā-pā görinen dāğ-ı siyāhum

³⁰⁴ A.g.e., s. 21.

³⁰⁵ Bākî D., s. 217.

- 3 Luṭf eyle ineñ kullarıña cevri çok itme
Âh eylesün kimseye zulm eyleme şāhum
- 4 Dildür saña ‘ arz itmege aḥvālümü³⁰⁶ gūyā
Ḳabrümdeki ḥāk üzre biten tāze giyāhum
- 5 **Bākī** dilemez dehr-i denī salṭanatın dil
Yār işiginüñ ḥidmetidür devlet ü cāhum

[38a]

138³⁰⁷

NAḤİFİ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün

- 1 Şaldı sevdāya beni ebrūları cānānenüñ
Māh-ı nev elbet cününın artırur dīvānenüñ
- 2 Bir perīnüñ genc-i ‘ aşkın anda pinhān eyledüm
Ya‘ nī ber-bādı bu yüzdendür dil-i vīrānenüñ
- 3 Dil ḥayālünden cüdā peygüle-i tārīkdür
Sensiz ey şem‘ -i şeb-ārā zevḳi³⁰⁸ yok kāşānenüñ
- 4 Rūy-ı şem‘ i gün geçer göstermez aña rūzgār
Çok mıdur sūz u güdāzı her gice pervānenüñ³⁰⁹
- 5 Var iken dilde gamuñ zevḳ ü meserret gelmesün
Āşnalar bezmidür yoḳdur yeri bīgānenüñ³¹⁰
- 6 Mest olup cām-ı lebünle dil ider ‘ arz-ı niyāz
Nāzenīnüm sözleri ma‘ zūrdur mestānenüñ
- 7 Ey **Naḥîfî** nālesinden şimdi Ya‘ ḳūb-ı dilüñ
Şöhreti beyt ’ül-ḥazāndur gūşe-i gam-ḥānenüñ

³⁰⁶ aḥvālümü: aḥvālünü M.

³⁰⁷ Naḥîfî D., s. 296.

³⁰⁸ zevḳi: luṭfî D.

³⁰⁹ Bu beyit A.g.e.’de 5. beyittir.

³¹⁰ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

NAHİFİ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 Hülüş o âfete maḥz-ı ḥaṭā imiş ḥayfā
Meger o ḡonçe hezār-āšnā imiş ḥayfā
- 2 Bizi ta' ahhüd-i vaşlıyla şaldı ferdāya
Vefāsı ol şanemün hep cefā imiş ḥayfā
- 3 Cihān cihān ḡam-ı nā-dīde var derūnumda
Bu derd-i ' aşḡ görünmez belā imiş ḥayfā
- 4 Xanı selāmı xanı peyāmı cānānenün
Şabā senün de işün hep hevā imiş ḥayfā
- 5 Unutdı ḥayli zamāndur **Naḥifī** bendesini
O meh ḥayālī gibi bī-vefā imiş ḥayfā

[38b]

NAHİFİ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 O māh-tābı baña gösterür mi devr-i felek
Xalır mı ḥasretimüz yoḡsa tā kıyāmete dek
- 2 Niyāza başladum ol şem' -i ḥüsne meclisde
Hezār şevḡ-ile ' arz-ı muḥabbet eyleyerek
- 3 Xanı o ' ahd-i ḥaḡīḡat xanı o nāz [u] niyāz
Hevā mı oldı senünle bu deñlü nān u nemek
- 4 Gelür diyār-ı ' ademden hezārı görmege gül
Ḥaḡīḡat ey gül-i ra' nā olunca böyle gerek

³¹¹ A.g.e., s. 11.

³¹² A.g.e., s. 295.

- 5 Nahîfîyâ hele dursun tekellûf-i tecnîs
Hüner degül midür eş‘âr-ı ‘âşıkâne dimek

141³¹³

BÂKÎ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1 Dil giriftâr-ı belâ dil-ber hevâyî n’eylesün
Dâma düşmez yirlere konmaz hümâyî n’eylesün
- 2 Kâ’inātuñ seyr iden nağş-ı³¹⁴ şafâ-yı câmdan
Şafha-i âyîne-i ‘âlem-nümâyî n’eylesün
- 3 Göñlin egler nâle-i zencîr ile Mecnûn-ı ‘aşk
Nağme-i çeng ü rebâb u ‘ûd u³¹⁵ nâyî n’eylesün
- 4 Mübtelâ-yı ‘aşkıñuñ dermândan istiğnâsı var
Derdüñe mu‘tâd olan diller devâyî n’eylesün
- 5 Halk-ı ‘âlem Bâkîyâ ‘aşkıñda yârüñ haste-hâl
Bir tabîb andan bu deñlü mübtelâyî n’eylesün

[39a]

142³¹⁶

NAHÎFÎ

Mef‘ûlû Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1 Meclisdeki pervâne-şîfat şu‘le-hücûmuz
Şem‘-i ruḥına ol şanemüñ yanmağa mûmuz
- 2 Ey bâd-ı şabâ dūr olalı ol gül-i terden
Biz muntazır-ı şîve-i tebşîr-i kudûmuz

³¹³ Bâkî D., s. 328-329.

³¹⁴ nağş-ı: nağşın D.

³¹⁵ çeng ü rebâb u ‘ûd u nâyî: ‘ûd u şadâ-yı çeng ü D.

³¹⁶ Nahîfî D., s. 208. / A.g.e.’de 5. beyit şöyledir:

Gülzâr-ı eḥibbâyâ nesim-i ferah-efzâ

Hürmen-kede-i düşmen için bâd-ı semûmuz (5. beyit)

- 3 Pîş-i nazarında o³¹⁷ şeh-i ‘ işve-sipāhuñ
Ser-tā-be qādem zibdiḥ-i naqş u rüsūmuz
- 4 Ārāyişüyüz mey-kede-i ‘ ālem-i ‘ aşkuñ
Biñ şevkle sāgar zen-i şaḥbāyı ğamumuz
- 5 Birdür ğam u şādī baña bu bezm-i fenāda
Ne mültemis-i şevk u ne dil-gîr-i hemūmuz³¹⁸
- 6 Bir qatre degül baḥr-i ma‘ ārif dilümüzde
Ammā yine bir qatre-i ‘ ummān-ı ‘ ulūmuz³¹⁹
- 7 Şöhret-fikenüz mülk-i me‘ ānide **Naḥîfî**
‘ Örfi degülüz şā‘ ir-i pākize-i Rūm’uz³²⁰

143³²¹

NAḤÎFÎ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Kāmla bār-ı girāndur vaż‘ -ı erbāb-ı heves
Cism-i rûḥānī olur āzurde-i perr-i meges
- 2 Bağrimuz deldi nevā-yı nağme-i ser-tîz-i ney
Ehl-i derde böyle te‘ şîr eyleme zāhid-nefes
- 3 Nāle-i āḥ el-firāk-ile pür itdi gūşumı
Pîş-i rāhumda güzārān eyleyen şavt-ı ceres
- 4 Dil giribān-ı şekîbin tā-be-dāmen çāk ider
Ol nihāl-i nāza olmazsa müyesser dest-res
- 5 Ka‘ be-i maqşūda yol virmez muğaylān-ı hevā
Ma‘ nā-yı gül-geşt-i gülşendür bilürsin ḥār u ḥas
- 6 Düşme kayd-ı dāmı nefse ṭabāḥ-i maṭlūb iseñ
Vuşlat-ı gülden cüdādur andelibān-ı kafes

³¹⁷ o: ol M.

³¹⁸ Bu beyit A.g.e.’de 6. beyittir.

³¹⁹ Bu beyit A.g.e.’de 7. beyittir.

³²⁰ Bu beyit A.g.e.’de 8. beyittir.

³²¹ A.g.e., s.234.

- 6 Cüst ü cū-yı hüsni-fāniden ğaraẓ taqliddür
Vuşlat-ı maḥbûb bâķîdür **Naḥîfî** multemes

[39b]

144³²²

NAḤÎFÎ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Şimdi hüsni cānsitānuñ şöhret-i āfākdur
Sevdigüm 'ālem cemālün görmege müştākdur
- 2 Olma muğberr ḥaṭ gelürse şafḥa-i ruḥsāruña
Hüsni³²³ ḥaṭ ey sāde-rüyüm zīnet-i evrākdur
- 3 Ehl-i bezmün ser-be-ser rüy-ı ümīdin zerd iden
İntizār-ı maḥdemi sāķi-i sīmīn-sākdur
- 4 Kaṭreveş rencide-i ye's³²⁴ olma hoş tut ḥatīruñ
Sen şadefāsā teveccüh kıl Hudā Rezzāk'dur
- 5 'Akl u şabrın virdi yağmāya **Naḥîfî** şimdi hep
Devlet-i hüsniñde ol ser-defter-i 'uşşākdur

145³²⁵

BĀĶÎ

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1 Nağamāt eylemege başladı şanma anı sen
Ehl-i sūzuñ şanemā āteşin üfler ney-zen
- 2 Meclis-i 'aşķda ney-zen ne çalar yanumda
Ġam-ı 'aşķuñla ser-āğāz idicek nāleye ben
- 3 Şem' lāzım degül ey sāķi yiter meclisde
Şu' le-i cām-ı şeb-efrüz çerāğ-ı rüşen

³²² A.g.e., s. 145.

³²³ Hüsni: Hüsni ü M.

³²⁴ rencide-i ye's: pīçide-i ye's M.

³²⁵ Bâķî D., s. 233.

- 4 Şahn-ı gülzāra düşersek demidür jāle-şifat³²⁶
Nev-bahār oldı gül açıldı güzellendi çemen
- 5 Gonçeler dügmelerin çözdı bahār oldı diyü
Sīnesin açdı girībānını çāk itdi semen
- 6 **Bāk**7ye ʿ işret ü ʿ ayş itmege hecrüñde yeter
Nāle ney gözyaşu mey fıkr-i vişālūñ gülşen

[40a]

146³²⁷

NAHİFİ

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

- 1 Bilinür sūz-i dilüm dīde-i nem-nākūmden
Bellidür derd [ü] ğamum sīne-i şād-çākūmden
- 2 Hāk olursam ğam-ı ʿ aşkıyla o serv-i nāzuñ
Nāle-i āh gele her has u hāşākūmden
- 3 Söyleşür ğamze-i hūn-rizūñ ile bī-pervā
Hele ben havf ider oldum dil-i bī-bākūmden
- 4 Ben bu dehr içre o şayyād-ı şefikam ki benüm
Büy-ı şefkat gelür āvīze-i fitrākūmden
- 5 Kaṭreye bahş iderem bulsam eger deryāyı
Hāşılum işte budur ğayet-i imsākūmden
- 6 Kuvvet-i taşfiyeden ʿ aksi olurdu zāhir
Konşa mirʾāte eger cevher-i idrākūmden
- 7 Ey **Nahîfî** bilüp ol serv-i dil-ārā kadrüm
Tütüyā-sāz ola biñ hasret-ile hākūmden

³²⁶ Jāle-şifat: jāle gibi M.

³²⁷ Nahîfî D., s. 364.

NAHİFİ

Meʿülü Fāʿilātü Meʿülü Fāʿilün

- 1 Bülbul bu nâleden ğarazuñ güft ü gū mıdur
Yoḥsa murād dünyāda bir ārzū mıdur
- 2 Ey dil mişāl-i cū bu kadar pūyeden ʿaceb
Kaşduñ o naḥl-i ʿişve-beri cüst ü cū mıdur
- 3 Tā böyle ihtirāzdan ey serv-i büstān
Ol nev-nihāl-i nāza ğaraż ser-fürü mıdur
- 4 Cānā belūnde ḥaṇcer-i dil-dūzuñ olmasa
Teşḥiş olunmaz idi miyānuñ mı mū mıdur
- 5 Şaldı hevāya cān u dili būy-ı kākülūñ
ʿĀdet bahār-ı gülşen-i ḥüsnūnde bu mıdur
- 6 Ey ʿandelīb-i dil bu fiğāna nedür sebep
Meftūnı olduĝuñ o gül-i sāde-rū mıdur
- 7 Bilmem nedür bu cevr [ü] sitemler Nahifāyā
Erbāb-ı ṭabʿa³²⁹ yoḥsa bu devrān ʿadū mıdur

[40b]

NAHİFİ

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

- 1 Gönlüm ārām eylemez ʿālemde dildār olmasa
Ĝam helāk eyler beni bende ĝam-ı yār olmasa

³²⁸ A.g.e., s. 138.³²⁹ Erbāb-ı ṭabʿa: Ehl-i kemāle D.³³⁰ A.g.e., s. 442. / A.g.e.'de 4. ve 5. beyitler sırasıyla şöyledir:

Reng-i ruḥsāruñla itmez idi kimse iltifāt

Gül-sitān-ı dehr içinde bülbul-i zār olmasa (4. beyit)

Şīve vü nazı kime eylerdi meh-rūlar ʿaceb

Bezm-i ʿālemde eger ʿuṣṣāk-ı ĝam-ḥār olmasa (5. beyit)

- 2 Girye-i asretle d ny yı gözüm görmez olur
Bir nefes  ar umda ol  y ne-ru s r olmasa
- 3   abil-i zab  olmaz idi degme bir zenc r ile³³¹
Dil kemendi  urra-i y re girift r olmasa
- 4 C numa minnet bil rd m cevmini ol  fet  
A lamazdum mi net-i  ar -ı sitemk r olmasa³³²
- 5 Ben **Nah f **  ar r itmez id m    lemd  hiç
G h u geh dest md    me g h       r olmasa³³³

149³³⁴

B   

Mef  l  Mef  il  Mef  il  Fe  l n

- 1 Eşraf-ı  emenz r  yine  b  oland 
G lz ra girüp her ya a  alınd  bulandı
- 2 Be zetdi deh nu da olan  abb-i neb ta
Şebnem göricek g n e hem n a z   uland 
- 3 Ba lars n eger deste-i rey  nla  urmaz
T  rişte-i c n  urrası   rına uland 
- 4   ramgeh-i m r  idi dirler ser-i Mecn n
Meyd n-ı mu abbetde ne ba lar yuvaland 
- 5 **B   ** yi mey-i n ba yem n itdi dimişler
G l gibi ele s  ar alup içmez ol and 

³³¹   abil-i zab  olmaz idi degme bir zenc r ile: Cilveg h n s nb list n  ne  t eylerdi hep M.

³³² Bu beyit A.g.e. de 6. beyittir.

³³³ Bu beyit A.g.e. de 7. beyittir.

³³⁴ B    D., s. 425-426.

NAHİFİ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Mest-i sergerm-i neşāt itdi beni feryād-ı ney
Çeşm-i hūn-ālūde geldi neşve-i rengin-i mey
- 2 Şu' le-nūşān-ı belā-yı ' aşka te'sir eylemez
Telh̄-i bād-ı melāmet lerziş-i serdī-i dey
- 3 Küşte-i ' aşkın temāşā eyle zāhid meşhedin
Kim gelür hāk-i mezārından şadā-yı ism-i Hayy
- 4 ' Akla uydum deşt-i hayretde yitürdüm kendümi
Gel yetiş ey ' aşk-ı pāk ey hād̄-i ferhunde-pey
- 5 Kānde bakşam gördigüm nakş-ı cemāl-i yārdur
Cevher-i āyine-i ' aşk-ı Hudā'dur cümle şey
- 6 Cāna geçdi hasret-i yārān-ile hecr-i vaṭan
Tā-be-key ālāyiş-i ālām-ı gurbet tā-be-key
- 7 Ey Nahîfî ṭab' uña maḥşûşdur ancak senün
Bir nefesde eylemek biñ vādī-i ma' nâyı ṭayy

NAHİFİ

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Niyāz-ı vaşl idünce saña ' aşık nāza başlarsın
Hümā-meşrebsin evc-i nāzda pervāza başlarsın
- 2 ' Acebdür ben ümīd-i yek-nigāh-ı luṭfuñ itdükce
Baña sen gāmze-i çeşm-i teğāfül-sāza başlarsın

³³⁵ Nahîfî divânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).³³⁶ A.g.e., s. 365.

- 3 Olup ser-germ-i şahbā-yı muḥabbet bezm-i vuṣlatda
Hemān ey dil o mest-i nāzı keşf-i rāza başlarsın
- 4 Qarāruñ qalmayup hengām-ı teşrîfinde şevküñden
Düşüp ol şah-ı ḥüsnüñ payına i' zāza başlarsın
- 5 **Naḥîfî** ol mehüñ vaşf-ı nigāh-ı çeşm-i şühında
Gehî efsûna gāhî şive-i i' cāza başlarsın

[41b]

152³³⁷

NAḤÎFÎ

Meʿülü Fāʿilātü Meḥāʿilü Fāʿilün

- 1 Ol kim şafā-yı ʿaşkuñ ile bî-vücüd olur
Cism-i nizārı mazḥar-ı nūr-ı şühüd olur
- 2 Zāhid taʿaccüb eyleme āh itdigüm görüp
Bir yerde tā ki āteş ola anda dūd olur
- 3 Sevdā beyān-ı vaşlına ol şüh-ı ser-keşüñ
Vaʿd-i dürüğü māye-i būd [u] ne-būd olur
- 4 Gör tiregî-i baḥtı ki vaqt-i nezārede
Āhum cemāl-i yāre niḳāb-ı kebūd olur
- 5 Bezm-i cihānda bir dem olur kim **Naḥîfî** nūñ
Gerd-i midādı sürme-i çeşm-i ḥasūd olur

153³³⁸

BĀKÎ

Meḥāʿilün Meḥāʿilün Feʿülün

- 1 Dilā meyl itme vaşl-ı dil-rübāya
Hevā-yı salṭanat düşmez gedaya

³³⁷ A.g.e., s. 134.

³³⁸ Bākî D., s. 384.

- 2 Hümā-yı evc-i istignādur ol māh
Anuñ'çün böyle mā'ıldür hevāya
- 3 'İzāruñ yādı bir rengin laṭīfe
Dehānuñ zikri bir şir'in hikāye
- 4 Olur la' l-i muşaffā dil-keş ammā
Nazır olmaz şarāb-ı dil-güşāya
- 5 Ferāmūş it ğam-ı ferdāyı **Bākī**
Bugün şıhhatdeyüz minnet Hudā'ya

[42a]

154³³⁹

NAḤİFİ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Bād-ı ğamla dilde dāğ-ı 'aşk-ı cānān kalmadı
Bezmgāh-ı şevkde bir şem'-i sūzān kalmadı
- 2 Dün gice ğam-ḥāneme biñ nāz u istignā ile
Geldi ammā şubḥa dek ol māh-ı tābān kalmadı
- 3 Āh kim şāyeste-i āğuş-ı taḥsīn olmağa
Gülşen-i ḥüsn içre bir serv-i ḥırāmān kalmadı
- 4 Görmez oldık hiç vefāsın derd-i 'aşkıñda dirīğ
Encümengāh-ı fenāda şimdi yārān kalmadı
- 5 Ol kadar oldum esir-i ferş-i ğurbet kim benüm
Ḥālūme rahm itmedük kāfir müselmān kalmadı
- 6 Çāk-rizī-i ğama mu' tād olaldan dest-i dil
Hāme-i şabrumda dāmān u giribān kalmadı
- 7 Ey **Naḥifī** geşt-i deşt-i miḥnet itdüm şöyle kim
Dilde tāb u cānda tākat tende dermān kalmadı

³³⁹ Nahîfî D., s. 498.

NAHİFİ

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Çeşmüñ meger kaçā ile yek-dil degül midür
Tır-i nigāhuñ aña mu' ādil degül midür
- 2 Mir'āte bakma bir iki gün eyle tecrube
Şabr eylemek firākuña müşkil degül midür
- 3 Mecnün taqdı küçe-i Leylā'da nāmını
Dīvāne Qays haylice ' āqıl degül midür
- 4 Fehm eylemez mi mertebe-i hüsnün ol perī
Ol naḥl-i ' işve kendiye mā' il degül midür
- 5 Şevk-i³⁴¹ kudūmi dīdemüzi rüşen eylese
Gelse o mäh meclise qābil degül midür
- 6 Sākī herif-i ' işrete zühhād-i bed-terüñ
Her bir kelām semm-i helāhil³⁴² degül midür
- 7 Ancak olur **Naḥifī** bu sihr-i helāl ise³⁴³
Yārān bu şī' r-i dil-keşe qā' il degül midür

[42b]

NAHİFİ

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Senüñle ey cefā-cū kaçdımuз hem-ḥāne olmaḥdur
Cemālūñ şem' ine biñ şevk-ile pervāne olmaḥdur
- 2 N'ola dest-i irādetle tutarsam zülf-i pür-çinüñ
Bu ' aşkuñ muḳtezāsı ' āqıbet dīvāne olmaḥdur

³⁴⁰ A.g.e., s. 157.

³⁴¹ Şevk-i: ḥāk-i M.

³⁴² semm-i helāhil: sitem-i helālil D.

³⁴³ ise: āh D.

³⁴⁴ A.g.e., s. 127.

- 3 O Leylî-ṭal‘ atũ ‘ aşkıyla var hem-hâl-i Qays ol kim
Dilâ şart-ı muḥabbet ‘ aql-ile bîgâne olmaḡdur
- 4 Hudâ ḡaḡkıy‘ çũn olmam devlet-i dünyâ ile ḡoş-dil
Yanumda cāh u devlet rind-i bî-ḡaydâne olmaḡdur
- 5 Bu denlũ cüst ü cũdan ey dil-i şūrîde ‘ âlemde
Nahîfîveş murâduñ şā‘ ir-i ferzâne olmaḡdur

157³⁴⁵

BĀKÎ

Meṣ‘ ūlũ Fā‘ ilātũ Mefā‘ ilũ Fā‘ ilũn

- 1 Ten pāymāl ü serde ḡam-ı ‘ aşḡ-ı yār ise
Ayakda ḡaldum elde degũl iḡtiyār ise
- 2 Maḡbũb u mey mũlāzemetinden ḡaçardı dil
Geldi yitişdi bir yañadan nev-bahār ise
- 3 Ḥāṭır kenāra mā‘ il iken baḡr-i ‘ aşḡda
Gird-āba şaldı fũlk-i dili rũzgār ise
- 4 Cevr ü cefālar³⁴⁶ itmede ḡod başdan aşdı çarḡ
Ṭurmaz ‘ itāb u nāz ider ol şivekār ise
- 5 **Bākî** cihānda resm-i vefādan nişāne yok
Yār adın añma ‘ aḡluñ eger saña yār ise

[43a]

158³⁴⁷

NAḤÎFÎ

Mũfte‘ ilũn Mefā‘ ilũn Mũfte‘ ilũn Mefā‘ ilũn

- 1 Raḡş-ı teḡāfũlũñ yeter cevır ile itme tāḡte
ḡāḡ bu pāymālũñi luṭṭ-ile ḡıl nevāḡte

³⁴⁵ Bākî D., s. 373.

³⁴⁶ cefālar: cefā M.

³⁴⁷ Nahîfî D., s. 452.

- 2 Hecr-i niḥāl-i ḵāmetüñ eyledi nā-tuvān beni
Nāle-keş-i firāḵdur derd ile dil çü fāḥte
- 3 Tābiş-i mihr-i ‘ārızı şöyle mü ’eşşir oldı kim
‘Ārız-ı yārda olur nūr-ı nigh gūdāḥte
- 4 Şevḵ-ile cān atar gönül bismil-i nāz olmağa
Tīgını itse ol perī dest-i ḡāzabla āḥte
- 5 ‘Arz-ı niyāza başlasam ḥāba varur o mest-i nāz
‘Āşık-ı zārı öldürür işte bu vaż’ı sāḥte
- 6 Geldi kıyāma ol perī cünbiş-i dil-firīb ile
Rāyet-i cünd-i fitneyi itdi yine ferāḥte
- 7 İtse **Naḥīfīyā** o meh ḡāḥī ḡuşāde cismini
Tābiş-i sīnesi ider Zühre-i māhı bāḥte

159³⁴⁸

FEHİM

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Ey vücūduñ pertevindendür ‘adīm olmaḵ baña
Vācib oldı sāye-i mihr-i ḵadīm olmaḵ baña
- 2 Cevher-i zātuñla ḵā’im bir ‘arāzdur lā-mekān
Mümteni‘dür ḡayyiz-i ‘ilmüñ ‘alīm olmaḵ baña
- 3 ‘Aḡl-ı kül virdüñ beni Cibrīl-i ma‘nā eyledüñ
Bezm-i ḵurb-ı aḡdese lāyık nedīm olmak baña
- 4 Her tecelliden heyülā itdi biñ şūret ḵabül
Çok mıdur āyīne-i tab‘-ı selīm olmaḵ baña
- 5 Ḥikmetüñ fehmi eylemez tab‘-ı selīmı olmayan
Lāzım oldı hem ḡakīm ü hem **Fehīm** olmaḵ baña

³⁴⁸ Fehīm-i Kadīm D., s. 211.

‘ĀRİF

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Dildāra göñül kendüñi hem-rāz idemezsün
Bî-çāresin ol rütbeyi iḥrāz idemezsün
- 2 Ğam-hāneñe teşrifini ḥ‘āhiş güzel ammā
Ol mest-i mey-i naḥvete aḡrāz idemezsün
- 3 Keyfīyyetüñ ey sāḡar-ı Cem olsa da bālā³⁵⁰
Mestān-ı mey-i ‘aşkı ser-endāz idemezsün
- 4 Gūş eyleyeni nāle-i ‘āşık gibi bülbül
Dil-suḥteyi [kim] şu‘le-i āvāz idemezsün³⁵¹
- 5 Mir‘āt-ı ruḥuñ olmaz ise ‘Ārif’e der-pīş
Ol tūṭ-ı hoş-gūyı sūḡan-sāz idemezsün

NĀ‘İLİ

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Erbāb-ı dili müttehem-i āz idemezsün
Ey çarḡ-ı siyeh-kāse bize nāz idemezsün
- 2 Gencīne-i esrāra emīn añlama kendüñ
Ey ḥ‘āce ḡazer kıl anı iḥrāz idemezsün
- 3 Zāhid şaḡın evḡārlıḡundan mey-i ‘aşkuñ
Keyfīyyetin idrāk idicek āz idemezsün³⁵³

³⁴⁹ ST., s. 564-565.

³⁵⁰ da bālā: dü bālā M.

³⁵¹ Bu beyit A.g.e.’de yer almamaktadır.

³⁵² Nā‘ilī-i Kadīm D., s. 392-393.

³⁵³ Bu beyit A.g.e.’de 4. beyittir.

- 4 Olsañ da bu naḥvetle serîründe Süleymân
Bir mür-ı ẓa'îfî siper-endâz idemezsün³⁵⁴
- 5 Kem ḥavşalasun **Nâ'îl** ẓā kendüñi bî-bāk
Pervâne-i şem' -i ḥarem-i rāz idemezsün

[44a]

162³⁵⁵

RİYÂZÎ

Me'ûlû Me'fâ'îlû Me'fâ'îlû Fe'ûlûn

- 1 Maḥmûrluğumı mestî-i maḥzûna değışmem
Mecnûn'luğumı 'aql-ı Felâṭun'a değışmem
- 2 Tâc-ı ser-i Cemşîd'i eger virse de ber-ser
Ben zilletümi câh-ı Ferîdûn'a değışmem
- 3 Rengî-i vaḥdet-[i]le bulup neşve-i câvîd
Keyfîyyetümi bâde-i gül-gûna değışmem
- 4 Ḥûn-âbesi her demde aḳar yâresi bitmez
Çeşm-i teri dâğ-ı dil-i pür-ḥûna değışmem
- 5 Olursa **Riyâzî** sözi ḥasmuñdur meknûn
Ben nazmumı ammâ dür-i meknûna değışmem

163³⁵⁶

ŞABRÎ

Fâ'îlâtûn Fâ'îlâtûn Fâ'îlâtûn Fâ'îlûn

- 1 Ḥāk-i pây-i yâre daḫi mâcerâ söylenmedi
Ser-güzeşt-i çeşm-i tûfân âşnâ söylenmedi
- 2 'Arz-ı ḥâle bulmadı ruḥşat zebân-ı ârzû
Ol şeh-i ḥüsne daḫi harf-i recâ söylenmedi³⁵⁷

³⁵⁴ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

³⁵⁵ Riyâzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³⁵⁶ Sabrî Mehmed Şerîf D., s. 292.

³⁵⁷ Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

- 3 Derd-i dil nā-güfte kaldı bezm-i dil-berde yine
Nice söz söylendi ammā müddeā³⁵⁸ söylenmedi³⁵⁸
- 4 Gūş-ı dil sırr-ı vişāl-i yāre nā-maḥrem henūz
Nükte-i ser-beste-i mihr ü vefā söylenmedi³⁵⁹
- 5 Ben zebūn-ı ḡam ṭabībüm leb-be-mihr-i tāze āh
Derdimūñ ḥaḳḳında bir ḥarf-i şifā söylenmedi³⁶⁰
- 6 Gūş idünce³⁶¹ nazmumı **Şabrī** dimiş ol şāh-ı ḥüsn
Baña daḡi böyle şī^c r-i dil-gūşā söylenmedi

[44b]

164³⁶²

YAḤYĀ

Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün Mefā^c ilün

- 1 Nizār olmuş tenūñ görmekle Leylā saña rām olmaz
Hümā şaydına tār-ı ^c ankebūd ey Ḳays dām olmaz
- 2 Zamān-ı ^c işreti fevt itmek olmaz fırsat eldeyken
Hemīşe meclis āmāde hemīşe elde cām olmaz
- 3 Kemīne bendeñ olmak ^c āşıḳa baḡt u sa^c ādetdür
Saña ey pādişāh-ı ḥüsn kim kem-ter ḡulām olmaz
- 4 Nihāyet bulmaz ol yār-i ḡüzīnūñ ḥüsn-i evşāfi
Ḥadīş-i ḡaṭṭı bitse ḳışsa-i zülfi tamām olmaz
- 5 Zebān-ı sükkerininden o şūḡuñ va^c de-i vaşlın
İşidüp didi **Yahyā** böyle bir şīrīn-keḷām olmaz

³⁵⁸ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

³⁵⁹ Bu beyit A.g.e.'de 5. beyittir.

³⁶⁰ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

³⁶¹ Gūş idünce: İşidince D.

³⁶² Şeyhülislām Yahyâ D., s. 164.

YAḤYĀ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Eglenür seyr-i ruḥuñ fikriyle dil bayrāma dek
Yohsa eylerdi sefer zülfüñ ğamıyla Şām'a dek
- 2 Şubḥa dek kūyuñ tolanduğ gün yüzüñ göstermedüñ
Çıkmaduñ ey mäh-ı tībān bekledük aḥşāma dek
- 3 El vireydi ni' met-i vaşluñ eger bayrāmda
Ġam yimezdi şāim-i hicrānuñ ol eyyāma dek
- 4 Māl içün nā-dān olur pā-beste-i dām-ı belā
Hırş-ı dāne murğ-ı bī-idrāki iltür dāma dek
- 5 Mācerāmuz ḥāk-i pāy-i yāre taḫrīr itmege
Ğitsün ey **Yahyā** yaşum ol serv-i sīm-endāma dek

[45a]

YAḤYĀ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Göñlüm açılmaz dime cānā bahār olsun hele
Evme 'ayşa murğ-ı zerrīn-per şikār olsun hele
- 2 Güç degüldür yāri tenhā eylemek ağıyardan
Ṭālī' üm olsun müsā' id yār yār olsun hele
- 3 Gözine girmek ḥasūduñ nic' olur seyr idesin
Çeşm-i zārum reh-güzārında ğubār olsun hele
- 4 Dostum yolunda ölmek iḥtiyār itdüm diyen
Cām-ı aşkuñ nūş idüp bī-iḥtiyār olsun hele³⁶⁵

³⁶³ A.g.e., s. 214.³⁶⁴ A.g.e., s. 339. / A.g.e.'de 4. beyit şöyledir:
Süzuma ḥürşīd-i 'ālem-tābı çerḥuñ döymeye
Āteş-i dāğ-ı niḥānum āşikār olsun hele³⁶⁵ A.g.e.'de 5. beyittir.

- 5 Olma Yahyā luṭfına maḡrūr o tıfl-ı nev-resüñ
Ḳadr-i ḥüsni fehmi ider bir şivekār olsun hele³⁶⁶

167³⁶⁷

MEZÂKÎ

Mef'ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe'ülün

- 1 'Aşk âfet-i âsāyiş-i cān u dilimüzdür
Şūr-efken-i āmīziş-i āb u gilimüzdür
- 2 'Aşk-ile gehī cūş iderüz gāhī ḥamūşuz
Ol lücce-i mevc-efken ü bu sāḥilimüzdür
- 3 Müstaḡnī-i devr-i feleküz naḡd-i dü-'ālem
Rū-gerde-i iḡbāl-i kefi sā'ilimüzdür
- 4 Dihḡān olalı mezra'a-i toḡm-ı vücuda
Maḡşül-i muḥabbet şerefi ḥāşilumuzdur
- 5 İnşāf idicek fenn-i muḥabbetde **Mezākî**
Āsān didigün mes'ele en müşkilümüzdür³⁶⁸

[45b]

168³⁶⁹

'İŞMETİ

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1 Vaz'-ı nā-sāzını dehriñ gören ādem ne disün
Bilinür nesne degül meşreb-i 'ālem ne disün
- 2 Güle hem-ḥāne-i ḥār³⁷⁰ ola demek mümkün mi
Bülbül olmuş ṭatalum bezmine maḡrem ne disün

³⁶⁶ A.g.e.'de 6. beyittir.

³⁶⁷ Mezākî D., s. 339-340. / A.g.e.'de 5. ve 6. beyitler şöyledir:

Ta'lik-i nazar eylemezüz harf-i ümide

Ol şafḡa-i ḡāṭırda ḡaṭ-ı bāṭilumuzdur (5. beyit)

Her vak'-i seḡer 'azm iderüz kūy-ı muḡāna

Şadr-ı ḡarem-i mey-gede ser-menzilümüzdür (6. beyit)

³⁶⁸ didigün: degül M. / Bu beyit A.g.e.'de 7. beyittir.

³⁶⁹ 'İşmeti D., s. 81.

³⁷⁰ hem-ḡāne-i ḡār: hem-ḡābe-i ḡār D.

- 3 Bî-vefâsın dimeden gerçi şıkılmaz o perî
Baksa âdem yine her hâl-i müselleme ne disün
- 4 Sen de inşâf ide ol muğ-beçeyi gördükde³⁷¹
Hây cānum dimesün ya saña âdem³⁷² ne disün
- 5 ‘İşmetî sūz-i dilin derdi o şūha ammā³⁷³
Şimdi fūrkatde ğam-ı hecr ile hem-dem ne disün

169³⁷⁴

VAHİD

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Hālet-i ‘āşkı beyān eyleyüp âdem ne disün
Hālden bilmeze o müstağnî-i ‘ālem ne disün
- 2 Lāl gördüm seherî bülbül-i āşufte-dili
Dağı sultān-ı güle olmadı hem-dem ne disün³⁷⁵
- 3 ‘Ahd-i gül meclis-i mey³⁷⁶ yār perîşān-kākül
Böyle bir reşk-i İrem bezm-i deme Cem ne disün³⁷⁷
- 4 Ğamze āfet revîş āfet o cefā-cū āfet
Ona âdem dimesün fitne-i ‘ālem ne disün
- 5 Rūh vardur didiler şāhid-i nazmuñda **Vahîd**
Aña inşāf-ı nazar ‘İsā-yı Meryem ne disün

³⁷¹ ol muğ-beçeyi gördükde: ey muğ-beçe gördükce seni D.

³⁷² Ya saña âdem: bu dil-i pür-ğam D.

³⁷³ dilin derdi: dilüm virdi M.

³⁷⁴ ST., s. 1001-1002.

³⁷⁵ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

³⁷⁶ mey: mül T.

³⁷⁷ Böyle bir: Böyle M. / Bu beyit A.g.e.’de 2. beyittir.

VECİHÎ

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

- 1 Derdin izhâra muḥal yok dil-i pür-ğam ne disün
Tutalum hem-dem imiş ol gül-i ḥurrem ne disün
- 2 Rûḥ-baḥş olmada söz yok lebünüñ ḥaqqında
Sen dururken güzelüm 'îsâ-yı Meryem ne disün
- 3 Lâl olur ḥâlet-i güftâr-ı revân-baḥşuñdan
Rûḥ-ı Kuds olsa daḥi bezmüne maḥrem ne disün³⁷⁹
- 4 Şîve ber-kâ' ada esbâb-ı melâḥat her cā
Böyle bir şâhid-i pür-' işveye âdem ne disün³⁸⁰
- 5 Yâd-i dil-berle **Vecîhî** ben iderken nâle
'Aşk-ı gülden dem urup bûlbûl-i ḥoş-dem ne disün³⁸¹

'İŞMETÎ

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

- 1 Ağlasam her³⁸³ dem ğam-ı hecr ile cevri-yârdan
Nem yerine dem gelür bu dîde-i ḥûn-bârdan
- 2 Ża' f-ı hecr-i yâr ile³⁸⁴ şöyle ḥayâl oldu tenüm
Sûretâ teşhîs olunmaz peykerüm dîvârdan

³⁷⁸ Vecîhî D., s. 206. / A.g.e.'de 3. ve 5. beyitler sırasıyla şöyledir:

Mey ola muṭrîb-i ḥoş-lehçe olası olası
Böyle bir meclise ey şûḥ-ı cihân Cem ne disün (3. beyit)
Dil-pesendâne revîşlerle ḥırâm itdükçe
Cân-ı âdem dimesün de sana ' âlem ne disün (5. beyit)

³⁷⁹ Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

³⁸⁰ Bu beyit A.g.e.'de 6. beyittir.

³⁸¹ Bu beyit A.g.e.'de 7. beyittir.

³⁸² 'İşmetî D., s. 83.

³⁸³ her: bir M.

³⁸⁴ ża' f-ı hecr-i yâr ile: ża' f-ı hecr ile M.

- 3 Geldi dil bir hastedür dāru 'ş-şifā'-yı kūyuña
Gel tabībüm kaçma tīmār ile ol bīmārdan
- 4 Düşmen-i bed-ḥ'āha uyma luṭf u iḥsān eyle gel
Yüz çevirme dostum bu 'āşık-ı ğam-ḥ'ārdan
- 5 Yāre 'arz it 'İşmeti gel eşk-i ḥūn-ālūdeñi
Ḥazṣ ide şāyed o belki dirhem ü dīnārdan

[46b]

172³⁸⁵

'İŞMETİ

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1 Bahār-ı ḥüsnünün bil ḳadrin ey meh cāvidān şanma
Bu gevher degme bir ḳanda bulunmaz rāygān şanma
- 2 İrakdan eyle pervāz ey tezerv-i bāğ-ı āzādī
Göñül ser-pençe-i şāhīn-i ğamdur āşiyān şanma³⁸⁶
- 3 Düşer fırsat nigāha ğamzesi ser-mest iken yārūñ
O tiri her zamān ey cān-ı şeydā der-kemān şanma³⁸⁷
- 4 Miyānuñ naḳşı çıkmaz bir dem āğuş-ı ḥayālümnden
Beni ey bī-vefā kendūñ gibi nā-mihrbān şanma³⁸⁸
- 5 Mey-i düşine virmiş yāre dārū-yı ferāmūşı
Gice mestāne nālīñ 'İşmeti ḥātır-nişān şanma

173³⁸⁹

FEHİM

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1 Mu' tād-ı zevḳ-i hecrūñ olan mātem-āşnā
Ġamdan helāk olur olamazsa ğam-āşnā

³⁸⁵ A.g.e., s. 95.

³⁸⁶ Bu beyit A.g.e.'de 3. beyittir.

³⁸⁷ Bu beyit A.g.e.'de 4. beyittir.

³⁸⁸ Bu beyit A.g.e.'de 2. beyittir.

³⁸⁹ Fehīm-i Kadīm D., s. 316-318.

- 2 Leb-teşne tîguñem senüñ ey kıble-i niyâz
Zehr-âba ârzü olamaz zemzem-âşnâ
- 3 Vaqt-i hayâda rûyuña başsun gören ba‘îd
Gül-berg-i şu‘le olduğını şebnem-âşnâ
- 4 Bîgâne olmasuñ elem-i tîr-i gamzesi
Ey müşfik itme zaḥm-ı dilüm merhem-âşnâ
- 5 Ey gamzesi **Fehîm** gibi rûşenâ-yı dil
Bîgâne-ṭavr olma dile her dem-âşnâ

[47a]

174³⁹⁰

‘İŞMETİ

Mefâ‘ilün Fe‘ilātün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Haṭ-ı ruḥın o mehüñ cân-ı zâra gösterme
Dem-i ḥazânı Hudâyâ hezâra gösterme
- 2 Hevâ-yı ‘aşk ciger-sûz imiş meded ey baḥt
O kârı her dil-i nâ-kerde kâra gösterme
- 3 Düşerse yâre eger ‘arz-ı sûz [u] tâb ey dil
Şikâyetün o kadar âşikâre gösterme
- 4 Zamâne sûz-ı derûnuñdan olmasuñ âgâh
Çerâğ-ı mihr ise de rûzgâra gösterme
- 5 Niyâz-nâme-i dil ‘İşmetî perîşândur
Bu şekl-[i]le anı zinhâr yâre gösterme

³⁹⁰ ‘İşmetî D., s. 94.

‘İŞMETİ

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

- 1 Sūzum artar ol şeh-i bî-dād ger dād itse de
‘Aşk ider kārın dil-i vîrānum ābād itse de
- 2 Sūz-ı dil bulmaz sükūn üstād-ı şîrīnkār-ı ‘aşk
Her ten-i zārumda³⁹² bir ser-çeşme bünyād itse de
- 3 Çāre var mı feyz-i kadrin bulmağa āşufte-dil
Bāğda gün başına bir serv āzād itse de
- 4 Ehl-i bezm efsürde dil-ber mest āşıḡ n’eylesün
Gūş olunmaz nālesin biñ kerre feryād itse de
- 5 Rūzgārūmdan yine bulmam tesellī ‘İşmetī
Kendüyi zūr eyleyüp ihsāna mu‘ tād itse de

[47b]

‘İŞMETİ

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

- 1 Bā‘ iş olmaḡdur ġaraḡ ger miyyet-i bāzārına
Yoḡsa dehrūñ kim uyar³⁹⁴ evzā‘ -ı nā-hem-vārına
- 2 Nāğme-i sāz-ı³⁹⁵ emel gitdükce oldı sīne-sūz
Muṭrib-i tāli‘ meger zehr-āb içürmiş tārına
- 3 Bir hilāli istese bir demde eyler āftāb
Āferīnler sāk̄r-i siḡr-āferīnūñ kārına
- 4 Gerçi mestūñ bir zamān olmaz girībānı dūrūst
Kimse yapışmaz hele dāmān-ı istiḡfārına

³⁹¹ A.g.e., s. 97-98.³⁹² Ten-i zārumda: bun-ı mūyımnda D.³⁹³ A.g.e., s. 96.³⁹⁴ uyar: duyar M.³⁹⁵ sāz-ı: sūz-ı M.

- 5 Geç o naḥl-i tāzenüñ berk-i terinden³⁹⁶ ‘İşmeti
Māye-i cān olsa da güçdür taḥammül bārına

177³⁹⁷

BĀKÎ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Riyāz-ı ḥüsnde olmuş o la‘l-i nāb lezīz
Cihān içinde bilürsin olur şarāb lezīz
- 2 Dem-i vişâlde hoşdur yüzüñ görüp ölmek
Bahār günleri olur seḥerde ḥāb lezīz
- 3 Cefā-yı yārla mu‘tād olıncadır müşkil
‘Azāb ‘azb olur³⁹⁸ āḥir gelür ‘itāb lezīz
- 4 Ne deñlü şerbet-ile yaraşursa her ni‘met
Şarāb-ı telḥle olur begüm kebāb lezīz
- 5 Gazelleründe lebi vaşfın eyle ey Bākî
Şekerle olsa bilürsün olur hoş-āb lezīz

[48a]

178³⁹⁹

VUŞLATÎ BEG

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 İtse ḥüsn içre civānān n’ola cānāna ḥased
İtdi iḥvān-ı zamān Yūsuf-ı Ken‘ān’a ḥased
- 2 Şerer-i āhuma şad-necm-i felek reşk eyler
Eşk-i ḥūnünüme her şubḥa-i şad-dāne ḥased
- 3 Var ise ğıbṭa ider lem‘a-i rüy-ı yāre
Şem‘i ger yaksa n’ola āteş-i sūzāna ḥased

³⁹⁶ berk-i terinden: berk ü berinden D.

³⁹⁷ Bākî D., s. 128.

³⁹⁸ ‘Azāb ‘azb olur: ‘Azāb olur M.

³⁹⁹ ST., s. 1003-1004. / A.g.e.’de 2,3 ve 4. beyitler yer almamaktadır.

- 4 Bî-tekellüf taķılur yâri der-âgûş eyler
Kemer-i dil-bere vü ħançer-i bürrâne ħased
- 5 Ħased itdüm⁴⁰⁰ seni aġyâra muķârin göricek
Ħased ey şûĥ-ı cihānum⁴⁰¹ ħased ammā ne ħased
- 6 **Vuşlatı** eyler idüm şi‘ rümi maĥsûd-ı ħûbân
Olmasa resm-i felek tab‘ -ı sühândāna ħased

179⁴⁰²

ĶADRİ

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

- 1 Çıķarduñ başa cānā bāliš-i zerkāra yüz virdüñ
Ķoparduñ fitneler yer yer ħat-ı jengāra yüz virdüñ
- 2 Bulup devr-i rûyuñda cānı birmegin ķarār itmiş
O hindû-yı siyeh-rû ħāl-i‘ anber-bāra yüz virdüñ
- 3 İnüp būs itmege şarkar o ruĥsār-ı ‘ arak-nāki⁴⁰³
Ħaķā ķıldıñ⁴⁰⁴ şehā ol ħurra-i ħarrāra yüz virdüñ
- 4 Elüñ gögsiñe ķo inşāfa gel kim **Ķadrî**-i zārın⁴⁰⁵
Aña⁴⁰⁶ bir dest bûsuñ virmedüñ aġyâra yüz virdüñ

⁴⁰⁰ Ħased itdüm: Ħased itdi T.

⁴⁰¹ Şûĥ-ı cihānum: Şûĥ-ı cihān T.

⁴⁰² NA., s. 437. / A.g.e.’de olup mecmuada yer almayan beyit:

Çıķardı naķşuñı ey pâdişāh-ı mülk-i istiġna

O şüret uğrısı âyine-i ġaddāra yüz virdüñ

⁴⁰³ İnüp: İner. / ‘ arak-nāki: ‘ arak-nāke A.g.e.

⁴⁰⁴ ķıldıñ: itdüñ A.g.e.

⁴⁰⁵ zārın: zāra A.g.e.

⁴⁰⁶ Aña: Yazıķ A.g.e.

MÂNÎ*Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün*

- 1 Ey haṭṭ-ı siyeh 'ārız-ı cānāna ṭolaşma
Yüz qaralığın eyleme imāna ṭolaşma
- 2 Ey şāne senüñ cismüñi şad-pāre iderler⁴⁰⁸
El çek şaḡın ol zülf-i perişāna ṭolaşma
- 3 Ayakda ḡalup cür'a-şıfat ḡāke düşersin
Ey cām-ı muşaffā yüri yārāna ṭolaşma
- 4 Açılma ḡatı 'āleme fāş eyleme rāzuñ
Ey rişte-i cān nāme-i cānāna ṭolaşma
- 5 Āḡüş-ı miyānın ṭaleb itme kemerāsā
Mânî meded ol serv-i hırāmāna ṭolaşma

BÂḲÎ*Mefâ'ilün Fe'ilātün Mefâ'ilün Fe'ilün*

- 1 Esirgemek gerege 'āşık-ı dil-efkārı
'Ale'l-ḡuşuş ki bir bî-vefā olan yārı
- 2 Göñüllerini cihān ḡalḡınuñ senüñ 'aşḡuñ
Aḡıtdı kendüye deryā niteki enhārı
- 3 Ne derd-i 'aşḡı bilürsin ne miḡnet-i hecri
Hey āfet-i dil ü cān ḡadr-i ḡüsni bil bārı
- 4 Çemende jāle-durur şanma bülbul-i şeydā
Şulandı eşkle şaḡn-ı serāy-ı ḡülzārı

⁴⁰⁷ Mânî D., s. 95.⁴⁰⁸ şāne: şāh / ḡılurlar: iderler M.⁴⁰⁹ Bâkî D., s. 409-410.

- 5 Hemîşe kâmet-i bālâñı vaşf ider **Bâkî**
Bülend-mertebe olsa ‘aceb mi eş‘ârı

[49a]

182⁴¹⁰

BÂKÎ

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 1 Leşker-i fitne saña hayl-i haţ u hâl yiter
Tiğ lâzım degül ol ğamze-i kıttâl yiter
- 2 Fitneler kıynadup ey dost n’ider hâl u hatuñ
Göñül almağa ruĥuñ eyledügi âl yiter
- 3 Ayaĥuñ altına baķ eyle nażar ben ĥâke
Şeh-süvârum yiter itdüñ beni pâmâl yiter
- 4 Ğaražuñ şayd ise ey dil o hümâ-pervâzı
Şâh-bâz-ı nażar-ı himmetüñi şâl yiter
- 5 Ehl-i dil câme-i dîbâ ile zîbâlanmaz
Bâkî yâ ‘ârif olan kimseye bir şâl yiter

183⁴¹¹

FEYZÎ

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 Hemîşe câm-ı zer-i pür-şarâbı n’eylersün
Göñül o mehveşi gör âftâbı n’eylersün
- 2 Müşerref itdi bu şeb bizi luţf idüp ol mâh
Öperdüm ayaĥın ammâ hicâbı n’eylersün
- 3 Ol âfetüñ ruĥ-ı ĥuy-kerdesin temâşâ kııl
Varup çemende dilâ seyrânı n’eylersün

⁴¹⁰ A.g.e., s. 142.

⁴¹¹ Feyzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 4 Beyāz-ı defter-i hüsnün pür eyledüñ ey haṭ
Cevāb-ı pürsiş-i rûz-ı hisābı n'eylersün
- 5 Ğurûr-ı hüsn[i]le pāmāl ider seni **Feyzî**
Sevüp o dil-ber-i 'ālî-cenābı n'eylersün

[49b]

184⁴¹²

RÂĞİB ÇELEBÎ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Teşne-i mey rüyına şu deñlü virmiş āb u tāb
Böyle keyfiyyetle ḳalsa 'ālemi eyler ḫarāb
- 2 Ḥasret-i rüyūñla bīdār olsa çeşmüm şubḫa dek
Cilveler olmaz sipihr-i sīnede bir māh-ı tāb
- 3 Āb-ı ḫuşk içre mey-i āteş-mizācı seyr ideñ
Kim 'acebdür imtizāc itmek hele āteşle āb
- 4 Meclis-i meyde leb-i la' lūñ ḫayāl itsem eger
Bir tehī sāğar olur destümde lebriz-i şarāb
- 5 **Râğībā** hüsn-i ḫaṭ-ı dildārı vaşf idüp bugün
Vādî-i eş'āra buldırduñ yine bir āb u tāb

185⁴¹³

BÂKÎ

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

- 1 Geçüp güller serîr-i 'izz ü nāza
Seḫerden geldi bülbüller niyāza
- 2 Maḳāmın āstān-ı yār idenler
Ḳoyup gitmez Şıfāḫān u Ḥicāz'a

⁴¹² Râğīb mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴¹³ Bâkî D., s. 380-381.

- 3 Tururlar kıble-i kūyına karşı
Çemende servler şaf şaf namāza
- 4 Hākīkat sırrına vākıf degülsin
‘Alākañ var ise ‘aşk-ı mecāza
- 5 Yağarlar **Bākī**’yi nālān iderler
Güzeller mā’ıl olur sūz u nāza

[50a]

186⁴¹⁴

RĀĞİB

Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün

- 1 O tıfl-ı nāza en evvel dil-i şeydāyı ben virdüm
Bu deñlü şöhet-i hüsni saña hercāyī ben virdüm
- 2 Maḥaldür pāymāl itse ğurūr-ı hüsni-ile zīrā
O şūḥuñ destine mir’āt-ı istiğnāyı ben virdüm
- 3 Dehānuñ nükte-i ser-bestedür⁴¹⁵ ḥall itmemiş kimse
O sırr-ı mübheme cānā yine ma’ nāyı ben virdüm
- 4 N’ola mestāne kaşd-ı katl-i ‘āşık ise ‘ayb itmem
Ki meclisde o yāre sāğar-ı şahbāyı ben virdüm⁴¹⁶
- 5 N’ola dīvāneveş **Rāğīb** cünün ‘arz itse Mecnūn’a
Dil-i şeydāya zīrā māye-i sevdāyı ben virdüm

187⁴¹⁷

RĀĞİB

Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün Mefā’ ilün

- 1 Tağıtsa ger şabā zülfin ruḥ-ı zībā olur peydā
Şanarsıñ ebr içinde bir meh-i ğarrā olur peydā

⁴¹⁴ ST., s. 284.

⁴¹⁵ Dehānuñ nükte-i ser-bestedür: Dehānı nükte-i serbestini T.

⁴¹⁶ Bu beyit A.g.e.’de yer almamaktadır.

⁴¹⁷ Rāğīb mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Hayāl-i kıaddüñ-ile kıanda kim eşküñ ola rīzāñ
 O vādīde hezārāñ serv-i bī-hem-tā olur peydā
- 3 Getürmem yādıma ol tırta-i ħam-der-ħamı yoħsa
 Hevā-yı zülfüñ-ile serde çok sevdā olur peydā
- 4 Firāk-ı la‘ lüñ-ile dīdeden kıan ağlasam bir dem
 O ħün-ālūde eşküñden niçe deryā olur peydā
- 5 Derūna öyle naķş olñıř ruĥ-ı ālī ki ey **Rāđıb**
 Eger ħāle nađar itsem gül-i ra‘ nā olur peydā

[50b]

188⁴¹⁸

ŞEYĤÎ

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

- 1 Elin būs itmege uşşāķa bir kez ol güzel virmez
 Bu istiğnā begüm böyle kıalursa bize el virmez
- 2 Ser-i kūyında ‘ aşıkılar n’ola pür-şevķ ise dā’ım
 Hevā-yı bāđ-ı cennet ādeme herģiz kesel virmez
- 3 Dimeķ yārüñ sitemdür saña tırmaz taş atar her dem⁴¹⁹
 Benüm seng-i sitem ‘ aşķum bināsına ħalel virmez
- 4 Dilā yalvarmağ-ile dil-bere vaşlın recā itme
 Metā‘ -ı vaşlı zīrā kimseye ol bī-bedel virmez
- 5 Yazup nađmuñ pür eyle kāđıdı⁴²⁰ zerle vir ol yāre
 Kı herkes aña **Şeyĥî** böyle pür-ma‘ nā ħazel virmez

⁴¹⁸ Şeyhî D. s. 180.

⁴¹⁹ her dem: yolda M.

⁴²⁰ eyle kāđıdı: pür eyle kāđıdı D.

BÂKÎ*Fa'îlâtün Fa'îlâtün Fa'îlâtün Fa'îlün*

- 1 Kana bir şîrîn-sühan la' l-i şeker-bāruñ gibi
Kanda gördi tūtî bir āyîne ruhsāruñ gibi
- 2 Gönlümüz alur ele zülf-i dil-āvîzüñ hele
Vechden hāric degül hıttı-ı siyehkāruñ gibi
- 3 Sîm-sîmā serv-bālā meh-liqālar çok velî
Kimsede yokdur senüñ evzā' u eṭvāruñ gibi
- 4 Sen semen-ber serv-i sîm-endāma bir kez sarılañ
Başa iletdi işin 'ālemde destāruñ gibi
- 5 Ögmesün 'āşıqlara vā' ız riyāz-ı cenneti
Bāğ-ı hurrem olmaz ehl-i 'aşka dīdāruñ gibi
- 6 Karşu tut şem'-i ruḥuñ bi'llāhi ben dil-ḥasteye
Künc-i tārîk içre kaldum çeşm-i bīmāruñ gibi
- 7 Nükte-i mihr ü muḥabbetdür ser-ā-ser **Bākî** yā
Bulmaya 'aşk ehli bir eglence eş'āruñ gibi

[51a]

ŞEYHÎ*Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlün*

- 1 Būse luṭf eyler disem ol dil-rübā yüz dönderür
Luṭf ider ma' nāda gerçi şūretā yüz dönderür
- 2 Bakma çarḥ-ı bî-şebātūñ şūret-i iḳbāline
Aşılı āyinedür tırmaz dilā yüz dönderür

⁴²¹ Bâkî D., s. 287-288.⁴²² Şeyhî D., s. 170-171.

- 3 Halka-i zikre girer yüz dāne ser-gerdānla
Rāşt geldikce baña ol meh-liķā yüz dönderür
- 4 Görseler ol kāfiriñ zülf-i çelipā-peykerin
Sübha-i şad-dāneden ehl-i riya yüz dönderür
- 5 Rūzgārı şarşar-ı kahrūnla geçse muttaşıl
Şanma senden şem' veş **Şeyhî** şehā yüz dönderür

191⁴²³

ŞEYHÎ

Me'ülü Fā'ilātü Me'ülü Fā'ilün

- 1 Bir mīvezār içinde mey-i erguvānla
Şeftālū şöhetin idelüm dil-berānla
- 2 Ey sākāñnān-ı meygede rif' at ziyāde bād
Varmışduķ ol merātibe biz de zamānla
- 3 Ma' kıl odur ki şarf olunup re's-i māl heves
Bizde alış veriş idevüz sākāñyanla
- 4 Lebriz-i cām-ı yūhla sākī yıkılmazuz
Yārāna dek tolu içelüm imtiḥānla
- 5 Pīr-i muğān mehābete başdurdı zāhidi
Şeyhî kerāmet eyledi rıtl-ı girānla

[51b]

192⁴²⁴

ŞEYHÎ

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1 Cāme-ḥāb içre gel ey meh yine pehlū olalum
Bir şadef içre leb-ā-leb iki lū'lū olalum

⁴²³ Şeyhî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴²⁴ Şeyhî dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Bir nemed içre iki āyāne-i şāf-şıfat
Yatalum yüz yüze yek-āyāne yek-rū olalum
- 3 Yine mecmū‘ a gibi cem‘ olalum bir cildde
Zülfi şîrāze idüp yek-ten ü yek-tū olalum
- 4 Maşrab aluşduralum meyle ‘ arağ gibi tamām
Pāk-i şāf olmada ammā bir içim şü olalum
- 5 Def‘ -i sevdāya velī arķalaşup merdāne
Geştğîr-i hevese dest-be-zānū olalum
- 6 Ağmasun küffe-i mîzān muzāfāt arda
Şıķlet-i arzū-yı tab‘ a terāzū olalum
- 7 Şeyhīyā cem‘ olalum kañtara-i vaħdetde
Yek-revān yek-dîl ü yek-āyāne yek-rū olalum

193⁴²⁵

BĀĶÎ

Fe‘ilātün Meḫā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Gülşen isterseñ işte mey-ḫāne
Gül-i ḫandān gerekse peymāne
- 2 Tālib-i şem‘ -i vaşl olunca kişi
Oda yanmağdan aña pervā ne
- 3 Kîşden çok⁴²⁶ çıkardun ey kaşı yā
Oğ gibi bāri atma yābāne
- 4 Ḥāk-i rāh oldu ğam görüp ayağın
Yirlere basmaz oldu cānāne
- 5 Süm-i esbine yüz süren o şehün
‘ Arşa-i dehrde oldu ferzāne

⁴²⁵ Bâkî D., s. 292-393.

⁴²⁶ çok: çün M.

- 6 Sūz-ı ‘aşkuñla bir şeb āh idicek⁴²⁷
Korkaram oda yana kâşâne
- 7 **Bâkî**’ya tarz-ı şî‘r böyle gerek
Hem zarîfâne hem levendâne

[52a]

194⁴²⁸

RAHMÎ ÇELEBÎ KUBÛRİZÂDE

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

- 1 O rind-i şâf-diliñ kim elinde râhı var
Hücûm-ı ceyş-i ğamıñ def‘ine silâhı var
- 2 Şahîh olur [i]se cevfi ‘illet-i ğamdan
Mişâl-i meykede anıñ ki bir merâhı var
- 3 Şafâ dirüz ğam-ı cānâne ehl-i ‘aşkuz biz
Bizüm lisānımızuñ başka ıstılâhı var
- 4 Eşer ider o mehe bir gün āh-ı şeb-girüm
Cihānda her giceniñ tâ ki bir şabâhı var
- 5 Hümâ-yı hüsne n’ola kaşd iderse pervâne
Huṭ-ı nev[in]den iki anberin cenâhı var
- 6 O şüh sînemüzi şerha-dâr itmek ile
Dil-i hâzînimüzüñ **Rahmî** inşirâhı var

195⁴²⁹

BÂKÎ

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

- 1 Kâmet-i vaşfını ‘arz eylediler Tübâ’ya
Ser-fürü eyledi ol serv-i sehî-bālâya

⁴²⁷ İdicek: iderek M.

⁴²⁸ Rahmî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴²⁹ Bâkî D., s. 389-390.

BÂKÎ

Mef'ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

- 1 Cevr ü cefāña kâ'il olurdum velî şehā
Maḥşüş olaydı ol da cihānda hemān baña
- 2 Şabr u qarār u 'aql alıcı bir perî imiş
Âdem şanurdum ol şanemi gerçi şüretā
- 3 Bir kez tavāfin itmegi biñ 'ömre virmezsin
Ey ḥacı saña Ka' be⁴³³ baña kūy-ı dil-rübā
- 4 Evvel vefāya va' deler itmişken ey şanem
Cevr itdün āḥir eylemedün va' deye vefā
- 5 Vaşşāfısın o serv-ḳadün rāstı bu kim
Ṭab'-ı bülend-ṭarziña aḥsent Bāk' yā

[53a]

NEF'Î

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Yazanlar peykerüm destümde bir peymāne yazmışlar
Görüp mest-i mey-i 'aşḳ olduğum mestāne yazmışlar
- 2 Baña teklif-i zühd itmezdi idrāk olsa zāhidde
Yazıklar kim anı 'ākıl beni dīvāne yazmışlar
- 3 Degüldür gözlerinde sāye-i müjgānı 'uşşāḳıñ
Ḥaṭıñ resmin beyāz-ı dīde-i giryāne yazmışlar
- 4 Benüm 'āşık ki rüsvālıkla tıtdı şöhretüm şehri
Yazanlar ḳışşa-i Mecnün'ı hep yābāne yazmışlar

⁴³² Bâkî D., s.107-108.

⁴³³ saña Ka' be: Ka' be saña M.

⁴³⁴ Nef'î D., s. 294-295.

- 5 Nice zāhirdür ey **Nef**î sözünde dildeki sūzuñ
Yazınca nüṣḥa-i ṣi'rin kalemle yāne yazmışlar

199⁴³⁵

FEYZÎ

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1 Beni taṣvîr idenler bü'l-ı aceb rindâne yazmışlar
Yanumda dil-rübâ destümde bir peymâne yazmışlar
- 2 Yazup eṭrâfına Ferhâd u Mecnûn'ı beni ammâ
Ribât-ı aşkda ser-ḳubbe-i eyvâna yazmışlar
- 3 Sehergeh jâle evrâḳın zer-efṣân eyleyüp cānâ
Kitâb-ı vaṣf-ı ḥüsnüñ bir gül-i ḥândâna yazmışlar
- 4 Ḥayât-ı câvidânîdür diyü ğam-ḥurde-i aşka
Lebün ḥâsiyyetin ser-çeṣme-i ḥayvâna yazmışlar
- 5 Velî pâ-beste-dâmı turrada **Feyzî** görüp ser-mest
Yazanlar anı zencîr ile bir dîvâna yazmışlar

[53b]

200⁴³⁶

CEM'Î

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

- 1 Gitmez lebünüñ fikri dil-i zârdan aşlâ
Cân gezdürürin ḥasret-i la' lüñ ile cānâ
- 2 Çok ḳana sebep olmuş-idi bezm-i bütânda
Âḥîr ele virdi boğazı şîṣe-i şahbâ
- 3 Dîvâr ideli seng-i cefâ bâb-ı ümîdüm
Gelmez dile endîṣe-i vaṣl-ı büt-i ra' nâ

⁴³⁵ Feyzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴³⁶ Cem'î D., s. 223.

- 4 Ağyār seni düşde de görmezse ‘aceb mi
Ey şūh-ı cihān görmez imiş vaqı‘ a a‘ mā
- 5 Sa‘ y ile ele girmez o bir dād-ı Hūdā’dur
Cem‘ī taleb-i sāgar-ı nazmı qosun a‘ dā

201⁴³⁷

ṬIYBİ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 İçdigi gamzesinüñ dildeki hūn-ābe midür
Meyli ol āfetün āyā ki mey-i nābe midür
- 2 ‘Uqdedār oldu açılmaz dil-i miḥnet perver
Yohsa bu besteligi tūrta-i pūr-tābe midür
- 3 Bizi bir cāmle ayakda qodı sākī-i çarḥ
Şunduğı hiç bilemem yāre mi zehr-ābe midür
- 4 Görmedük⁴³⁸ dehrde bīdārlıgun bir kerre
Meylün ey baht-ı siyāhkār hemān ḥ‘ābe midür
- 5 Virmez emvāc-ı yem-i miḥnete keştī-i vücūd
Niyyet-i **Ṭıybī** rüsvā-şüde gird-ābe midür

[54a]

202⁴³⁹

MEZĀKİ

Mef‘ülū Mefā‘ilün Mef‘ülū Mefā‘ilün

- 1 Hiç maqdem-i dil-berden yollarda eşer yok mı
Ey bād-ı şabā sende bir tāze ḥaber yok mı
- 2 Yūsuf’la o meh-rūnuñ farkı qatı zāhirdür
Erbāb-ı muḥabbetde bir ehl-i nazār yok mı

⁴³⁷ Ṭıybī D., s. 71-72.

⁴³⁸ Görmedük: Göründiği M.

⁴³⁹ Mezākī D., s. 537.

- 3 Bu bāğ-ı muḥabbet kim bir tāze gülistāndur
Zīb-i ser-i ümmīde bir gonçe-i ter yok mı
- 4 Bu nāle-i şeb-girūñ āşarı görölmez mi
Bu şām-ı ġarībāna bir vaqt-i seher yok mı
- 5 Bu sūziş ile andan zāhir mi olur derdüm
Pinhān yine sinemde şad-dāğ-ı ciger yok mı
- 6 Ey Hızr-ı huceste-pey güm-nām-ı reh-i ‘aşkuz
Bu vād-ī hayretde bir rāh-güzer yok mı
- 7 ‘Ālemde **Mezākī**veş biz sāhib-i ‘irfānuz
Erbāb-ı dile mā’il bir ehl-i hüner yok mı

203⁴⁴⁰

CEM‘İ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Kūy-ı dil-berden der-i ḥammāra düşdi göñlümüz
Cūyveş gülzārdan gülzāra düşdi göñlümüz
- 2 Kısmet olduḡda miyān-ı ġamda esbāb-ı derūn
Sehm-i müjgān-ı büt-i mekkāre düşdi göñlümüz
- 3 Şadme-i hicrānla ser-‘arşa-i ümmīdde
Kalkayın dirken daḡı bī-çāre düşdi göñlümüz
- 4 Sell-i seyf-i ġamze itdükce niyām-ı nāzdan
Dest-beste ḡāk-i pāy-i yāre düşdi göñlümüz
- 5 Naẓm-ı şūh-ı ġayrdan ey **Cem‘ī** rū-gerdān olup
Fikr-i bīkr-i şāh-ı siḡr-āşāra düşdi göñlümüz
- 6 Ḥān Murād-ı mihr-cāhuñ pāyına yüz sürmege
Menzilinden māvheş āvāre düşdi göñlümüz

⁴⁴⁰ Cem‘ī D., s. 270.

CEM'İ

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1 Ey tırrası ebr-i çemen-ārā-yı kıyāmet
Berķ-i ruķ-ı āteş-zen-i şahrā-yı kıyāmet
- 2 Zülf-i siyehi bā' iş-i vīrān-ī 'ālem
Ḳaddi sebeb-i fitne-i ber-pā-yı kıyāmet
- 3 Bir teng fezādur ḥarem-i hecrūne nisbet
Āşūbgeh-i vād-ī pehnā-yı kıyāmet
- 4 Baḥt-ı siyeh-i 'āşıķa reşk eylese⁴⁴² ḥūrşīd
Ḥüsnūn k'ola pertev-fiken-i cā-yı kıyāmet
- 5 Cem'ī gibi mest-i mey-i 'aşķuz bize düşmez
Endīşe-i 'ālem ğam-ı ferdā-yı kıyāmet

TİYBİ

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1 Rūz-ı 'īd irdi oldı 'ālem şād
Kūnc-i ğamda dil itmede feryād
- 2 Dil esīr-i firāk u cān maḥbūs
'īd ile mümkün olmadı āzād
- 3 'īdden vaşl-ı yārdur maķsūd
Degül erbāb-ı 'aşķa 'īd murād
- 4 Bī-ruķ-ı bār-i yāra degmez çarḥ
Kāle-i māh 'īdin itse mezād

⁴⁴¹ A.g.e., s. 231.

⁴⁴² eylese: āyine M.

⁴⁴³ Tıybî D., s. 47-48.

- 5 ‘İdde yāri görmemiş **Tıybī**
Dimedüm ‘îdine mübarek bād

[55a]

206⁴⁴⁴

CEM‘İ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Dilüñ sükûtına hep haṭṭ-ı yārdur bā‘ is
Benüm de ḥayretüme ol ğubārdur bā‘ is
- 2 O şāh-ı ‘işveye aḥvāl-i zārum⁴⁴⁵ aġlamaġa
Tavassuṭ-ı kadeḥ-i ġam-ġüsārdur bā‘ is
- 3 ‘Ulüvv-i kadrine her siflenüñ mişāl-i ğubār
Gehī müsā‘ade-i rūzgārdur bā‘ is
- 4 Çemende kähkaha-i şîşe-i mey-i āle⁴⁴⁶
Laṭîfe-ġüyi-i her murġ-zārdur bā‘ is
- 5 Kıyāmı ḥāk-nişinān-ı bāġa ey **Cem‘î**
Hemîşe maḳdem-i şāh-ı bahārdur bā‘ is

207⁴⁴⁷

CEM‘İ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Maraḡ-ı mehlek-i hicrāna devādur kāġaz
Ḥaste-i teb-zede-i ‘aşka şifādur kāġaz
- 2 Reşk-i āhū-yı çerāġāh-ı Ḥoten’dür hāme
Ta‘ne-endāz-ı semenzār-ı Ḥıṭā’dur kāġaz
- 3 Tîġ-ile kâbil-i taşḥîḥ degül mi tütalım
Dil-i ‘aşık gibi bir sihr ü ḥaṭādur kāġaz

⁴⁴⁴ Cem‘î D., s. 233.

⁴⁴⁵ zārum: rāzum M.

⁴⁴⁶ mey-i āle: mey alsa ele M.

⁴⁴⁷ A.g.e., s. 239.

- 4 Bāş kesdürürse⁴⁴⁸ yolunda n'ola kilik-i ser-bāz
Sāde-rū bir büt-i engüşt-nümādur kâğaz
- 5 Cebhe-i ' aşık-ı mehcūr-şıfāt ey **Cem'î**
Hedef-i nāvek-i eḳlām-ı ḳazādur kâğaz

[55b]

208⁴⁴⁹

CEM'İ

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

- 1 Bezm-i vaşf-ı yārda bî-hūde taḳrīrūñ nedür
Sen nesin ey ḥāme-i küstāḥ taḥrīrūñ nedür
- 2 Mest-i ' aşkı āz çok gīsū-yı dil-berdür tutan
Yoḥsa sen ādem misūñ ey şıḥne zencīrūñ nedür
- 3 Sīnemüzde nüṣṣa-i pīḫīdeveş ḥıfz eylerüz
Bilmezüz ammā ki nef' -i zaḥm-ı şemşīrūñ nedür
- 4 ' Ālemi kıрмаḳ diler ol şeh-süvār-ı mülk-i nāz
Söyleye ey ḡamze sende ḥüsn-i tedbīrūñ nedür
- 5 **Cem'î** āyā beñzer yine bir tāze derdūñ var senūñ
Bu nihānī girye bu āh-ı cihāngīrūñ nedür

209⁴⁵⁰

CEM'İ

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn

- 1 Göñlin⁴⁵¹ nice alsun ele erbāb-ı niyāzuñ
İçmekden eli ditrer o mest-i mey-i nāzuñ
- 2 Ey güm-şüde-i rāh-ı ḥaḳīḳi ḳoma elden
Dāmānını kühsār-ı ḡam-ı ' aşḳ-ı mecāzuñ

⁴⁴⁸ Baş kesdürürse: Baş kesdürse D.

⁴⁴⁹ A.g.e., s. 253.

⁴⁵⁰ A.g.e., s. 297.

⁴⁵¹ Göñlin: Göñli M.

- 3 Beñzer gice meclisde saña⁴⁵² bād toķındı
Ey şem‘ nedendür bu ķadar sūz-i gūdāzuñ
- 4 Dāğ-ı ğam-ı la‘ lūñle gōñül sīnede gūyā
Mührüyle tūrur kīsesidür maħzen-i rāzuñ
- 5 Naķşın görüp oldum yine naķķāşına ħayrān
Cem‘ i bugün ol muṭrib-i şehnāz-ı tırāzuñ⁴⁵³

[56a]

210⁴⁵⁴

RĀĠIB

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

- 1 Vücūdum pāy-tā-ser ħañcerüñle yārelenmişdür
Şifā-baħş ol ṭabībüm gel ki dil bī-çārelenmişdür
- 2 Meded ey ṭıfl-ı nev-restüm hevā-yı serv-ķaddüñle
Kebūterveş dil-i meyyālimüz āvārelenmişdür
- 3 N’ola evc-i felekde ‘āşiyān itse hümāāsā
Benüm ol nāzenīnüm şimdiden meh-pārelenmişdür
- 4 Degüldür ḥaṭṭ-ı ‘anber görinen ol ‘āşık-ı berde
Sevād-ı levḥ-i ruḥsārı o şūḥuñ ķarelenmişdür
- 5 Ḥadeng-i cān şikāfidur gümān iken o āşūbuñ
O ḥavf ile dil-i bī-çāre **Rāġib** yārelenmişdür

⁴⁵² gice meclisde saña: yine gice meclisde D.

⁴⁵³ tırāzuñ: ṭarzuñ M.

⁴⁵⁴ Rāġib mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

‘ARZİ

Meḥ’ülü Fā’ ilātü Meḥā’ ilü Fā’ ilün

- 1 Dīdār-ı yāri görmez isem ḥasret öldürür
Görsem belāyı gör ki beni dehşet öldürür
- 2 Reşk-i ḥayāt u şoḥbet-i Hızr u Mesīḥ’dür
Ol ḥaste-i muḥabbeti kim fūrkat öldürür
- 3 Ben ḥod-belā-yı hecr-ile me’yūs-ı vuşlatam
Ġam öldürürse ger beni bī-’ illet öldürür
- 4 Pinḥān olup helāküm içün n’eyler ol perī
Ġāfil görünse ḥod beni ol ḥālet öldürür⁴⁵⁶
- 5 Çünkim müyesser olmadı vaşlıyla şād-ı merg
‘Arzī yakīnüm oldı Ġam-ı fūrkat öldürür

[56b]

‘İZZİ

Meḥā’ ilün Meḥā’ ilün Meḥā’ ilün Meḥā’ ilün

- 1 Marīz-i ‘aşka ancak çāre vaşl-ı yāri bulmuşlar
O derde şerbet-i la’l-i leb-i dildārı bulmuşlar
- 2 Rivāyet muḥtelifdür gerçi ammā kavlı-i müftā biḥ
Bu şehrūn şöhret-āyīni Kūçuk Ḥünkār’ı bulmuşlar
- 3 Ne kām almış vişālinden ne bir āġūşa çekmiş var
Miyānın şarmış ancak ol kemer zer-tārı bulmuşlar
- 4 O şāh-ı mülk-i ḥüsne bende vü āzāde dil-dāde
Tılsım itmiş meger ġīsū-yı müşkīn-tārı bulmuşlar

⁴⁵⁵ ST., s.526. / A.g.e.’de 3. beyit yer almayıp 2. beyit şöyledir:

Miḥmetle ölmek ehl-i belāya girān gelür
Şād ol gönül ki Ġam seni bī-minnet öldürür

⁴⁵⁶ Bu beyit A.g.e.’de 3. beyittir.

⁴⁵⁷ ST., s. 548. / A.g.e.’de 1. ve 2. beyit yer almaktadır.

- 5 Füsün-ı çeşm-i mesti hañcer-i sertize ta' n eyler
Cihāna fitne şalmış ol iki şehhārı bulmışlar
- 6 Giribānın tutup bī-cürm olan 'İzzī'ye kaşd itmiş
Yine hañcer-bedest ol āfeti hūn-h'ārı bulmuşlar

213⁴⁵⁸

ṬIYBİ

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

- 1 Göñülde dāğ-ı belā-dīde zār-ı hasretdür
Bu cūybār-ı ğam ol lālezār-ı hasretdür
- 2 Felek iderse de bārān-ı perverīn-rīzān⁴⁵⁹
Yine bu bāğda hāşılı bahār-ı hasretdür
- 3 O murğ-ı gülşen-i āteş-zemīn-i ğamdur dil
Ki āb u dānesi zehr ü şerār-ı hasretdür⁴⁶⁰
- 4 Rehūñde kadd-i dü-tā eylemezdi ğaltānı
Ne çāre çektüği ammā ki bār-ı hasretdür
- 5 Cihān olursa sezā ğark-ı hūn bu dem Ṭıybī
Zamān-ı girye-i tūfān-nişār-ı hasretdür

[57a]

214⁴⁶¹

'İZZİ

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

- 1 Düşmiş girev-i kāküle dil mūya şarılmış
Kākül degül ol 'anber-i hoş-būya şarılmış
- 2 Sīmīn-zeķanında görinen hāl-i siyāhı
Müşk habbesidür nāfe-i āhūya şarılmış

⁴⁵⁸ Ṭıybī D., s. 54-55.

⁴⁵⁹ bārān-ı perverīn-rīzān: bārān yirine dūr rīzān D.

⁴⁶⁰ zehr ü şerār-ı hasretdür: zehr şerār-ı hasretdür M.

⁴⁶¹ 'İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 3 El irdi begüm būs-i leb-i la' lüne ammā
Dil teşne hemān ḥaste gibi şuya şarılmış
- 4 Pāmāl-i melāmet ne kadar olsa muḥaldür
Küstāḥ gönül dāmen-i meh-rūya şarılmış
- 5 Çekmiş yine āgūşa miyānuñ kemerāsā
‘İzzî ne güzel tazece peh-lūya şarılmış

215⁴⁶²

‘İZZÎ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 ‘Aks-i rüyın gösterür ‘uşşāka rüy-ı ābda
Naḥl-i ḳadd-i sāyesin seyr itdirür mehtābda
- 2 Fenn-i ‘aşkıñ ser-ta-ser bāb-ı fuşūlin yoḳladum
Böyle bir fettān-ı ‘ālem görmedüm bir bābda
- 3 Leblerinden neşve-yāb olmaḳ ne mümkin teşne-gān
Göz ucıyla gösterür şu çeşme-i nā-yābda
- 4 Zū-fünūn itmiş anı üstād ammā cümleden
Fā’ik olmuş nāz u istiḡnā ile ādābda
- 5 Bü’l-‘aceb mi ol ḳaşı yā günde biñ ḳan eylese
Kışver-i ḥüsn içre şimdi arḳası miḥrābda
- 6 ‘İzzîyā ol meh-liḳānuñ vaşlına irmek muḥāl
Bāri bir āgūşa çekseñ mū-miyānın ḥābda

⁴⁶² ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

‘İZZİ

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1 Sīnem hedef itdüm yine bir kaşı kemāne
Müjgānı yeter tīr-i belā pūte-i cāne
- 2 Öldürdi beni ğamze-i mestāne⁴⁶⁴ nighle
Hayfā ki o ħūn-rīzūñ alıñmış gözi kane
- 3 Bir ħaңcer-i sertīz ile gördüm ki girişmiş
Āvīhte-i zülfiyle olan beste-dilāne
- 4 Dağ olsa taĥammül nice itsün dil-i ‘āşık
Seng-i sitem-i fitne-i āşüb-ı cihāne
- 5 Lāyık midur ol şūĥ-ı cihān-pīşe hemīşe
Ĥūn-āb-ı sirişküm ağıdup döndere kane
- 6 Bir vuşlat için biñ ğazel ‘arz eylesem olmaz
Münkar kuşıdur doğrusı ĥübān-ı zamāne
- 7 ‘İzzī yine ol Yūsuf-ı gül-çehre degül mi
Bā’iş bu kadar māye-i feyzī cereyāne

TİYBİ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Cihānda şöhet-i ‘uşşāk āh u zār iledür
Dil-i pūr-āteş ile çeşm-i eşk-bār iledür
- 2 Döner ümīd idinüp būs-ı dāmen-i nāzı⁴⁶⁶
Ġubārveş dil-i ser-geşte rüzgār iledür

⁴⁶³ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁶⁴ “‘bî” olumsuzluk ön eki çıkarılınca vezin düzelmektedir.

⁴⁶⁵ Tıybî D., s. 59-60.

⁴⁶⁶ nāzı: yarı D.

- 3 Cihāna fitne şalar ğamzelerle müjgānı
Cünūd-ı şūr u fiten hep o şeh-süvār iledür
- 4 Olur cihānda lebūñ mübtelāları meşhūr
Cemūñ de şöhreti⁴⁶⁷ bir cām-ı zer-nigār iledür
- 5 ‘ Aceb mi ber-zede-dāmān olursak ey **Ṭıybī**
Bizüm keş-ā-keşimüz çarḥ-ı nā-be-kār iledür

[58a]

218⁴⁶⁸

‘**İZZİ**

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1 Hāk Te‘ālā ‘ömrüñ efzün eylesün ey serv-i nāz
Ḳāmetüñ ḥalk eylemiş Hāk dil-pesend ü ser-firāz
- 2 Şerbet-i vaşluñla tīmār eyle ben bīmāruñı
Haste-i ‘aşḳ-ı ḥaḳīḳiyem degül ‘aşḳ-ı mecāz
- 3 Bir nigāh-ı nāzla murğ-ı dilüm şayd eyledüñ
Görmedüm el-ḥaḳ senüñ gibi cihānda işve-bāz
- 4 Tā-be-key va‘d-i ḥilāfuñ ey perī inşāf kıl
Bezm-i vaşluñla şeref-yāb eyle şāhum etme nāz
- 5 Bü’l-‘aceb mi ey gül-i bāğ-ı letāfet dem-be-dem
‘Andelībāsā idersem gülşenüñde şad-niyāz
- 6 Silk-i ‘uşşāk içre cānā luṭf idüp ‘**İZZİ** kuluñ
Gūşe-i ḥaṭırda şaḳla defter-i dīvāna yaz

⁴⁶⁷ de şöhreti:sohbetini M.

⁴⁶⁸ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

‘İZZÎ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Kulkul-i şavt-ı şurāhî gibi dil itdi hurūş
‘Arağ-ı ter getür ey muğ-beçe-i bāde-fürūş
- 2 Beni mestāne kıyās eylesün pîr-i muğān
Şîre-i būs-i leb-i yār ile oldum bî-hūş
- 3 Der-i mey-hāne benüm cilvegehümdür zāhid
Ġaražuñ neş’e-i feyz ise hemān pāyuma düş
- 4 Pertev-i mihr-i ruğ-ı yāre yakılma ey dil
Ġavtağ’ār-ı yem-i ‘aşk ol idegör cūş u hurūş
- 5 Yār ağıyāra idelden beri hışm-ile ‘itāb
Gūş-ı cāna tağarum her gice zerrîn mengūş
- 6 Seng-i ağıyārla ol ta‘n-ı ‘adūlar ne belā
Nice olmya bu miñnet-zede ‘İZZÎ-i ħāmuş

[58b]

‘İZZÎ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Şabādan ġayrıya ol ġonçe gül ruhsārîñ oğşatmaz
Hezār-ı pür-nağam feryād u zārına kulağ tutmaz
- 2 Nesīm-i nev-bahār ancağ açar pîçide tūmārîñ
O rāz-ı ser-be-mühr-i mihre ġayr-ı maħrem uğratmaz
- 3 Nağardan dūr idüp āzurde-i ħār eylemiş āħir
O ġonçe-nev-şüküfte ħarşusunda murğ-ı dil ötmez

⁴⁶⁹ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁷⁰ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 4 Sebük-seyr-i felek biñ kerre devr eylerse bir dañi
Bunuñ mişlin getürmez böyle meh dünyāya táb itmez
- 5 Fütāde-pister-i hicrān olan dil-ḥaste ‘İzzīyā
Şulu şeftālū vırmez bāğ-ı ḥüsnūñ mīvesin şatmaz

221⁴⁷¹

ṬİYBİ

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1 Gülū-yı bülbüle kulkulını ziyāde ider
Cemūñ güzeşte ḥikāyetlerin ifāde ider
- 2 Der-i ümīd ‘aceb daḥme-i⁴⁷² metīn olmış
Ne bād-ı āh ne dest-i⁴⁷³ fiğān güşāde ider
- 3 Hezār şavt-ı muḥālifle muṭrib-i devrān⁴⁷⁴
Ṭurur ṭurur da ‘aceb naḳş-ı ṭarḥ-ı⁴⁷⁵ sāde ider
- 4 Teselsülinden idüp dil bu devrūñ istikrāh
Yine mürāca‘at-ı devr-i cām-ı bāde ider
- 5 Metā‘-ı nazmla sūḳ-ı ḥayālle Ṭıybī
Bahā-yı atlas-ı çarḥı fūrū-nihāde ider

[59a]

222⁴⁷⁶

‘İZZİ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Açıl ey gonçe-i bahtum gül-i ḥandānımız gelsün
Nevāya başla ey dil bülbul-i nālānımız gelsün

⁴⁷¹ Ṭıybī D., s. 60-61.

⁴⁷² daḥme-i: raḥme-i D.

⁴⁷³ Ne dest-i: dest-i M.

⁴⁷⁴ muṭrib-i devrān: muṭrib-i gerdün D.

⁴⁷⁵ ‘aceb naḳş-ı ṭarḥ-ı: ‘aceb ṭarḥ-ı naḳş-ı M.

⁴⁷⁶ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 2 Der-i ‘işret güşāde meclis āmāde sebū pür-mey
Bu bezm-i tarz-ı hāşa lutf idüp cānānımız gelsün
- 3 Döşenmiş berk-i güller reng-i bular reh-güzārında
Yüzüm ferş eyleyem ben daḡi tek sultānımız gelsün
- 4 Vefā resminde māhir nükte-perdāzem sa‘ ādetle
Ḳadem-rencīde ḳalsun ol ‘ulüvv-i şānımız gelsün
- 5 Dil-i bīmāra şıḥḥat mümteni⁴⁷⁷ ger vuşlat olmazsa
Meded gelsün ol ‘īsā-dem yerine cānımız gelsün
- 6 Murād üzre virür düşvār olan maḳşūduñ ey ‘İzzî
Ümīdīñ vaşl ise şabr it şeh-i devrānımız gelsün

223⁴⁷⁸

‘İZZÎ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Bahā-yi vaşlına ol meh-liḳānuñ bezl-i cān itdüm
Fedā ḳıldum serüm her cümle varum armaḡān itdüm
- 2 Anıñla sine-şāf oldum dem-i ‘işretde kām aldum
Didüm ser-beste rāzum hem-zebānum tercemān itdüm
- 3 Ruḡundan buse aldum mū-miyānın çekdüm āḡūşa
Serīr-i sīnesin açdum biraz ārām-ı cān itdüm
- 4 O nā-sufte dūr-i yektāyı çekdüm rişte-i nazma
Çözüldi ‘uḳde-i ser-beste kendüm imtiḥān itdüm
- 5 Anıñla hem-dem ü hem-şoḡbet oldum bir gice tenhā
Murād üzre aña rāz-ı nihānum hep beyān itdüm
- 6 İdüp teşmīr-i dāmen rū-be-rāh-ı kūy-ı yār oldum
Dem-i vuşlatda ‘İzzîveş dü-çeşmüm pās-bān itdüm

⁴⁷⁷ mümteni‘ : mümteni‘dür M.

⁴⁷⁸ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

‘İZZİ

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1 Dilā her dem dolaşma şāneāsā kākül-i yāre
O bir cādū-durur eyler dil-i ‘uşşākı şad-pāre
- 2 Hilāl-i ‘īd-i ekberdür temāşāgāha gel ey dil
Tulū‘ itmiş melāḥat-i āsmāndan o meh-pāre
- 3 Elünde tiğ u ḥançer şeh-levendüm sīne-çāk olmuş
Ne mümkün āšnāluk eylemek ol mest-i ḥūn-ḥāre
- 4 Tīr-i tiğ-i nigāh-ı nāzla öldürmege ‘ahd itmiş
Eger şābit ḳadem er oğlı ise tursun ikrāre
- 5 Bugün ikrāre gelmiş reh-güzārında tırup bekler
Serin meydāne ḳoymış pā-būrehne ‘İzzī bī-çāre

TİYBİ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1 Dil-i hicrān-zede vuşlat-ı yāri n’eyler
Murğ-ı pūr-sūhte teşrīf-i bahārı n’eyler
- 2 Olmasa sābıḳa-i kīnesi çarḫla ezel
Zīr-i dāmānda gül ḥançer-i ḥārı n’eyler
- 3 Sāye-i luṭfını cūyende degüldür dehrüñ
Dil ki bī-tāb u taḥammüldür o yāri n’eyler
- 4 Dil-i bismil-şüde me’yūs ser-i zülfüñdür
Mücrim-i küşte resen-bāzi-i dārı n’eyler

⁴⁷⁹ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁸⁰ Tıybî D., s. 61.

- 5 Mācerā-yı ğamı Ferhād ile Qays'ın ma'lūm
Görelüm hükm-i kazā **Ṭıybī** i zārı n'eyler

[60a]

226⁴⁸¹

‘İZZİ

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Destüme bir vird-i ter şunmazsa ger ruhsārdan
Bī-niyāz itmez beni ol ğonçe-fām gülzārdan
- 2 Gezdürüp dellāl elinde kılsa peyāmın Yezīd
Ben metā' -ı hüsni almam şahne-i bāzārdan
- 3 İtmezem şimden gerü sa'y u temennī vuşlata
Dil-hırāş olmak ne lāzım ta'ne-i aġyārdan
- 4 Hānçerinden havf idüp zaḥm-ı zebānından kaçup
Vazgeldüm 'āşıkı āzār iden dildārdan
- 5 'İzzīyā itme niyāz bŷy-i vaşla cān fedā
Nā-şükŷfte ğonçe irilmez dimişler ḥārdan

227⁴⁸²

‘İZZİ

Mef'ŷlŷ Mefā'ilŷ Mefā'ilŷ Fe'ŷlŷ

- 1 Ey dil yine bir zŷlf-i perīşāne mi dŷşdŷñ
Pā-beste olup kākŷl-i cānāne mi dŷşdŷñ
- 2 Dil-dāde misin ğamze-i fettānene yoḥsa
Bilmezlik ile ḥānçer-i bŷrrāne mi dŷşdŷñ
- 3 Şem' -i ruḥ-ı cānāne bakup dāmeni şabruñ
Pervāne-şıfat āteş-i sŷzāna mı dŷşdŷñ

⁴⁸¹ ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁸² ‘İzzî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

- 4 Hem-sāye vü hem-h'āb u hem-āgūş için ey dil
Ol serv-i sehī kıadd-i hırāmāna mıdüşdüñ
- 5 Feryād-resüñ Hızr u Mesīhā ola 'İzzī
Gird-āb-ı ğam u lücce-i hicrāna mı düşdüñ

[60b]

228⁴⁸³

‘ADLİ EFENDİ

Me'ülü Fā'ilātü Me'ülü Fā'ilün

- 1 Meclisde ney benümle n'ola olsa hem-nefes
Bulmuşdur ikimize de üstād dest-res
- 2 Dām-ı belā-yı zülfde murğ-ı dili gören
Şan tār-ı 'ankebūta giriftārdur meges
- 3 Şemşir-i ğamzeñ al ele zīrā geçilmiyor
Kūyında nāleden dil-i pā-der-hevāyı kes
- 4 Haş şanma rüy-ı yārda gülzār-ı cebhemüz
Olmasa şarf-ı bāğda dīvār-ı hār u has
- 5 Seyr eyle 'Adlī sine-i pür-üstüh'ānumı
Murğ-ı revāna eylemiş üstād tel kafes

229⁴⁸⁴

‘ÂİŞE

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1 Kendü lütfıyla gelen dil-dāra kıymet var mıdur
'Âşıkā bundan evlā 'ālemde devlet var mıdur⁴⁸⁵
- 2 Yek işāretle murāduñ neydüğini fehm ide
Nāz ile yanuña gelse dise hıdmet var mıdur

⁴⁸³ 'Adlî mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁸⁴ 'Âişe mahlaslı şiirlere yer veren çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴⁸⁵ Mısranın vezni bozuktur.

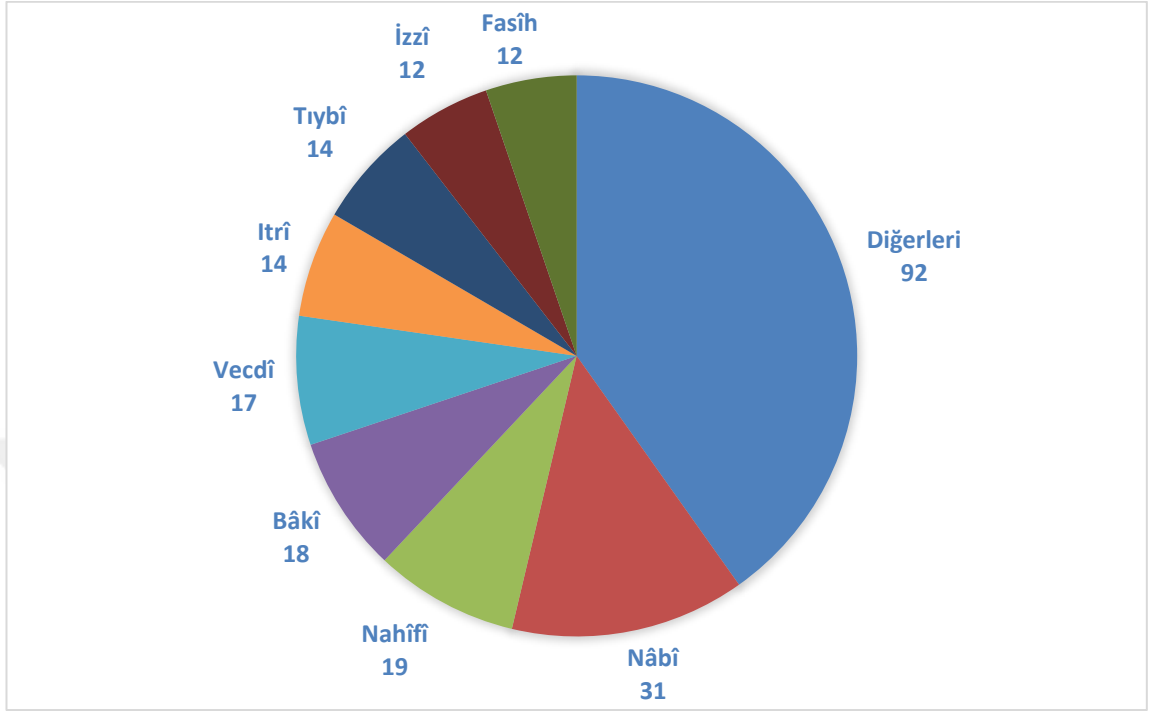
- 3 Destine yapuşıcaķ şunsa lebinden būseler
Şoyunup ҡoynuña girse dise lezzet var mıdur
- 4 Sīnem ūstine çıkup ‘ ūryān şarılsa ol perī
Dise cānum tīzce tūt hīç şabra tākāt var mıdur
- 5 Vaşl iŭn cānānımız cān nağdin istermiş bahā
‘ Āiše tālīb geçersin sende ni‘ met var mıdur

SONUÇ

1. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde T3574 numarada kayıtlı *Mecmū'a-i Eş'ār* isimli şiir mecmuası toplamda 108 varak olup araştırma ve incelememizi ihtiva eden kısım 1a-60b varak arasındır. Mecmuada yer alan şiirlerin önce transkripsiyonlu metni oluşturulmuş, ardından da dîvânlarla ya da ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırması yapılmıştır.
2. Çalışmamızda tespit edilemeyen 5 şairin şiiriyle birlikte, 51 şaire ait 229 şiir bulunmaktadır. Ayrıca “Bahr-i Tavîl-i Âlî” başlıklı bir varak nesir bulunmaktadır. Mecmuanın müstensihi ve istinsah tarihi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.
3. Okunaklı bir el yazısı ile düzgün bir şekilde yazılmış olmasına rağmen mecmuada imlâ hataları da mevcuttur.
4. İncelediğimiz kısım gazellerden ibâret olup beşerî aşk, felekten şikâyet, âşıklık, şiir ve ilâhî aşk gibi klasik Türk şiirinin genel hatlarını oluşturan konular işlenmiştir.
5. İncelediğimiz şiirlerden, şairin dîvânında ya da tezkirelerde yer almayan beyitler de (Fasîh, Vehbî, ‘Ârif ve Râgıb’ta 1; Nisârî’de 2; Vuslatî’de 3) tespit edilmiştir.
6. Çalışmamızda dîvân neşirlerinde yer almayan veya ilgili akademik çalışmalarda tespit edemediğimiz yeni şiirler bulunmaktadır. Örneğin, ‘Âişe, Rahmî Çelebi Kubûrîzâde, Nahîfî, Vehbî, Nergisî, Nâ’îlî, Veysî, Şemsî, Re’fetî, Âlî, Bâkî, Râmî Efendi, Nihâdî, Vâsîf Çelebi Şâbanzâde, Nazîm Çelebi ve Nazîm Yahyâ gibi şairlere ait birer; Feyzî, Riyâzî, Rüşdî gibi şairlere ait ikişer; Râgıb Çelebi, Şeyhî, ‘Adlî Efendi gibi şairlere ait üçer ve Fasîh’e ait dört gazel kayıtlıdır.
7. Mecmuada ‘İzzî başlığıyla yer alan on iki gazelin Safayî tezkiresinde geçen Mehmed ‘İzzî’ye ait olduğu; biri Fâik mahlaslı şairle müşterek, biri Râmî ve Nihâdî’ye nazîre olarak kaleme alınmak sûretiyle, Buhûrîzâde ‘İtrî Efendi’ye yer veren kaynaklarda tespit edilememiş altı gazel tespit edilmiştir.

8. Şairler ve Şiir Sayısına İlişkin Grafik

Mürettibin, eserine 10'un üzerinde şiirini aldığı şairleri incelediğimiz zaman, Bâkî'nin dışındaki şairlerin 17. yüzyılda yaşadığı görülüyor. Buradan hareketle müretteplerin kendi yaşadıkları dönemin şairlerine daha fazla yer verdikleri sonucuna varılabilir.

Nahîfî, 'İzzî ve 'İtrî'nin tasavvufî yanlarının güçlü olması dikkat çekiyor. Grafikte belirtilen şairlerin, bir diğer ortak özelliği; kaleme aldıkları âşıkâne ve rindâne gazellerde, Nâbî'nin şiirleri başta olmak üzere, Sebk-i Hindî akımının etkisi görülmektedir.

Bütün bu veriler ışığında mecmua müretteplerinin, yaşadıkları dönemin edebî anlayışına hâkim oldukları ve eserlerini bu anlayış çevresinde oluşturdukları ortaya çıkıyor.

9. Şairlerin Kaçınıcı Yüzyılda Yaşadıklarına İlişkin Grafik

Mecmuada bulunan şiirler, 16., 17. ve 18. yüzyıldan herhangi birinde veya herhangi ikisinde yaşamış şairlere aittir. Grafikte, 17. yüzyılın sonunda derlenen mecmuada, kaçınıcı yüzyıldan kaç tane şaire yer verildiği gösterilmiştir. Bir önceki grafikten varılan sonuç desteklenmiş olup, mürettibin kendi yaşadığı dönemin şairlerine - dolayısıyla şiirlerine- öncelik verdiği ve Sebk-i Hindî akımına yakın olduğu gözlemlenmiştir.⁴⁸⁶

10. Kaynaklarda söz edilmeyip adı sanı duyulmayan şairlerin tespit edilmesi, bilinen şairlerin dîvânlarında yer almayan şiirlerin ortaya çıkarılması, yine bu şiirlerin eksik veya fazla olan kısımlarına tesadüf edilmesi, dîvânı olmayan şairlerin şiirlerini toplu hâlde görebilme imkânını tanınması, dönemin edebî, sosyal ve kültürel atmosferi hakkında ipuçları vermesi, tenkitli metin neşrinin daha sağlam temellerle yapılması ve edebiyat tarihi açısından bu zamana kadar elde edilen bilgilerin doğrulanması veya gerektiğinde değiştirilmesi gibi durumlarda oldukça önemli kaynaklar olan cönk ve mecmualar bu açıdan incelenmeye değer yazılı ürünlerdir. Hazırladığımız bu çalışma vasıtasıyla elde ettiğimiz tespitlerin, saha araştırmalarına katkıda bulunmasını ümit etmekteyiz.

⁴⁸⁶ Hâfiz ve kimliği tespit edilemeyen 6 şair grafiğe dâhil edilmemiştir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

ABDULKADİROĞLU, Abdülkerim, **Nuhbetü'l-Âsâr Li-ZeyliZübteti'l-Eş'âr (İsmailBeliğ)**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1985.

AÇIKGÖZ, Namık, **Riyâzü's-Şu'arâ Riyâzî Muhammed Efendi**, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (ET: 15.06.2018).

AÇIKGÖZ, Namık, **Riyazi Divanından Seçmeler**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990.

AK, Coşkun, **Bağdatlı Rûhî Divanı -Karşılaştırmalı Metin-**, c. 1-2, Uludağ Üniversitesi Yayınevi Bursa 2001.

AKSOYAK, İ. Hakkı, **Gelibolulu Mustafa Âlî Divan II**, Harvard Üniversitesi Yay.,Harvard 2006.

ALPAY, A. İrfan, **Nahifi Süleyman Efendi Hayatı Eserleri Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni**, c. 1-2, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 1992.

ALTUN, Kudret, **Tezkire-i Mucîb (İnceleme-Tenkidli Metin-Dizin-Sözlük)**, AKMB Yay., Ankara 1997.

ALTUNER, Nuran (Üzer), **Safaî ve Tezkiresi İnceleme-Tenkitli Metin-İndeks**, c. 1-2- 3, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, İstanbul 1989.

Ârif Hikmet, **Dîvân-ı Şeyhülislâm Ârif Hikmet Bey**, TBMM Kütühanesi, 1147.
<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/1147?show=full>

ASLANTAŞ, Gazanfer, **Vecîhî Hayatı, Eserleri ve Divanı'nın Tenkitli Metni**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 1994.

BAYRAM, Yavuz, **Amasya'ya Vâli Osmanlı'ya Pâdişâh Bir Şâir Adlî Sultân İkinci Bâyezîd Hân-ı Velî (Hayatı-Şahsiyeti-Şâirliği-Dîvânının Tenkidli Metni)**, Amasya Valiliği Yay., Amasya 2008.

BİLKAN, Ali Fuat, **Nâbî Divanı**, c. 1-2, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara1997.

CANIM, Rıdvan, **Edirne Şâirleri**, Akçağ Yay., Ankara 1995.

- CANIM, Rıdvan, **Latîfî Tezkiretü’ş-Şu‘arâ ve Tabsıratü’n-Nuzamâ (İnceleme-Metin)**, AKMB Yay., Ankara 2000.
- ÇAĞLI, Adnan, **Vişne-zâde İzzetî Hayatı, Edebi Kişiliği, ve Divanı’nın Tenkitli Metni**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 1990.
- ÇAPAN, Pervin, **Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî (Nuhbetü’l-Âsâr MinFevâidi’l-Eş‘âr) İnceleme-Metin-İndeks**, AKMB Yay., Ankara 2005.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed, **Yahyâ Bey Dîvan (Tenkidli Basım)**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1977.
- ÇELEBİ, Kınalı-zade Hasan, **Tezkiretü’ş-şuara, c. 1, (Haz. İbrahim Kutluk)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1978.
- ÇINAR, Bekir, **Visâlizade Ârif ve Dîvânı**, Kesit Yay., İstanbul 2016.
- ÇIPAN, Mustafa, **Fasîh Divanı İnceleme-Tenkitli Metin**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Ankara 2003.
- ÇİFTÇİ, Ömer, **Fatîn Davud Hâtimetü’l-Eş‘âr (Fatîn Tezkiresi)**, Ankara 2017. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55976,fatin-tezkiresi-pdf.pdf?0> (ET: 15.09.2018)
- DEMİREL, Şener, **Şehrî (Malatyalı Alî Çelebi Divanı)**, Malatya Valiliği Malatya Kitaplığı Yayınları, Malatya 2014.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitapevi Yayınları, Ankara 1993.
- DİLÇİN, Cem, **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, TDK Yay., Ankara 2009.
- DİLÇİN, Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara 2009.
- Dîvân-ı İzzet**, Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Selim Ağa, Nr. 928.
- Dîvân-ı Veysî**, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi, Nr. 2715.
- EKİCİ, Hatice, **Sahhaf Rüşdî ve Divanı’nın Tenkitli Metni**, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Balıkesir 2006.
- ERDEM, Sadık, **Râmiz ve Âdab-ı Zurafa’sı (İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks Sözlük)**, AKMB Yay., Ankara 1994.

- ERDOĞAN, Mustafa, **Bursalı Rahmî ve Dîvânı**, İstanbul 2011.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55910,bursali-rahmi-divanipdf.pdf?0>(ET: 16.05.2018)
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet, **Türk Şairleri**, Bozkurt Matbaası, İstanbul 1936. ERTAN, Mehmet Emin, Urfalı Şair Abdi, Şurkav Yay.:15, Şanlıurfa 1997.
- NÜZHET, Sadettin, **Rami Paşa (Hayatı ve Eserleri)**, Kanaat Kütüphanesi Yay., İstanbul 1933.
- İNCE, Adnan, **Tezkiretü’ş-Şu‘arâ Sâlim Efendi**, AKMB Yay., Ankara 2005.
- İPEKTEN, Haluk, **İsmetî Divanı**, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum 1974.
- İPEKTEN, Haluk, **Nâilî-i Kadîm Divanı Edisyon Kritik**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1970.
- İPEKTEN, Haluk-İSEN, Mustafa-TOPARLI, Recep-OKÇU, Naci-KARABEY, Turgut, **Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, KB Yay., Ankara 1988.
- İPEKTEN, Haluk- KUT, Günay- İSEN, Mustafa- AYAN, Hüseyin- KARABEY, Turgut, **Sehî Beg Heşt-Bihîşt**, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0> (ET: 16.05.2018)
- İSEN, Mustafa, **Kühü’l-Ahbâr’ın Tezkire Kısmı**, AKMB Yay., Ankara 1994.
- İSEN, Mustafa, **Latîfî Tezkiresi**, KB Yay., Ankara 1990.
- İSEN, Mustafa- BİLKAN, Ali Fuat- DURMUŞ, Tuba Işınsu, **Sultanların Şiirleri Şiirlerin Sultanları**, Kapı Yay., Ankara 2012.
- KANAR, Mehmet, **Farsça-Türkçe Sözlük**, Say Yay., İstanbul 2010.
- KAPLAN, Mahmut, **Neşâtî Divanı**, Akademi Kitapevi, İzmir 1996.
- KAPLAN, Mahmut, **Hikmet Şairi Yûsuf Nâbî**, Şanlıurfa Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yay., Ankara 2012.
- KARTAL, Ahmet, **Muallim Nâcî Lügat-i Nâcî**, TDK Yay., Ankara 2009.

- KASIR, Hasan, **Sabrî Mehmed Şerîf Divanı İnceleme- Karşılaştırmalı Metin**, Erzurum Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Erzurum 1990.
- KAVRUK, Hasan, **Şeyhülislâm Yahyâ Divanı**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- KILIÇ, Filiz, **Âşık Çelebi Meşâ'irü's-Şu'arâ (İnceleme-Metin)**, C. I-II-III, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yay., İstanbul 2010.
- KOPARAN, Birgül, **Cem'î Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanı'nın Tenkitli Metni**, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 1995.
- KÖKSAL, M. Fatih, **"Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematiik Tasnif Projesi (MESTAP)"**, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, haz: Hatice AYNUR, Müjgân ÇAKIR vd., Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012b. S:10, 2006.
- KÖKSAL, M. Fatih, **Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori**, Kesit Yay., İstanbul 2012.
- KÖKSAL, M. Fatih, **Edirneli Nazmî Mecma'u'n-Nezâ'ir (İnceleme-Tenkitli Metin)**, Ankara 2012.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56057,mecmaun-nezair-edirneli-nazmipdf.pdf?0> (ET: 16.05.2018).
- KÜÇÜK, Sabahattin, **Bâkî Divanı**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1994.
- LEVEND, Ağâh Sırrı, **Türk Edebiyatı Tarihi**, Dergâh Yay., İstanbul 2014.
- MERMER, Ahmet, **Mezâkî Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1991.
- MERMER, Ahmet, **Vecdî ve Divançesi**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002.
- Râgıp Paşa, **Dîvânçe-i Râgıp Paşa**, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, İstanbul, 1276. <http://katalog.ibb.gov.tr/kutuphane2/kitablar/530005500055000560004800095001140011500069.pdf> (ET: 15.09.2018)
- SÂMÎ, Şemseddin, **Kâmûs-ı Türkî**, Çağrı Yayınları, 1978.
- SARAÇ, M. A. Yekta, **Osmanlı Müellifleri Bursalı Mehmed Tahir**, Türkiye Bilimler Akademisi Yay., Ankara 2016.

SOLMAZ, Süleyman, **Ahdî ve Gülşen-i Şu‘arâsı (İnceleme-Metin)**, AKMB Yay., Ankara 2005.

SUNGURHAN, Aysun, **Beyânî Tezkiretü’s-Şu‘arâ**, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55835,beyani-tezkiresipdf.pdf?0>(ET:16.05.2018)

SUNGURHAN, Aysun, **Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü’s-Şu‘arâ**, Ankara 2017.
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/55834,kinalizade-hasan-celebipdf.pdf?0>
(ET: 16.05.2018)

TAK, Sabiha, **Tıybî ve Türkçe Divanı**, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, YLT, İstanbul 1999.

TARLAN, Ali Nihat, **Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII. Asır Divan Şiiri (Rahmî ve Fevrî)**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Fasikül 1, İstanbul 1948.

TARLAN, Ali Nihat, **Şiir Mecmualarında XVI. Ve XVII. Asır Divan Şiiri (‘Ulvî-Me’âlî-Nihânî Feyzî-Kâtibî)**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. Fasikül 3, İstanbul 1948.

TEKİN, Arslan, **Edebiyatımıza İsimler ve Terimler**, Ötüken Neşriyat Yay., İstanbul 1999.
TEKİN,

ÜZGÖR, Tahir, **Fehîm-i Kadîm Hayatı, Divanı ve Metnin Bugünkü Türkçesi**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1991.

YILMAZ, Kâşif, **Güftî ve Teşrifâtü’s-Şu‘arâsı**, AKMB Yay., Ankara 2001.

ZAVOTÇU, Gencay, **Rızâ Tezkiresi İnceleme-Metin**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, İstanbul 2009.

Sürelî Yayınlar

AYDEMİR, Yaşar, **Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler**, Turkish Studies, Volume 2/3, Ankara 2007, s. 122-137.

GÜRBÜZ, Mehmet, **Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine**, Turkish Studies, Volume 8/1, Ankara 2013, s. 315-322.

KURNAZ, Cemal-AYDEMİR, Yaşar, **Mecmualara Sorulması Gereken Sorular**, Turkish Studies, Volume 8/1, Ankara 2013, s. 51-64.

SOYSAL, Fikri- ARSLAN-UĞURLU, Mustafa, **1774 Tarihli Hâfız Abdülbakî'ye Ait Güfte Mecmuasının İncelenmesi**, Rast Uluslararası Müzikoloji Dergisi, C. II, S.1, Tokat 2014, s.68-88.

TANYILDIZ, Ahmet, **Şiir Mecmûalarının Neşri Hakkında**, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C. 5, S. 21, 2012, s. 224-239.

TETİK IŞIK, Seher, **“İtrî'nın Edebiyattaki Yeri”**, Ulak Bilge Sosyal Bilimler Dergisi, DOI: 10.7816/ulakbilge-01-01-06

ÜNVER, İsmail, **Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler**, Turkish Studies/International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/6 Fall, Ankara 2008, s. 1-46.

YILMAZ-BÜYÜKKARCI, Fatma, **On Sekizinci Yüzyıldan Bir Kırkambar: Elîfzâde Feyzî Mecmuası**, Turkish Studies, Volume 8/9, Ankara 2013, s. 833-877.

YILMAZ, Ozan, **Metin Te'sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek:Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası**, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S. 1, İstanbul 2008, s. 255-280.

YÖRÜR, Ali, **Mehmed Süreyyâ'nın Kaleminden Bosna-Hersekli Şairler**, Külliyyat Osmanlı Araştırmaları Dergisi, S. 3, Edirne 2017, s. 89-99.

Diğer Yayınlar

AÇIKGÖZ, Namık, “Riyâzî”, **DİA**, c.35, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul2008.

AK, Coşkun, “Rûhî-i Bağdâdî”, **DİA**, c.35, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul2008.

AKKAYA, Mehmet, **Şemsi Paşa Divânı (İnceleme-Edisyon Kritikli Metin)**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, İstanbul 1992.

AKKUŞ, Metin, “Nef’î”, **DİA**, c.32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2006.

AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Nisârî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3770>, 25.07.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Râgıb”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3256>, 21.06.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Râmî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3262>, 22.06.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Re‘fetî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1089>, 05.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Rüşdî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4987>, 08.11.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

AYDINER, Mesut, “Râgıb Paşa”, **DİA**, c. 34, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2007.

BİLGİN, A. Azmi, “İzzetî Mehmed Efendi”, **DİA**, c. 23, Türkiye Diyanet Vakfı yayınları, C. 23, İstanbul 2001.

BİLKAN, Ali Fuat, “Râmî, Râmî Mehmed Paşa”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1988> (ET: 15.09.2018).

ÇAĞLI, Adnan, **Vişne-zâde İzzetî (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1990.

ÇAĞLI İŞLEK, Aynur, **Yahya Nazîm Dîvânı II (Transkripsiyonlu Metin)**, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri 1991.

ÇAKIR, Zehra Vildan, **Hevâyî (Abdurrahman, Kubûrî-zâde) Dîvânı'nın Tenkidli Metni ve İncelenmesi**, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Edirne 1998.

ÇALDAK, Süleyman, “Nergisî”, **DİA**, c.32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2006.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, “Bâkî”, **DİA**, c.4, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1991.

ÇIPAN, Mustafa, “Fasîh Ahmed Dede”, **DİA**, c.12, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları,

DEMİREL, Şener, “Mânî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=975>, 17.11.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

DEMİREL, Şener, “Şehrî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=929>, 09.11.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

DİKMEN, Hamit, “Seyyid Vehbî”, **DİA**, c.37, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2009.

ERDEM, Sadık, “Sabrî”, **DİA**, c.35, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2008.

İPEKTEN, Haluk, “İsmetî”, **DİA**, c.23, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2001. İstanbul 1995.

İSEN, Mustafa, AKSOYAK, İsmail Hakkı, “Vuslatî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=122>, 11.07.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KAPLAN, Yunus, “Vâsıf”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1511>, 06.02.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KARAHAN, Abdulkadir, “Nâbî”, **DİA**, c.32, Türkiye Diyanet Vakfı yayınları, İstanbul 2006.

KAYA, Bayram Ali, “Neşâtî”, **DİA**, c.33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul2007.

KAYA, Bayram Ali, “Yahyâ Efendi”, **DİA**, c.43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2013.

KAYA, Bayram Ali, “Veysî”, **DİA**, c.43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2013.

KESİK, Beyhan, “Adlî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2616>, 05.05.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KESİK, Beyhan, “Rahmî/Hevâyî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2590>, 30.04.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KESİK, Beyhan, “Şeyhî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2109>, 19.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KESİK, Beyhan, “Vahîd”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1837>, 03.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

KÖKSAL, Mehmet Fatih, “Kadrî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1285>, 31.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

MERMER, Ahmet, “Mezâkî Süleyman Efendi”, **DİA**, c.29, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2004.

ÖZCAN, Abdülkadir, “Vecîhî Hasan Efendi”, **DİA**, c.42, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2012.

TUĞLUK, İbrahim Halil “Arzî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1145>, 11.12.2013, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

USLU, Recep “İtrî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2344>, 03.04.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

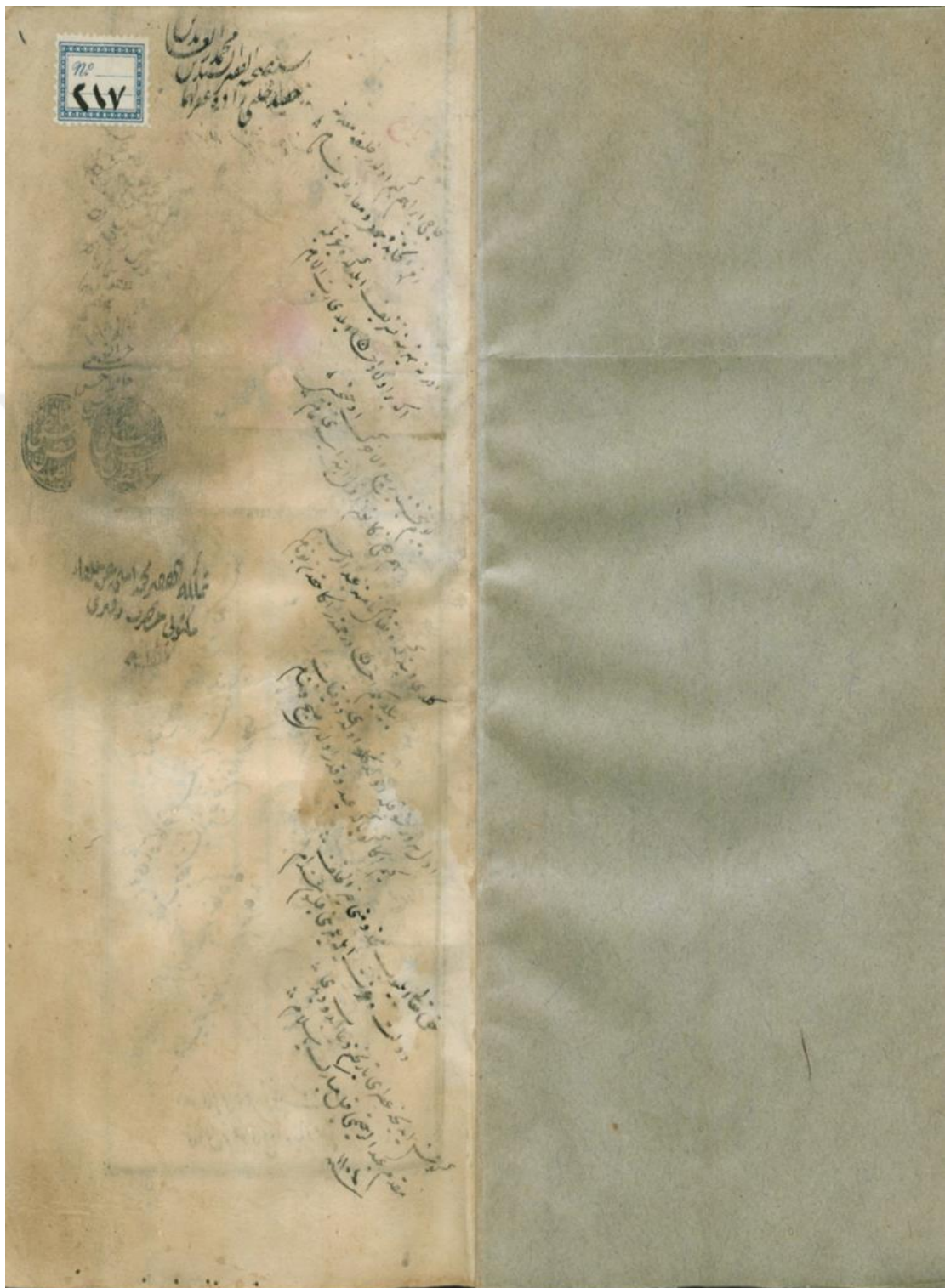
UZUN, Mustafa, “Nahîfî”, **DİA**, c.32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2006.

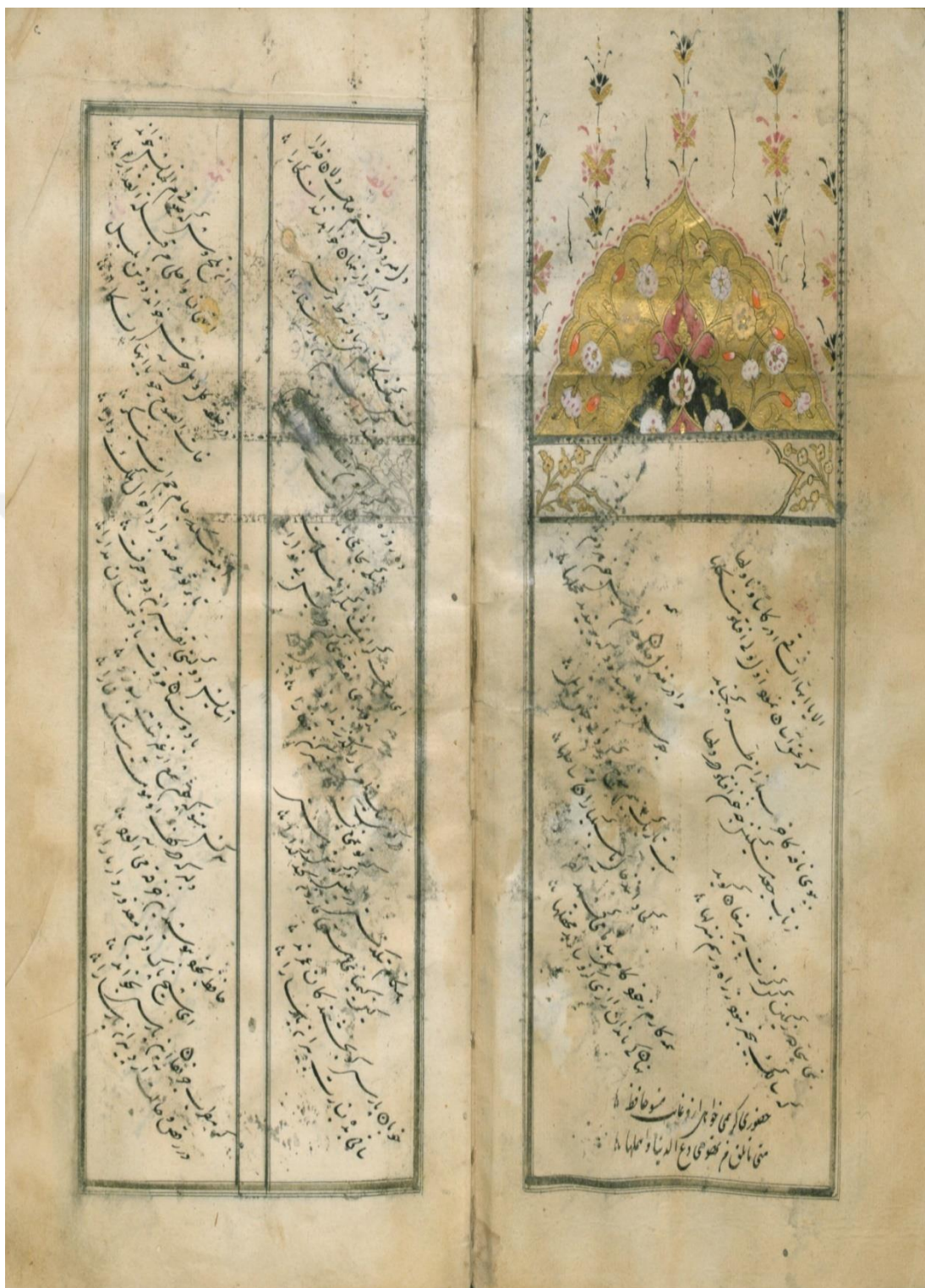
ÜZGÖR, Tahir, “Fehîm-i Kadîm”, **DİA**, c.12, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1995.

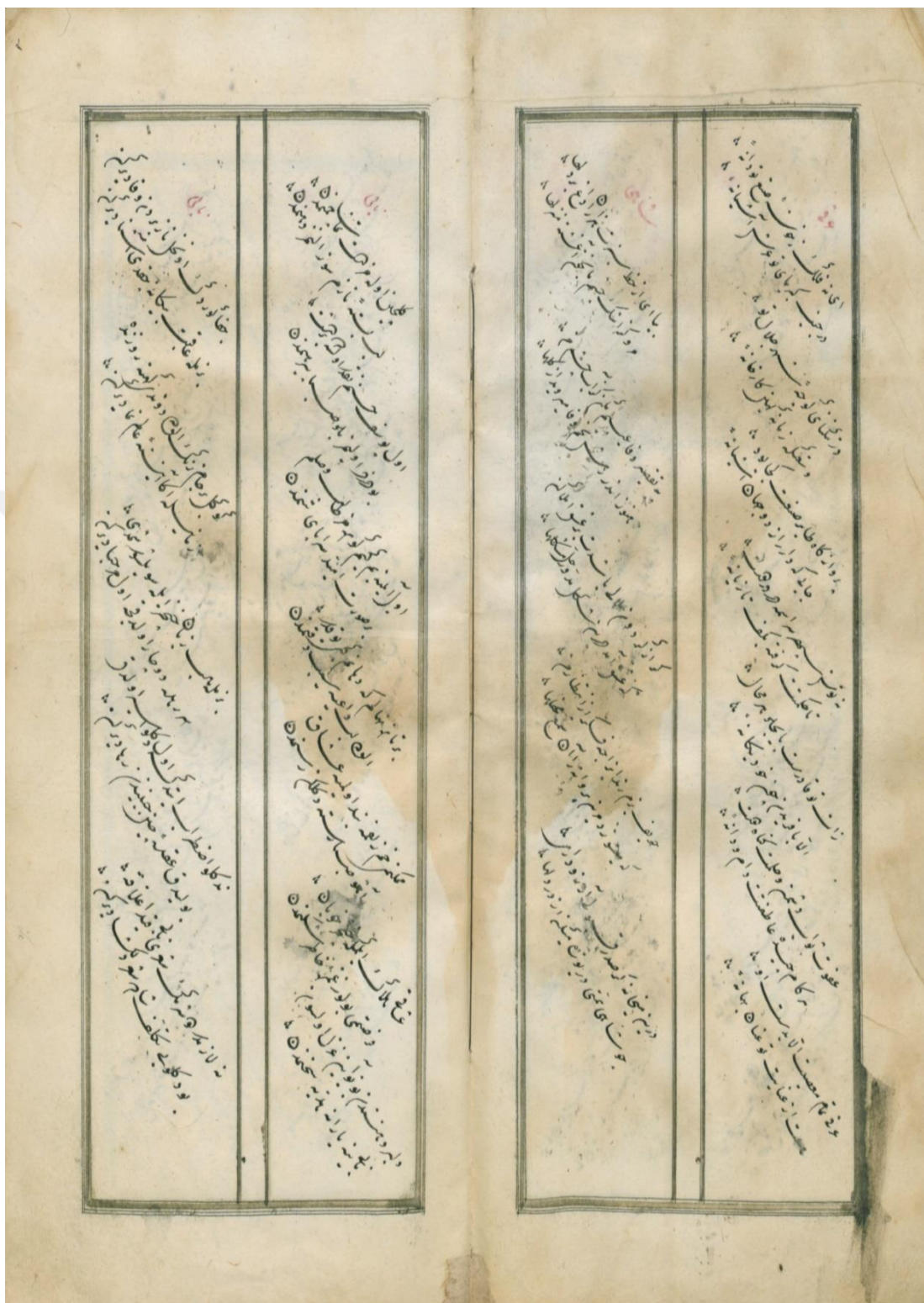
YEKBAŞ, Hakan, “Vecdî”, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1900>, 07.03.2014, (Erişim Tarihi: 18.01.2018).

YEŞİLOĞLU, Ayşegül Mine, “Nâilî”, **DİA**, c.32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2006.

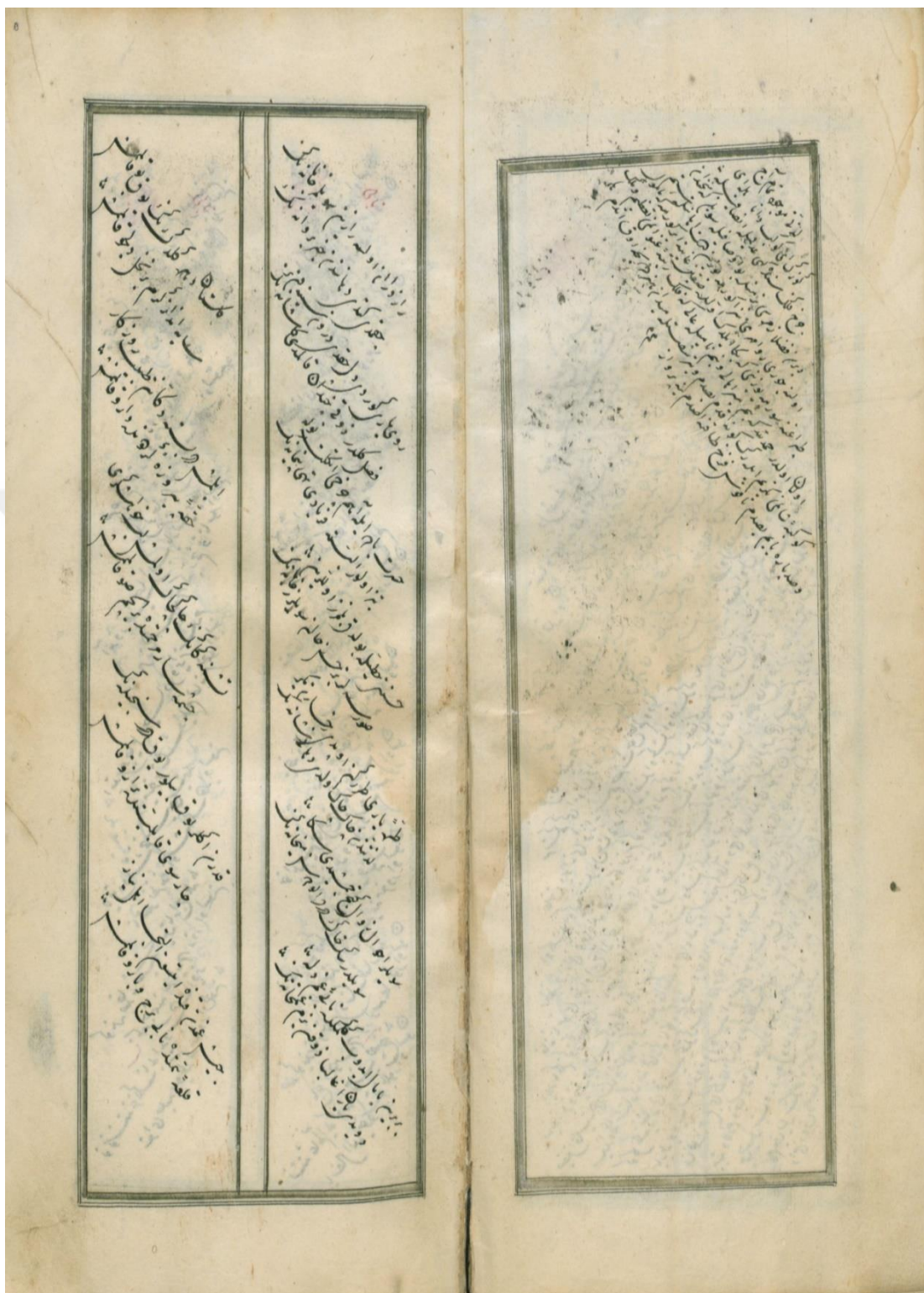
EKLER

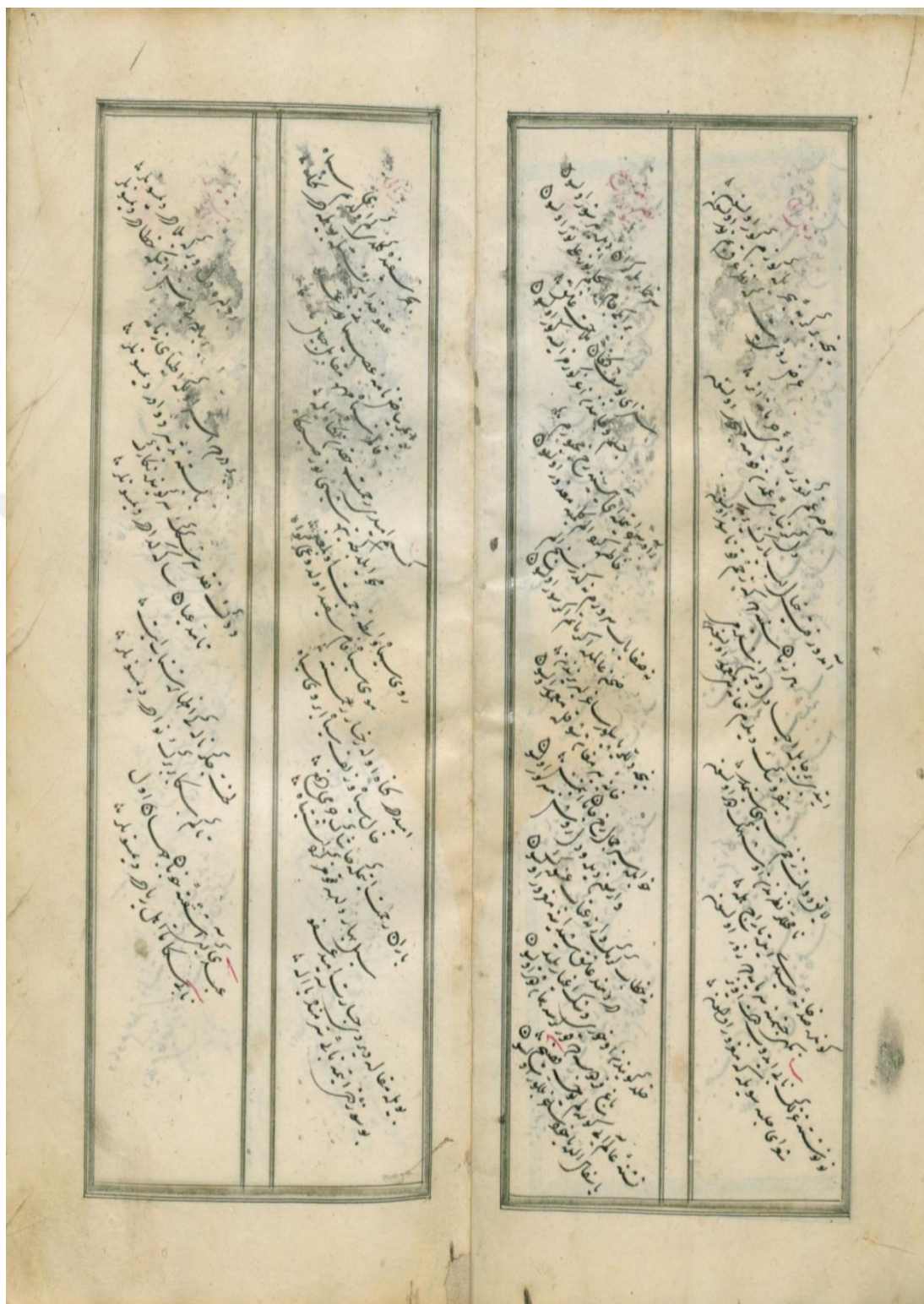

This image shows a full page of a manuscript, likely from the Voynich manuscript. The text is written in a single column, using a highly stylized and cursive script. The script is dense and flowing, with many loops and flourishes. The parchment is aged and slightly discolored, with some visible texture and minor staining. The overall appearance is that of a historical document, possibly a letter or a page from a book.

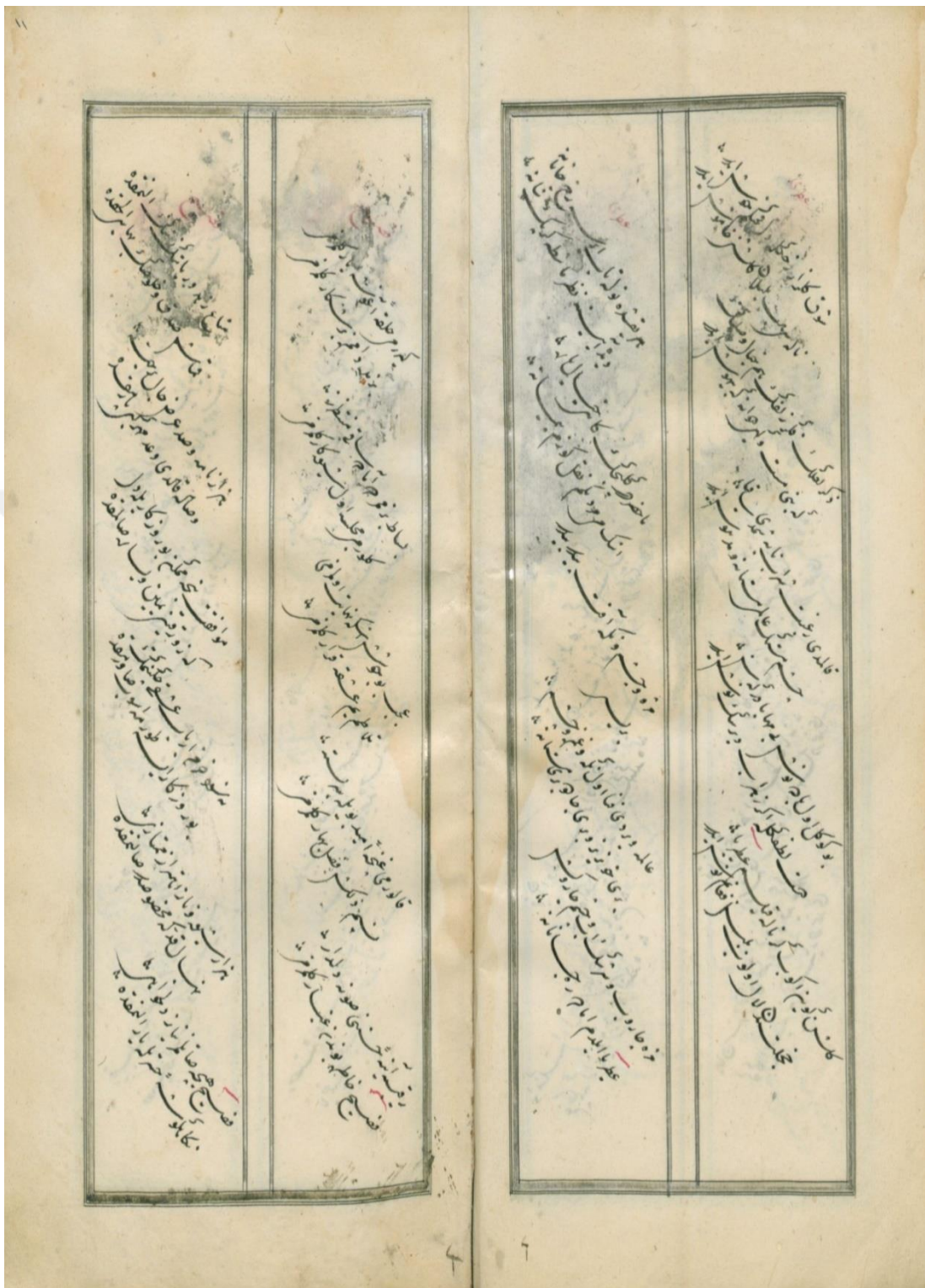

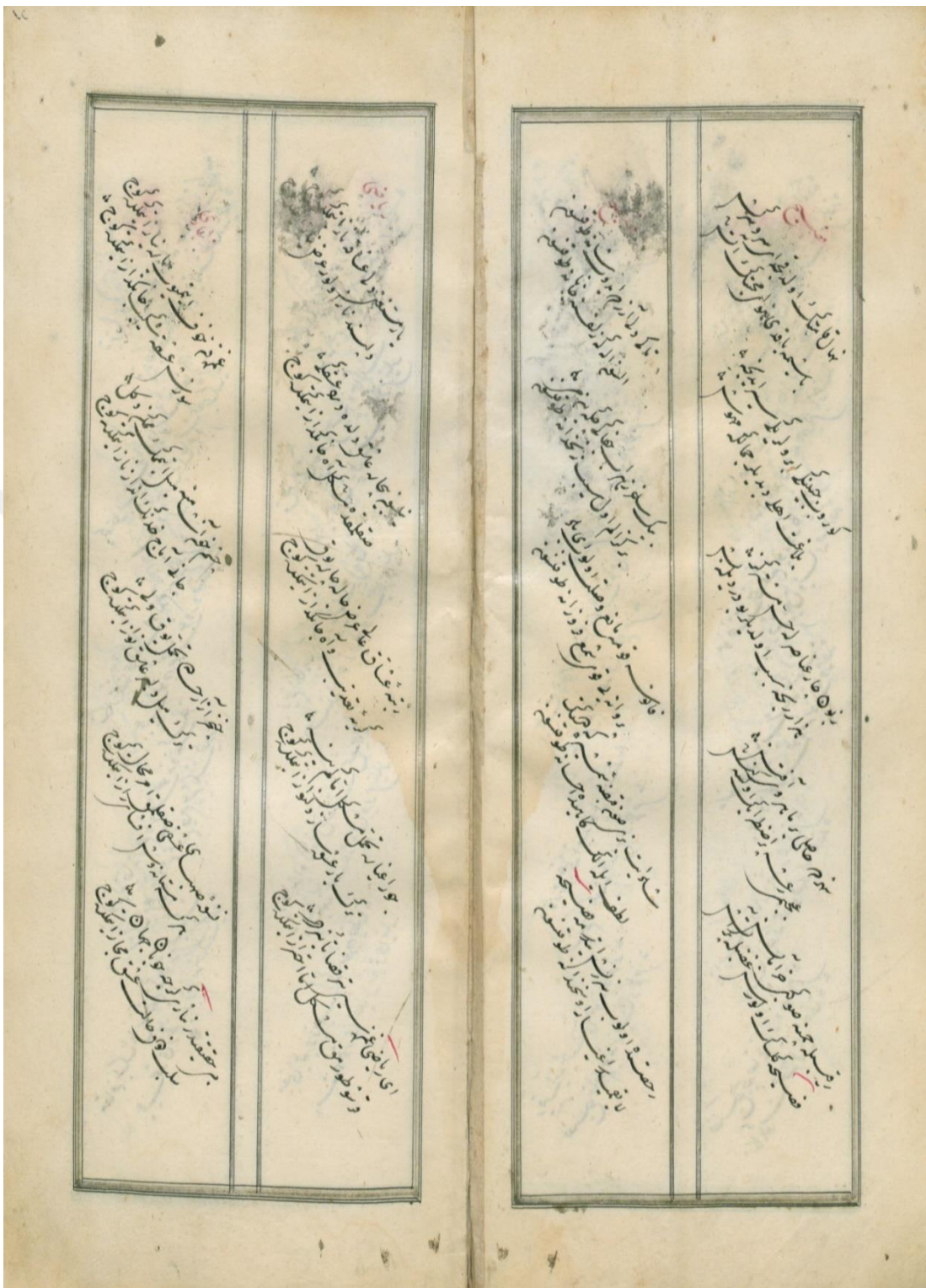
Handwritten text in Arabic script, likely a manuscript or letter, showing signs of age and wear. The text is written in a cursive style and is partially obscured by a large, dark, irregular stain or tear in the paper.

[Faint handwritten text in Persian script]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
دليلاً للناس على ما هم فيه
مختلفين ولما هم عليه
متفرقين

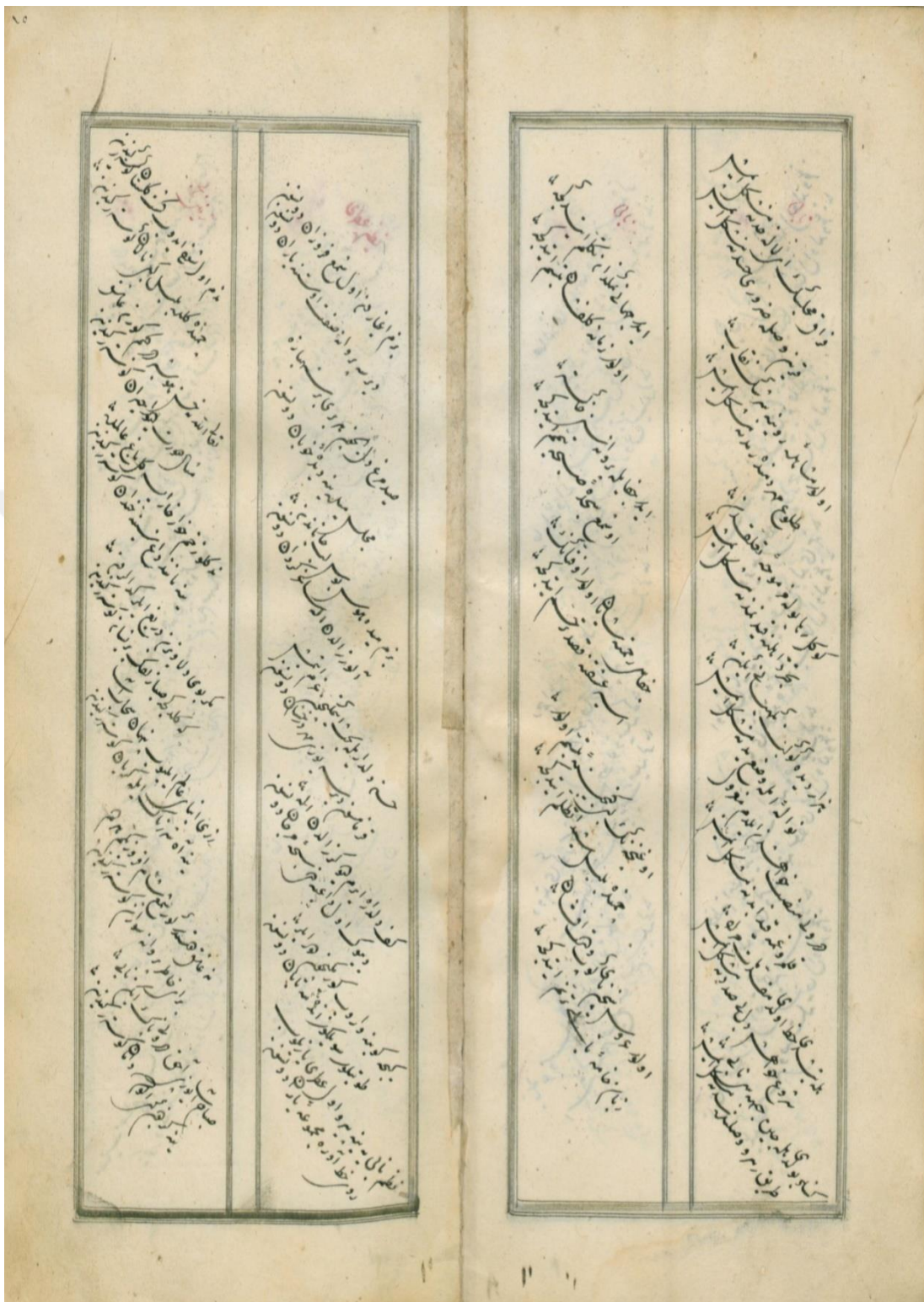

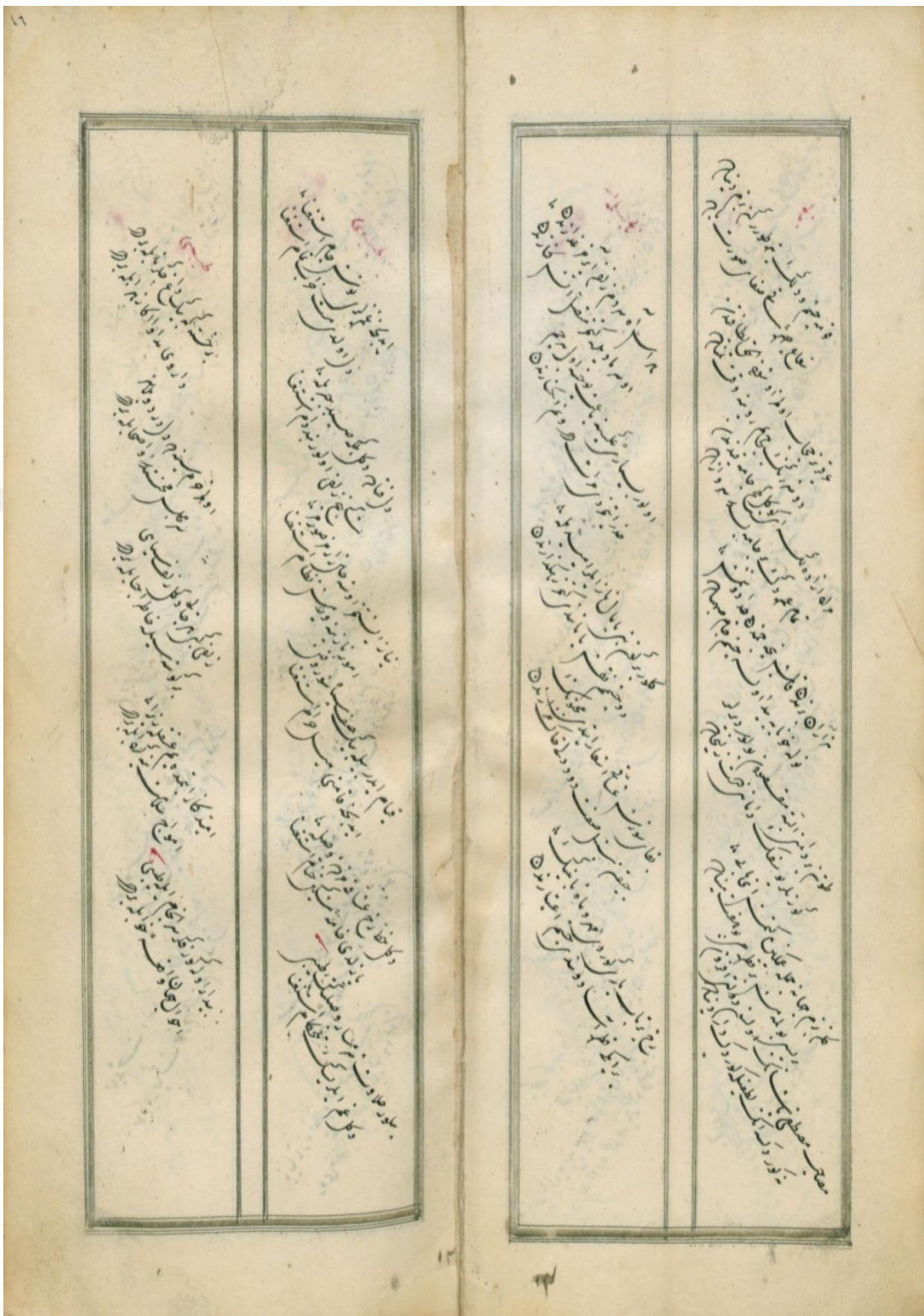

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible][illegible]

Handwritten Persian text in Nasta'liq script, likely a manuscript page from a historical document or book.

[illegible]

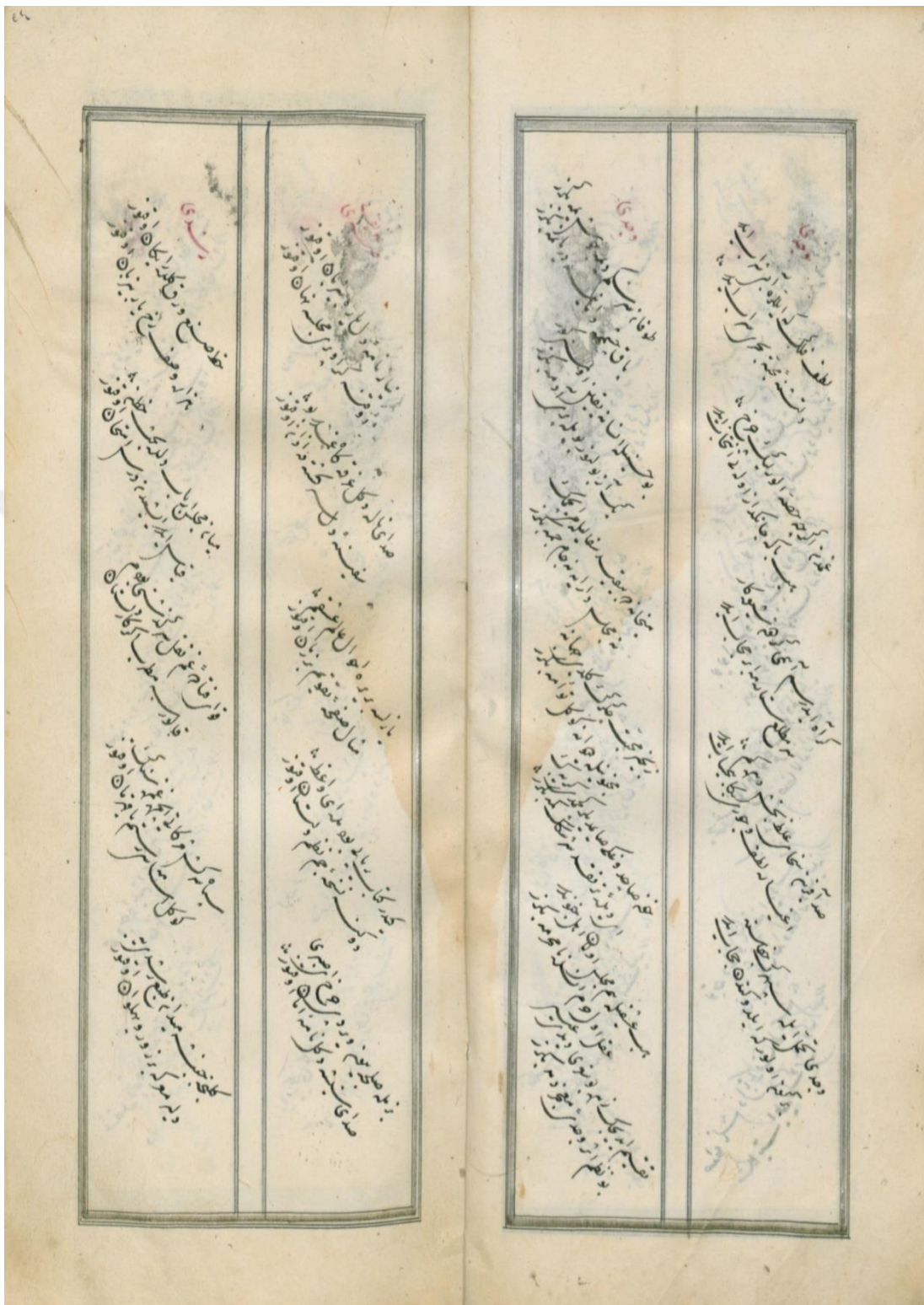
۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مجلس اول
در بیان فضیلت علم و
تأثیر آن در سعادت و شقاوت
انسان
و در بیان فضیلت علم و
تأثیر آن در سعادت و شقاوت
انسان

مصلحتی که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند

و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند
 و در این راه که از این جهت میسر می آید
 تمام دنیا را در این راه می بیند

Handwritten text in Persian script, organized into four columns. The text is written in a cursive style (Nasta'liq) and includes several lines of poetry or prose. The columns are separated by vertical lines, and the text is written in black ink on aged paper. There are some red markings and ink bleed-through visible in the text.

[illegible]

[illegible]

دوره که منصف و طرازین او را که
مخ و صفت که در دست و پادشاه
منش و زینت او که در دست و پادشاه
مخ و صفت که در دست و پادشاه
منش و زینت او که در دست و پادشاه

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

Handwritten Persian text in two columns on the left page and two columns on the right page. The script is a cursive style (Nasta'liq). Each column is enclosed in a rectangular border. There are several red ink markings (shamsas or initials) interspersed within the text.

[illegible]

Handwritten text in a cursive script, likely Persian or Urdu, on aged paper. The text is written in black ink and includes some red markings at the top. The script is dense and flowing, characteristic of historical manuscript writing.

توبیا از اول بابک حضرت عا لمد

ای کجفی بیو ب اول سر و د لار ا قدرم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۱- *میرزا*
 ۲- *میرزا*
 ۳- *میرزا*
 ۴- *میرزا*
 ۵- *میرزا*
 ۶- *میرزا*
 ۷- *میرزا*
 ۸- *میرزا*
 ۹- *میرزا*
 ۱۰- *میرزا*
 ۱۱- *میرزا*
 ۱۲- *میرزا*
 ۱۳- *میرزا*
 ۱۴- *میرزا*
 ۱۵- *میرزا*
 ۱۶- *میرزا*
 ۱۷- *میرزا*
 ۱۸- *میرزا*
 ۱۹- *میرزا*
 ۲۰- *میرزا*
 ۲۱- *میرزا*
 ۲۲- *میرزا*
 ۲۳- *میرزا*
 ۲۴- *میرزا*
 ۲۵- *میرزا*
 ۲۶- *میرزا*
 ۲۷- *میرزا*
 ۲۸- *میرزا*
 ۲۹- *میرزا*
 ۳۰- *میرزا*
 ۳۱- *میرزا*
 ۳۲- *میرزا*
 ۳۳- *میرزا*
 ۳۴- *میرزا*
 ۳۵- *میرزا*
 ۳۶- *میرزا*
 ۳۷- *میرزا*
 ۳۸- *میرزا*
 ۳۹- *میرزا*
 ۴۰- *میرزا*
 ۴۱- *میرزا*
 ۴۲- *میرزا*
 ۴۳- *میرزا*
 ۴۴- *میرزا*
 ۴۵- *میرزا*
 ۴۶- *میرزا*
 ۴۷- *میرزا*
 ۴۸- *میرزا*
 ۴۹- *میرزا*
 ۵۰- *میرزا*
 ۵۱- *میرزا*
 ۵۲- *میرزا*
 ۵۳- *میرزا*
 ۵۴- *میرزا*
 ۵۵- *میرزا*
 ۵۶- *میرزا*
 ۵۷- *میرزا*
 ۵۸- *میرزا*
 ۵۹- *میرزا*
 ۶۰- *میرزا*
 ۶۱- *میرزا*
 ۶۲- *میرزا*
 ۶۳- *میرزا*
 ۶۴- *میرزا*
 ۶۵- *میرزا*
 ۶۶- *میرزا*
 ۶۷- *میرزا*
 ۶۸- *میرزا*
 ۶۹- *میرزا*
 ۷۰- *میرزا*
 ۷۱- *میرزا*
 ۷۲- *میرزا*
 ۷۳- *میرزا*
 ۷۴- *میرزا*
 ۷۵- *میرزا*
 ۷۶- *میرزا*
 ۷۷- *میرزا*
 ۷۸- *میرزا*
 ۷۹- *میرزا*
 ۸۰- *میرزا*
 ۸۱- *میرزا*
 ۸۲- *میرزا*
 ۸۳- *میرزا*
 ۸۴- *میرزا*
 ۸۵- *میرزا*
 ۸۶- *میرزا*
 ۸۷- *میرزا*
 ۸۸- *میرزا*
 ۸۹- *میرزا*
 ۹۰- *میرزا*
 ۹۱- *میرزا*
 ۹۲- *میرزا*
 ۹۳- *میرزا*
 ۹۴- *میرزا*
 ۹۵- *میرزا*
 ۹۶- *میرزا*
 ۹۷- *میرزا*
 ۹۸- *میرزا*
 ۹۹- *میرزا*
 ۱۰۰- *میرزا*

[illegible][illegible]

۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱
 ۰
 ۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله
والحمد لله رب العالمين

ÖZGEÇMİŞ

24.04.1994 yılında Bursa’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Bilge Malcıoğlu İlköğretim Okulu’nda, liseyi Bursa İMKB Gürsu Anadolu Lisesi’nde tamamlamıştır. 2012 yılında Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans eğitimine başladı. Üniversite yıllarında çeşitli dergilerde şiirleri yayımlandı. 2016 yılında mezun olup aynı yıl Marmara Üniversitesi’nde pedagojik formasyon eğitimi aldı. Yine aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans programına başlamış olup halen eğitimine devam etmektedir.

